Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030
Územné vymedzenie :	Mesto Gabčíkovo
Územný plán mesta schválený:	*áno*
Dátum schválenia PHRSR:	*18. 06. 2025*
Dátum platnosti:	*od 19.06. 2025 do 31. 12. 2030*
Verzia[1]	*1.0*
Publikovaný verejne:	*20.06. 2025*

2025

[1] Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Obsah

ÚVOD **4**
A – ANALYTICKÁ ČASŤ **8**
Vymedzenie riešeného územia 8
Základné fyzickogeografické charakteristiky 9
Súčasná krajinná štruktúra 13
Ochrana prírody a krajiny 13
Životné prostredie 17
Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov 18
História mesta 23
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA **24**
Ľudské zdroje 24
Prirodzený pohyb obyvateľstva 28
Mechanický pohyb obyvateľstva 30
Sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva 32
Zamestnanosť, nezamestnanosť 35
Mzdy 43
Ľudia ohrození rizikom sociálneho vylúčenia 44
Rovnosť príležitostí 45
Domový a bytový fond 47
Dopravná a technická infraštruktúra, odpadové hospodárstvo 56
Dopravná infraštruktúra 56
Technická infraštruktúra 61
Odpadové hospodárstvo 65
Hospodársko-ekonomický potenciál mesta 69
Občianska vybavenosť mesta 83
Administratíva 83
Školstvo 84
Zdravotnícke služby 89
Sociálne služby 90
Kultúra 100
Šport 102
Tretí sektor, mimovládne organizácie 103
Ostatné služby 108
Ochrana a bezpečnosť 108
Zhodnotenie obdobia 2007 – 2015 – Vyhodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2007 – 2015 110
Zhodnotenie obdobia 2015 – 2024 – Projekty realizované mestom Gabčíkovo, resp. v partnerstve v období 2015 – 2024 111
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA **114**
Základné socioekonomické priestorové väzby mesta Gabčíkovo a formy medzimestskej spolupráce 128
SMART mesto Gabčíkovo 131
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA **133**
B – STRATEGICKÁ ČASŤ **138**
Strategická vízia mesta Gabčíkovo 146

Strategický cieľ mesta Gabčíkovo 147
C – PROGRAMOVÁ ČASŤ 148
Prehľad strategických prioritných oblastí, strategických prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov a opatrení 156
Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHRSR mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030 159
D – REALIZAČNÁ ČASŤ 163
Organizačné zabezpečenie realizácie 163
Komunikačná stratégia 163
Systém monitorovania a hodnotenia 164
Akčný plán mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 167
Projektové zámery mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030 170
E – FINANČNÁ ČASŤ 189
ZÁVER 190
PRÍLOHA Č. 1: AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHĽADOM NA 5 ROKOV 192
PRÍLOHA Č. 2: ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO VÝBORU, PRACOVNÝCH SKUPÍN – TÍMOV LOGISTICKEJ PODPORY A TÍMU PRE KOORDINÁCIU PARTICIPATÍVNEJ TVORBY A IMPLEMENTÁCIE PHRSR MESTA GABČÍKOVO NA ROKY 2024 – 2030 211
PRÍLOHA Č. 3: ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHRSR 213
PRÍLOHA Č. 4: ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHRSR 214

Úvod

Mesto Gabčíkovo, situované v okrese Dunajská Streda na juhu Trnavského samosprávneho kraja, je známe svojou impozantnou vodnou elektrárňou, nádherným prírodným okolím a bohatým kultúrnym životom. Tento jedinečný spoj technologickej inovácie a prírodnej krásy poskytuje Gabčíkovu výnimočné postavenie, z ktorého môže čerpať pri plánovaní svojej budúcej stratégie. Vďaka svojej polohe pri rieke Dunaj a blízkosti k hlavnému mestu Bratislava má Gabčíkovo jedinečné predpoklady pre udržateľný rozvoj, pri ktorom si môže zachovať charakter malebného malého mesta s vysokou kvalitou života pre svojich obyvateľov.

Dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo je základným dokumentom, ktorým sa samospráva mesta pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo odráža potreby miestnych obyvateľov a ich víziu budúcnosti, pričom sa bude opierať o dlhodobé a udržateľné riešenia. Zohľadňuje sociálno-ekonomické, environmentálne a infraštruktúrne aspekty s cieľom zvýšiť atraktivitu mesta pre obyvateľov, podnikateľov a návštevníkov.

Cieľom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 je zmapovanie sociálno-ekonomickej priestorovej štruktúry mesta Gabčíkovo (webová stránka mesta: https://www.gabcikovo.sk/) a na základe výsledkov týchto analýz vytvoriť program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja daného územia, ktorý bude základným strednodobým programovým dokumentom v období 2024 – 2030 na podporu regionálneho rozvoja na úrovni mesta. Vlastne je to program cielených opatrení na stimuláciu ekonomického a sociálneho rozvoja mesta, ktorého cieľom je navrhnúť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky. Hlavným cieľom tohto programu je posilnenie ekonomickej stability, sociálnych služieb, zlepšenie kvality života obyvateľov, environmentálnej infraštruktúry a vytvorenie podmienok pre udržateľný rozvoj.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 bol vypracovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a environmentálnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a environmentálneho rozvoja mesta, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Tento programový dokument prioritne vychádza z aktuálnych strategických dokumentov na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Trnavského samosprávneho kraja (+ z ďalších stratégií na regionálnej a miestnej úrovni), napr. je previazaný s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR [schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014], Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS 2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíkovou stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plánom obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategickým plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Koncepciou rozvoja sociálnych služieb na

území Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030, Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030, Integrovanou územnou stratégiou Trnavského samosprávneho kraja v programovom období 2021 – 2027, Nízkouhlíkovou stratégiou Trnavskej župy, Územným plánom regiónu Trnavského samosprávneho kraja, Stratégiou cestovného ruchu na území TTSK na roky 2023 – 2027, Stratégiou rozvoja kultúry na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027, Územným plánom mesta Gabčíkovo – Zmeny a doplnky č. 2, Komunitným plánom sociálnych služieb mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2029 atď.

PHRSR mesta Gabčíkovo bol spracovaný aj v súlade s významným strednodobým eurofondovým investičným plánom pre Slovensko: Program Slovensko 2021 – 2027 (ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28. júna 2022 a na základe ktorého bude možné čerpať takmer 13 miliárd eur v novom programovom období; strešným rámcom pre Program Slovensko 2021 – 2027 je Partnerská dohoda na roky 2021 – 2027). Prostredníctvom Programu Slovensko sa v období 2021 – 2027 budú realizovať investície z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu pre cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti (ďalej len „fondy EÚ“). Tento strategický dokument určuje podrobne oblasti, kam bude Slovensko nové fondy EÚ investovať. Program Slovensko nahradí doterajších šesť operačných programov a výrazne sa tiež zredukuje byrokratická náročnosť procesu využitia európskych zdrojov.

PHRSR mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030 bol vypracovaný na základe metodiky, ktorú vydal Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v roku 2020 [verzia: 1.0.3].

Pri vypracovaní tohto programového dokumentu boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

V období 2015 – 2020 rozvojová stratégia Gabčíkova vychádzala zo stratégie Európa 2020, prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2014 – 2020 podporila

- inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
- udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje,
- inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

V novom programovacom období – v rokoch 2021 – 2027 – *rozvojová stratégia mesta vychádza z* 5 cieľov Partnerskej dohody Slovenskej republiky na obdobie 2021 – 2027: Inteligentnejšia Európa – Inovatívne Slovensko; Ekologickejšia Európa – Ekologické Slovensko pre budúce generácie; Prepojenejšia Európa – Mobilita, doprava a prepojenosť;

Sociálnejšia Európa – Sociálne, spravodlivé a vzdelané Slovensko; Európa bližšie k občanom – Kvalitný život v regiónoch.

Obr. 1: Základné ciele Mesta Gabčíkovo vychádzajúce z Partnerskej dohody SR na obdobie 2021 – 2027

PHRSR mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 reaguje aj na hlavné výzvy a kľúčové oblasti rozvoja strategického dokumentu Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – Dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030: ochrana a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunít.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo bol vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia. K príprave PHRSR v meste Gabčíkovo bol zriadený Riadiaci výbor, Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030 a boli vytvorené aj pracovné skupiny – tímy logistickej podpory pre rozvojové oblasti mesta (zo zástupcov, aktérov miestneho života).

Tab. 1: Harmonogram spracovania Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030

Termín (mesiac, rok)	Január 2024	Február 2024	Marec 2024	Apríl 2024	Máj 2024	Jún 2024	Júl 2024	August 2024	September 2024	Október 2024	November 2024	December 2024	Január 2025	Február 2025
Úvod														
Analytická časť														
Strategická časť														
Programová časť														
Realizačná časť														
Finančná časť														
Záver														

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia mesta vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z mesta. Obyvatelia, ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť zapojiť sa do procesu programovania prostredníctvom hĺbkových rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo schvaľuje Mestské zastupiteľstvo v Gabčíkove, ktoré bude potom realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

Schválený PHRSR mesta Gabčíkovo je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. niektoré opatrenia a aktivity sa môžu rušiť.

A – Analytická časť

Rozvojový plán mesta musí byť postavený na dôkladnej analýze jeho jedinečných prírodných, demografických, kultúrnych, sociálnych a ekonomických podmienok. Pri vytváraní rozvojového programu je dôležité vychádzať z viacerých kľúčových faktorov, ktoré ovplyvňujú rozvoj tohto atraktívneho mesta v priestorovej štruktúre Slovenska a Európskej únie.

Vymedzenie riešeného územia

Geografická poloha mesta je jedným z kľúčových faktorov, ktorý ovplyvňuje jeho rozvoj, potenciál a dlhodobú udržateľnosť. Poloha mesta určuje jeho prístup k prírodným zdrojom, dopravné prepojenia, ekonomické možnosti, kultúrne väzby a geopolitickú významnosť. Každé mesto má jedinečné výhody a výzvy, ktoré vyplývajú z jeho konkrétneho geografického umiestnenia.

Mesto Gabčíkovo leží v južnej časti Trnavského samosprávneho kraja v okrese Dunajská Streda. Z obce Gabčíkovo sa stalo 17. mesto Trnavského samosprávneho kraja 1. 1. 2016. Mesto je významným kultúrnym centrom Žitného ostrova.

Mesto Gabčíkovo leží 13 km na juh od okresného mesta Dunajská Streda. Rozloha katastrálneho územia je 5239,6 ha. Priemerná hustota obyvateľstva je 102,76 obyvateľov/km².

Vybudovanie Vodného diela Gabčíkovo spôsobilo, že medzi pôvodným korytom rieky Dunaj a prívodným kanálom sa vytvoril ostrov nazývaný Malý Žitný ostrov, kde sa nachádzajú obce Dobrohošť, Vojka nad Dunajom a Bodíky, pre ktoré je mesto Gabčíkovo hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom.

Tab. 2: Základné sociopriestorové charakteristiky mesta Gabčíkovo

Ukazovateľ	*Hodnota*
Kód mesta	501573
Názov okresu	Dunajská Streda
Názov kraja	Trnavský
Štatút obce	mesto
Prvá písomná zmienka o meste – rok	1102
Nadmorská výška mesta – v m	114
Celková výmera územia mesta [m^2]	52396152
Hustota obyvateľstva na km^2	100,48

Stav k 31.12.2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Najväčšou výhodou mesta je jeho poloha v blízkosti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, okresného mesta Dunajská Streda a miest Veľký Meder a Šamorín, ako aj hraničná poloha s Maďarskom, poloha pri medzinárodnej vodnej ceste a medzinárodnej cyklistickej trase.

Územie mesta hraničí s nasledovnými katastrálnymi územiami: • k. ú. obce Vrakúň (na severovýchode) • k. ú. obce Jurová (na severe) • k. ú. obce Baka (na severozápade) • k. ú. obce Pataš, Baloň, Ňárad, Sap (na juhovýchode) • Maďarsko (na juhozápade).

Celkový vplyv geografickej polohy na rozvoj mesta je mnohorozmerný a zahŕňa nielen ekonomické, ale aj environmentálne, kultúrne a sociálne aspekty. Úspešný rozvoj mesta závisí od schopnosti využiť výhody jeho polohy a zároveň sa prispôsobiť výzvam, ktoré z nej vyplývajú.

Základné fyzickogeografické charakteristiky

Riešené územie je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská rovina. Nadmorská výška k. ú. mesta sa pohybuje medzi 108 – 116 m n. m.

Typ geologického substrátu a typ reliéfu predstavujú prvotný diferenciačný prvok z hľadiska ostatných prírodných zložiek krajiny, ale aj z hľadiska možného využitia človekom. Geologický podklad riešeného územia je tvorený kvartérnymi holocénnymi nivnými sedimentmi. Základné kvartérne útvary územia sú fluviálno-nivné sedimenty v nížinách (holocén) a fluviálno-mokraďové sedimenty s organickou prímesou (holocén).

Na základe typologického členenia reliéfu ide o akumulačný reliéf: fluviálny (fluviálna rovina) reliéf a fluviálno-mokraďový reliéf (fluviálna mokraď a slatinná rovina). Riešené územie je reliéf s nepatrným uplatnením litológie.

Z hľadiska hydrogeologického podklad riešeného územia tvoria kvartérne piesky a štrky nivných území – priepustnosť zvodnených vrstiev je pórová – veľmi dobrá až dobrá.

Typ podzemnej vody: 70 % podzemnej vody je doplňovaná z riek a ich prítokov.

Z hľadiska seizmických pomerov sa územie mesta zaraďuje medzi menej aktívne oblasti v rámci Slovenska.

Klimatické podmienky územia

Klimatické podmienky hrajú kľúčovú úlohu pri formovaní rozvoja akéhokoľvek územia. Od charakteru klímy závisí nielen spôsob využívania prírodných zdrojov, ale aj ekonomický, sociálny a ekologický potenciál regiónu. Klíma ovplyvňuje možnosti poľnohospodárstva, rozvoj infraštruktúry, urbanizáciu, ale aj kvalitu života obyvateľov a celkovú udržateľnosť územia.

Z klimatického hľadiska patrí k najsuchším a najteplejším oblastiam na území SR. Na základe klimatickogeografických typov Slovenska študované územie leží v suchej až mierne suchej oblasti teplej a prevažne teplej nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt. Suma teplôt 10 °C a viac za jeden rok je 3000 – 3200.

Priemerná teplota vzduchu v regióne je 9,9 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty - 2,1 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 20,5 °C.

Charakter územia poskytuje vhodné podmienky pre poľnohospodársku výrobu. V zmysle klimatickej klasifikácie patrí dotknuté územie do teplej klimatickej oblasti s viac ako 50 letnými dňami v roku (maximálna teplota 25 ºC a vyššia), okrsok T1 – teplý, veľmi suchý, s miernou zimou a s dlhším slnečným svitom. Podľa klimaticko-geografických typov patrí dotknuté územie so širším okolím do typu nížinnej klímy, s miernou inverziou teplôt, suchou až mierne suchou, subtypu teplej klímy. Priemerné ročné hodnoty výparu dosahujú 85 % ročného úhrnu zrážok. Priebeh relatívnej vlhkosti je obrátený, ako je chod teploty vzduchu.

Výpar je najmenší v zimnom období a na jar nastáva jeho rýchly vzrast v dôsledku zvýšenia teploty vzduchu. Najvyššie hodnoty sú v letných mesiacoch, keď výpar dosahuje až 100 % mesačných úhrnov zrážok. Nízka relatívna vlhkosť vzduchu je v mesiaci marec, zvyšuje sa v máji až júni.

Najväčšie rýchlosti vetra, ako aj najviac veterných dní sa vyskytuje v zimnom a v jarnom období. V chladnom polroku (od októbra do marca) je priemerná rýchlosť vetra 3,1 m/s, kým v teplom polroku (apríl až september) je 2,8 m/s. Smer vetra je SZ.

Zmeny v klimatických podmienkach prinášajú nové výzvy. Častejšie extrémne výkyvy počasia, vrátane období sucha a náhlych prívalových dažďov, negatívne ovplyvňujú nielen poľnohospodársku produkciu, ale aj každodenný život obyvateľov a infraštruktúru mesta. Suchá vedú k poklesu úrody a vyšším nákladom na závlahy, zatiaľ čo silné dažde a záplavy spôsobujú škody na budovách, cestných komunikáciách atď. Preto je kľúčové, aby rozvojový program mesta zohľadňoval klimatické riziká a obsahoval adaptačné opatrenia.

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať vodozádržné opatrenia v riešenom území – pre zlepšenie ochrany intravilánu mesta pred povodňami. Vybudovaním vodozádržných opatrení sa zníži riziko vzniku povodne po výdatných dažďoch (ktoré sa vyskytujú stále častejšie v dôsledku klimatických zmien).

Pedologické podmienky

Pedologické podmienky majú zásadný vplyv na formovanie nielen ekonomického, ale aj sociálneho a ekologického rozvoja mesta. Vhodné využitie pôdnych zdrojov, ich ochrana a integrácia do rozvojových stratégií sú nevyhnutné pre vytváranie udržateľnej budúcnosti každého mesta. Na charakter pôdy vplývajú rôzne prírodné činitele ako napr. geologický podklad, reliéf, klíma, hydrologické pomery, rastlinstvo a pod.

V k. ú. mesta prevládajú hlinité, piesočnato-hlinité a ílovito-hlinité pôdne druhy. Pôdy sú bez skeletu až slabo skeletnaté. Potenciálna erózia pôdy je nijaká až nepatrná.

Hlavné pôdne typy v k. ú. mesta sú:

- čiernice karbonátové, sprievodné čiernice glejové, lokálne rašelinové pôdy (na karbonátových nivných sedimentoch),
- nivné pôdy karbonátové, sprievodné nivné pôdy glejové (na karbonátových nivných sedimentoch),
- nivné pôdy glejové, sprievodné gleje (na karbonátových aj nekarbonátových nivných sedimentoch).

Bonita poľnohospodárskych pôd je vysoká – v riešenom území sa nachádzajú produkčné pôdy.

Rastlinstvo, živočíšstvo

Z hľadiska fytogeografického členenia riešené územie patrí do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerotermnej flóry (Eupannonicum), okrsku Podunajská nížina. Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na väčšine územia

mesta predstavujú jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy, kým pozdĺž vodných tokov potenciálnu prirodzenú vegetáciu predstavujú vŕbovo-topoľové lužné lesy.

Vplyvom intenzívneho hospodárenia pôvodná vegetačná pokrývka bola vo väčšej časti odstránená (zachovali sa zvyšky lesov a lesíkov, ktoré umožňujú vytvoriť obraz o ich prirodzenom alebo jemu blízkom zložení – ochrana týchto lesov je veľmi dôležitá, lebo spôsobujú ako ekostabilizačný faktor), na miestach prirodzených kultúr sa nachádzajú najúrodnejšie poľnohospodárske pôdy Slovenska.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch rozhodujúcou mierou prispievajú k ekologickej rovnováhe v obehu látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým lepšie podmienky sa vytvárajú pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Z hľadiska živočíšnej regionalizácie Slovenska územie mesta patrí do Panónskej oblasti a do juhoslovenského obvodu lužného dunajského okrsku.

Nerastné suroviny

Za nerasty sa podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry. Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov. V riešenom území, ako aj v širšom okolí sa nachádzajú iba zásoby štrkopieskov, ktoré sú súčasťou rozsiahleho komplexu fluviálnych kvartérnych, prevažne pleistocénnych sedimentov Podunajskej nížiny. V k. ú. mesta sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov (nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory).

Hydrologické pomery

Riešené územie patrí do povodia toku Dunaj, pričom táto rieka dokonca preteká cez predmetné územie – cez južnú polovicu k. ú. mesta (tvorí juhozápadnú hranicu k. ú. mesta v dĺžke cca 6,00 km). Cez intravilán mesta preteká vodný tok Čiližský potok.

Okrem vyššie uvedených dvoch vodných tokov riešeného územia vo vodnom hospodárstve veľký význam majú odvodňovacie kanály (ktorých hlavnou úlohou je odvádzanie vnútorných vôd z územia), ktorých využitie v poľnohospodárstve má neobyčajne veľký význam. Najvýznamnejšie kanály sú: kanál Gabčíkovo – Ňárad, kanál Gabčíkovo – Topoľníky, Starozemský kanál, Akovský kanál, Báčsky kanál, Pastúšsky kanál, Kotlibský kanál, Šajbársky kanál, Cegejský kanál. Ďalšou funkciou týchto kanálov bolo dopravovať vodu k čerpacím staniciam závlah.

Stredom koryta rieky Dunaj prechádza štátna hranica s Maďarskou republikou. Na tomto vodnom toku na ľavej strane pobrežia je vybudované Vodné dielo (VD) Gabčíkovo. Celková dĺžka vodného diela je cca 30 km a na katastrálne územie mesta Gabčíkovo pripadá cca 6,5 km. Ide o vodohospodárske objekty nachádzajúce sa v k. ú. mesta Gabčíkovo.

V riešenom území sa nachádza veľká časť Vodného diela Gabčíkovo:

- Stupeň Gabčíkovo: Tvoria ho 2 hlavné objekty: vodná elektráreň a plavebné komory. Bol postavený na využívanie utvoreného spádu na výrobu elektrickej energie, na prekonávanie rozdielu hladín v plavebných komorách a na odvádzanie prípadných povodňových vôd. Komory sú situované na ľavej strane rieky, elektráreň vpravo mala vyrobiť pri špičkovej prevádzke priemerne 2650 GWh za rok. Ponad vodný stupeň vedie 10 metrov široký cestný most. Prevádzka vodnej elektrárne je plne automatizovaná. Každá z komôr má pôdorysné rozmery 34 × 275 metrov s minimálnou hĺbkou vody 4,5 metra a

umožňuje lodiam prekonať výškový rozdiel v rozmedzí 16 – 23,3 metra. Preplavovanie je riadené z dozorne, ktorá je situovaná na tridsaťmetrovom pilieri.

Cez k. ú. mesta preteká aj *Prívodný kanál*, ktorý kanál zabezpečuje prívod vody zo zdrže Hrušov na vodnú elektráreň. Tvorí tiež medzinárodnú plavebnú cestu a pomáha odvádzaniu vôd v prípade povodní. Je umiestnený nad terénom, preto musí byť zo všetkých strán tesnený. Je dlhý 17 kilometrov.

Cez k. ú. mesta preteká aj *Odpadový kanál*, ktorý odvádza vody od vodnej elektrárne Gabčíkovo späť do pôvodného koryta Dunaja a okrem toho podobne ako prívodný kanál pomáha prevádzať časti povodňových prietokov. Kanál má miskovitý tvar a je dlhý 8,2 kilometra. Šírka dna je 185 metrov. Kanál vyúsťuje do Dunaja pri obci Sap.

Ochranné hrádze vodných tokov k. ú. mesta tvoria výraznú dominantu súčasnej kultúrnej krajiny riešeného územia.

Všeobecne možno konštatovať, že prírodné plochy pozdĺž vodných prvkov sú pre mesto, ako aj pre návštevníkov mesta potenciálnymi plochami pre oddych a rekreáciu.

V riešenom území sa nachádzajú významné podzemné vodné zdroje, ktoré sú sústredené najmä do kvartérnych sedimentov Dunaja.

Spodná voda je relatívne blízko pod povrchom, čo na jednej strane zvyšuje produktivitu agrocenóz a efektívnosť ich pestovania, na strane druhej zvyšuje náchylnosť pôd na zasolenie a postupnú stratu produkčných schopností.

Riešené územie sa nachádza v Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný Ostrov (Nariadenie vlády SR č. 46/1978 z 19.4.1978 o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom Ostrove, publikované v zbierke zákonov č. 70/1978).

Nachádzajú sa tu tri významné odbery podzemných vôd pre vodárenské účely – vodný zdroj 1 (je zdrojom pitnej vody pre mesto Gabčíkovo; nachádza sa na severnom okraji intravilánu; ide o vŕtanú studňu HG.2 o výdatnosti 50 l/sec), vodný zdroj 2 (ide o veľkozdroj s využitím pre diaľkovod Gabčíkovo, Veľký Meder, Kolárovo, Nové Zámky, Šaľa, Nitra; pozostáva z 13 vŕtaných studní o celkovej výdatnosti 1040 l/sec; tento vodný zdroj je plánovaný ešte rozšíriť o ďalších 8 studní), vodný zdroj 3 (je zdrojom pitnej vody pre areál vodného stupňa Gabčíkovo; bol zrealizovaný v čase výstavby vodného diela).

V predmetnom území sa nachádzajú geotermálne útvary podzemných vôd medzizrnové a puklinové vody neogénnych sedimentov

Riešené územie patrí k oblastiam s vhodným potenciálom rozvoja geotermálnej energie. Územie mesta patrí do Centrálnej depresie Podunajskej panvy, kde fyzikálne a chemické vlastnosti prevažnej väčšiny zdrojov sú veľmi výhodné. V riešenom území v hĺbke 1000 m pod povrchom sa vyskytujú vody s teplotou 40 – 50 °C, kým v hĺbke 2000 m pod povrchom sa vyskytujú vody s teplotou 80 – 90 °C (Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, http://apl.geology.sk/atlasge/). Hustota povrchového tepelného toku sa pohybuje v rozmedzí 70 – 80 mW/m² na väčšine riešeného územia (vrátane celého intravilánu mesta), 80 – 90 mW/m² (v západnej časti riešeného územia).

V katastri mesta sa nachádza termálny vrt, z ktorého termálna voda s 51 ºC teplou vodou má veľký potenciál na rekreačné a hospodárske účely.

Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. Typ súčasnej krajiny je poľnohospodársky – ide o nížinnú rovinnú oráčinovú krajinu. Chmeľnice, vinice ani ovocné sady sa v katastrálnom území nenachádzajú. Najväčšia časť zastavaného územia má kompaktný tvar a leží v severnej časti katastrálneho územia.

V prípade záberu poľnohospodárskej pôdy je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, podľa § 12, § 17, resp. §18 zákona.

Lesy majú dôležitú úlohu v zabezpečení kvality životného prostredia (pomáhajú udržiavať ekologickú rovnováhu, zabezpečujú zdravé ekosystémy, regulujú vodný režim a znižujú riziko povodní, zabraňujú erózii pôdy atď.). Predmetné územie patrí k málo lesnatým územiam Slovenska, lesnatosť k. ú. mesta je len 7,34 % (celoslovenský priemer je nad 40 %, kým na Žitnom ostrove priemer je okolo 10 % – Podunajská rovina je prevažne poľnohospodárska oblasť s minimálnym podielom lesov).

Vyskytujú sa tu vŕbovo – topoľové lužné lesy a jelšové lužné lesy, hlavne v časti medzi Dunajským kanálom a tokom rieky Dunaj. V Gabčíkovských luhoch sa pestuje monokultúra druhov Salix alba a Populus x canadensis. Väčšina lesných porastov je tvorená zmiešanými porastmi topoľ, brest, jaseň, dub, javor, vŕba s okrajovým náletom agátu.

Tab. 3: Štruktúra využitia zeme v meste Gabčíkovo k 31. 12. 2023

	Celková výmera územia mesta	Poľnohospodárska pôda	Lesný pozemok	Vodné plochy	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy
v m²	52396152	31739944	3844395	8301511	4822580	3687722
v %	100.00	60.58	7.34	15.84	9.20	7.04

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 4: Štruktúra využitia poľnohosp. pôdy v meste Gabčíkovo k 31. 12. 2023

	Celková výmera poľnohosp. p.	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast
v m²	31739944	28656490	0	0	1165194	0	1918260
v %	100.00	90.29	0.00	0.00	3.67	0.00	6.04

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Ochrana prírody a krajiny

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu, ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Cieľom ochrany prírody a krajiny je chrániť prírodu pre optimálne využitie krajiny. Príroda a jej časti v rámci krajiny predstavujú pre život nesmierne dôležitú, až existenčnú zložku životného prostredia. Prírodu a krajinu treba chrániť nielen z hľadiska súčasných životných potrieb, ale aj pre potrebu zachovať ju zdravú aj pre budúce pokolenia.

Ochranu prírody a krajiny s vyčlenením územnej a druhovej ochrany, ako aj ochrany stromov zabezpečuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorého hlavným

poslaním je obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov.

Pôvodné geoekosystémy boli v záujmovom území značne pozmenené predovšetkým vplyvom rozvoja priemyslu, dopravy, poľnohospodárskej výroby, výstavby bytov.

Environmentálna záťaž je v zmysle geologického zákona zadefinovaná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. V riešenom území sa nachádza 11 environmentálnych záťaží. Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 320/2022 z 11. mája 2022 bol schválený už tretí Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2022 – 2027). Strategický dokument stanovuje priority riešenia environmentálnych záťaží, definuje postup prác v oblasti ich riešenia, a to vrátane odhadu finančnej náročnosti riešenia environmentálnych záťaží s cieľom postupnej minimalizácie ich negatívnych účinkov na životné prostredie a zdravie človeka. V riešenom území nie sú lokality na Štátnom programe sanácie environmentálnych záťaží (2022 – 2027).

Európska sústava chránených území Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Na území Slovenskej republiky európsku sústavu chránených území tvoria chránené vtáčie územia a územia európskeho významu.

Do riešeného územia zasahujú 2 územia európskeho významu a 1 chránené vtáčie územie.

Tab. 5: Základné údaje o chránenom území – Územie európskeho významu Dunajské luhy

Evidenčné číslo	SKUEV0090
Kategória	Územie európskeho významu
Súkromné chránené územie	Nie
Rozloha (ha)	5 942,7812
Zóny	Nie
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Biogeografický región	panónsky
Obec	Klížska Nemá, Trávnik, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove, Čičov, Baka, Bodíky, Dobrohošť, Gabčíkovo, Kyselica, Sap, Vojka nad Dunajom, Šamorín

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/SKUEV0090
Štátna ochrana prírody SR

Tab. 6: Základné údaje o chránenom území – Územie európskeho významu Čiližské močiare

Evidenčné číslo	SKUEV0227
Kategória	Územie európskeho významu
Súkromné chránené územie	Nie
Rozloha (ha)	4,783,159
Zóny	Nie
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Biogeografický región	panónsky
Obec	Čičov, Gabčíkovo, Padáň, Pataš, Veľký Meder, Vrakúň, Čiližská Radvaň

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/SKUEV0227
Štátna ochrana prírody SR

Tab. 7: Základné údaje o chránenom území – Chránené vtáčie územie Dunajské luhy

Evidenčné číslo	SKCHVU007
Kategória	Chránené vtáčie územie
Súkromné chránené územie	Nie
Rozloha (ha)	16 511,5800
Zóny	Nie
Rok vyhlásenia, aktualizácie	2008
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Predmet ochrany	Chránené vtáčie územie sa vyhlasuje na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, brehule hnedej, bučiačika močiarneho, čajky čiernohlavej, haje tmavej, hlaholky severskej, hrdzavky potápavej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, kačice chrapľavej, kačice chripľavej, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, ľabtušky poľnej, orliaka morského, potápača bieleho, rybára riečneho, rybárika riečneho, volavky striebristej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie sa vyhlasuje aj na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania, najmä druhov uvedených v prílohe č. 1 vyhlášky MŽP SR.
Biogeografický región	panónsky
Obec	Bratislava-Podunajské Biskupice, Bratislava-Ružinov, Bratislava-Karlova Ves, Bratislava-Jarovce, Bratislava-Petržalka, Bratislava-Rusovce, Bratislava-Čunovo, Hamuliakovo, Kalinkovo, Iža, Klížska Nemá, Komárno, Moča, Patince, Trávnik, Zlatná na Ostrove, Číčov, Kamenica nad Hronom, Mužla, Obid, Baka, Bodíky, Gabčíkovo, Kľúčovec, Medveďov, Sap, Vojka nad Dunajom, Šamorín

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/SKCHVU007
Štátna ochrana prírody SR

Veľká časť riešeného územia je súčasťou Chránenej krajinnej oblasti Dunajské luhy. Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy sa rozprestiera na Podunajskej nížine v geomorfologickom celku Podunajská rovina, vedľa slovenského a slovensko-maďarského úseku Dunaja od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov v okrese Komárno. Pozostáva z piatich samostatných častí. Chránená krajinná oblasť má výmeru 12 284,4609 ha, z toho lesné pozemky zaberajú 6 359,4680 ha, poľnohospodárska pôda 1 011,7472 ha, vodné plochy 3 455,0687 ha, zastavané plochy a nádvoria 87,0489 ha a ostatné plochy 1 371,1281 ha. CHKO Dunajské luhy bola zriadená Vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 81/1998 Z. z. o Chránenej krajinnej oblasti Dunajské luhy z 3. marca 1998 s účinnosťou od 1. mája 1998. Toto jedinečné územie sa celé nachádza na arecentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumulačných depresií s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie, vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja. V závislosti od hydrologických podmienok pozdĺž Dunaja sa tu na pomerne malom území vyskytujú spoločenstvá lesné, vodné, mokraďné, lúčne a psamofilné.

Celé územie CHKO je zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (Ramsarská konvencia; Ramsarské lokality sú mokrade medzinárodného významu, ktorých ochrana si vyžaduje zvýšenú pozornosť). Ramsarská lokalita Dunajské luhy (totožná s územím CHKO Dunajské luhy) do zoznamu medzinárodne významných mokradí bola zapísaná 26. 5. 1993. Tvorí ju hlavný tok rieky Dunaj a jej ľavý breh v pohraničnej polohe pozdĺž hraníc s Maďarskom (80 km úsek medzi Bratislavou a Zlatnou na Ostrove) s dobre vyvinutým systémom ramien, mŕtvych ramien, piesčitých a štrkových brehov. Územie je tvorené lužnými lesmi, močiarmi a mokrými lúkami, ktoré poskytujú biotop pre mnohé vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov.

Tab. 8: Základné charakteristiky Chránenej krajinnej oblasti Dunajské luhy

Evidenčné číslo	P22
Kategória	Chránená krajinná oblasť
Súkromné chránené	Nie
Kategória IUCN	V
Rozloha (ha)	12 284,4609
Stupeň ochrany	2. stupeň ochrany
Zóny	Nie
Rok vyhlásenia,	1998
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Biogeografický región	panónsky
Obec	Bratislava-Podunajské Biskupice, Bratislava-Rusovce, Bratislava-Čunovo, Kalinkovo, Klížska Nemá, Trávnik, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove, Číčov, Baka, Bodíky, Dobrohošť, Gabčíkovo, Kľúčovec, Medveďov, Sap, Vojka nad Dunajom

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/P22
Štátna ochrana prírody SR

Tab. 9: Základné údaje o chránenom území – Ramsarská lokalita Dunajské luhy

Evidenčné číslo	RL05
Kategória	Ramsarská lokalita
Súkromné chránené územie	Áno
Rozloha (ha)	14 888
Zóny	Nie
Rok vyhlásenia, aktualizácie	1993
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Biogeografický región	alpský, panónsky
Katastrálne územie	Nivy, Podunajské Biskupice, Ružinov, Čunovo, Jarovce, Petržalka, Rusovce, Baka, Bodíky, Čilistov, Dobrohošť, Gabčíkovo, Kľúčovec, Kyselica, Medveďov, Mliečno, Rohovce, Sap, Šamorín, Šuľany, Vojka nad Dunajom, Číčov, Klížska Nemá, Trávnik, Veľké Kosihy, Zlatná na Ostrove, Hamuliakovo, Kalinkovo, Nové Košariská, Rovinka

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/RL05
https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/medzinarodne-dohovory/uzemia-medzinarodneho-vyznamu/
Štátna ochrana prírody SR

V riešenom území sa nachádzajú aj 2 maloplošné chránené územia:

- Chránený areál Čiližské močiare
- Chránený areál Gabčíkovský park

Tab. 10: Základné charakteristiky Chráneného areálu Čiližské močiare

Evidenčné číslo	1177
Kategória	Chránený areál
Súkromné chránené územie	Nie
Rozloha (ha)	88,6569
Stupeň ochrany	2. stupeň ochrany, 3. stupeň ochrany
Zóny	Zóna C, Zóna D
Rozloha zón (ha)	Zóna C – 51,4700
	Zóna D – 37,1869
Rok vyhlásenia, aktualizácie	vyhlásený Vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Trnave č. 3/2009 z 10. decembra 2009, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Čiližské močiare (účinnosť od 15. 1. 2010)
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Predmet ochrany	Účelom vyhlásenia chráneného areálu je zabezpečenie ochrany biotopu európskeho významu: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150) a druhov európskeho významu: býčko rúrkonosý (Proterorhinchusmarmoratus), čík európsky (Misgurnus fossilis), pĺž severný (Cobitis taenia), lopatka dúhová (Rhodeus sericeus amarus), blatniak tmavý (Umbra crameri), hrúz bieloplutvý (Gobio albipinnatus) a vydra riečna (Lutra lutra).
Biogeografický región	panónsky
Obec	Boheľov, Gabčíkovo, Padáň, Pataš, Veľký Meder, Vrakúň

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/1177
Štátna ochrana prírody SR

Tab. 11: Základné charakteristiky Chráneného areálu Gabčíkovský park

Evidenčné číslo	932
Kategória	Chránený areál
Súkromné chránené územie	Nie
Kategória IUCN	IV
Rozloha (ha)	27,5000
Stupeň ochrany	4. stupeň ochrany
Zóny	Nie
Rok vyhlásenia, aktualizácie	1982
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Predmet ochrany	Ochrana historického parku v meste Gabčíkovo.
Biogeografický región	panónsky
Obec	Gabčíkovo

Zdroj: https://data.sopsr.sk/chranene-objekty/chranene-uzemia/detail/932
Štátna ochrana prírody SR

Z hľadiska prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v zmysle RÚSES okresu Dunajská Streda, (Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dunajská Streda, Slovenská agentúra životného prostredia, 2019) sa v katastrálnom území mesta Gabčíkovo nachádza nadregionálne biocentrum NRBc2 Dunajské luhy, nadregionálne biokoridory NRBk2a Tok rieky Dunaj (staré koryto), NRBk2b Tok rieky Dunaj (prívodný a odpadový kanál VDG) a biokoridory RBk10 Kanál Gabčíkovo - Ňárad, RBk2 Kanál Gabčíkovo - Topoľníky a RBk3 Čiližský potok.

Z genofondových lokalít sa v území nachádzajú GL52 Staré koryto rieky Dunaj, GL33 Čiližské mokrade, GL46 CHA park v Gabčíkove, EVSK37 Pri hrádzi, EVSK36 Mokrade kanálov Vranie - Kotliba a Blatné, EVSK32 Tuňog - Kisa, EVSK40 Teplé blatá - Kotliba, EVSK39 Cegejský kanál a líniové mokrade v okolí, EVSK35 Zhorený les, EVSK34 Žrebčinec, EVSK177 Šibajský kanál, EVSK176 Patašský kanál, EVSK38 Veľká Krútňava, EVSK33 Báčský kanál, EVSK175 Akovský a Starozemský kanál s okolím, EVSK2 Hornolúcky a Akovský kanál.

Životné prostredie

Súčasný stav kvality životného prostredia záujmového územia je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov rôznej intenzity.

Na základe *Správy o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2022* územie Slovenskej republiky je rozčlenené do 3 stupňov environmentálnej kvality (EK), v rámci ktorého riešené územie patrí medzi regióny 2. environmentálnej kvality (2. stupeň EK – regióny s mierne narušeným prostredím).

Riešené územie patrí medzi najmenej znečistené územia v okrese Dunajská Streda. Hlavne je to spôsobené tým, že sa tu nenachádza intenzívna priemyselná výroba, avšak určité riziko predstavuje spotreba priemyselných hnojív a pesticídov v poľnohospodárskej výrobe.

V záujmovom území najväčším problémom pre kvalitu životného prostredia je doprava, ktorá hlukom a vibráciou veľmi zaťažuje intravilán mesta, pričom najviac zaťažené sú lokality nachádzajúce sa pozdĺž dopravných ťahov (hlavne pozdĺž ciest II. a III. triedy: II/507, II/506, III/1421, III/1427).

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika (len veľmi malé plochy v severnej časti katastrálneho územia mesta patria do nízkeho radónového rizika). Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho rozvoja územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného

zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Riešeným územím prechádza biokoridor nadregionálneho významu, rieka Dunaj so svojimi sprievodnými brehovými rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami.

Mesto Gabčíkovo sa môže pochváliť kvalitnými zelenými plochami, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu v ekológii, estetike aj v každodennom živote obyvateľov. Tieto priestory poskytujú príjemné miesto na oddych, rekreáciu a spoločenské stretnutia a významne prispievajú k zlepšeniu kvality života, zdravia a mikroklímy mesta. Moderné mestské plánovanie a údržba verejnej zelene v Gabčíkove odrážajú snahu o harmonické spojenie urbanizmu s prírodou, čím sa vytvára atraktívne, zdravé a ekologické mestské prostredie. V živote mesta centrálny význam má historický Gabčíkovský park, ktorý je chráneným areálom. Gabčíkovský park je výborným príkladom udržateľného urbanizmu, kde sa spájajú príroda, relax a aktívny životný štýl – jeho estetická, ekologická a sociálna funkcia prispieva k vyššej kvalite života, podpore komunitného života a rozvoju mesta.

V katastrálnom území mesta Gabčíkovo je evidovaná jedna skládka s ukončenou prevádzkou, štyri upravené skládky a jedna opustená skládka bez prekrytia. V predmetnom území sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaži evidované nasledovné environmentálne záťaže:

I.

Názov EZ: DS (006) / Gabčíkovo - Szoro domb
Názov lokality: Szoro domb
Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu
Registrovaná ako: C Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Názov EZ: DS (007) / Gabčíkovo - Varjas
Názov lokality: Varjas
Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu
Registrovaná ako: C Sanovaná/rekultivovaná lokalita
111
Názov EZ: DS (004) / Gabčíkovo - Boki
Názov lokality: Boki
Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu
Registrovaná ako: C Sanovaná/rekultivovaná lokalita
IV.
Názov EZ: DS (005) / Gabčíkovo - mestská skládka
Názov lokality: mestská skládka
Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu
Registrovaná ako: C Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov

Zmena klímy je jedným z najväčších environmentálnych, ekonomických a spoločenských problémov dnešnej doby. Jej dôsledky zasahujú nielen veľké mestá a priemyselné centrá, ale aj malé mestá, ktoré čelia špecifickým výzvam spojeným so zmenou klímy. Zmena klímy môže výrazne ovplyvniť ich každodenný život, dostupnosť vody, kvalitu pôdy a ekosystémy, ktoré sú nevyhnutné pre miestnu poľnohospodársku výrobu. Preto je

dôležité nielen predchádzať jej ďalšiemu zhoršovaniu, ale aj zmierňovať jej dopady na miestnu komunitu.

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar),
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej),
- nárast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje,
- extrémne horúčavy, extrémne sucho, extrémne zrážky, extrémne búrky (Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy).

Obr. 3: Model proaktívnej adaptácie mesta na zmenu klímy

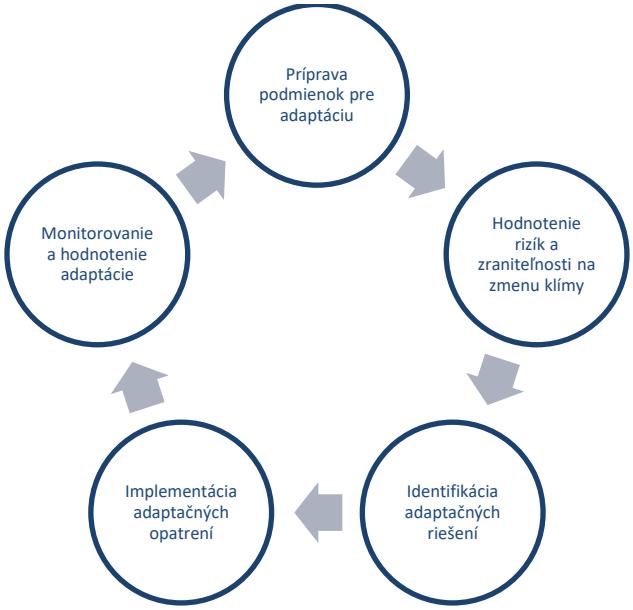

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 je rámcovým dokumentom, ktorý navrhuje všeobecne prospešné a aplikovateľné princípy a ucelený súbor opatrení smerujúcich k posilneniu úlohy miest v celkovom rozvoji Slovenska. Tento dokument zdôrazňuje dôležitosť uplatňovania systémového prístupu k adaptácii na zmenu klímy zo strany miest. Medzi prejavy zmeny klímy v sídelnom prostredí patrí zvýšenie počtu tropických dní a výskyt vĺn horúčav v letnom období, nerovnomerné časové a priestorové rozloženie zrážok, častejší výskyt extrémnych úhrnov zrážok spôsobujúcich povodne, častejší výskyt období sucha spôsobujúcich pokles kapacity vodných zdrojov a výskyt extrémnych poveternostných situácií (víchrice, veterné smršte, búrky, tornáda). Očakávajú sa vážne dôsledky na zastavané územie (stavebné konštrukcie, pamiatky, infraštruktúra sídla, verejné priestranstvá), prírodnú zložku sídelného prostredia (pôda, zeleň, zelená infraštruktúra sídla), vodné zdroje (zásobovanie pitnou vodou a hospodárenie s vodnými zdrojmi, vodné nádrže), využívanie krajiny v sídelnom prostredí, zdravie obyvateľstva a sociálnu oblasť, dopravnú, technickú a energetickú infraštruktúru, obchod, priemysel a cestovný ruch (Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy).

Obr. 2: Dôsledky zmeny klímy v sídelnom prostredí

	Prejav zmeny klímy			
	Zvýšená priemerná teplota vzduchu, zvýšený počet tropických dní a častejší výskyt vĺn horúčav	Premenlivosť zrážkových úhrnov, absencia zrážok a výskyt obdobia sucha.	Premenlivosť zrážkových úhrnov, extrémne úhrny zrážok – snehové, dažďové a prívalové povodne, bahnotoky.	Extrémne poveternostné situácie – búrky, víchrice, tornáda.
Oblasti	Dôsledky zmeny klímy			
Zastavané územia	Nepriaznivá mikroklíma v dôsledku zosilnenia tepelného ostrova mesta a prehrievaniu spevnených povrchov, zhoršenie tepelnoizolačných vlastností budov a zníženie kvality života obyvateľov bez adekvátneho bývania.	-	Poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, zosuvy pôdy, problémy s odtokom v dôsledku nedostatočne dimenzovanej, resp. zastaranej kanalizačnej siete, zatopenie budov, poškodenie základov budov, v krajných prípadoch zrútenie budov v dôsledku zosuvov spôsobených prívalovými zrážkami.	Narušenie konštrukcie budov, poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, poškodenie fasád a omietok budov, poškodenie zariadení budov (solárne panely, fotovoltické články a pod.), poškodzovanie infraštruktúry v lesoparkoch.
Zeleň	Zmeny v druhovej štruktúre (zvýšený potenciál využitia xerotermných druhov drevín v štruktúrach zelene sídiel), šírenie inváznych a nepôvodných druhov.	Usychanie vegetácie, chradnutie drevín, ohrozenie škodcami, častejšie možné požiare.	Pôdna erózia, ochudobnenie pôdneho substrátu o živiny, podmáčanie a oslabenie koreňového systému drevín, poškodenie sadovnícky upravených plôch.	Poškodzovanie drevín zlomami a vývratmi.
Vodné zdroje (pitná, úžitková, technologická voda, vodné toky, nádrže a pod.)	Zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody a úžitkovej vody na zavlažovanie.	Problém so zásobovaním pitnou vodou, zavlažovaním, pokles vodného stavu, eutrofizácia.	Zvýšené nároky na stokovú sústavu odvádzať prívalové zrážky, bleskové povodne a záplavy spôsobujúce škody.	
Zdravie obyvateľstva	Zhoršenie celkového stavu zraniteľných skupín obyvateľov, riziko prehriatia alebo dehydratácie organizmu, zhoršenie stavu ľudí s kardiovaskulárnymi, respiračnými ochoreniami, dopad nových patogénov na zdravie.	Zhoršenie alergických stavov, riziko dehydratácie organizmu, dopad nových patogénov na zdravie.	Výskyt infekčných ochorení.	Ohrozenie ľudí bez domova a iných zraniteľných skupín.
Doprava	Únava materiálu, prehriatie zariadení, poškodzovanie povrchu komunikácií, poškodzovanie koľajníc, zhoršený komfort cestujúcich, zvýšenie konc. prízemného ozónu.	-	Zhoršenie bezpečnosti a plynulosti dopravy, poškodenie technického parku, zosuvy pôdy môžu skomplikovať zásobovanie tovarmi.	Znížená bezpečnosť pozemnej dopravy, poškodenie technického parku.
Energetická infraštruktúra	Meniace sa požiadavky na dodávku energií a zaťaženie rozvodného systému elektrickej energie v dôsledku zvýšeného výkonu chladiacich systémov, častejšie výpadky rozvodných systémov a energetických výrobných technológií.	Stúpajúce požiadavky na technologickú vodu.	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií.	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií, zvýšenie komplikácií pri opravách, nárast škôd spôsobených výpadkom energií u odberateľov.

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, 2018

Zmena klímy je jednou z najväčších globálnych výziev súčasnosti, ktorá má významný vplyv aj na miestnu úroveň. Mesto Gabčíkovo, nachádzajúce sa na juhozápade Slovenska, je obzvlášť citlivé na zmeny klímy kvôli svojej geografickej polohe v nížinnej oblasti pri rieke Dunaj. Extrémne prejavy počasia, ako sú horúčavy, suchá, povodne či silné búrky, môžu vážne ovplyvniť kvalitu života obyvateľov, miestnu ekonomiku a prírodné ekosystémy. Preto je dôležité zmierňovať ich dopady tak, aby Gabčíkovo mohlo zabezpečiť kvalitné životné prostredie pre občanov, udržateľne rozvíjať svoju infraštruktúru, poľnohospodárstvo, energetiku a cestovný ruch. Opatrenia v oblasti adaptácie, obnoviteľných zdrojov energie a ekologického hospodárstva môžu pomôcť mestu zlepšiť kvalitu života, zvýšiť ekonomickú stabilitu a chrániť prírodné prostredie.

Všetky negatívne javy zmeny klímy sa v súčasnosti dajú zmierniť pozitívnymi adaptačnými opatreniami, ktoré zadržiavajú vodu a vlhkosť na území mesta. Ak bude Gabčíkovo systematicky investovať do zelených riešení, môže sa stať modelovým príkladom udržateľného rozvoja a inšpiráciou pre ďalšie mestá na Slovensku.

V strednodobom horizonte je potrebné v meste realizovať/podporovať opatrenia:

- *na revitalizáciu a rozšírenie plôch verejnej zelene (zmiernenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy, príprava a adaptácia na klimatickú zmenu),*
- *na zvyšovanie podielu vegetácie v okolí dopravných komunikácií,*
- *na budovanie alternatívnych prvkov zelenej infraštruktúry (podporu zelených striech a vertikálnej zelene),*
- *na tienenie verejných priestorov,*
- *na ekologický manažment zrážkových vôd (budovanie plôch s priepustným povrchom, zvýšenie infiltrácie vody; udržateľné odvodňovacie systémy) – navýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.*

Zmena klímy má široké dôsledky vrátane extrémnych poveternostných podmienok, zvýšenej frekvencie a intenzity sucha, povodní, horúčav a iných klimatických extrémov. Tieto zmeny negatívne ovplyvňujú poľnohospodárstvo, biodiverzitu a zdravie ľudí.

Zvýšená spotreba energie a produkcia emisií CO2 má priamy dopad na lokálnu a aj oblastnú kvalitu životného prostredia. Množstvo spotrebovanej energie a produkcia emisií CO2 je priamo závislá od správania sa obyvateľov a firiem. Zvyšujúca sa životná úroveň obyvateľstva a intenzívny rozvoj hospodárstva sa odráža na zvýšených nárokoch na spotrebu energie.

V strednodobom časovom horizonte je potrebné aj skvalitniť informačnú kampaň na zvýšenie povedomia občanov/návštevníkov/podnikov mesta o problematike energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov. V danom časovom horizonte je potrebné podporovať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu s cieľom zabezpečenia udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia.

Mesto Gabčíkovo so svojou bohatou históriou a prirodzenými krásami môže ešte viac zvýrazniť svoj výnimočný charakter prostredníctvom rozvoja verejnej zelene a parkov. Tieto zelené oázy budú nielen estetickými prvkami, ale budú mať hlboký a viacvrstvový vplyv na kvalitu života obyvateľov a udržateľný rozvoj mesta.

Centrum mesta je symbolickým aj funkčným srdcom každej komunity. V prípade Gabčíkova plní nielen administratívnu a obchodnú úlohu, ale aj sociálnu, kultúrnu a spoločenskú.

V strednodobom horizonte pre rozvoj kvality životného prostredia mesta je potrebné medzi inými realizovať revitalizáciu centra mesta, čo bude kľúčovým krokom k modernizácii verejného priestoru a zlepšeniu kvality života obyvateľov. Revitalizácia umožní estetické, funkčné a ekologické zlepšenie mestského prostredia, čím pritiahne viac obyvateľov, turistov a podnikateľov. Projekt prepojí historické dedičstvo s modernými riešeniami, čím posilní identitu mesta a zvýši jeho konkurencieschopnosť v regióne.

V strednodobom horizonte pre rozvoj kvality životného prostredia mesta je potrebné v dotknutých lokalitách nepripustiť všetky druhy činností a podnikateľských aktivít, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (prašnosť, zápachy, hluk, vibrácie, intenzívna doprava a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie záujmového územia pre určené účely. Pri návrhu riešenia konkrétnych zdrojov znečisťovania ovzdušia je potrebné rešpektovať zásady funkčného a priestorového usporiadania v záujmovom území — dodržiavať ochranné pásma. Pri povoľovaní konkrétnych zdrojov znečisťovania ovzdušia (umiestnenie, stavba, užívanie — prevádzka) je potrebné dodržiavať ustanovenia platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia.

V chránenej vodohospodárskej oblasti možno plánovať a vykonávať činnosť, len ak sa zabezpečí účinnejšia ochrana povrchových a podzemných vôd, ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie a obnovy zásob povrchových a podzemných vôd, v súlade s § 3 zákona č 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pri realizácii stavieb je potrebné dodržať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), rovnako je potrebné

- dodržať podmienky uvedené v ustanoveniach zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- dodržať podmienky uvedené v ustanoveniach zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach,
- rešpektovať ustanovenia zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

História mesta

Gabčíkovo je malé, no historicky významné mesto na juhozápade Slovenska, ktoré zohrávalo dôležitú úlohu v hospodárskom, sociálnom a kultúrnom vývoji regiónu. Jeho história je úzko spätá s Dunajom, poľnohospodárstvom a najmä s vodným dielom Gabčíkovo, ktoré významne ovplyvnilo jeho moderný rozvoj – dalo mestu nový význam.

Pri pohľade do budúcnosti je dôležité pochopiť historické faktory, ktoré formovali súčasnú podobu mesta a využiť ich ako základ pre jeho hospodársku a sociálnu transformáciu do roku 2030.

Prvá písomná zmienka o meste Gabčíkovo pochádza z roku 1102, kde je v listinách zaznamenaná pod názvom Beys. V roku 1468 udelil kráľ Matej malému zemepanskému mestečku s vtedajším názvom Bös právo na usporiadanie týždenných jarmokov. To znamená, že už v tom čase bola strediskom širšieho okolia. V roku 1828 mala obec už 195 domov a 1803 obyvateľov. Vtedajšie sídlo bolo prevažne poľnohospodárskou obcou. Obyvatelia sa živili pestovaním obilia, chovom dobytka a rybolovom. V roku 1948 bol pôvodný názov obce Bős zmenený na Gabčíkovo. Riešené územie bolo známe svojím cukrovarom, liehovarom, pivovarom a niekoľkými vodnými mlynmi. Počas socializmu prešla obec modernizáciou, avšak najvýznamnejší projekt, ktorý ovplyvnil jej rozvoj, prišiel v roku 1977 – výstavbou vodného diela Gabčíkovo. Projekt vodného diela Gabčíkovo bol pôvodne súčasťou česko-slovensko-maďarskej dohody o regulácii Dunaja a výstavbe vodného systému Gabčíkovo-Nagymaros. Jeho cieľom bolo zabezpečiť ochranu pred povodňami, zabezpečiť výrobu elektrickej energie a zlepšiť plavbu na Dunaji. Vodné dielo Gabčíkovo okrem výroby elektrickej energie chráni územie pred povodňami a zlepšuje splavnosť toku rieky Dunaj. Výstavba vodného diela podporila prechod riešeného územia z dominantne poľnohospodárskej obce na významnejšie hospodárske centrum.

K 1. januáru 2016 sa Gabčíkovo stalo mestom. Dnes je Gabčíkovo moderným mestom, ktoré ťaží z výhod svojej polohy pri Dunaji a z infraštruktúry spojenej s vodným dielom. Mesto profituje z cestovného ruchu, ktorý je spojený s vodným dielom, cyklotrasami popri Dunaji a prírodnými krásami Žitného ostrova. Mesto sa vyznačuje aktívnym kultúrnym životom a snahou o zachovanie tradičných zvykov a folklóru.

História Gabčíkova ukazuje, že mesto sa dokázalo prispôsobiť zmenám a využiť svoje hospodárske a geografické výhody. Pri pohľade do budúcnosti má Gabčíkovo veľký potenciál stať sa moderným centrom obnoviteľnej energie, ekologického poľnohospodárstva, turizmu a služieb.

A.I Analýza vnútorného prostredia

Ľudské zdroje

Ľudské zdroje sú základným pilierom rozvoja každého mesta, pretože predstavujú pracovnú silu, odborné znalosti, kreativitu a sociálny kapitál, ktoré formujú miestnu ekonomiku a komunitný život. Pre malé mesto, akým je Gabčíkovo, sú kvalitní, vzdelaní a motivovaní ľudia kľúčom k udržateľnému rozvoju a zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľov.

Demografické procesy majú zásadný vplyv na rozvoj každého mesta. Správne pochopenie týchto procesov a ich riadenie je kľúčové pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja mesta. Mesto, ktoré dokáže prispôsobiť svoje politiky a stratégie demografickým trendom, môže nielen prekonať súčasné výzvy, ale aj vybudovať prosperujúcu a dynamickú komunitu, ktorá bude atraktívna pre mladé rodiny, podnikateľov a obyvateľov z iných regiónov.

V priebehu uplynulých 10 rokov vývoj počtu obyvateľov mesta charakterizoval mierny nárast, čo je výsledok najmä migračného prírastku. Pri SODB v roku 2011 mesto Gabčíkovo malo 5361 trvale bývajúcich obyvateľov, kým v čase SODB 2021 mesto Gabčíkovo malo celkovo 5232 obyvateľov. Počet obyvateľov mesta k 1. 1. 2025: 5153.

Tab. 12: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia v meste Gabčíkovo (osoba) v období 2010 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia v meste Gabčíkovo (osoba)	5268	5262	5250	5439	5473	5431	5391	5387	5382	5397	5371	5314	5343	5209

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 13: Vývoj hustoty obyvateľstva (osoba na kilometer štvorcový) v meste Gabčíkovo v období 2010 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Hustota obyvateľstva (osoba na kilometer štvorcový)	100,48	100,31	100,03	104,13	104,05	103,27	102,85	102,77	102,86	102,76	101,96	101,7	102,17	99,74

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Vzhľadom na trendy vývoja natality/mortality a migračných procesov v riešenom území sa nepredpokladá výraznejší prírastok obyvateľstva mesta v strednodobom horizonte. *V strednodobom horizonte sa očakáva stabilizácia počtu obyvateľstva mesta na úrovni cca 5500 obyvateľov.* Predpoklad takéhoto vývoja vychádza z naplnenia nasledujúcich cieľov:

- zlepšiť nepriaznivú vekovú štruktúru obyvateľstva mesta,
- vytvoriť podmienky pre stabilizáciu a postupný nárast počtu obyvateľov mesta,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v meste.

Avšak, Územný plán mesta Gabčíkovo predpokladá výrazný nárast počtu obyvateľov – v návrhovom období územného plánu, t. j. do roku 2040 Územný plán mesta Gabčíkovo predpokladá nasledovný nárast počtu obyvateľov: 9214 (nárast o 4.135 obyvateľov, t. j. ročný prírastok cca 148 obyvateľov). Predpokladané prírastky v počte obyvateľov sú zohľadnené pri navrhovaní rozvojových plôch v Územnom pláne mesta.

Kultúrne charakteristiky obyvateľstva

Národnostná rozmanitosť riešeného územia predstavuje veľké bohaté kultúrne bohatstvo. Národnostná rozmanitosť v Gabčíkove sa odráža v každodennom živote obyvateľov. Dvojjazyčné názvy ulíc, školy poskytujúce vzdelanie v slovenskom aj maďarskom jazyku a tradičné kultúrne podujatia sú dôkazom toho, že multikultúrne prostredie je neoddeliteľnou súčasťou miestnej identity. V národnostnej štruktúre mesta má dominantné zastúpenie obyvateľstvo maďarskej národnosti (82,63 %). Druhá najpočetnejšia národnosť je slovenská (15,84 %).

Tab. 14: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 – celkový počet obyv.: 5232

slovenská (abs.)	slovenská (%)	maďarská (abs.)	maďarská (%)	rómska (abs.)	rómska (%)	rusínska (abs.)	rusínska (%)	česká (abs.)	česká (%)
727	13.9	4217	80.6	0	0	1	0.02	18	0.34
ukrajinská (abs.)	ukrajinská (%)	nemecká (abs.)	nemecká (%)	moravská (abs.)	moravská (%)	poľská (abs.)	poľská (%)	ruská (abs.)	ruská (%)
2	0.04	0	0	4	0.08	7	0.13	6	0.11
vietnamská (abs.)	vietnamská (%)	bulharská (abs.)	bulharská (%)	chorvátska (abs.)	chorvátska (%)	srbská (abs.)	srbská (%)	židovská (abs.)	židovská (%)
0	0	0	0	1	0.02	6	0.11	1	0.02
rumunská (abs.)	rumunská (%)	albánska (abs.)	albánska (%)	rakúska (abs.)	rakúska (%)	grécka (abs.)	grécka (%)	sliezska (abs.)	sliezska (%)
2	0.04	0	0	0	0	0	0	0	0
čínska (abs.)	čínska (%)	talianska (abs.)	talianska (%)	kórejská (abs.)	kórejská (%)	anglická (abs.)	anglická (%)	francúzska (abs.)	francúzska (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
turecká (abs.)	turecká (%)	iránska (abs.)	iránska (%)	írska (abs.)	írska (%)	kanadská (abs.)	kanadská (%)	iná (abs.)	iná (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	2	0.04
nezistená (abs.)	nezistená (%)								
238	4.55								

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 15: Štruktúra obyvateľov podľa ďalšej národnosti v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 – celkový počet osôb s ďalšou národnosťou: 289

slovenská (abs.)	slovenská (%)	maďarská (abs.)	maďarská (%)	rómska (abs.)	rómska (%)	rusínska (abs.)	rusínska (%)	česká (abs.)	česká (%)
102	35.29	106	36.68	0	0	0	0	3	1.04
ukrajinská (abs.)	ukrajinská (%)	nemecká (abs.)	nemecká (%)	moravská (abs.)	moravská (%)	poľská (abs.)	poľská (%)	ruská (abs.)	ruská (%)
0	0	3	1.04	3	1.04	0	0	1	0.35
vietnamská (abs.)	vietnamská (%)	bulharská (abs.)	bulharská (%)	chorvátska (abs.)	chorvátska (%)	srbská (abs.)	srbská (%)	židovská (abs.)	židovská (%)
0	0	0	0	1	0.35	0	0	0	0
rumunská (abs.)	rumunská (%)	albánska (abs.)	albánska (%)	rakúska (abs.)	rakúska (%)	grécka (abs.)	grécka (%)	sliezska (abs.)	sliezska (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
čínska (abs.)	čínska (%)	talianska (abs.)	talianska (%)	kórejská (abs.)	kórejská (%)	anglická (abs.)	anglická (%)	francúzska (abs.)	francúzska (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
turecká (abs.)	turecká (%)	iránska (abs.)	iránska (%)	írska (abs.)	írska (%)	kanadská (abs.)	kanadská (%)	iná (abs.)	iná (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	5	1.73
nezistená (abs.)	nezistená (%)								
65	22.49								

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Jazyková rozmanitosť predstavuje cenný zdroj pre kultúrny, sociálny a ekonomický rozvoj každého regiónu. Región riešeného územia je známy svojou jazykovou rozmanitosťou, kde vedľa slovenčiny významnú úlohu zohráva maďarčina, ako aj ďalšie jazyky menších

národnostných skupín. Jazyková štruktúra obyvateľstva otvára príležitosti nielen pre kultúrnu spoluprácu, ale aj príležitosti pre hospodársku a environmentálnu spoluprácu so susedným Maďarskom. Obyvatelia, ktorí hovoria slovenčinou aj maďarčinou, môžu ľahšie podnikať v oboch krajinách, čo zvyšuje možnosti cezhraničného obchodu a investícií. To podporuje rozvoj malých a stredných podnikov, zvyšuje zamestnanosť a prispieva k ekonomickej stabilite mesta.

Štruktúra obyvateľov podľa materinského jazyka má významný vplyv na všetky aspekty rozvoja mesta. Mesto, kde sa používajú viaceré jazyky, môže profitovať z kultúrnej výmeny, spoločných podujatí a zdieľania tradícií, ktoré podporujú silnú komunitnú súdržnosť. Kultúrna a jazyková rozmanitosť môže byť motorom ekonomického rastu, sociálnej súdržnosti a medzikultúrneho dialógu. Úspešný rozvoj mesta si však vyžaduje, aby sa tieto rozmanité aspekty zohľadňovali v strategických plánoch a aby sa podporoval inkluzívny a udržateľný prístup k rozvoju, ktorý zohľadňuje potreby všetkých národnostných skupín.

Tab. 16: Štruktúra obyvateľov podľa materinského jazyka v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

slovenský (abs.)	slovenský (%)	maďarský (abs.)	maďarský (%)	rómsky (abs.)	rómsky (%)	rusínsky (abs.)	rusínsky (%)	český (abs.)	český (%)
538	10.28	4411	84.31	0	0	0	0	23	0.44
ukrajinský (abs.)	ukrajinský (%)	nemecký (abs.)	nemecký (%)	poľský (abs.)	poľský (%)	ruský (abs.)	ruský (%)	vietnamský (abs.)	vietnamský (%)
2	0.04	0	0	4	0.08	6	0.11	0	0
anglický (abs.)	anglický (%)	chorvátsky (abs.)	chorvátsky (%)	srbský (abs.)	srbský (%)	taliansky (abs.)	taliansky (%)	jidiš alebo hebrejský (abs.)	jidiš alebo hebrejský (%)
0	0	1	0.02	6	0.11	0	0	0	0
arabský (abs.)	arabský (%)	francúzsky (abs.)	francúzsky (%)	rumunský (abs.)	rumunský (%)	albánsky (abs.)	albánsky (%)	španielsky (abs.)	španielsky (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.02
slovenský posunkový jazyk (abs.)	slovenský posunkový jazyk (%)	čínsky (abs.)	čínsky (%)	bulharský (abs.)	bulharský (%)	kórejský (abs.)	kórejský (%)	turecký (abs.)	turecký (%)
2	0.04	0	0	0	0	0	0	0	0
perzský (abs.)	perzský (%)	iný (abs.)	iný (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)				
0	0	1	0.02	237	4.53				

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Náboženské vyznanie, podobne ako iné demografické faktory, ovplyvňuje sociálny a kultúrny charakter mesta a zohráva dôležitú úlohu pri formovaní jeho rozvojových možností. Náboženská štruktúra obyvateľstva má výrazný vplyv na komunitný život, kultúrnu identitu a sociálnu súdržnosť. Cirkevné inštitúcie zohrávajú dôležitú úlohu nielen v duchovnom, ale aj v sociálnom živote. Organizujú rôzne podujatia, charitatívne akcie a vzdelávacie programy, ktoré prispievajú k posilneniu vzťahov medzi obyvateľmi a k ich aktívnej účasti na živote komunity

Podľa SODB 2021 v náboženskej štruktúre obyvateľstva mesta dominujú obyvatelia, ktorí sa prihlasujú k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 75,71 % obyvateľstva mesta). Počet osôb bez náboženského vyznania je 675 (12,9 %).

Tab. 17: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

bez náboženského vyznania (abs.)	bez náboženského vyznania (%)	Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke) (abs.)	Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke) (%)	Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické) (abs.)	Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické) (%)	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke) (abs.)	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke) (%)	Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske) (abs.)	Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske) (%)
675	12.9	3961	75.71	51	0.97	50	0.96	160	3.06
Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne) (abs.)	Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne) (%)	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike (abs.)	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike (%)	Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť (abs.)	Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť (%)	Kresťanské zbory na Slovensku (abs.)	Kresťanské zbory na Slovensku (%)	Apoštolská cirkev na Slovensku (abs.)	Apoštolská cirkev na Slovensku (%)
11	0.21	0	0	0	0	37	0.71	0	0
Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické) (abs.)	Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické) (%)	Cirkev bratská v Slovenskej republike (abs.)	Cirkev bratská v Slovenskej republike (%)	Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie (abs.)	Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie (%)	Židovská obec na Slovensku (židovské) (abs.)	Židovská obec na Slovensku (židovské) (%)	Cirkev československá husitská na Slovensku (abs.)	Cirkev československá husitská na Slovensku (%)
0	0	0	0	0	0	1	0.02	0	0
Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke) (abs.)	Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke) (%)	Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike (abs.)	Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike (%)	Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike (abs.)	Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike (%)	Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike (abs.)	Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike (%)	budhizmus (abs.)	budhizmus (%)
9	0.17	0	0	0	0	0	0	11	0.21
islam (abs.)	islam (%)	hinduizmus (abs.)	hinduizmus (%)	ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi (abs.)	ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi (%)	pohanstvo a prírodné duchovno (abs.)	pohanstvo a prírodné duchovno (%)	ad hoc hnutia (abs.)	ad hoc hnutia (%)
2	0.04	1	0.02	12	0.23	0	0	1	0.02
iné (abs.)	iné (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)						
7	0.13	243	4.64						

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Demografická dynamika, teda zmeny v počte, štruktúre a pohybe obyvateľstva, má zásadný vplyv na rozvoj každého mesta. Táto dynamika zahŕňa procesy, ako sú pôrodnosť, úmrtnosť, migrácia, starnutie populácie a zmeny v rodinných štruktúrach, sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva.

Prirodzený pohyb obyvateľstva

Prirodzený pohyb obyvateľstva, ktorý zahŕňa narodenia a úmrtia, má zásadný vplyv na rozvoj mesta. V mestách s vysokou pôrodnosťou a nízkou úmrtnosťou dochádza k nárastu populácie, čo môže podporiť ekonomický a sociálny rozvoj. Rastúca populácia zvyšuje dopyt po tovaroch a službách, čo môže stimulovať miestne podnikanie a vytvárať nové pracovné príležitosti. Na druhej strane, mestá s nízkou pôrodnosťou a vysokou úmrtnosťou čelia demografickému úpadku. Zmenšujúca sa populácia môže viesť k znižovaniu ekonomickej aktivity, úbytku pracovnej sily a zániku služieb a inštitúcií, ako sú školy a zdravotné zariadenia. Demografický úpadok môže tiež viesť k sociálnej izolácii a zníženiu kvality života pre zostávajúcich obyvateľov.

Prirodzený pohyb obyvateľstva má priamy vplyv na potreby sociálnej infraštruktúry a služieb v riešenom území. Populácia mesta Gabčíkovo má priemernú úroveň pôrodnosti, kým miera úmrtnosti v meste je tiež okolo celoštátneho priemeru. Mesto Gabčíkovo vykazuje nepriaznivé trendy vývinu prirodzeného pohybu obyvateľstva. Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých indikuje veľký pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva v meste (v období 2009 – 2023 počet narodených bol 672, kým počet zomretých bol 904).

Tab. 18: Vývoj počtu živonarodených v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Živonarodení (osoba)	42	38	50	52	53	56	45	50	45	45	47	31	34	43	41

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 19: Vývoj počtu zomretých v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Zomretí (osoba)	49	49	67	87	56	71	47	67	67	62	58	56	50	59	59

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 20: Vývoj hrubej miery živorodenosti (promile) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Hrubá miera živorodenosti (promile) v meste Gabčíkovo	7,971	7,244	9,584	9,561	9,719	10,336	8,344	9,266	8,347	8,366	8,826	5,827	6,333	8,228	7,865

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 21: Vývoj hrubej miery úmrtnosti (promile) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Hrubá miera úmrtnosti (promile) v meste Gabčíkovo	9,3	9,34	12,843	15,996	10,27	13,104	8,715	12,417	12,428	11,526	10,892	10,526	9,313	11,29	11,318

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 22: Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva (osoba) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Prirodzený prírastok obyvateľstva (osoba)	-7	-11	-17	-35	-3	-15	-2	-17	-22	-17	-11	-25	-16	-16	-18

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 23: Priemerný vek obyvateľa (rok) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Priemerný vek obyvateľa (rok)	43,27	42,93	42,5	43,15	43,02	42,86	42,73	42,34	42	41,78	41,46	40,89	40,5	39,67	39,34

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 24: Mediánový vek obyvateľa (rok) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Mediánový vek (rok)	44,6	44,1	43,7	43,7	43,3	42,9	42,5	42	41,6	41,2	40,7	40	39,5	38,6	38,1

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Pomery medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou obyvateľstva vypovedajú o miere perspektívnosti sídelnej populácie. Zo štruktúry obyvateľstva riešeného územia podľa základných vekových skupín je zrejmý pokračujúci pokles detskej zložky populácie ako dôsledok znižujúcej sa pôrodnosti.

V meste Gabčíkovo v porovnaní s celoslovenským priemerom je nižšie zastúpenie predproduktívneho obyvateľstva, vyššie zastúpenie produktívneho obyvateľstva a výrazne vyššie zastúpenie poproduktívneho obyvateľstva.

Podľa priemerného veku obyvateľstva mesto vykazuje zlé hodnoty. Hodnota tohto ukazovateľa svedčí o silnej prevahe obyvateľov v staršom produktívnom veku: priemerný vek obyvateľstva mesta v roku 2023 bol 43,27 rokov, kým celoštátny priemer tohto ukazovateľa bol len 41,91 rokov.

Tab. 25: Podiel osôb v predproduktívnom veku (percento) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Podiel osôb v predproduktívnom veku (percento)	13,97	13,61	13,62	12,8	12,35	11,91	11,59	11,53	11,41	11,56	11,6	11,72	12,2	12,42	12,7

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 26: Podiel osôb v produktívnom veku (percento) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Podiel osôb v produktívnom veku (percento)	67,63	68,51	69,45	69,48	70,25	71,24	72,27	73,16	73,93	73,87	74,33	74,92	74,6	75,31	75,15

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 27: Podiel osôb v poproduktívnom veku (percento) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Podiel osôb v poproduktívnom veku (percento)	18,39	17,88	16,93	17,72	17,39	16,85	16,14	15,31	14,66	14,56	14,08	13,36	13,19	12,27	12,15

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Index starnutia má výrazný vplyv na rozvoj mesta. Mesto Gabčíkovo čelí problémom demografického starnutia, čo je obzvlášť dôležitý pre plánovanie a implementáciu rozvojových stratégií. Vysoký index starnutia naznačuje, že starších ľudí pribúda rýchlejšie než mladých, čo prináša významné výzvy. Vysoký index starnutia vytvára zvýšený dopyt po sociálnych službách pre staršiu populáciu. Potreby seniorov sú špecifické a zahŕňajú široké spektrum služieb, od zdravotnej starostlivosti až po sociálnu integráciu a programy na aktívne starnutie. Je potrebné vytvárať prostredie, ktoré podporuje aktívny a dôstojný život seniorov (napríklad prostredníctvom programov na podporu aktívneho starnutia, zlepšovania prístupu k zdravotným službám atď.). Sociálna izolácia je veľkým rizikom pre staršiu populáciu, a preto je dôležité, aby sa rozvojové ciele zameriavali na zapájanie starších občanov do komunitného a spoločenského života.

Tab. 28: Index starnutia (percento) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Index starnutia (percento)	131,66	131,42	124,34	138,51	140,83	141,42	139,2	132,85	128,5	125,96	121,35	113,96	108,13	98,76	95,63

Definícia: Počet osôb v poproduktívnom veku (65+) k osobám v predproduktívnom veku (0 –14)
Postup výpočtu: (počet osôb vo veku 65+ (alebo ženy 55+ a muži 60+) v danej územnej jednotke) / počet osôb vo veku 0 – 14 rokov v danej územnej jednotke) * 100
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 29: Index ekonomického zaťaženia osôb (percento) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Index ekonomického zaťaženia osôb (percento)	47,85	45,96	43,99	43,93	42,34	40,37	38,37	36,69	35,26	35,36	34,54	33,48	34,04	32,78	33,06

Definícia: Index ekonomického zaťaženia – vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov).
Postup výpočtu: (počet osôb vo veku 0 – 14 rokov v danej územnej jednotke + počet osôb vo veku 65+ (alebo ženy 55+ a muži 60+) v danej územnej jednotke) / počet osôb vo veku 15 – 64 (alebo ženy 15 – 54 a muži 15 – 60) v danej územnej jednotke) * 100
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Mechanický pohyb obyvateľstva

Mechanický pohyb obyvateľstva sa týka zmien v počte a zložení obyvateľstva, ktoré sú spôsobené migráciou. Na rozdiel od prirodzeného pohybu, ktorý zahŕňa narodenie a úmrtie, mechanický pohyb zahŕňa presuny ľudí medzi rôznymi geografickými oblasťami, čo má výrazný vplyv na demografickú štruktúru a rozvoj miest a regiónov.

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Rozvoj priemyslu a terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali rozsiahle presuny obyvateľstva do miest – migrácia občanov v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí.

Príliv nových obyvateľov do mesta prinesie vitalitu a oživenie do komunity, lebo noví obyvatelia často prinášajú nové nápady, zručnosti a podnikateľské príležitosti, ktoré môžu stimulovať miestne hospodárstvo a podporiť sociálny a kultúrny život. Zároveň však môže mechanický pohyb obyvateľstva predstavovať aj výzvy pre sociálnu kohéziu a integráciu. Rýchle demografické zmeny môžu viesť k napätiu medzi pôvodnými obyvateľmi a novousadlíkmi, najmä ak sú zdroje obmedzené alebo ak existujú významné rozdiely v kultúre (prináša výzvy týkajúce sa integrácie, sociálnej kohézie a adaptácie služieb na meniace sa demografické podmienky).

Z priestorového hodnotenia dochádzky do zamestnania rozhodujúca zložka pracovnej sily je zamestnaná v mestách Dunajská Streda a Bratislava.

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Pri tomto pohybe vznikajú významné zmeny v priestorovom rozmiestnení pracovnej sily. Tá je však do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania. Mestá, ktoré dokážu prilákať a udržať si nových obyvateľov, majú lepšie predpoklady na dlhodobý udržateľný rozvoj a prosperitu.

V období 2009 – 2023 sa do mesta prisťahovalo 1194 osôb, pričom v tom istom období sa z mesta odsťahovalo len 886 osôb. Tieto údaje svedčia o výraznom migračnom prírastku obyvateľstva. Výrazný záujem o bývanie v Gabčíkove možno charakterizovať ako suburbanizačný proces blízkych miest (Dunajská Streda, Šamorín, Bratislava).

Špecifickosťou prisťahovalcov do mesta je ich priaznivá veková a rodinná štruktúra. Migrácia do riešeného územia zlepšuje demografickú štruktúru mesta, podporuje ekonomický rozvoj a obohacuje kultúrny a spoločenský život mesta. Mladí ľudia, ktorí prichádzajú do mesta, prispievajú k udržateľnosti trhu práce, zvyšujú počet detí v školách a podporujú miestne podniky.

Tab. 30: Vývoj počtu prisťahovaných na trvalý pobyt do mesta Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Prisťahovaní na trvalý pobyt (osoba)	77	104	108	64	102	105	62	78	55	100	120	52	49	69	49

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 31: Vývoj počtu vysťahovaných z trvalého pobytu z mesta Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Vysťahovaní z trvalého pobytu (osoba)	64	81	73	63	57	50	56	56	48	57	52	56	54	64	55

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 32: Migračné saldo (osoba) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Migračné saldo (osoba)	13	23	35	1	45	55	6	22	7	43	68	-4	-5	5	-6

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 33: Celkový prírastok obyvateľstva (osoba) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Celkový prírastok obyvateľstva (osoba)	6	12	18	-34	42	40	4	5	-15	26	57	-29	-21	-11	-24

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 34: Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (promile) v meste Gabčíkovo v období 2009 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (promile)	1,139	2,287	3,45	-6,251	7,702	7,383	0,742	0,927	-2,782	4,834	10,704	-5,451	-3,911	-2,105	-4,604

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

V súčasnosti riešené územie čelí problému demografického poklesu, ktorý je spôsobený kombináciou nízkej pôrodnosti, starnutia obyvateľstva a migrácie mladých ľudí do väčších miest alebo zahraničia. Vzhľadom na trendy vývoja natality/mortality a migračných procesov v riešenom území sa predpokladá mierny prírastok obyvateľstva mesta – predpokladaný počet obyv. mesta bude 5400 v roku 2030.

Na pozitívny vývoj počtu obyvateľov mesta Gabčíkovo môže mať najpriaznivejší vplyv migračný rast obyvateľstva, ktorý však v rozhodujúcej miere závisí od podmienok, aké sa vytvoria v oblasti prístupu k bytom (mesto môže využívať svoju geografickú polohu, blízkosť k hraniciam a nižšie životné náklady na prilákanie migrantov z iných častí Slovenska). Takže vplyvom rozvoja podmienok bývania je reálna šanca, že v meste bude pokračovať trend kladného migračného salda, ako dôsledok polohy mesta v socioekonomickom priestore Slovenska. Pozitívnym synergickým efektom rozvoja bývania v meste bude v najbližších rokoch aj ozdravenie vekovej štruktúry obyvateľstva.

Sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva

Sociálno-ekonomický pohyb predstavuje kľúčový mechanizmus rozvoja spoločnosti, ktorý ovplyvňuje nielen jednotlivcov a rodiny, ale aj širšie sociálne štruktúry. Tento pohyb sa prejavuje zmenami v sociálnom a ekonomickom postavení obyvateľstva, ktoré môžu byť výsledkom vzdelania, kariérneho postupu, technologického pokroku, hospodárskeho vývoja či štátnych politík.

Sociálno-ekonomický pohyb umožňuje jednotlivcom presunúť sa v spoločenskom rebríčku, zlepšiť svoje životné podmienky a prispieva k celkovému rozvoju ekonomiky a kultúry. Zároveň má široké dôsledky pre spoločenskú dynamiku, keďže formuje distribúciu bohatstva, vzdelanostnú úroveň a ekonomickú stabilitu krajiny. Zdravá, vzdelaná, vysoko kvalifikovaná a motivovaná pracovná sila je základom pre ekonomický rast, sociálnu stabilitu a modernizáciu mesta.

Tab. 35: Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov (abs.)	bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov (%)	základné vzdelanie (abs.)	základné vzdelanie (%)	stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) (abs.)	stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) (%)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou) (abs.)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou) (%)
5232	507	9,69	982	18,77	1399	26,74	1163	22,23
vyššie odborné vzdelanie (abs.)	vyššie odborné vzdelanie (%)	vysokoškolské vzdelanie (abs.)	vysokoškolské vzdelanie (%)	bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac (abs.)	bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)	
272	5,2	586	11,2	12	0,23	311	5,94	

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Sociálno-ekonomický pohyb je výsledkom rôznych faktorov, ktoré formujú možnosti jednotlivcov:

- vzdelanie a kvalifikácia – jedným z najdôležitejších faktorov sociálnej mobility je vzdelanie, ktoré otvára dvere k lepším pracovným príležitostiam a vyšším príjmom,
- ekonomický rast a technologický pokrok – hospodársky rozvoj a inovácie vytvárajú nové odvetvia a pracovné pozície, ktoré môžu umožniť rýchlejší vzostup jednotlivcov.

- sociálna politika štátu – sociálno-ekonomický pohyb môže byť ovplyvnený systémom sociálnej podpory, štipendiami, dostupnosťou bývania a daňovou politikou.
- kultúrne a rodinné faktory – prostredie, v ktorom jednotlivec vyrastá, môže ovplyvniť jeho vzdelávacie a profesijné možnosti.

V kontexte globalizácie, demografických zmien a technologického pokroku je nevyhnutné investovať do rozvoja ľudských zdrojov, aby si Gabčíkovo dokázalo udržať mladých ľudí, prilákať investorov a vytvoriť atraktívne podmienky na život a podnikanie.

Podpora vzdelávania, vytváranie pracovných príležitostí, rozvoj infraštruktúry a vytváranie rovnakých príležitostí pre všetkých sú kľúčovými krokmi na podporu pozitívneho sociálno-ekonomického pohybu. Pozitívne dôsledky sociálno-ekonomického pohybu:

- zvýšenie ekonomickej prosperity – keď ľudia majú možnosť zlepšovať svoje postavenie, ekonomika rastie vďaka vyššej produktivite a spotrebe,
- podpora inovácií a konkurencieschopnosti – sociálna mobilita vedie k tomu, že viac ľudí sa usiluje o vzdelanie a kariérny rast, čo zvyšuje konkurencieschopnosť a inovácie v ekonomike,
- zníženie sociálnej nerovnosti – prístup k vzdelaniu a lepším pracovným príležitostiam môže zmierniť rozdiely medzi jednotlivými sociálnymi skupinami a podporiť väčšiu inklúziu.

Tab. 36: Štruktúra obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet obyv.: 5232)

pracujúci (okrem dôchodcov) (abs.)	pracujúci (okrem dôchodcov) (%)	pracujúci dôchodca (abs.)	pracujúci dôchodca (%)	osoba na materskej dovolenke (abs.)	osoba na materskej dovolenke (%)	osoba na rodičovskej dovolenke (abs.)	osoba na rodičovskej dovolenke (%)	nezamestnaný (abs.)	nezamestnaný (%)
2305	44.06	314	6	26	0.5	45	0.86	170	3.25
žiak strednej školy (abs.)	žiak strednej školy (%)	študent vysokej školy (abs.)	študent vysokej školy (%)	osoba v domácnosti (abs.)	osoba v domácnosti (%)	dôchodca (abs.)	dôchodca (%)	príjemca kapitálových príjmov (abs.)	príjemca kapitálových príjmov (%)
155	2.96	69	1.32	278	5.31	990	18.92	2	0.04
žiak základnej školy (abs.)	žiak základnej školy (%)	dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky (abs.)	dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky (%)	iná (abs.)	iná (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)		
384	7.34	329	6.29	6	0.11	159	3.04		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Demografické zmeny ovplyvňujú aj dostupnosť a štruktúru pracovnej sily. V čase SODB 2021 v meste Gabčíkovo počet pracujúcich (okrem dôchodcov) bol 2305 osôb. V čase SODB 2021 v meste bolo 170 nezamestnaných, čo predstavovalo 3,25 % ekonomicky aktívnych osôb. V období 2021 – 2024 sa počet nezamestnaných výrazne znížil. K 30. 4. 2024 sa počet nezamestnaných znížil na 27 osôb.

Súčasné trendy ukazujú, že príležitosti na sociálno-ekonomický pohyb závisia od vzdelania, technológií, štátnej politiky a globálnych ekonomických zmien. Preto je dôležité, aby spoločnosť podporovala rovnosť príležitostí, investície do vzdelania a sociálne politiky, ktoré umožnia čo najväčšiemu počtu ľudí využiť svoj potenciál a prispieť k rozvoju celej

komunity. Sociálno-ekonomický pohyb teda nie je len individuálnym úspechom, ale aj hnacou silou moderných spoločností, ktoré chcú prosperovať a napredovať v 21. storočí.

V kontexte globalizácie, demografických zmien a technologického pokroku je nevyhnutné investovať do rozvoja ľudských zdrojov, aby si Gabčíkovo dokázalo udržať mladých ľudí, prilákať investorov a vytvoriť atraktívne podmienky na život a podnikanie.

Štruktúra obyvateľstva podľa zamestnania je kľúčovým ukazovateľom hospodárskeho rozvoja a sociálnej stability mesta. Táto štruktúra určuje charakter pracovného trhu, ekonomickú prosperitu a životnú úroveň obyvateľov. Správna rovnováha medzi jednotlivými odvetviami zamestnanosti má významný vplyv na celkové fungovanie mesta – od kvality verejných služieb po migráciu pracovnej sily a ekonomický rast.

Tab. 37: Štruktúra obyvateľov podľa zamestnania v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	Príslušníci ozbrojených síl (abs.)	Príslušníci ozbrojených síl (%)	Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci (abs.)	Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci (%)	Špecialisti (abs.)	Špecialisti (%)	Technici a odborní pracovníci (abs.)	Technici a odborní pracovníci (%)	Administratívni pracovníci, úradníci (abs.)	Administratívni pracovníci, úradníci (%)	Pracovníci v službách a obchode (abs.)	Pracovníci v službách a obchode (%)
2344	3	0.13	77	3.28	302	12.88	287	12.24	207	8.83	393	16.77
Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve (abs.)	Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve (%)	Kvalifikovaní robotníci a remeselníci (abs.)	Kvalifikovaní robotníci a remeselníci (%)	Operátori a montéri strojov a zariadení (abs.)	Operátori a montéri strojov a zariadení (%)	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (abs.)	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (%)	Nezistené (abs.)	Nezistené (%)			
22	0.94	303	12.93	291	12.41	133	5.67	326	13.91			

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Štruktúra obyvateľov podľa zamestnania v každom meste zásadne ovplyvňuje jeho ekonomickú stabilitu, sociálnu súdržnosť a kvalitu života. Vyvážená zamestnanecká štruktúra s diverzifikovanými odvetviami je kľúčom k dlhodobému rozvoju, udržaniu mladých ľudí a celkovej prosperite mesta.

Štruktúra obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti odhaľuje rozloženie pracovných síl v rôznych sektoroch, čo je dôležitý faktor pri analýze ekonomického vývoja a sociálnej stability mesta. Správne nastavená rovnováha medzi jednotlivými odvetviami prispieva k udržateľnému rozvoju, vytváraniu pracovných príležitostí a zvyšovaniu kvality života obyvateľov. V prípade Gabčíkova štruktúra obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti je ovplyvnená blízkosťou Dunaja a Bratislavy, vodného diela Gabčíkovo, poľnohospodárskymi tradíciami a rastúcou úlohou služieb a turizmu.

Vyvážená kombinácia poľnohospodárstva, priemyslu, služieb a verejného sektora zabezpečuje stabilnú zamestnanosť, ekonomický rast a udržateľnosť miestnej komunity. Budúci rozvoj mesta by mal byť zameraný na inovácie, investície do moderných technológií a podporu lokálnej ekonomiky, aby Gabčíkovo zostalo atraktívnym miestom pre život aj prácu.

Zamestnanosť, nezamestnanosť

Zamestnanosť a nezamestnanosť sú kľúčovými faktormi, ktoré ovplyvňujú ekonomický a sociálny rozvoj miest. Úroveň zamestnanosti ovplyvňuje životnú úroveň obyvateľov, ekonomickú stabilitu, migráciu pracovnej sily a kvalitu verejných služieb. Naopak, nezamestnanosť predstavuje vážny problém, ktorý môže viesť k sociálnej nestabilite, odlivu mladých ľudí a ekonomickému úpadku mesta.

Zamestnanosť je základným pilierom pre ekonomickú stabilitu každého mesta. Práca poskytuje nielen finančné prostriedky pre jednotlivcov a ich rodiny, ale tiež prispieva k miestnemu hospodárstvu prostredníctvom spotreby a investícií. V mestách, kde je vysoká miera zamestnanosti, často vidieť silnejšiu ekonomickú aktivitu a lepšiu kvalitu života. Zamestnanosť v lokálnych podnikoch, ako sú poľnohospodárske družstvá, maloobchody, remeselné dielne alebo služby, podporuje sociálnu kohéziu a zvyšuje pocit spolupatričnosti medzi obyvateľmi. V minulom desaťročí došlo k významným zmenám v štruktúre zamestnanosti v dôsledku celospoločenských zmien: narástol počet občanov pracujúcich v službách. Celková situácia na trhu práce je do určitej miery ovplyvnená i možnosťami pracovného uplatnenia sa občanov v zahraničí (hlavne v západnej Európe, kam už tradične smeruje najväčšia pracovná migrácia zo Slovenska).

Zamestnanosť ďalej posilňuje spoločenskú súdržnosť, keďže práca nie je len zdrojom príjmu, ale tiež príležitosťou pre sociálne interakcie a budovanie vzťahov. Ľudia, ktorí pracujú, často pociťujú silnejší pocit príslušnosti k svojej komunite a sú viac motivovaní zapojiť sa do miestnych aktivít a iniciatív.

Tab. 38: Štruktúra obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	zamestnanec (abs.)	zamestnanec (%)	podnikateľ (abs.)	podnikateľ (%)	iné (abs.)	iné (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)
2690	2202	81.86	335	12.45	11	0.41	142	5.28

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom vysokej miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť, v ohrození je najmä nekvalifikovaná, resp. nevhodne kvalifikovaná pracovná sila. Dlhodobá nezamestnanosť môže vyvolávať pocit beznádeje a frustrácie, čo môže viesť k emigrácii mladých a schopných ľudí do miest v hľadaní lepších príležitostí. Tento „odliv mozgov“ oslabuje mesto, znižuje jeho demografickú obnovu a zhoršuje ekonomické perspektívy.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných odhaľuje, že najzraniteľnejšie sú skupiny s najnižšou kvalifikáciou a vzdelaním. Nízky stupeň vzdelania predstavuje hlavnú prekážku pri uplatnení sa na trhu práce. Vysoká nezamestnanosť osôb s nízkym vzdelaním svedčí o štrukturálnych zmenách v dopyte po práci a jeho orientácii na kvalifikovanú a kvalifikačne flexibilnú pracovnú silu.

Miera nezamestnanosti v mikropriestore mesta – v okrese Dunajská Streda je mierne vyššia než priemer v Trnavskom kraji, pričom pozitívnym trendom je, že vývoj nezamestnanosti má klesajúcu tendenciu. Miera nezamestnanosti mužov v porovnaní so ženami je nižšia: k 30. 4. 2024 v meste Gabčíkovo bolo 101 nezamestnaných, z nich počet žien bol 66.

Tab. 39: Štruktúra obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (spolu: 2690)

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov (abs.)	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov (%)	Ťažba a dobývanie (abs.)	Ťažba a dobývanie (%)	Priemyselná výroba (abs.)	Priemyselná výroba (%)	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (abs.)	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (%)	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov (abs.)	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov (%)	Stavebníctvo (abs.)	Stavebníctvo (%)
83	3.09	2	0.07	362	13.46	52	1.93	156	5.8	225	8.36
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov (abs.)	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov (%)	Doprava a skladovanie (abs.)	Doprava a skladovanie (%)	Ubytovacie a stravovacie služby (abs.)	Ubytovacie a stravovacie služby (%)	Informácie a komunikácia (abs.)	Informácie a komunikácia (%)	Finančné a poisťovacie činnosti (abs.)	Finančné a poisťovacie činnosti (%)	Činnosti v oblasti nehnuteľností (abs.)	Činnosti v oblasti nehnuteľností (%)
375	13.94	130	4.83	61	2.27	40	1.49	32	1.19	20	0.74
Odborné, vedecké a technické činnosti (abs.)	Odborné, vedecké a technické činnosti (%)	Administratívne a podporné služby (abs.)	Administratívne a podporné služby (%)	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie (abs.)	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie (%)	Vzdelávanie (abs.)	Vzdelávanie (%)	Zdravotníctvo a sociálna pomoc (abs.)	Zdravotníctvo a sociálna pomoc (%)	Umenie, zábava a rekreácia (abs.)	Umenie, zábava a rekreácia (%)
126	4.68	94	3.49	127	4.72	132	4.91	164	6.1	31	1.15
Ostatné činnosti (abs.)	Ostatné činnosti (%)	Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie (abs.)	Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie (%)	Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení (abs.)	Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení (%)	Nezistené (abs.)	Nezistené (%)				
81	3.01	0	0	4	0.15	393	14.61				

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných odhaľuje, že najzraniteľnejšie sú skupiny s najnižšou kvalifikáciou a vzdelaním. Nízky stupeň vzdelania predstavuje hlavnú prekážku pri uplatnení sa na trhu práce. Vysoká nezamestnanosť osôb s nízkym vzdelaním svedčí o štrukturálnych zmenách v dopyte po práci a jeho orientácii na kvalifikovanú a kvalifikačne flexibilnú pracovnú silu.

Tab. 40: Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v meste Gabčíkovo k 31. 12. v období 2010 – 2023

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Počet UoZ	88	95	127	163	75	85	88	181	279	357	385	435	412	412

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 41: Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie v meste Gabčíkovo k 31. 12. v období 2010 – 2023

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Počet UoZ	61	56	77	96	50	63	53	126	164	199	213	230	217	224

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 42: Základné ukazovatele nezamestnanosti v meste Gabčíkovo – I. stav k 30 04. 2024 a k 31. 12. 2024

	Stav UoZ ku koncu mesiaca	z toho		
		občania so ZP	mladiství	absolventi
Stav k 30. 04. 2024	101	5	0	3
Stav k 31. 12. 2024	97	3	1	5

Poznámka: UoZ – Uchádzač o zamestnanie
Uchádzač o zamestnanie (UoZ): je občan s trvalým pobytom na území SR, ktorý môže pracovať, chce pracovať a hľadá zamestnanie a je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie.
UoZ so ZP - je UoZ so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 43: Základné ukazovatele o nezamestnanosti v meste Gabčíkovo– ženy – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	Stav UoZ ku koncu mesiaca	z toho		
		občania so ZP	mladiství	absolventi
Stav k 30. 4. 2024	66	3	0	3
Stav k 31. 12. 2024	62	3	1	3

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 44: Základné ukazovatele o nezamestnanosti v meste Gabčíkovo – II. stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	Počet nedisponibilných UoZ	OPV	Počet disponibilných UoZ v PV	PU (v %)	PDU (v %)
Stav k 30. 4. 2024	11	3,595	90	2.81	2.50
Stav k 31. 12. 2024	5	3 578	92	2,71	2,57

Disponibilný UoZ: je UoZ, ktorý bezprostredne po ponuke voľného pracovného miesta môže nastúpiť do pracovného pomeru.
OVP - obyvateľstvo v produktívnom veku (OPV)
Produktívny vek (PV): je vek najmenej 15 rokov a najviac 64 rokov, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna.
UoZ vo veku 15 – 64r. (UoZ v PV): je UoZ, ktorý dosiahol vek najmenej 15 rokov a najviac 64 rokov.
Obyvateľstvo v produktívnom veku (OPV): osoby s trvalým pobytom na území SR v PV.
Podiel UoZ v PV na OPV (PU): je podiel počtu UoZ v PV k počtu OPV vyjadrený v percentách. = ("UoZ v PV" / "OPV") * 100
Podiel disponibilných UoZ v PV na OPV (PDU): je podiel počtu disponibilných UoZ v PV k počtu OPV vyjadrený v percentách. = ("disponibilní UoZ v PV"/"OPV") * 100
Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 45: Základné ukazovatele o nezamestnanosti v meste Gabčíkovo – II. – ženy – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	Počet nedisponibilných UoZ	OPV	Počet disponibilných UoZ v PV	PU (v %)	PDU (v %)
Stav k 30. 4. 2024	7	1,746	59	3.78	3.38
Stav k 31. 12. 2024	3	1 728	59	3,59	3,41

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 46: Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) v meste Gabčíkovo – stav k 30. 4. 2024

UoZ spolu	v tom									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
101	0	0	18	71	2	0	3	7	0	0

ISCED (The International Standard Classification of Education) – Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

0 predprimárne vzdelanie
1 primárne vzdelanie
2 nižšie sekundárne vzdelanie
3 vyššie sekundárne vzdelanie
4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
6 terciárne vzdelanie (VŠ 1. stupeň)
7 terciárne vzdelanie (VŠ 2. stupeň)
8 terciárne vzdelanie (VŠ 3. stupeň)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 47: Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) v meste Gabčíkovo – ženy – stav k 30. 4. 2024

UoZ spolu	v tom									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
66	0	0	14	44	1	0	3	4	0	0

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 48: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie v meste Gabčíkovo – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	v tom											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	n/a	bezprostred. pred evidenciou bez zamestnania
Stav k 30. 4. 2024	101	0	1	2	7	10	10	1	6	8	25	0	31
Stav k 31. 12. 2024	97	0	2	2	8	3	9	0	4	4	21	0	44

SK ISCO-08

1 Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci
2 Špecialisti
3 Technici a odborní pracovníci
4 Administratívni pracovníci
5 Pracovníci v službách a obchode
6 Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve
7 Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci
8 Operátori a montéri strojov a zariadení
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
0 Príslušníci ozbrojených síl

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 49: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie v meste Gabčíkovo – ženy – stav k 30. 4. 2024

UoZ spolu	v tom										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	n/a	bezprostred. pred evidenciou bez zamestnania
66	0	1	2	2	8	7	1	3	3	16	0	23

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 50: Štruktúra UoZ podľa veku v meste Gabčíkovo – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	v tom										
		do 20 r.	20 24 r.	25-29 r.	30-34 r.	35-39 r.	40-44 r.	45-49 r.	50-54 r.	55-59 r.	60 r. a viac	n / a
Stav k 30. 4. 2024	101	1	7	9	9	16	12	18	11	12	6	0
Stav k 31. 12. 2024	97	3	7	6	11	12	12	8	18	12	8	0

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 51: Štruktúra UoZ podľa veku v meste Gabčíkovo – ženy – stav k 30. 04. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	v tom										
		do 20 r.	20 – 24 r.	25 – 29 r.	30 – 34 r.	35 – 39 r.	40 – 44 r.	45 – 49 r.	50 – 54 r.	55 – 59 r.	60 r. a viac	n / a
Stav k 30. 4. 2024	66	1	6	2	5	12	9	9	8	9	5	0
Stav k 31. 12. 2024	62	2	4	4	4	9	9	6	11	7	6	0

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Rast zamestnanosti je jedným z najdôležitejších faktorov, ktorý ovplyvňuje rozvoj a prosperitu každého územia. Zamestnanosť nie je len otázkou ekonomickej stability, ale má hlboký vplyv na všetky aspekty života obyvateľov, vrátane sociálnej súdržnosti, kvality života a miestneho rozvoja. Zamestnanosť tiež prispieva k rozvoju infraštruktúry, pretože s rastúcou ekonomikou sa zvyšuje potreba kvalitnejších ciest, komunikácií a verejných služieb. Mestá s vyššou mierou zamestnanosti sú lepšie vybavené na prilákanie investícií, ktoré ďalej podporujú hospodársky rast. Nové podniky a služby vytvárajú dodatočné pracovné miesta a podporujú rozvoj miestnych trhov, čím sa mesto stáva ekonomicky sebestačnejšou.

Ak chce mesto prosperovať, musí podporovať podnikanie, investície a vzdelanie, aby zabezpečilo dlhodobú zamestnanosť a prilákalo mladých ľudí. Pre dlhodobú prosperitu mesta je nevyhnutné podporovať zamestnanosť, diverzifikovať ekonomiku a vytvárať nové príležitosti pre obyvateľov.

Gabčíkovo má veľký potenciál na rozvoj zamestnanosti vďaka výhodnej polohe, turistickým možnostiam a rozvíjajúcim službám. Podpora podnikania, investícií a vzdelávania môže zásadne zlepšiť zamestnanosť a kvalitu života obyvateľov v strednodobom horizonte.

V strednodobom horizonte je jednou z hlavných priorít mesta zvyšovať zamestnanosť, a tak prispievať k zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľov mesta. V nasledujúcom desaťročí by sa mali občania zapojiť do rôznych programov celoživotného vzdelávania, lebo budúcnosť je o nepretržitom procese vzdelávania, ktorý prebieha počas celého života človeka.

Udržateľný rozvoj mesta závisí od jej schopnosti vytvárať a udržiavať pracovné príležitosti pre svojich obyvateľov. Investície do miestnych podnikateľov, podpora vzdelávania a zlepšenie infraštruktúry sú kľúčové pre vytváranie priaznivého prostredia, ktoré motivuje mladých ľudí zostať a prispievať k rozvoju mesta. Rast zamestnanosti je tak nielen otázkou ekonomického rozvoja, ale aj budovania lepšej budúcnosti pre všetkých obyvateľov.

Zamestnanosť, ktorá je v súlade s princípmi udržateľnosti, môže podporovať ochranu životného prostredia, sociálnu spravodlivosť a ekonomickú efektívnosť. Naopak, vysoké miery nezamestnanosti môžu podkopať snahy o udržateľný rozvoj, keďže dlhodobé ekonomické a sociálne problémy odvádzajú pozornosť a zdroje od environmentálnych iniciatív.

Tab. 52: Štruktúra UoZ podľa odvetvia posledného zamestnávateľa (SK NACE) – zamestnanie bezprostredne pred zaradením do evidencie v meste Gabčíkovo – stav k 30. 4. 2024

UoZ spolu	v tom																						
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	n/a	bezprostred. pred evidenciou bez zamestnania
101	4	0	17	0	0	9	6	11	1	0	0	0	3	9	2	1	0	1	0	0	0	6	31

SK NACE – odvetvová klasifikácia ekonomických činností

A	poľnohosp., lesníctvo a rybolov
B	ťažba a dobývanie
C	priemyselná výroba
D	dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
E	dodávka vody, čistenie a odvod odp. vôd, odpady a služ.
F	stavebníctvo
G	veľkoobchod a maloobchod, oprava motor. voz. a motoc.
H	doprava a skladovanie
I	ubytovacie a stravovacie služby
J	informácie a komunikácia
K	finančné a poisťovacie služby
L	činnosti v oblasti nehnuteľností
M	odborné, vedecké a technic. činnosti
N	administratívne a podporné služby
O	verejná správa a obrana, povinné sociál.zabezp.
P	vzdelávanie
Q	zdravotníctvo a sociálna pomoc
R	umenie, zábava a rekreácia
S	ostatné činnosti
T	činnosti domácností ako zamestnávateľov
U	činnosti extrateritoriálnych organiz. a združení

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 53: Štruktúra UoZ podľa odvetvia posledného zamestnávateľa (SK NACE) – zamestnanie bezprostredne pred zaradením do evidencie v meste Gabčíkovo – ženy – stav 30. 4. 2024

UoZ spolu	v tom																						
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	n/a	bezprostred. pred evidenciou bez zamestnania
66	4	0	10	0	0	5	5	7	1	0	0	0	0	5	2	1	0	1	0	0	0	2	23

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 54: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie (v mesiacoch) v meste Gabčíkovo – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 – 6 m.	7 – 9 m.	10 – 12 m.	13 – 18 m.	19 – 24 m.	25 – 30 m.	31 – 36 m.	37 – 42 m.	43 – 48 m.	nad 48 m.
Stav k 30. 4. 2024	101	39	24	9	8	3	9	1	0	2	1	5
Stav k 31. 12. 2024	97	22	35	9	7	9	3	3	3	0	1	5

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 55: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie (v mesiacoch) v meste Gabčíkovo – ženy – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 – 6 m.	7 – 9 m.	10 – 12 m.	13 – 18 m.	19 – 24 m.	25 – 30 m.	31 – 36 m.	37 – 42 m.	43 – 48 m.	nad 48 m.
Stav k 30. 4. 2024	66	23	16	9	5	2	6	0	0	0	1	4
Stav k 31. 12. 2024	62	18	21	5	2	7	2	2	1	0	0	4

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 56: Štruktúra UoZ znevýhodnených podľa § 8 zákona č. 5/2004 Z. z. v meste Gabčíkovo – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	z toho								
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)
Stav k 30. 4. 2024	64	3	29	21	18	34	0	0	7	0
Stav k 31. 12. 2024	69	5	38	24	16	47	0	0	3	0

Číselník typov znevýhodnených UoZ podľa zák. č. 5/2004 Zb. § 8 písm.:

a) absolvent školy – občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a od jej ukončenia nemal pravidelne platené zamestnanie
b) občan starší ako 50 rokov veku
c) dlhodobo nezamestnaný občan – občan vedený v evidencii UoZ najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov
d) občan, ktorý dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie
e) občan, ktorý v období najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie UoZ nemal pravidelne platené zamestnanie a nevykonával alebo neprevádzkoval samostatnú zárobkovú činnosť dlhšie ako 6 po sebe nasledujúcich mesiacov
f) štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol udelený azyl alebo ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana
g) osamelý občan – občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou alebo viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky,
h) občan so zdravotným postihnutím
i) občan, ktorý ukončil poberanie materského alebo poberanie rodičovského príspevku menej ako dva roky pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie a ktorý počas poberania materského alebo počas poberania rodičovského príspevku nemal príjem zo zárobkovej činnosti zamestnanca a zo samostatnej zárobkovej činnosti

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 57: Štruktúra UoZ znevýhodnených podľa § 8 zákona č. 5/2004 Z. z. v meste Gabčíkovo – ženy – stav k 30. 4. 2024 a k 31. 12. 2024

	UoZ spolu	z toho								
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)
Stav k 30. 4. 2024	46	3	22	13	14	27	0	0	3	0
Stav k 31. 12. 2024	46	3	24	16	12	34	0	0	3	0

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 58: Základné ukazovatele o nezamestnanosti na rôznych regionálnych úrovniach v SR k 30. 4. 2024

Územie	*Prítok UoZ v mesiaci	*Odtok UoZ v mesiaci	Stav UoZ ku koncu mesiaca	Počet nedisponibilných UoZ					*Obyvateľstvo v produktívnom veku (OPV)*	Počet disponibilných UoZ v produktívnom veku	Podiel UoZ v PV na OPV (v %) (PU)	Podiel disponibilných UoZ v PV na OPV (v %) (PDU)
				spolu	z toho							
					Vzdelávanie a príprava pre trh práce, Rekvalifikácia	Dočasná pracovná neschopnosť a OČR	Absolventská prax a Prax pre mladých	Menšie obecné služby a PUPN				
Okres Dunajská Streda	334	380	2 566	268	0	263	0	5	87 388	2 297	2,94	2,63
Trnavský kraj	1 469	1 672	10 595	848	0	823	0	25	383 878	9 745	2,76	2,54
Slovensko	*16 087*	*16 592*	*165 829*	*26 847*	*2*	*13 335*	*0*	*13 657*	*3 635 074*	*138 952*	*4,56*	*3,82*

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2024

Tab. 59: Základné ukazovatele o nezamestnanosti na rôznych regionálnych úrovniach v SR k 31. 12. 2024

Územie	*Prítok UoZ v mesiaci	*Odtok UoZ v mesiaci	Stav UoZ ku koncu mesiaca	Počet nedisponibilných UoZ					*Obyvateľstvo v produktívnom veku (OPV)*	Počet disponibilných UoZ v produktívnom veku	Podiel UoZ v PV na OPV (v %) (PU)	Podiel disponibilných UoZ v PV na OPV (v %) (PDU)
				spolu	z toho							
					Vzdelávanie a príprava pre trh práce, Rekvalifikácia	Dočasná pracovná neschopnosť a OČR	Absolventská prax a Prax pre mladých	Menšie obecné služby a PUPN				
Dunajská Streda	249	206	2 532	235	8	206	9	12	87 730	2 296	2,88	2,62
Trnavský kraj	1 284	940	10 810	787	55	668	30	37	383 723	10 021	2,82	2,61
Slovensko	*13 333*	*10 244*	*164 206*	*25 878*	*839*	*11 962*	*577*	*12 887*	*3 627 759*	*138 302*	*4,53*	*3,81*

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2025

Mzdy

Mzdy predstavujú jeden z najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich ekonomický a sociálny rozvoj mesta. V malom meste, akým je Gabčíkovo, majú mzdy priamy vplyv na životnú úroveň obyvateľov, atraktivitu trhu práce, spotrebiteľské správanie a celkovú ekonomickú stabilitu mesta.

Dostatočne vysoké a stabilné mzdy podporujú ekonomický rast, zvyšujú kúpnu silu obyvateľov a prispievajú k rozvoju miestnych služieb a podnikania. Naopak, nízke mzdy môžu viesť k odlivu obyvateľov, sociálnej neistote a hospodárskej stagnácii.

Mzda ovplyvňuje nielen jednotlivcov a ich rodiny, ale aj celú komunitu – od miestnych podnikateľov až po mestské financie.

Mzdy zohrávajú kľúčovú úlohu v hospodárskom raste Gabčíkova, keďže ovplyvňujú:

- kúpnu silu a spotrebu obyvateľov – vyššie mzdy zvyšujú spotrebu, čo podporuje miestnych podnikateľov, obchodníkov a poskytovateľov služieb; zvýšené výdavky obyvateľov prispievajú k rastu lokálnej ekonomiky a tvorbe nových pracovných miest,
- pracovnú motiváciu a produktivitu zamestnancov – spravodlivé mzdy motivujú zamestnancov k vyššej produktivite a kvalite práce, čím sa zlepšuje konkurencieschopnosť miestnych firiem; nízke mzdy môžu znížiť motiváciu pracovať, viesť k vyššej fluktuácii zamestnancov a odlivu kvalifikovanej pracovnej sily.
- atraktivitu pracovného trhu a udržanie talentov – konkurencieschopné mzdy môžu zabrániť odchodu mladých a vzdelaných ľudí do väčších miest alebo do zahraničia.
- podporu mestského rozpočtu a investícií do verejných služieb – vyššie mzdy znamenajú vyššie daňové príjmy pre mesto, čo umožňuje lepšie financovanie škôl, mestskej infraštruktúry a sociálnych programov;
- nové podnikateľské iniciatívy – stabilné príjmy obyvateľov prilákajú investorov a podporia rozvoj nových podnikateľských iniciatív.

Priemerná mzda obyvateľstva je jedným z kľúčových ekonomických ukazovateľov, ktorý má výrazný vplyv na rozvoj mesta. Tento faktor ovplyvňuje mnoho aspektov, vrátane kvality života obyvateľov, miestneho hospodárstva, dostupnosti služieb a celkovej atraktivity mesta pre nových obyvateľov a investorov.

Mzdy sú základným pilierom lokálnej ekonomiky. Mikropriestor riešeného územia patrí na základe výšky priemerných mesačných nominálnych miezd medzi podpriemerné regióny Slovenska: príjmy obyvateľov mesta i okresu sú pod celoštátnym a krajským priemerom.

V roku 2022, podobne ako v predošlých rokoch, bola priemerná mzda pod celoslovenským priemerom. V roku 2022 priemerná mesačná nominálna mzda v okrese Dunajská Streda bola 1289 EUR, kým priemerná mesačná nominálna mzda na Slovensku bola o 211 EUR vyššia. V roku 2022 priemerná mesačná mzda v Trnavskom kraji bola o 139 EUR vyššia ako v okrese Dunajská Streda. Takáto nízka úroveň nominálnej mzdy v záujmovom regióne je odrazom všeobecného postavenia ekonomiky okresu. Najvyššiu mzdu poberali zamestnanci v priemysle a vo finančných a poisťovacích činnostiach.

Tab. 60: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (v EUR) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2022 – 2013

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Slovenská republika	1 500	1 401	1 324	1 266	1 171	1 095	1 034	993	957	891
Bratislavský kraj	1 903	1 767	1 688	1 646	1 532	1 426	1 356	1 319	1 286	1 182
Trnavský kraj	1 428	1 331	1 281	1 204	1 114	1 050	965	930	892	841
Okres Dunajská Streda	1 289	1 190	1 126	1 078	983	907	823	801	768	725
Okres Galanta	1 304	1 195	1 146	1 053	948	935	851	804	769	735

Zdroj: Štatistický úrad 2024

Zamestnanie nie vždy chráni pred chudobou, keď náklady na život sú neprimerane vysoké a mzdy sú nízke. Vyššia priemerná mzda priamo prispieva k zlepšeniu kvality života obyvateľov. Obyvatelia s vyššími príjmami si môžu dovoliť lepšie bývanie, kvalitnejšie vzdelanie pre svoje deti, lepšiu zdravotnú starostlivosť a širšie spektrum voľnočasových aktivít. Vyššie príjmy tiež znižujú riziko chudoby a sociálnej marginalizácie, čo prispieva k celkovej sociálnej stabilite v meste. Aktuálne v dôsledku hospodárskej krízy (rast ceny energií, vysoká inflácia) značná časť populácie mesta Gabčíkovo – ako aj Slovenska, alebo celej EÚ – je vystavená zvyšujúcemu sa riziku chudoby.

Vyššie príjmy obyvateľov umožňujú obci zhromažďovať viac prostriedkov prostredníctvom miestnych daní a poplatkov. Tieto prostriedky môžu byť následne investované do rozvoja infraštruktúry, ako sú cesty, verejné osvetlenie, vodovodné a kanalizačné systémy, ako aj do rozvoja sociálnych a vzdelávacích služieb, ako sú materská škola a zdravotnícke zariadenie. Zabezpečenie rastu priemerných miezd a rovnomerného rozvoja je kľúčové pre udržateľný rozvoj a prosperitu Gabčíkova.

Dlhodobá prosperita mesta závisí od jeho schopnosti vytvárať a udržiavať pracovné príležitosti pre súčasných a budúcich obyvateľov. Podpora miestneho podnikania, rozvoj vidieckeho turistického ruchu a poľnohospodárstva môžu výrazne prispieť k udržateľnosti riešeného územia. Mestá, ktoré sa aktívne zapájajú do vytvárania pracovných príležitostí a podporujú inovácie, sú schopné prežiť hospodárske a demografické výzvy.

V strednodobom horizonte aj komunity riešeného územia budú čeliť výzvam spojeným s globalizáciou, technologickým pokrokom a demografickými zmenami, aby si udržali svoju vitalitu a poskytli svojim obyvateľom prosperujúce a inkluzívne prostredie.

Vyššie mzdy vedú k zlepšeniu kvality života, znižovaniu chudoby, udržaniu mladých ľudí v meste a zlepšeniu sociálnej súdržnosti. V strednodobom horizonte je potrebné podporiť vytváranie dobre platených pracovných miest, investície do rozvoja podnikateľského prostredia, čo prinesie dlhodobú prosperitu a udržateľnosť pre celé mesto.

Ľudia ohrození rizikom sociálneho vylúčenia

Sociálne vylúčenie je komplexný a mnohostranný fenomén, ktorý postihuje jednotlivcov a skupiny, ktoré sú na okraji spoločnosti a nemajú rovnaký prístup k príležitostiam, zdrojom a službám ako ostatní. Sociálne vylúčenie môže mať vážne dôsledky pre jednotlivcov, komunity a spoločnosť ako celok. Medzi hlavné dôsledky patria: zdravotné problémy (sociálne vylúčení jedinci často čelia horším zdravotným podmienkam a majú obmedzený prístup k zdravotnej starostlivosti), psychologické dopady (sociálne vylúčenie môže viesť k depresii, úzkosti a ďalším psychickým problémom), kriminalita a sociálna nestabilita (sociálne vylúčení jednotlivci sú náchylnejší na zapojenie sa do kriminálnych

aktivít, čo môže viesť k zvýšeniu sociálnej nestability a kriminality v komunite).

Boj proti sociálnemu vylúčeniu je kľúčovou politickou prioritou mesta Gabčíkovo. Najpočetnejšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú nezamestnaní. V najbližších rokoch bude potrebné sústrediť pozornosť aj na pracovnú silu vo vekových skupinách nad 40 rokov, ktorí sú ohrození rizikom sociálneho vylúčenia, lebo väčšinou majú nízku adaptabilitu na meniace sa požiadavky pracovného trhu a majú zväčša nevyhovujúcu kvalifikáciu, čoho dôsledkom je ich nízka atraktivita pre zamestnávateľa (majú malú šancu uplatniť sa na trhu práce).

Ďalšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú starší obyvatelia, ktorí sú poberateľmi starobných dôchodkov (výraznejšie vyššie vekové kategórie) a zdravotne, zmyslovo a duševne postihnutí občania. Títo občania sú v prevažnej miere poberateľmi invalidných dôchodkov.

Ďalšou významnou skupinou ľudí, ktorých možno zaradiť medzi ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia, sú deti odkázané na pomoc cudzích a prípadne iné sociálne ohrozené skupiny obyvateľov. Obzvlášť ohrozené sú deti pochádzajúce z domácností s nízkym vzdelaním rodičov.

Rizikom sociálneho vylúčenia sú ohrození aj osoby so zdravotným postihnutím: fyzické a mentálne zdravotné postihnutia môžu obmedziť schopnosť jednotlivcov zapojiť sa do bežného života, vrátane pracovných aktivít, spoločenských udalostí a vzdelávania.

Etnické, rasové, rodové a iné formy diskriminácie môžu tiež obmedziť prístup jednotlivcov k zdrojom a príležitostiam, čo prispieva k ich sociálnemu vylúčeniu.

V budúcom období možno predpokladať zvýšený záujem občanov o sociálne služby pre seniorov, keďže dochádza k starnutiu populácie, čo predstavuje celoeurópsky trend.

Opatrenia, ktoré môžu pomôcť zmierniť sociálne vylúčenie a podporiť integráciu zraniteľných skupín:

- *podpora vzdelávania a zvyšovanie prístupnosti kvalitného vzdelania pre všetkých obyvateľov sú kľúčové pre zníženie rizika sociálneho vylúčenia,*
- *podpora zamestnanosti, tvorba nových pracovných miest a zvyšovanie miezd môžu pomôcť znížiť chudobu a sociálne vylúčenie,*
- *poskytovanie sociálnych služieb (ako sú sociálne bývanie, zdravotná starostlivosť a sociálna podpora), ktoré môžu pomôcť zraniteľným skupinám prekonať bariéry a zlepšiť ich životné podmienky,*
- *boj proti diskriminácii – implementácia antidiskriminačných zákonov a podpora inkluzívnych politík môžu pomôcť znížiť predsudky a diskrimináciu voči zraniteľným skupinám,*
- *posilňovanie rodinných a sociálnych väzieb – podpora komunitných programov a iniciatív, ktoré posilňujú rodinné a sociálne väzby, môžu pomôcť znížiť riziko sociálnej izolácie a vylúčenia.*

Rovnosť príležitostí

Rovnosť príležitostí je princíp, ktorý zaručuje, že všetci jednotlivci majú rovnaký prístup k vzdelaniu, zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti a iným základným službám bez ohľadu na ich sociálne postavenie, pohlavie, etnický pôvod alebo iné osobné charakteristiky. Tento princíp má mimoriadny význam, pretože podporuje sociálnu súdržnosť, ekonomický rast a celkovú kvalitu života obyvateľov.

V rámci všetkých rozvojových programov je odôvodnené, aby program zabezpečil rovnosť príležitostí znevýhodnených spoločenských skupín. Podpora základných práv,

nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ. Rovnosť príležitostí znamená podporovať potieranie diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického pôvodu, náboženského vyznania, viery, zdravotného postihnutia, veku, či sexuálnej orientácie. Cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie, t. j. rovnosť príležitostí znevýhodnených spoločenských skupín ako dôchodcovia, trvalo nezamestnaní, ženy v domácnosti, občania s nízkou vzdelanosťou, ľudia s telesným a duševným postihnutím, s cieľom podpory integrácie sociálne vylúčených ľudí s rizikom sociálnej exklúzie, zvyšovanie zamestnanosti a zamestnateľnosti (aktivizáciou a motiváciou) obyvateľov bez vzdelania, s nízkym vzdelaním, dlhodobo nezamestnaných, nezamestnaných nad 45 rokov a mladistvých, a ďalších, podpora rovnosti a boj proti diskriminácii, zlepšovanie materiálnych podmienok bývania a infraštruktúry izolovaných osád a komunít, podpora rozvoja a aktivizácia komunít pri riešení sociálnych a ekonomických problémov, využívanie projektov a programov aktívnej politiky zamestnanosti.

Jedným z hlavných atribútov demokratického štátu je vybudovanie takého legislatívneho a inštitucionálneho rámca, ktorý zaručuje dôstojnosť občanov a dohliada na zabezpečenie ich základných práv.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede podporuje projekty zamerané na zvýšenie zamestnanosti osôb ohrozených sociálnym vylúčením z dôvodu príslušnosti ku skupinám, osobitne ohrozených diskriminujúcimi fenoménmi – rod, vek, zdravotné postihnutie. Hlavné aktivity sú zamerané na vytváranie pracovného prostredia, ktoré zvyšuje možnosť odstraňovania bariér brániacich vstupu týchto skupín na trh práce, pričom sa intenzívna pozornosť venuje odstraňovaniu rodových bariér, ktoré bránia ženám v sebarealizácii. Do realizácie týchto projektov sú preto zapojení nezamestnaní, zamestnávatelia z regiónu, sociálni partneri a zástupcovia verejnej správy a samosprávy, úrady práce a inšpektoráty práce na lokálnej úrovni.

Ďalším spôsobom vytvárania rovnakých príležitostí (predovšetkým vytváraním vhodných podmienok pre postihnutých občanov) je zriaďovanie chránených dielní/chránených pracovísk (CHD/CHP).

Mesto Gabčíkovo podporí opatrenia pre predchádzanie a odstraňovanie prekážok dosahovania skutočnej rovnoprávnosti a dôstojného života pre všetky skupiny obyvateľstva, podporí prehlbovanie uplatňovania hľadísk rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí na všetkých úrovniach osobného, rodinného, pracovného a spoločenského života (v súlade s Celoštátnou stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike).

Rozvoj ľudských zdrojov si vyžaduje komplexný a viacrozmerný prístup, ktorý zahŕňa všetkých obyvateľov a vytvára pre nich podmienky pre prosperujúce a udržateľné životné prostredie. Zabezpečenie rovnakého prístupu k vzdelaniu, zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti a sociálnej inklúzii prispieva k zvyšovaniu kvality života obyvateľov, podporuje sociálnu súdržnosť a vytvára podmienky pre ekonomický rast.

Občan je najcennejším rozvojovým zdrojom Gabčíkova.

Domový a bytový fond

Domový a bytový fond predstavuje základnú infraštruktúru bývania v meste, ktorá ovplyvňuje kvalitu života obyvateľov, ekonomickú stabilitu aj atraktivitu mesta pre nových obyvateľov a investorov. Rozvoj bytového fondu kľúčovým faktorom pre stabilný demografický rast, podporu zamestnanosti a celkové zlepšenie životných podmienok. Bytová politika je kľúčovým prvkom rozvoja každého mesta, pretože priamo ovplyvňuje kvalitu života obyvateľov, sociálnu stabilitu a celkovú atraktivitu mesta pre nových obyvateľov.

Kvalita domového a bytového fondu priamo ovplyvňuje životné podmienky obyvateľov. Kvalitné a dostupné bývanie je základným predpokladom pre spokojný a zdravý život. V každom meste je dôležité, aby boli k dispozícii rôzne typy bývania, ktoré vyhovujú potrebám rôznych skupín obyvateľov, vrátane mladých rodín, seniorov a ďalších zraniteľných skupín.

Dostupnosť kvalitného bývania je kľúčovým faktorom pre prilákanie nových obyvateľov a udržanie súčasných. Mladé rodiny a odborníci často hľadajú obce a mestá, ktoré ponúkajú nielen pracovné príležitosti, ale aj kvalitné bývanie a životné prostredie. Preto je dôležité, aby mesto aktívne podporovalo rozvoj svojho domového a bytového fondu.

V roku 2021 pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov (ďalej SODB 2021) bolo v meste 2349 bytov a 1727 domov. Na domovom fonde mesta mali dominantný podiel rodinné domy. Veľká časť neobývaných bytov je určitou rezervou pre skvalitňovanie domového fondu, keďže po ich rekonštrukcii sa spravidla zvýši ich vybavenosť. Počet trvale obývaných bytov v meste Gabčíkovo výrazne vzrástol v období 2011 – 2024.

Trvalo obývané domy vykazujú nepriaznivú vekovú štruktúru, priemerný vek domového fondu je nad celoslovenským priemerom. Od veku bytov čiastočne závisia aj všetky ostatné charakteristiky, počínajúc veľkosťou, až po ich technické vybavenie.

Bývanie a jeho úroveň patria k dôležitým aspektom celkových životných podmienok obyvateľstva. Byt neplní iba materiálnu funkciu prirodzených potrieb rodiny ako základnej jednotky spoločnosti, ale zároveň je výraznou zložkou kultúrneho štandardu obyvateľstva a v nemalej miere aktívne pôsobí na regeneráciu ľudí. Kvalita bývania ovplyvňuje demografický vývoj, kvalitu života, ekonomiku aj investičný potenciál mesta:

- ak mesto ponúkne dostupné a kvalitné bývanie, dokáže si udržať obyvateľov a prilákať nových,
- moderné, ekologické a dostupné bývanie je základom pre dlhodobú udržateľnosť a prosperitu Gabčíkova.

Tab. 61: Štruktúra domov podľa typu domu v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

rodinný dom (abs.)	rodinný dom (%)	bytový dom (abs.)	bytový dom (%)	polyfunkčná budova (abs.)	polyfunkčná budova (%)	ostatné budovy na bývanie (abs.)	ostatné budovy na bývanie (%)	neskolaudovaný rodinný dom (abs.)	neskolaudovaný rodinný dom (%)
1580	91.49	58	3.36	3	0.17	47	2.72	4	0.23
núdzový objekt, neurčený na bývanie (abs.)	núdzový objekt, neurčený na bývanie (%)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (abs.)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (%)	ostatné (abs.)	ostatné (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
0	0	11	0.64	24	1.39	0	0		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 62: Štruktúra domov podľa obdobia výstavby v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

pred rokom 1919 (abs.)	pred rokom 1919 (%)	1919 – 1945 (abs.)	1919 – 1945 (%)	1946 – 1960 (abs.)	1946 – 1960 (%)	1961 – 1980 (abs.)	1961 – 1980 (%)	1981 – 2000 (abs.)	1981 – 2000 (%)
8	0.46	73	4.23	223	12.91	669	38.74	366	21.19
2001 – 2010 (abs.)	2001 – 2010 (%)	2011 – 2015 (abs.)	2011 – 2015 (%)	2016 a neskôr (abs.)	2016 a neskôr (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)		
195	11.29	73	4.23	111	6.43	9	0.52		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 63: Štruktúra domov podľa formy vlastníctva v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

nezistený (abs.)	nezistený (%)	fyzická osoba (abs.)	fyzická osoba (%)	štát (abs.)	štát (%)	obec (abs.)	obec (%)	iná právnická osoba (abs.)	iná právnická osoba (%)
115	6.66	1533	88.77	3	0.17	4	0.23	5	0.29
cirkev (abs.)	cirkev (%)	zahraničný vlastník (abs.)	zahraničný vlastník (%)	kombinácia vlastníkov (abs.)	kombinácia vlastníkov (%)	bytové družstvo (abs.)	bytové družstvo (%)	obchodná spoločnosť (abs.)	obchodná spoločnosť (%)
1	0.06	4	0.23	61	3.53	0	0	1	0.06

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 64: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

v dome – z verejnej siete (abs.)	v dome – z verejnej siete (%)	v dome – vlastná (abs.)	v dome – vlastná (%)	mimo domu – z verejnej siete (abs.)	mimo domu – z verejnej siete (%)
1519	87.96	131	7.59	5	0.29
mimo domu – vlastná (abs.)	mimo domu – vlastná (%)	bez prípojky (abs.)	bez prípojky (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
56	3.24	6	0.35	10	0.58

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 65: Štruktúra domov podľa plynovej prípojky v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

áno (abs.)	áno (%)	nie (abs.)	nie (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)
1527	88.42	191	11.06	9	0.52

Tab. 66: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

septik, žumpa (abs.)	septik, žumpa (%)	prípojka na kanalizačnú sieť (abs.)	prípojka na kanalizačnú sieť (%)	domáca čistička odpadových vôd (abs.)	domáca čistička odpadových vôd (%)
701	40.59	951	55.07	50	2.9
bez kanalizácie (abs.)	bez kanalizácie (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
16	0.93	9	0.52		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 67: Štruktúra domov podľa obdobia poslednej rekonštrukcie v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

pred rokom 1980 (abs.)	pred rokom 1980 (%)	1980 – 1990 (abs.)	1980 – 1990 (%)	1991 – 1995 (abs.)	1991 – 1995 (%)	1996 – 2000 (abs.)	1996 – 2000 (%)	2001 – 2005 (abs.)	2001 – 2005 (%)
6	0.35	8	0.46	9	0.52	29	1.68	105	6.08
2006 – 2009 (abs.)	2006 – 2009 (%)	2010 – 2015 (abs.)	2010 – 2015 (%)	2016 a neskôr (abs.)	2016 a neskôr (%)	bez rekonštrukcie (abs.)	bez rekonštrukcie (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)
247	14.3	385	22.29	285	16.5	643	37.23	10	0.58

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 68: Štruktúra obývanosti domov na trvalý pobyt v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

Spolu	áno (abs.)	áno (%)	nie (abs.)	nie (%)
1727	1435	83.09	292	16.91

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 69: Štruktúra obývanosti domov na súčasný pobyt v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	áno (abs.)	áno (%)	nie (abs.)	nie (%)
1727	1471	85.18	256	14.82

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 70: Štruktúra domov podľa materiálu nosnej konštrukcie v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu:1727)

murovaná konštrukcia (tehly, tvárnice, tehlové bloky) (abs.)	murovaná konštrukcia (tehly, tvárnice, tehlové bloky) (%)	konštrukcia z nepálených tehiel (abs.)	konštrukcia z nepálených tehiel (%)	sprialnutá oceľobetónová konštrukcia (stenové panely) (abs.)	sprialnutá oceľobetónová konštrukcia (stenové panely) (%)	konštrukcia z kameňa (abs.)	konštrukcia z kameňa (%)	drevená konštrukcia (abs.)	drevená konštrukcia (%)	konštrukcia kombinovaná (kameň a tehly) (abs.)	konštrukcia kombinovaná (kameň a tehly) (%)
1464	84.77	131	7.59	29	1.68	0	0	1	0.06	92	5.33
betónová konštrukcia (abs.)	betónová konštrukcia (%)	hliníková konštrukcia (abs.)	hliníková konštrukcia (%)	konštrukcia odolná proti zemetraseniu (abs.)	konštrukcia odolná proti zemetraseniu (%)	oceľová konštrukcia (abs.)	oceľová konštrukcia (%)	iná konštrukcia (abs.)	iná konštrukcia (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	2	0.12	8	0.46

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 71: Štruktúra domov podľa počtu podlaží v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 1727)

1 podlažie (abs.)	1 podlažie (%)	2 podlažia (abs.)	2 podlažia (%)	3 podlažia (abs.)	3 podlaži a (%)	4 podlažia (abs.)	4 podlažia (%)	5 podlaží (abs.)	5 podlaží (%)	6 podlaží (abs.)	6 podlaží (%)
1175	68.04	437	25.3	72	4.17	12	0.69	20	1.16	2	0.12
7 podlaží (abs.)	7 podlaží (%)	8 podlaží (abs.)	8 podlaží (%)	9 podlaží (abs.)	9 podlaží (%)	10 podlaží (abs.)	10 podlaží (%)	11 podlaží (abs.)	11 podlaží (%)	12 podlaží (abs.)	12 podlaží (%)
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 podlaží (abs.)	13 podlaží (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)								
0	0	9	0.52								

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 72: Štruktúra bytov podľa typu domu v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 2349)

rodinný dom (abs.)	rodinný dom (%)	bytový dom (abs.)	bytový dom (%)	polyfunkčná budova (abs.)	polyfunkčná budova (%)	ostatné budovy na bývanie (abs.)	ostatné budovy na bývanie (%)	neskolaudovaný rodinný dom (abs.)	neskolaudovaný rodinný dom (%)
1595	67.9	354	15.07	38	1.62	67	2.85	4	0.17
núdzový objekt, neurčený na bývanie (abs.)	núdzový objekt, neurčený na bývanie (%)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (abs.)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (%)	ostatné (abs.)	ostatné (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
0	0	266	11.32	25	1.06	0	0		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 73: Štruktúra bytov podľa formy vlastníctva v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 2349)

byt obývaný vlastníkom (abs.)	byt obývaný vlastníkom (%)	byt vo vlastnom rodinnom dome (abs.)	byt vo vlastnom rodinnom dome (%)	obecný byt (abs.)	obecný byt (%)	služobný byt (abs.)	služobný byt (%)
269	11.45	1582	67.35	95	4.04	12	0.51
družstevný byt (abs.)	družstevný byt (%)	byt v nájme (abs.)	byt v nájme (%)	iná forma užívania bytu (abs.)	iná forma užívania bytu (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
3	0.13	8	0.34	351	14.94	29	1.23

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 74: Štruktúra bytov podľa počtu obytných miestností v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 2349)

1 obytná miestnosť (abs.)	1 obytná miestnosť (%)	2 obytné miestnosti (abs.)	2 obytné miestnosti (%)	3 obytné miestnosti (abs.)	3 obytné miestnosti (%)	4 obytné miestnosti (abs.)	4 obytné miestnosti (%)	5 obytných miestností (abs.)	5 obytných miestností (%)
22	0.94	377	16.05	691	29.42	579	24.65	361	15.37
6 obytných miestností (abs.)	6 obytných miestností (%)	7 obytných miestností (abs.)	7 obytných miestností (%)	8 obytných miestností (abs.)	8 obytných miestností (%)	9 obytných miestností a viac (abs.)	9 obytných miestností a viac (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
147	6.26	65	2.77	45	1.92	31	1.32	31	1.32

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 75: Štruktúra bytov podľa zásobovania vodou v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 2349)

vodovod v byte zo spoločného zdroja (abs.)	vodovod v byte zo spoločného zdroja (%)	vodovod v byte z vlastného zdroja (abs.)	vodovod v byte z vlastného zdroja (%)	vodovod mimo bytu (abs.)	vodovod mimo bytu (%)
2022	86.08	271	11.54	23	0.98
bez vodovodu (abs.)	bez vodovodu (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)		
2	0.09	31	1.32		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 76: Štruktúra bytov podľa splachovacieho záchodu v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	splachovací záchod v byte (abs.)	splachovací záchod v byte (%)	splachovací záchod mimo bytu (abs.)	splachovací záchod mimo bytu (%)	bez splachovacieho záchoda (abs.)	bez splachovacieho záchoda (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
2349	2286	97.32	32	1.36	3	0.13	28	1.19

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 77: Štruktúra bytov podľa kúpeľne v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	vaňa alebo sprchovací kút v byte (abs.)	vaňa alebo sprchovací kút v byte (%)	bez vane alebo sprchovacieho kúta v byte (nachádza sa na chodbe domu, spoločná) (abs.)	bez vane alebo sprchovacieho kúta v byte (nachádza sa na chodbe domu, spoločná) (%)	bez vane alebo sprchovacieho kúta (abs.)	bez vane alebo sprchovacieho kúta (%)	nezistená (abs.)	nezistená (%)
2349	2303	98.04	7	0.3	11	0.47	28	1.19

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 78: Štruktúra bytov podľa typu kúrenia v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 2349)

ústredné kúrenie diaľkové (abs.)	ústredné kúrenie diaľkové (%)	ústredné kúrenie lokálne (abs.)	ústredné kúrenie lokálne (%)	etážové kúrenie (abs.)	etážové kúrenie (%)	samostatné vykurovacie teleso (abs.)	samostatné vykurovacie teleso (%)
528	22.48	1426	60.71	52	2.21	263	11.2
iný (abs.)	iný (%)	bez kúrenia (abs.)	bez kúrenia (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
48	2.04	1	0.04	31	1.32		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 79: Štruktúra bytov podľa typu zdroja energie vykurovania v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 2349)

plyn (abs.)	plyn (%)	elektrina (abs.)	elektrina (%)	kvapalné palivo (abs.)	kvapalné palivo (%)	pevné palivo (abs.)	pevné palivo (%)
2023	86.12	134	5.7	0	0	131	5.58
solárna energia (abs.)	solárna energia (%)	iný (abs.)	iný (%)	žiadny (abs.)	žiadny (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)
1	0.04	27	1.15	1	0.04	32	1.36

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 80: Štruktúra obývanosti bytov na trvalý pobyt v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	áno (abs.)	áno (%)	nie (abs.)	nie (%)
2349	1737	73.95	612	26.05

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 81: Štruktúra obývanosti bytov na súčasný pobyt v meste Gabčíkovo k 1. 1. 2021

Spolu	áno (abs.)	áno (%)	nie (abs.)	nie (%)
2349	1810	77.05	539	22.95

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Dostupné bývanie je jedným z hlavných faktorov, ktoré ovplyvňujú rozhodnutie ľudí zostať v meste alebo sa doň prisťahovať. Mestské nájomné byty zohrávajú kľúčovú úlohu v rozvoji malých miest, najmä v regiónoch, kde dostupnosť cenovo prijateľného bývania môže byť pre obyvateľov výzvou. Tieto byty predstavujú významnú alternatívu pre tých, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu vlastného bytu alebo domu, čím sa zvyšuje kvalita ich života. Tieto byty predstavujú dôležitý nástroj na zabezpečenie sociálnej stability, podpory ekonomického rozvoja a udržania demografickej rovnováhy. Mestské nájomné byty môžu motivovať mladých ľudí, ktorí odišli za štúdiom či prácou, aby sa vrátili do rodného mesta. Zároveň môžu prilákať nových obyvateľov, čím sa podporuje stabilný populačný rast.

Tieto byty predstavujú významnú alternatívu pre tých, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu vlastného bytu alebo domu, čím sa zvyšuje kvalita ich života.

Mestské nájomné byty často ponúkajú bývanie pre zraniteľné skupiny, ako sú osamelí seniori, osoby so zdravotným postihnutím alebo ľudia v dočasných životných ťažkostiach. Tým sa zvyšuje sociálna súdržnosť a integrácia rôznych skupín obyvateľov. Mesto Gabčíkovo podporí aj nájomné bývane sociálne slabých rodín: v roku 2010 bol odovzdaný do užívania nájomný bytový dom nižšieho štandardu 10 b. j., v ktorom je vykurovanie zabezpečené na tuhé palivo. Ide o jednoizbové a dvojizbové byty, ku každému patrí odkladací priestor – komora (Dunajská ulica).

Tab. 82: Vývoj počtu začatých a dokončených bytov v Gabčíkove za roky 2015 – 2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Začaté byty	7	32	17	50	27	65	33	17	11
Dokončené byty	2	14	5	56	15	12	68	23	34

Začaté byty – Počet bytov, na ktoré bolo vydané stavebné povolenie
Dokončené byty – Počet bytov, na ktoré bolo vydané kolaudačné rozhodnutie
Zdroj: Mesto Gabčíkovo, 2024

Tab. 83: Vývoj počtu začatých a dokončených bytov v rodinných domoch v Gabčíkove za roky 2015 – 2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet začatých bytov v rodinných domoch	7	14	17	13	27	23	21	17	11
Počet dokončených bytov v rodinných domoch	2	14	5	19	15	12	26	11	34

Zdroj: Mesto Gabčíkovo, 2024

Tab. 84: Vývoj počtu začatých a dokončených bytov v bytových domoch v Gabčíkove za roky 2015 – 2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet začatých bytov v bytových domoch	0	18	0	37	0	42	12	0	0
Počet dokončených bytov v bytových domoch	0	0	0	37	0	0	42	12	0

Zdroj: Mesto Gabčíkovo, 2024

Tab. 85: Vývoj počtu začatých a dokončených bytových domov v Gabčíkove za roky 2015 – 2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet začatých bytových domov	0	1	0	1	0	2	1	2	0
Počet dokončených bytových domov	0	0	0	2	0	0	2	1	0

Zdroj: Mesto Gabčíkovo, 2024

V strednodobom horizonte výstavba nových bytov v meste bude realizovaná priebežne na základe aktuálneho dopytu v už existujúcej domovej zástavbe, t. j. v intraviláne mesta a na pozemkoch súkromných vlastníkov (bez finančnej účasti mesta).

Strategický rozvoj domového a bytového fondu je kľúčovým nástrojom na zabezpečenie dlhodobej prosperity a kvality života obyvateľov mesta Gabčíkovo. Ciele, ktoré mesto sleduje, sú v tomto kontexte zamerané na rôzne aspekty sociálneho, ekonomického a environmentálneho rozvoja.

Strategickým cieľom v oblasti rozvoja bývania v meste Gabčíkovo je vytvoriť podmienky pre zabezpečenie lepšej dostupnosti a kvality bývania pre rôzne skupiny obyvateľov v rôznych lokalitách mesta, revitalizovať obytné zóny.

Mesto Gabčíkovo bude dlhodobo riešiť tieto konkrétne ciele:

- rekonštrukcia a modernizácia existujúcich budov – zameranie sa na zlepšenie energetickej efektívnosti, bezpečnosti a komfortu starších obytných budov,
- podpora výstavby a rekonštrukcie budov a využívaním obnoviteľných zdrojov energie a udržateľných stavebných materiálov,
- podpora demografického rastu a stabilizácie obyvateľstva.

Konkrétna stratégia mesta Gabčíkovo v oblasti zabezpečenia finančných zdrojov na realizáciu zámerov v oblasti rozvoja bývania vychádza z rozpočtových pravidiel samospráv a z možností čerpania úverov a nenávratných finančných prostriedkov – dotácií. Podpora progresívnej bytovej politiky bude prispievať k demografickému rastu mesta, čo je dôležité pre jej dlhodobý a udržateľný rozvoj, tiež prispieva k sociálnej stabilite a posilňuje komunitné väzby. Systematické a koordinované úsilie v tejto oblasti bude výrazne prispievať k zlepšeniu kvality života v meste, posilneniu jej ekonomickej základne a zabezpečeniu jej udržateľného rozvoja.

Obnova budov

Koncepcie štátnej bytovej politiky prijímané po roku 1990 upravovali jednoznačnú úlohu v oblasti kvality bývania, a to zlepšiť technický stav existujúceho bytového fondu a s použitím vhodných nástrojov obnovy prispieť k predĺženiu jeho životnosti, bezpečnosti pri užívaní a k zvýšeniu energetickej hospodárnosti budov.

Sektor budov v EÚ je najväčším spotrebiteľom energie. Na vykurovanie a chladenie sa používa takmer 50 % konečnej spotreby energie v EÚ, z čoho 80 % sa využíva v budovách. Takmer 75 % budov v EÚ je energeticky neefektívnych, pričom sa predpokladá, že takmer 80 % existujúcich budov bude v užívaní aj v roku 2050. Súčasné tempo obnovy budov v EÚ je veľmi nízke a nepostačuje na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 (Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov SR).

Obnova budov predstavuje zmeny stavebných konštrukcií a technického zariadenia budovy, ktorými sa pred ukončením ich životnosti dosiahne splnenie základných požiadaviek

na stavby a predĺženie životnosti stavby alebo častí stavby. Počas životnosti stavby sa vykonáva pravidelne prehliadka stavu a vykonávajú sa potrebné opravy a údržba, ako aj pravidelné povinné revízie a kontroly vyhradených zariadení (elektrické, plynové, tlakové nádoby, výťahy atď.). Obnovou sa menia tepelnotechnické parametre budovy, zvyšuje sa komfort užívateľov (lepšia tepelná pohoda v zimnom a letnom období, lepšia kvalita vnútorného prostredia, odstránenie hygienických nedostatkov), predlžuje sa životnosť budovy, a bezpečnosť pri používaní budov, klesajú výdavky na údržbu a energie, zlepšuje sa vzhľad budovy, rastie trhová hodnota nehnuteľnosti. Po uskutočnení obnovy je rovnako dôležité vplývať na správanie užívateľov a vlastníkov obnovenej budovy, aby bolo možné dosiahnuť úplný potenciál očakávaných úspor z obnovy

Budovy (vykurované a chladené) majú vplyv na konečnú spotrebu energie. Odhadovaný podiel sektoru budov na konečnej spotrebe energie v Slovenskej republike je približne 40 %, pričom veľká časť energie v budovách sa spotrebuje najmä na vykurovanie, prípravu teplej vody a v ostatných rokoch aj na chladenie a vetranie. Vzhľadom na dlhý cyklus obnovy existujúcich budov by mali existujúce budovy, na ktorých sa vykonáva významná obnova, spĺňať minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť závislú na miestnych klimatických podmienkach a zabezpečení požiadaviek na vnútornú tepelnú pohodu (Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov SR).

Jednou z priorít Európskej únie je iniciatíva „Vlna obnovy“ zameraná na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov (ďalej len „EHB“). Dokument bol zverejnený EK dňa 14. októbra 2020. Jeho cieľom je zdvojnásobiť ročnú mieru obnovy bytových a nebytových budov a posilniť uskutočňovanie hĺbkovej obnovy. Slovensko patrí k lídrom v oblasti obnovy bytových domov v EU. Tempo obnovy nebytových budov výrazne zaostáva za tempom obnovy bytových domov najmä kvôli neexistujúcej systémovej podpore v minulosti. Ambiciózne ciele dekarbonizácie fondu budov do roku 2050 však prinášajú nutnosť zmeny rozsahu obnovy budov, zrýchlenia tempa obnovy všetkých budov s dôrazom na nákladovo efektívnu hĺbkovú obnovu budovy, podporu obnovy technických systémov a inštalácie systémov automatizácie a riadenia budovy, zavedenie vysokoúčinných alternatívnych systémov, využívanie pasívnych prvkov a pasívnych technológií s cieľom dosiahnuť vysoko energeticky efektívny a dekarbonizovaný fond budov (Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov SR).

Revitalizácia existujúceho bytového fondu mesta smeruje k skvalitneniu bývania, predovšetkým k znižovaniu nákladov na energie, ktoré v súčasnosti tvoria hlavnú časť nákladov na bývanie. Bytový fond v súkromnom vlastníctve, rodinné domy a byty postupne prechádzajú individuálnou rekonštrukciou vlastníkmi.

Budúcnosť rozvoja bývania

Jednou z najväčších výziev, s ktorými sa malé mestá stretávajú, je odliv mladých ľudí do väčších miest alebo zahraničia. Tento odliv je spôsobený nedostatkom pracovných príležitostí, ale aj nedostatočnou ponukou kvalitného a cenovo dostupného bývania. Rozvoj bytovej politiky, ktorý zahŕňa výstavbu nových bytov a podporu dostupného bývania, môže prispieť k stabilizácii počtu obyvateľov a prilákať mladé rodiny, ktoré hľadajú miesto na usadenie.

Vo výhľade treba počítať s rastúcim záujmom o individuálnu bytovú výstavbu v riešenom území, čo môže stimulovať miestnu ekonomiku tým, že vytvárajú pracovné miesta pre miestnych stavebných pracovníkov a dodávateľov stavebných materiálov.

Kvalitná a efektívna bytová politika môže výrazne prispieť k zlepšeniu podmienok bývania, zastaviť odliv obyvateľov a podnietiť rozvoj miestnej komunity. Pri rozvoji bytovej politiky je dôležité zohľadňovať aj aspekty udržateľnosti a ochrany životného prostredia.

Výstavba nových bytov by mala byť v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja, čo znamená využívanie ekologických materiálov, energeticky efektívne riešenia a zníženie uhlíkovej stopy.

V strednodobom horizonte je potrebné pokračovať v obnove bytových a nebytových budov v súkromnom a verejnom vlastníctve v riešenom území, vďaka týmto aktivitám by sa mala znížiť spotreba energie a posilniť odolnosť voči klimatickej, ako aj energetickej kríze.

Rozvoj možností bývania je jedným z kľúčových faktorov, ktoré ovplyvňujú demografický rast, ekonomický rozvoj a kvalitu života obyvateľov.

V strednodobom horizonte mesto plánuje rozšíriť mestský nájomný bytový fond obstaraním nových bytov cez nasledujúce projekty:

- *Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica,*
- *Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica,*
- *Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad.*

V strednodobom horizonte mesto plánuje rozšíriť možnosti bývania aj vytvorením novej obytnej zóny pre približne 300 rodinných domov (IBV – individuálna bytová výstavba) v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad. Tento projekt predstavuje významnú investíciu do budúcnosti mesta, ktorá umožní demografický rozvoj mesta, prilákanie nových obyvateľov a dlhodobú udržateľnosť jeho populácie. Projekt novej zóny pre IBV tak nebude len stavebnou investíciou, ale aj základom pre dlhodobý a udržateľný rozvoj celého mesta.

Populačný rozvoj mesta podporí aj projekt súkromného investora na vybudovanie polyfunkčnej budovy s 28 b. j. v centre mesta (Mlynársky rad).

Ak sa mesto strategicky zameria na rozvoj domového a bytového fondu, vytvorí atraktívne prostredie pre život, prácu a podnikanie, čím zabezpečí svoj dlhodobý rozvoj.

Dopravná a technická infraštruktúra, odpadové hospodárstvo

Dopravná a technická infraštruktúra sú kľúčovými prvkami rozvoja každého mesta. Efektívna a moderná dopravná a technická infraštruktúra sú základmi pre ekonomický rast, zlepšenie kvality života obyvateľov a celkovú udržateľnosť mesta. Investície do týchto oblastí zvyšujú ekonomický rast, zlepšujú kvalitu života obyvateľov, podporujú sociálnu inklúziu a udržateľnosť a prispievajú k demografickej stabilite mesta. Kvalitná infraštruktúra je preto nevyhnutná pre dlhodobú prosperitu a udržateľný rozvoj mesta.

Dopravná infraštruktúra

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja mesta, ktoré významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov. Veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektivitu dovozu vstupov do územia a vývozu výstupov výroby z daného územia.

Záujmové územie sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región.

Cez Gabčíkovo prechádza významný európsky dopravný koridor Rýn – Dunaj. Tento dopravný koridor patrí medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe. V budúcnosti bude teda nevyhnutnou úlohou využiť prítomnosť tohto európskeho dopravného koridoru.

Mesto Gabčíkovo má nevyhovujúcu polohu z hľadiska cestnej a železničnej dopravy. Cez záujmové územie sa neprechádza ani jedna cesta I. triedy a vlakové spojenie s ostatným územím Slovenska, avšak v blízkosti mesta prechádzajú viaceré cesty európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región.

Cestná infraštruktúra

Základný komunikačný systém mesta tvoria cesty II. triedy č. II/506 (Báč – Gabčíkovo – Ňárad), II/507 (Gabčíkovo – Dunajská Streda) a cesty III. triedy č. III/1421 (Gabčíkovo – Dobrohošť), III/1427 (Gabčíkovo – Pataš) a III/1414 (do miestnej časti Gabčíkovo – Prístav) ku ktorým sa pripájajú miestne komunikácie, zabezpečujúce obsluhu územia mesta.

Gabčíkovo ako mesto pohraničného okresu je vystavené aj negatívnemu pôsobeniu tranzitnej dopravy na cestách II/506 a II/507. Odbremenenie tranzitnej dopravy prinesie však najmä realizácia „obchvatu“ mesta – t. j. navrhovaná nová trasa ciest II/506 a II/507 v strednodobom horizonte na základe Územného plánu mesta.

Územný plán mesta navrhuje vybudovať parkovacie a odstavné plochy pri všetkých potenciálnych zdrojoch a cieľoch dopravy, t. j. pri výrobných a administratívnych objektoch, pri obytných objektoch a objektoch občianskej vybavenosti, a tak etapovite a výhľadovo uspokojiť ich potreby.

Najvýznamnejší cestný ťah prechádzajúci v blízkosti riešeného územia sú:

- cesta I/63 – cestný ťah medziregionálneho významu (Štúrovo – Komárno – Dunajská Streda – Bratislava), ktorá je aj zároveň medzinárodná komunikačná os s označením E575 (Győr (Maďarsko) – hranica SR/Maďarsko – Veľký Meder – Dunajská Streda – Bratislava),

- rýchlostná cesta R7: Bratislava – Holice je prvým úsekom rýchlostnej cesty R7 Bratislava – Lučenec; v strednodobom horizonte bude dokončený úsek Holice – Dunajská Streda; úsek rýchlostnej cesty R7 veľkou mierou prispeje k rozvoju potenciálu spádového územia s funkčným využitím jeho plôch, čo má za následok priaznivý vplyv na ekonomický rast a životnú úroveň obyvateľstva v danej oblasti.

Miestne komunikácie majú bezprašnú povrchovú úpravu (všetky miestne komunikácie majú spevnený povrch) a rôzne šírkové a smerové usporiadanie. Spravidla medzi komunikáciou a oplotením rodinných domov sú zelené pásy a vo väčšej časti aj spevnené plochy formou chodníkov.

V strednodobom horizonte je potrebná rozsiahla rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov vzhľadom na bezpečnosť a plynulosť dopravy. Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov je kľúčovým aspektom rozvoja infraštruktúry, ktorý môže výrazne ovplyvniť kvalitu života obyvateľov, bezpečnosť cestnej premávky, ekonomický rozvoj a celkovú atraktivitu mesta.

Investície do rekonštrukcie miestnych komunikácií sú investíciou do budúcnosti a prosperity miestnej komunity. Dobre udržiavané cesty a chodníky vytvárajú príjemné a funkčné mestské prostredie, ktoré podporuje aktívny a zdravý životný štýl, udržateľnú mobilitu a zlepšuje celkový charakter mesta.

Železničná doprava

Mesto Gabčíkovo nie je napojené na európsky železničný systém. Najbližšia železničná stanica sa nachádza na železničnej trati Bratislava – Dunajská Streda – Komárno (jednokoľajná trať; v celom úseku neelektrifikovaná s výnimkou konečných staníc [Bratislava, Komárno]; číslo trate vo verejnom cestovnom poriadku: 131; číslo trate v služobnom cestovnom poriadku: 124). Železničná infraštruktúra na trati Bratislava – Dunajská Streda – Komárno sa blíži k hranici svojej životnosti. Trať Bratislava – Dunajská Streda – Komárno je preťažená (je najvyťaženejšou jednokoľajnou traťou na Slovensku) a v zlom stave, potrebuje preto obnovu a zvýšenie kapacity. Nedostatočná kapacita trate bráni naplneniu rastúceho dopytu v osobnej a nákladnej železničnej doprave.

V budúcnosti sa plánuje modernizácia trate Bratislava – Dunajská Streda – Komárno na traťovú rýchlosť 120 km/h, vrátane elektrifikácie a technickej modernizácie (zdroj: ŽSR Zvýšenie priepustnosti trate Bratislava – Dunajská Streda – Komárno, Útvar hodnoty za peniaze, Ministerstvo financií SR, 2022).

Hromadná doprava

Hromadná doprava je neoddeliteľnou súčasťou dopravnej infraštruktúry, ktorá hrá kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní mobility obyvateľov, zlepšovaní kvality života a udržateľnosti mestského rozvoja. Integrovaný regionálny systém hromadnej dopravy zabezpečuje organizáciu a prepojenie hlavných zložiek hromadnej cestnej a železničnej dopravy v hlavných smeroch pohybu cestujúcich, ktorými pre riešené územie sú:

- cesty do okresného centra (Dunajská Streda),
- cesty do Bratislavy.

Hromadná preprava osôb je zabezpečená autobusovou prepravou prostredníctvom prímestských liniek, ktoré zabezpečujú prevažne SAD Dunajská Streda, a. s. a Slovak Lines, a. s.

V kontexte demografických, ekonomických a ekologických výziev, ktorým čelia tieto mestá, je efektívna hromadná doprava základným nástrojom pre zabezpečenie dostupnosti a podporu trvalo udržateľného rozvoja. Jedným z kľúčových aspektov hromadnej dopravy je zlepšenie kvality života obyvateľov. Pre mnoho obyvateľov, najmä tých, ktorí nemajú prístup k súkromnému vozidlu (ako sú starší ľudia, študenti alebo ľudia s nízkym príjmom), je hromadná doprava jedinou možnosťou, ako sa dostať do práce, školy, zdravotníckeho zariadenia alebo na iné dôležité miesta. Hromadná doprava tak zabezpečuje sociálnu inklúziu a umožňuje všetkým skupinám obyvateľstva rovnaký prístup k základným službám a aktivitám.

Vodná doprava

Vodná doprava je všeobecne dôležitou súčasťou dopravného systému v mestách, ktoré majú prístup k veľkým riekam a zároveň vodná doprava patrí medzi environmentálne najšetrnejšie formy dopravy.

Medzinárodne významným druhom dopravy v riešenom území je aj vodná doprava na Dunaji, ktorá má pre celú SR veľký význam z dôvodu, že vodná magistrála Rýn – Mohan – Dunaj spája Severné more s Čiernym morom. Vybudovaním hlavných objektov VD Gabčíkovo: Zdrž Hrušov, Prívodný kanál, Stupeň Gabčíkovo a Odpadový kanál sa vylúčili z plavebnej cesty na Dunaji v úseku Bratislava – Sap, cca 60 km, nebezpečné brodové úseky a zabezpečila sa na celom spomínanom úseku hĺbkovodná plavebná cesta s plavebnou hĺbkou min. 3,5 m. Súčasne sa na uvedenom úseku predĺžila plavebná sezóna aj na zimné mesiace, s výnimkou obdobia ľadových úkazov na toku.

Cez plavebné komory Stupňa Gabčíkovo sa preplavujú plavidlá nielen z podunajských štátov, ale aj z ostatných štátov Európy, ako sú Holandsko, Belgicko, Francúzsko, Švajčiarsko, atď. Výsledkom tejto činnosti je preplavenie 234 591 kusov plavidiel, ktoré prepravili viac ako 85 mil. ton tovarov (údaje k roku 2007). Väčšinou to boli rudy, ropné produkty, stavebné látky a poľnohospodárske produkty. Okrem pravidelných liniek rýchlolodí medzi Viedňou a Budapešťou, pribúdajú v ostatných rokoch najmä veľké tzv. „biele“ osobné lode plávajúce pod vlajkou väčšiny európskych štátov blízkych sústave Rýn – Mohan – Dunaj.

V riešenom území sa nachádza viac osobných prístavov.

Územný plán mesta navrhuje vybudovať – rozvíjať vodnú dopravu:

- vybudovať osobný prístav (rozvojová plocha č. 46), prekladisko, technické a servisné zariadenie na športovú a turistickú plavbu v súvislosti s vybudovaním osobných prístavov v Gabčíkove a Čilistove (rozvojová plocha č. 43),
- vykonávať zabezpečovacie prác na udržanie dostatočnej hĺbky ponoru kompy na trase plavebnej dráhy.

Aj keď sa vodná doprava v súčasnosti nevyužíva v takej miere ako iné druhy dopravy, existujú viaceré aspekty, v ktorých môže vodná doprava priniesť výhody a podporiť rozvoj mesta. Vodná doprava môže zohrávať dôležitú úlohu aj v rozvoji cestovného ruchu (vodné plochy sú atraktívnym prvkom krajiny mesta, môžu prilákať turistov a podporiť rozvoj turistických služieb (napr. organizovanie výletných plavieb, rekreačných plavieb)).

Ostatné druhy dopravy

Pešia doprava

Pešia doprava je neoddeliteľnou súčasťou mobility v meste a zohráva kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní dostupnosti služieb, zlepšovaní kvality života obyvateľov a udržateľnosti mestského prostredia. Pre malé mesto, kde sa tradične stretávajú historické črty s modernými potrebami, je rozvoj pešej dopravy mimoriadne dôležitý z niekoľkých hľadísk, ako sú environmentálna udržateľnosť, sociálna interakcia a ekonomická vitalita.

Pešia doprava prispieva k zlepšeniu sociálnej interakcie a podporuje komunitný život. Chôdza po meste poskytuje ľuďom možnosť spontánnych stretnutí, rozhovorov a nadväzovania kontaktov s inými obyvateľmi, čo posilňuje sociálne väzby v komunite.

Peší pohyb je prirodzený spôsob dopravy, ktorý podporuje zdravý životný štýl, pretože pravidelná chôdza zlepšuje fyzickú kondíciu a prispieva k zníženiu rizika mnohých civilizačných ochorení, ako sú obezita, cukrovka alebo kardiovaskulárne choroby.

Pešia doprava je ekologicky najšetrnejší spôsob dopravy, pretože nemá negatívny vplyv na životné prostredie. Podpora pešej dopravy v meste môže prispieť k zníženiu dopravného zaťaženia, emisií skleníkových plynov a znečistenia ovzdušia, čo vedie k zdravšiemu mestskému prostrediu a zlepšeniu kvality života pre všetkých obyvateľov.

Charakter priestorovej štruktúry mesta vyvoláva intenzívnu pešiu dopravu v meste, čo sa prejavuje v pomerne vysokom počte chodcov. Zdrojové miesta pešej dopravy korešpondujú najmä s priestormi súvisiacimi s uzlovými miestami hromadnej dopravy, ako i so zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti, kde je predpoklad väčšej koncentrácie osôb.

Pre malé mesto je dôležité, aby jeho infraštruktúra podporovala obyvateľov v tom, aby si mohli bezpečne a pohodlne vybrať pešiu dopravu ako spôsob pohybu po meste. Kvalitné chodníky, bezpečné priechody pre chodcov a osvetlenie ulíc sú základom pre to, aby sa obyvatelia cítili komfortne a bezpečne počas každodenných pochôdzok, napríklad do školy, do práce, na nákupy alebo na stretnutia s priateľmi.

Stavebno-technický stav chodníkov je vo veľkej miere na hranici vyhovujúcej bezpečnosti chodcov. Pre bezpečnosť cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať miestny systém chodníkov. V napojení na výstavbu nových chodníkov by bola potrebná úprava, resp. budovanie zariadení verejnej zelene v centre mesta.

Rozvoj kvalitnej pešej infraštruktúry a podpora chôdze ako preferovaného spôsobu pohybu po meste môžu prispieť k zlepšeniu kvality života obyvateľov, podpore miestneho podnikania a ochrane životného prostredia. Bezpečná a pohodlná pešia doprava tak nie je len otázkou mobility, ale aj budovania zdravého, udržateľného a živého mestského prostredia.

Cyklodoprava

Konfigurácia terénu, rozmiestnenie funkcií bývania, vybavenosti, práce a rekreácie v sídle dávajú predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy ako jedného zo základných vnútrosídelných dopravných systémov a ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy. Smerovanie lokálnych cyklistických trás je orientované na vzťahy na centrálnu časť mesta.

Cez riešené územie prechádza najvýznamnejšia cyklistická trasa na Slovensku: medzinárodná Dunajská cyklistická cesta – tvorí časť významnej európskej trasy EuroVelo 6. Dunajská cyklistická cesta na slovenskom úseku začína pri hraničnom prechode Berg a končí sa pri Štúrove. Je dlhá 168 km a vedie pozdĺž dunajskej hrádze. Za bratislavským Prístavným mostom sa rozdeľuje na pravobrežnú a ľavobrežnú vetvu, pričom obe vetvy sa opäť spoja na

priehradnej hrádzi Gabčíkovo. Na väčšine trasy má kvalitný asfaltový povrch, takže je vhodná aj pre korčuliarov. EuroVelo 6 (EV6) je diaľková cyklomagistrála siete EuroVelo vedúca v dĺžke 3653 km pozdĺž viacerých veľkých európskych riek — väčšiny Loiry, časti Saôny, krátkej časti horného toku Rýnu a takmer celej dĺžky druhej najväčšej európskej rieky Dunaj — čím spája francúzske atlantické pobrežie s rumunským mestom Konstanca pri Čiernom mori.

V strednodobom horizonte je potrebné rozvíjať systém cyklistických chodníkov zabezpečujúcich prepojenie s okolitými obcami, ako aj podporiť bezpečnú cyklodopravu v intraviláne mesta. V danom časovom horizonte je potrebné realizovať cyklistické prepojenie medzinárodnej Dunajskej cykloturistickej trasy smerom na Dunajskú Stredu. V rozvoji cyklodopravy mesta je potrebné postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorá bola schválená UV SR č. 223/2013.

Letecká doprava

V súčasnosti v katastrálnom území mesta nenachádza žiadne Dopravným úradom evidované letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie a tieto sa neriešia ani v rámci strategického dokumentu. Do riešeného územia nezasahujú ani ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, osobitných letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo riešeného územia mesta.

Najbližšie letisko s verejnou prepravou osôb a nákladov sa nachádza v Bratislave vo vzdialenosti približne 56 km – Letisko M. R. Štefánika je najväčším medzinárodným letiskom na Slovensku.

V súlade so Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy a Nízkouhlíkovou stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 je potrebné:

- *znížiť uhlíkovú stopu verejnej dopravy dostupnými technológiami,*
- *zvýšiť podiel nízkoemisnej dopravy,*
- *rozvíjať cyklistickú dopravu ako jeden z pilierov osobnej dopravy v meste,*
- *realizovať edukáciu v prospech ekologickej dopravy,*
- *vytváranie bezpečných stojísk pre bicykle pri verejných budovách,*
- *zvýšiť atraktivitu a komfort verejnej hromadnej dopravy.*

Plán udržateľnej mobility Trnavského samosprávneho kraja zdôrazňuje potrebu rozvoja smart mobility, určuje potrebu zmien v nasledovných oblastiach:
1. Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, mobility a dostupnosti kraja
2. Zvýšenie efektivity dopravných systémov a ich optimalizácia
3. Zvýšenie bezpečnosti a kvality života – zníženie dopadu dopravy na životné prostredie
4. Zvýšenie informovanosti verejnosti v oblasti využívania inovovanej dopravnej infraštruktúry

Ďalšie vízie Plánu udržateľnej mobility Trnavského samosprávneho kraja, ktoré sú krátkodobejšie:

- Zlepšenie ponuky a atraktivity verejnej osobnej dopravy

- Zvýšenie kvality verejnej osobnej dopravy a súvisiacej infraštruktúry (dopravných prostriedkov, zastávok, prestupných miest a prvkov pre informovanosť cestujúcich, tarifno-vybavovacích systémov, pravidelná údržba vozidiel)
- Optimálne využitie vozidiel verejnej osobnej dopravy (VOD) a zdrojov vynakladaných na verejnú osobnú dopravu
- Zvýšenie počtu obyvateľov využívajúcich verejnú osobnú dopravu na úkor individuálneho automobilizmu
- Rozvoj infraštruktúry, ktorá zníži potrebu využívania osobných automobilov (chodníky, cyklotrasy, záchytné parkoviská a pod.)

Zlepšená dopravná infraštruktúra umožňuje lepšiu sociálnu inklúziu, pretože zvyšuje prístupnosť služieb a aktivít pre všetky vekové a sociálne skupiny, vrátane starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím.

Vplyv dopravy na živ. prostredie

Súčasťou prepravného procesu sú javy negatívne pôsobiace na prírodné a sídelné prostredie. Ako priamy vplyv – bezprostredne pôsobiaci na sídelné prostredie a ľudskú populáciu, taktiež na prírodné prostredie a faunu – možno označiť dopravnú nehodovosť. Na zhoršenie zdravotného stavu ľudskej populácie – prostredníctvom hluku, exhalátov a vibrácií – pôsobí prepravný proces sprostredkovanou formou. Ďalším negatívnym produktom dopravy sú odpady produkované technickou základňou dopravy.

V strednodobom horizonte je potrebné vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť nabíjacích staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily.

Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra je jedným z hlavných pilierov rozvoja akejkoľvek komunity. Pre Gabčíkovo predstavuje rozvoj technickej infraštruktúry kľúčový nástroj na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti, hospodárskeho rastu a zvyšovanie kvality života obyvateľov. Technická infraštruktúra zahŕňa širokú škálu oblastí (verejný vodovod, kanalizácia, energetické siete, telekomunikácie či prístup k moderným technológiám atď.), ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní prosperujúceho prostredia.

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou patrí medzi základné infraštrukturálne služby, ktoré zabezpečujú fungovanie miest a kvalitu života ich obyvateľov. V každom meste je dostatočné a kvalitné zásobovanie vodou nevyhnutným predpokladom pre zabezpečenie verejného zdravia, rozvoj ekonomických aktivít a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja.

Mesto Gabčíkovo má vybudovanú verejnú celomestskú vodovodnú sieť, prostredníctvom ktorej je sídelný útvar zásobovaný kvalitnou pitnou vodou. Rozvodná sieť pitnej vody je vybudovaná v dĺžke 21,5 km.

Investície do vodárenskej infraštruktúry, efektívne hospodárenie s vodou a ochrana vodných zdrojov sú nevyhnutné kroky pre zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti a prosperity mesta. Zásobovanie vodou tak predstavuje nielen technický aspekt rozvoja, ale aj kľúčový faktor pre vytváranie zdravého, bezpečného a prosperujúceho prostredia pre všetkých obyvateľov mesta.

Kanalizácia a čistenie odpadovej vody

Kanalizácia a čistenie odpadovej vody sú základnými prvkami mestských inžinierskych sietí, ktoré majú zásadný význam pre ochranu verejného zdravia, udržateľnosť životného prostredia a celkovú kvalitu života obyvateľov.

Mesto Gabčíkovo má vybudovanú verejnú kanalizačnú sieť a čistiareň odpadových vôd (ČOV). Investície do modernizácie kanalizačnej infraštruktúry a čistiarní odpadových vôd, ako aj podpora efektívnych riešení, ktoré chránia vodné zdroje, sú základom pre trvalo udržateľný rozvoj mesta a zabezpečenie čistého a zdravého prostredia pre súčasné a budúce generácie. Zabezpečenie kvalitnej kanalizačnej infraštruktúry nie je len technickým opatrením, ale aj záväzkom k zabezpečeniu vyššej kvality života a ochrany našej prírody.

V strednodobom časovom horizonte je potrebné zvýšiť napojenosť domácností a organizácií na verejný kanalizačný systém, čo by malo zlepšiť kvalitu životného prostredia.

Zásobovanie elektrickou energiou, verejné osvetlenie

Zásobovanie elektrickou energiou a verejné osvetlenie patria medzi základné prvky infraštruktúry, ktoré majú zásadný význam pre kvalitu života obyvateľov, ekonomický rozvoj a celkovú bezpečnosť a atraktivitu miest. V každom meste je spoľahlivé zásobovanie elektrickou energiou a verejné osvetlenie kľúčové pre zabezpečenie komfortného životného prostredia a zlepšenie kvality života. Narušenie dodávok elektrickej energie môže spôsobiť značné problémy a ovplyvniť nielen domácnosti, ale aj inštitúcie (školy, zdravotnícke zariadenia, administratívu, miestne podniky atď.). Preto je kľúčové, aby mesto disponovalo modernou a spoľahlivou distribučnou sieťou, ktorá minimalizuje riziko výpadkov a zaručuje stabilné dodávky elektriny pre všetkých obyvateľov.

V súčasnosti riešené územie je zásobované elektrickou energiou na dobrej úrovni. Mesto je zásobované elektrickou energiou zo vzdušných distribučných vedení VN 22 kV prostredníctvom niekoľkých distribučných transformačných staníc. V súčasnosti je ich kapacita postačujúca. Prevádzkovateľom energetickej siete je Západoslovenská distribučná a. s. Katastrálnym územím mesta prechádzajú aj nadradené trasy el. vedení VVN a ZVN (110 kV, 400 kV) a je tu vybudovaná aj rozvodňa 400 kV.

Verejné osvetlenie je jedným z kľúčových faktorov, ktoré zvyšujú bezpečnosť v mestských oblastiach. Dobre osvetlené ulice, námestia, parky a chodníky sú dôležité pre prevenciu kriminality a zlepšenie bezpečnosti obyvateľov. Okrem zvýšenia bezpečnosti prispieva verejné osvetlenie aj k zlepšeniu viditeľnosti pre vodičov, čím sa znižuje riziko dopravných nehôd.

Rozvoj verejného osvetlenia a zásobovanie elektrickou energiou by malo byť zamerané na energetickú efektívnosť a trvalo udržateľný rozvoj.

Spoľahlivá a efektívna infraštruktúra pre zásobovanie elektrickou energiou a verejné osvetlenie nie je len základným predpokladom pre každodenný život, ale aj kľúčovým nástrojom pre rozvoj moderného, atraktívneho a udržateľného mesta.

Investície do modernizácie distribučnej siete, rozšírenie verejného osvetlenia a podpora energetickej efektívnosti sú nevyhnutnými krokmi k tomu, aby mesto mohlo zaručiť vyššiu kvalitu života pre svojich obyvateľov, podporiť ekonomické aktivity a zabezpečiť udržateľnosť pre budúce generácie.

Zásobovanie plynom

Zabezpečenie spoľahlivých dodávok plynu má množstvo výhod, ktoré sa týkajú nielen komfortu obyvateľov, ale aj ekonomickej stability, energetickej efektívnosti a ochrany životného prostredia.

Mesto Gabčíkovo je plynofikované, rozvody zemného plynu sú vybudované v dĺžke 25,5 km. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie. V prípade výstavby nových rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti je možnosť predĺženia plynových rozvodov k týmto objektom.

Investície do rozvoja plynovodnej infraštruktúry, podpora energetickej diverzifikácie a bezpečné využívanie plynu sú nevyhnutnými krokmi k zabezpečeniu udržateľného a prosperujúceho rozvoja mesta.

Telekomunikácie, verejný rozhlas, verejný kamerový systém

Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, predstihujúci mnohonásobne rozvoj ostatných odvetví technickej infraštruktúry. Je to jednak prestavbou a rekonštrukciou pevnej telefónnej siete a ústrední, ale hlavne rozvojom mobilných telefónnych systémov a ich plošného uplatnenia a rozvojom internetovej siete.

Digitálna transformácia prináša primárne spoločenskú a nielen technologickú výzvu, ktorá sa dotýka všetkých občanov Slovenska. Cieľovou entitou je občan, ktorý by mal mať jednoduchší a kvalitnejší každodenný život na pracovisku a v súkromí, ako aj občan-podnikateľ, ktorému by mal štát maximálnou možnou mierou znížiť administratívne bremeno a podporiť ho primeranými stimulmi. Informačné a digitálne technológie musia byť preto rozvíjané a používané pre skvalitnenie života obyvateľov a na optimalizovanie ich prínosu pre hospodársky, sociálny a environmentálny rast krajiny s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj (*Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030*).

Územím mesta prechádzajú trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, významu a konštrukcie.

Pokrytie signálom mobilných operátorov má pre mesto fundamentálny význam. Je to nielen základná infraštruktúra potrebná pre súčasný spôsob života, ale aj kľúčový faktor, ktorý umožňuje mestám rásť a rozvíjať sa v mnohých smeroch. Investície do zlepšenia mobilného pokrytia sa teda priamo premietajú do zvýšenej kvality života obyvateľov, posilnenia ekonomiky a zlepšenia verejných služieb. Mesto Gabčíkovo má dobré pokrytie od najväčších mobilných operátorov.

V súčasnej dobe je prístup k rýchlemu internetu jedným z kľúčových faktorov pre rozvoj. Internet už dávno nie je len prostriedkom komunikácie, ale stáva sa nevyhnutnou súčasťou moderného života, ktorá ovplyvňuje všetky aspekty spoločnosti – od vzdelávania cez zdravotnú starostlivosť, ekonomiku až po sociálnu integráciu. Dostupnosť rýchleho internetu má zásadný význam pre rozvoj územia a zvyšovanie kvality života obyvateľov. Internet

zároveň podporuje sociálnu integráciu a zlepšuje komunikáciu v komunite, čo vedie k celkovému zlepšeniu kvality života obyvateľov a k udržateľnému rozvoju riešeného územia.

V meste Gabčíkovo je dostupný rýchly, širokopásmový internet. Internetové služby sú zabezpečené prostredníctvom prevádzkovateľov pevnej a mobilnej siete a prostredníctvom bezdrôtovej technológie mikrovlnných vysielačov. V rámci informačných technológií je potrebné v nasledujúcich rokoch rozšíriť dostupnosť širokopásmového internetu pre obyvateľov.

V komunitách, kde majú tradičné formy komunikácie veľký význam, miestny rozhlas predstavuje efektívny nástroj pre šírenie informácií, posilňovanie spoločenského života a podporu lokálneho rozvoja. Miestny rozhlas v riešenom území je vo vyhovujúcom technickom stave. Jeho jednoduchosť, dostupnosť a schopnosť rýchlo šíriť informácie z neho robia nenahraditeľný komunikačný prostriedok, ktorý pokrýva potreby všetkých obyvateľov bez ohľadu na vek alebo technologické zručnosti.

Význam kvality telekomunikačných technológií a schopnosti pokryť požiadavky na telekomunikačné technológie bude rásť s rozvojom turistiky, obchodných aktivít, logistických procesov priemyselných závodov, ale aj zvyšovaním kvality života obyvateľov mesta a pre udržateľný rozvoj mesta sa stane jednou z nevyhnutných podmienok.

Verejný kamerový systém sa stáva dôležitým nástrojom v zabezpečení verejného poriadku a bezpečnosti v mestách po celom Slovensku. Kamerový systém prispieva k zvýšeniu bezpečnosti, zníženiu kriminality a ochrane verejného majetku, čo má pozitívny vplyv na miestne obyvateľstvo aj potenciálnych návštevníkov.

V meste je vybudovaný verejný kamerový systém, ktorý je v dobrom technickom stave, ktorý je zameraný na elimináciu páchania priestupkov, prípadne trestných činov, napomáha k ochrane života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov mesta, ale aj majetku mestských a ostatných inštitúcií, organizácií.

Mesto Gabčíkovo chce u občanov posilniť pocit bezpečnosti. V strednodobom časovom horizonte je potrebné rozšíriť bezpečnostný kamerový systém v meste.

Rozvoj telekomunikačných služieb má pre riešené územie zásadný význam. Dostupnosť moderných telekomunikačných služieb je nevyhnutná pre zabezpečenie toho, aby Gabčíkovo zostalo súčasťou globálnej digitálnej ekonomiky a mohli plne využívať príležitosti, ktoré súčasná technologická doba ponúka. V strednodobom horizonte je preto kľúčové zameriavať sa na budovanie modernej a dostupnej telekomunikačnej infraštruktúry, ktorá podporí rozvoj a konkurencieschopnosť územia.

Obnoviteľné zdroje energií

V kontexte globálnych zmien klímy a rastúcej potreby trvalo udržateľného rozvoja je využitie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) kľúčovým faktorom pre budúcnosť každého mesta. Riešené územie a jeho okolie je charakterizované rozsiahlymi poľnohospodárskymi plochami a prírodnými zdrojmi, majú ideálne podmienky pre využitie solárnej energie, energie vetra, biomasy a ďalších obnoviteľných zdrojov. Využitie OZE môže prispieť nielen k zníženiu závislosti mesta na fosílnych palivách, ale aj k stimulácii lokálneho hospodárstva, zlepšeniu životného prostredia a posilneniu energetickej bezpečnosti.

V súlade so Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy a Nízkouhlíkovou stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 je potrebné:

- zvyšovať energetickú efektívnosť v sektore budov prednostne výmenou starých neefektívnych a neekologických vykurovacích zariadení za moderné zariadenia (vrátane OZE) v kombinácii so zateplením,
- zvýšiť tempo obnovy verejných budov,
- pri obnove verejných budov podporovať najmä hĺbkovú obnovu budovy, v súlade s princípmi zeleného verejného obstarávania,
- zvýšiť dosahovanú úsporu energie pri obnove budov z 30 % na 60 %, pretože obnova budov je najhospodárnejšie a najefektívnejšie opatrenie,
- pri všetkých opatreniach energetickej efektívnosti dôsledne aplikovať princípy zeleného obstarávania s dôrazom na spotrebu energie a produkciu emisií počas celého životného cyklu opatrenia.

Využívanie OZE má priaznivý vplyv na životné prostredie, pretože znižuje emisie skleníkových plynov a iných znečisťujúcich látok spojených s využívaním fosílnych palív. To môže viesť k lepšej kvalite ovzdušia a nižšiemu vplyvu na klimatické zmeny, čo je obzvlášť dôležité pre poľnohospodársky orientované regióny, kde môže mať zmena klímy priamy vplyv na úrodu a dostupnosť vody. Čistejšie životné prostredie prispieva nielen k ochrane prírody, ale zvyšuje aj kvalitu života obyvateľov.

Pre Gabčíkovo predstavuje využívanie obnoviteľných zdrojov energie strategický krok k udržateľnému rozvoju. Prináša nižšie náklady na energie, ekologické benefity, ekonomické príležitosti a zlepšuje kvalitu života obyvateľov. V strednodobom horizonte je potrebné realizovať a rozšíriť využitie obnoviteľných zdrojov energie v meste a zároveň znížiť energetickú náročnosť verejných budov vo vlastníctve mesta.

Zlepšenie kvality života obyvateľov, podpora hospodárskeho rastu, udržanie a prilákanie mladých ľudí a ochrana životného prostredia sú len niektoré z prínosov, ktoré moderná a efektívna infraštruktúra prináša. Investície do technickej infraštruktúry sú investíciami do budúcnosti mesta, ktoré z neho môžu urobiť atraktívne, udržateľné a prosperujúce miesto pre život, prácu a podnikanie.

Rozvoj technickej infraštruktúry mesta má špeciálny význam, pretože môže zásadne ovplyvniť jej schopnosť prilákať investície, udržať obyvateľov a zlepšiť celkovú konkurencieschopnosť. V strednodobom horizonte bude prioritou mesta rozvoj týchto prvkov základnej technickej infraštruktúry, ktoré podporujú fungovanie komunity, ekonomiky a udržateľný rozvoj: rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete, vybudovanie miestnej kanalizačnej siete.

Odpadové hospodárstvo

Jedným z cieľov odpadovej politiky EÚ je zníženie vzniku odpadu v rámci celkového cieľa a oddelenie hospodárskeho rastu od využívania zdrojov a environmentálnych vplyvov. Z toho dôvodu je vznik komunálnych odpadov jedným z indikátorov obehového hospodárstva (Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025).

Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať ich nebezpečnosť na životné prostredie a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov.

V SR je povinnosťou obcí zaviesť triedený zber komunálnych odpadov minimálne pre papier, plasty, kovy, sklo a kompozitné obaly, ako aj pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne. Mesto je tiež povinné zabezpečiť aj triedený zber objemného odpadu, drobných stavebných odpadov a odpadov s obsahom škodlivín.

V SR každoročne vzniká cez dva milióny ton komunálnych odpadov, pričom za rok 2019 bolo viac ako 50 % komunálnych odpadov skládkovaných. Hlavným cieľom odpadového hospodárstva mesta je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním najmä pre komunálne odpady (v súlade s hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2025). Cieľom je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, zvyšovanie recyklácie, zlepšovanie triedeného zberu a zavádzanie a zvyšovanie opätovného použitia odpadu v rámci recyklácie.

Obr. 4: Hierarchia odpadového hospodárstva

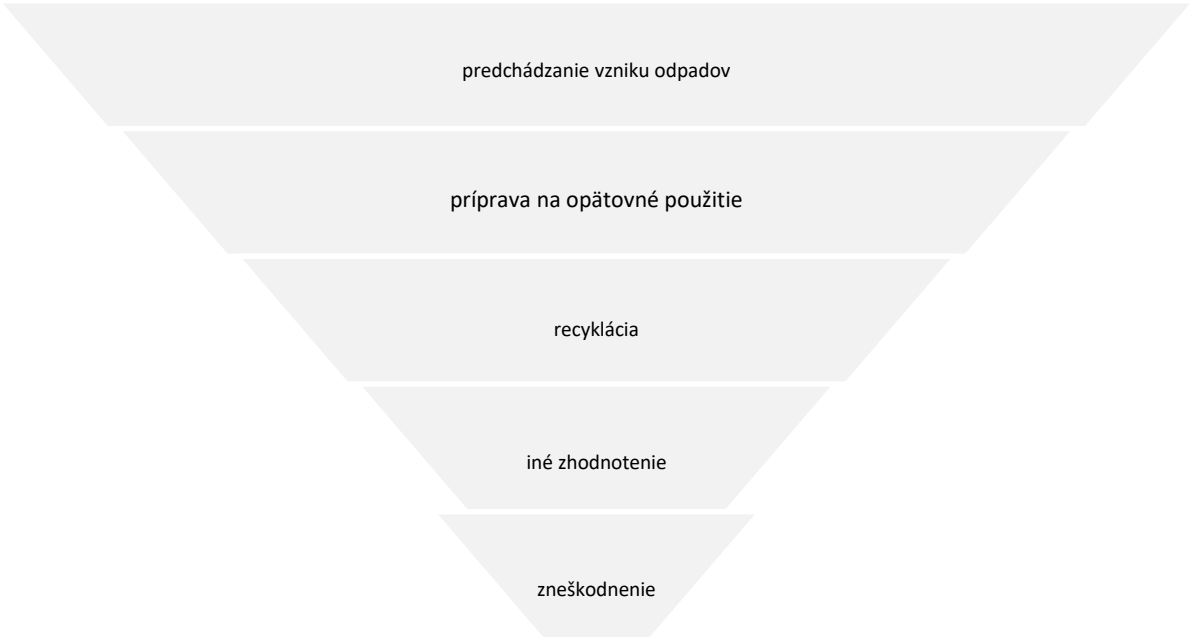

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenská agentúra životného prostredia: Obehové hospodárstvo – budúcnosť rozvoja Slovenska, 2019

Nakladanie s odpadmi musí byť v súlade s platnými právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva a Programom odpadového hospodárstva Trnavského kraja.

Mesto Gabčíkovo má spracovaný program odpadového hospodárstva mesta a sú zabezpečené komplexné profesionálne služby v odpadovom hospodárstve. Ciele odpadového hospodárstva mesta sú zamerané na zlepšenie kvality života obyvateľov, ochranu životného prostredia a udržateľnosť miestneho rozvoja. Patrí sem zníženie produkcie odpadu, podpora recyklácie, zlepšenie infraštruktúry na zber a spracovanie odpadu, podpora kompostovania, zníženie množstva odpadu smerujúceho na skládky, zvyšovanie povedomia obyvateľov, podpora obehového hospodárstva a efektívne riadenie odpadového hospodárstva. Tieto ciele pomáhajú mestu vytvoriť udržateľné a ekologicky zodpovedné prostredie, ktoré znižuje

negatívne dopady na životné prostredie a prispieva k celkovej kvalite života obyvateľov. Zároveň podporujú miestnu ekonomiku, vytvárajú nové príležitosti na podnikanie a prispievajú k budovaniu spoločensky zodpovednej komunity.

Mesto má vybudovaný moderný zberný dvor (na Pažitnej ulici, pozemky KN-C parc. č. 5048/5, 5048/4), ktorého posledný rozvoj bol realizovaný v období 2017 – 2018 v rámci projektu „Ekodvor Gabčíkovo – separovaný zber odpadu“, kde cieľom bolo zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podporu predchádzania vzniku odpadov. Projekt bude realizovaný prostredníctvom dvoch hlavných aktivít „Triedený zber komunálnych odpadov“ a „Informačné aktivity ako súčasť investičného projektu“ podporných aktivít projektu.

Odpadové hospodárstvo a čistenie mesta zabezpečuje príspevková organizácia Technické služby mesta Gabčíkovo, ktorá realizuje

- ⇒ zber a odvoz komunálneho odpadu od fyzických osôb, podnikateľských subjektov, firiem a inštitúcií,
- ⇒ pristavovanie veľkoobjemových kontajnerov pre odvoz odpadov z domácností a podnikateľských subjektov,
- ⇒ zabezpečovanie činností súvisiacich s udržiavaním čistoty mesta, kontrola dostatočného počtu zberných nádob na území mesta,
- ⇒ odstraňovanie ilegálnych skládok odpadov v meste a v jeho okolí,
- ⇒ organizovanie jarných a jesenných upratovaní v meste.

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Gabčíkovo č. 7/1579/2024 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území Mesta Gabčíkovo sa ustanovuje poplatok za komunálne odpady okrem elektro-odpadov, použitých batérií a akumulátorov, pochádzajúcich od fyzických osôb a biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu a drobné stavebné odpady na celom území mesta Gabčíkovo na rok 2025.

Základným priestorom odpadového hospodárstva mesta je miestny zberný a recyklačný dvor vybudovaný v období 2017 – 2018. Projekt s názvom „Ekodvor Gabčíkovo – separovaný zber odpadu“ bol zameraný na intenzifikáciu triedeného zberu komunálnych odpadov, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov podľa zákona o odpadoch, a za ktorých zber a nakladanie s nimi zodpovedá mesto Gabčíkovo, a to prostredníctvom vybudovania zberného dvora a nákupu techniky, prístrojov, nástrojov, náradia a nádob na triedenie komunálneho odpadu. Realizáciou projektu sa vytvorili podmienky pre intenzifikáciu triedeného zberu komunálnych odpadov a zároveň sa zvýšilo povedomie obyvateľov mesta vo vzťahu k separácii odpadov. V roku 2023 bol implementovaný projekt „Rozšírenie ekodvoru v Gabčíkove“. Predmetom projektu bol nákup techniky potrebnej na nakladanie s odpadmi pre účely a potreby mesta, čím došlo k zvýšeniu kapacity triedeného zberu komunálnych odpadov vznikajúcich v záujmovom území, katastrálnom území mesta Gabčíkovo (obstaraná technika [veľkoobjemové kontajnery, vozidlo 4 × 4 vrátane ramenového nosiča kontajnerov, kolesový traktor, vyklápacia vlečka, čelný nakladač s lopatou, kosačka so zberom – ťahaná za traktorom] bude využívaná na nakladanie s odpadmi, za ktorých zber a nakladanie s nimi zodpovedá, v súlade so zákonom o odpadoch, mesto a na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov).

Vzhľadom na prevažne poľnohospodársky ráz územia významný podiel na celkovej skladbe odpadu má odpad organického pôvodu popri samotnom komunálnom odpade.

V strednodobom horizonte je potrebné zvýšiť kvalitatívnu úroveň separovaného zberu. V strednodobom horizonte je potrebné zaviesť intenzívnejší separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov v meste. Jedným z hlavných cieľov odpadového hospodárstva je zníženie produkcie odpadu na obyvateľa. Toto zahŕňa opatrenia na zvyšovanie informovanosti obyvateľov o spôsoboch, ako produkovať menej odpadu, podporu používaniu opakovateľných produktov a elimináciu používania jednorazových plastov. Motivácia k znižovaniu tvorby odpadu prispieva nielen k ochrane životného prostredia, ale aj k zníženiu nákladov na zber a likvidáciu odpadu.

V nasledujúcich rokoch hlavným cieľom odpadového hospodárstva mesta bude minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. Bude nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva, aby sa dosiahlo zvýšenie recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií.

V strednodobom horizonte je potrebné zvyšovať povedomie verejnosti v oblasti nakladania s odpadmi. Informačné kampane na zvyšovanie povedomia obyvateľstva a zainteresovanej verejnosti je potrebné uskutočňovať v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva. Informačné kampane je potrebné zamerať najmä na: predchádzanie vzniku odpadu; znižovanie nadmernej spotreby a informovanie o dôsledkoch konzumnej spoločnosti; triedený zber a recykláciu odpadov; na zlepšenie informovanosti obyvateľov v oblasti nakladania s odpadmi; na výchovu a vzdelávanie detí a mládeže v oblasti odpadov v zmysle Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvety do roku 2030 (Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025).

Cieľom odpadového hospodárstva je zníženie množstva odpadu smerujúceho na skládky, čo prispieva k ochrane pôdy, vody a ovzdušia. Tento cieľ možno dosiahnuť podporou recyklácie, triedeného zberu, kompostovania a zavádzaním alternatívnych metód likvidácie odpadu. Minimalizácia skládkovania pomáha znižovať negatívne vplyvy na životné prostredie, ako sú emisie skleníkových plynov a riziko kontaminácie podzemných vôd.

Hospodársko-ekonomický potenciál mesta

Súčasná výkonnosť ekonomiky riešeného územia i jeho mikropriestoru je mierne nižšia ako priemer Slovenska (čo naznačovali aj ukazovatele ako priemerná mesačná nominálna mzda, miera nezamestnanosti a pod. v predchádzajúcich kapitolách), avšak potenciál pre rozvoj hospodárstva mesta je veľký. Nevyhnutným činiteľom pre rozvoj územia mesta je prílev zahraničných investícií, rozvoj progresívnych technológií, informačného a poradenského systému pre potreby podnikateľskej sféry. Predpokladom úspešnosti je skvalitňovanie spolupráce podnikateľov a samosprávy (a ich integrácia do všetkých rozvojových oblastí mesta) a rozvoj cezhraničnej spolupráce.

Mesto Gabčíkovo je regionálnym ostrovom energetického priemyslu a služieb v srdci najprodukčnejšieho poľnohospodárskeho regiónu SR. Zamestnanosť a podnikateľské prostredie vytvárajú malé a stredné podniky, ktoré zabezpečujú zamestnanosť aj pre obyvateľov okolitých obcí.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo je rozšírenou aktivitou v záujmovom území. Riešené územie leží v poľnohospodársky najvyužívanejšej časti Slovenska – patrí do poľnohospodárskej prírodnej oblasti teplých nížin. Tradičná špecializácia, blízkosť trhu a ďalšie faktory ho predurčujú na intenzívne využívanie. Záujmový región patrí do kukuričnej výrobnej oblasti (v rámci nej do podoblasti kukuričnej K-1), ktorá je vhodná na pestovanie všetkých našich teplomilných plodín.

Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v riešenom území je 3174 ha, čo predstavuje vyše 60,1 % z celkovej výmery mesta. Stupeň zornenia je vyše 90 %.

Graf 1:

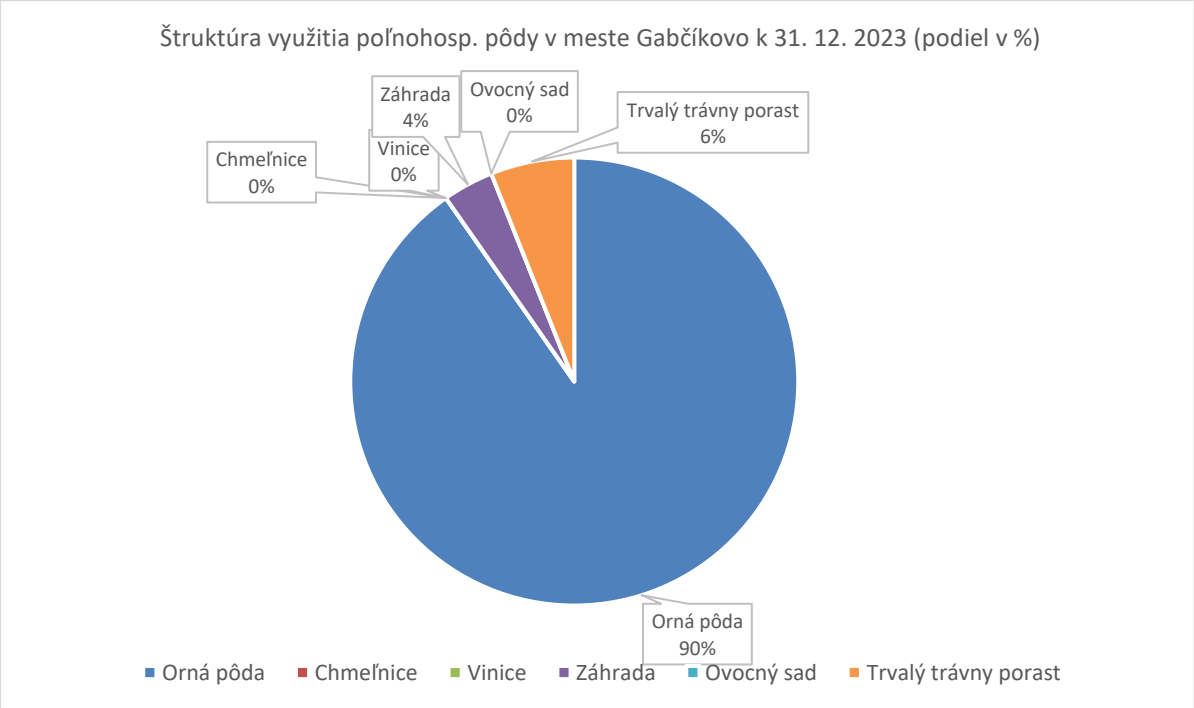

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

V poľnohospodárskej výrobe mesta hospodária drobnopestovatelia, ale aj veľké poľnohospodárske podniky (napr. FirstFarms Gabčíkovo, s. r. o. [hlavnými činnosťami spoločnosti sú: – chov ošípaných, – poľnohospodárska prvovýroba, – pestovanie obilnín; priemerný prepočítaný počet zamestnancov spoločnosti v účtovnom období 2023 bol 49 /zdroj: https://www.registeruz.sk/]). Rastlinná výroba regiónu mesta sa zameriava prevažne na výrobu obilnín (najviac sa pestujú pšenica, kukurica), ktoré zaberajú plochu tradične viac ako 1/2 ornej pôdy. Ďalej sa pestuje repka, slnečnica jednoročné a viacročné krmoviny. V riešenom území malo pestovanie zeleniny (hlavne papriky, paradajky, uhorky) dlhoročnú tradíciu, avšak v súčasnosti sa pestovanie zeleniny dostáva do depresie kvôli nízkej rentabilite. Živočíšna výroba je druhou základnou časťou poľnohospodárskej výroby, ktorej prvoradou úlohou je produkcia živočíšnych výrobkov pre spotrebu obyvateľstva, ako aj poskytovanie ďalších surovín pre priemyselnú výrobu. Nosným programom živočíšnej výroby záujmového územia je chov ošípaných.

Poľnohospodárstvo je významným zamestnávateľom, ktorý poskytuje pracovné príležitosti nielen priamo v oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby, ale aj nepriamo v spracovateľskom priemysle, distribúcii, predaji a službách súvisiacich s poľnohospodárskymi aktivitami.

Všetky opatrenia v rastlinnej a živočíšnej výrobe sa musia smerovať k tomu, aby sa dosiahla primeraná rentabilita výroby, za dodržania pravidiel ochrany vôd, pôdy a ovzdušia. Z ekologického hľadiska je dôležité podstatné obmedzenie používania anorganických hnojív a chemických prípravkov na ochranu rastlín. V rastlinnej výrobe sa i do budúcnosti predpokladá zachovanie jej intenzity s podmienkou udržiavania ekologickej stability poľnohospodárskej krajiny.

Investície do modernizácie poľnohospodárskych postupov, podpora ekologického poľnohospodárstva, rozvoj miestnych trhov a agroturistiky sú kľúčové pre zabezpečenie udržateľného a prosperujúceho rozvoja mesta. Poľnohospodárstvo predstavuje základný pilier miestnej ekonomiky a kultúry, ktorý pomáha vytvárať kvalitné životné prostredie pre obyvateľov, ktoré zaručuje trvalo udržateľný rozvoj – agrosubjekty popri produkcii potravín a surovín pre priemysel výrazne napomáhajú udržiavať stav krajinotvorby.

Riešené územie poskytuje výborné možnosti pre poľovníkov, kde vďaka ochrane a cieľavedomej starostlivosti žije široká škála poľovnej zveri (jeleň, srnec, diviak, bažant, jarabica a zajac). Dávnej tradícii sa v riešenom území teší rybárstvo (a chov rýb), ktoré tvorí doplnkovú časť odvetvia pôdohospodárstva. Možnosti rybolovu sú veľmi dobré, nekonečne veľa možností poskytuje rieka Dunaj.

Lesné hospodárstvo

Lesné hospodárstvo zohráva kľúčovú úlohu pri ochrane životného prostredia a podpore udržateľného rozvoja. Lesy prispievajú k ochrane pôdy pred eróziou, regulujú vodný režim a chránia podzemné vody pred znečistením. Predmetné územie patrí k málo lesnatým územiam Slovenska, lesnatosť územia mesta je len 7,4 % (celoslovenský priemer je nad 40%). Nízka lesnatosť riešeného územia je dôsledkom nížinnej/rovinnej polohy územia, kde maximum pôdy je intenzívne využívané na poľnohospodársku výrobu, avšak nízku lesnatosť územia ovplyvnila aj výstavba vodného diela.

Cieľom lesného hospodárstva je zachovať a rozmnožovať jeho pôvodnosť a zabezpečovať ekologickú rovnováhu a chrániť ho pred antropizáciou. Udržateľné lesné hospodárstvo zahŕňa zodpovedné hospodárenie s lesnými zdrojmi, ktoré zaručuje, že sa lesy obnovujú a zostávajú produktívne aj pre budúce generácie. Starostlivosť o lesné porasty, výsadba nových stromov, ochrana pred škodcami a požiarmi prispievajú k zabezpečeniu

stability a zdravia lesných ekosystémov, ktoré sú nevyhnutné pre udržanie biodiverzity. Lesy sú dôležitým prvkom aj pre rozvoj turizmu a rekreácie v riešenom území. Lesy poskytujú príležitosť na rôzne formy turistiky, ako sú pešia turistika, cykloturistika, zber lesných plodov, hubárčenie, pozorovanie prírody či poľovníctvo. Lesy tiež zohrávajú dôležitú úlohu pri poskytovaní priestoru na rekreáciu a oddych pre miestnych obyvateľov. Zdravé lesné prostredie má pozitívny vplyv na fyzické a psychické zdravie ľudí, čo zvyšuje kvalitu života obyvateľov mesta.

Podpora udržateľného lesného hospodárstva, ochrana biodiverzity a rozvoj rekreačných aktivít v lesoch prispievajú k zvyšovaniu kvality života obyvateľov a k ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva regiónu. Lesné hospodárstvo tak predstavuje základný pilier rozvoja mesta, ktorý zabezpečuje ekologickú rovnováhu, ekonomickú stabilitu a kvalitu života jeho obyvateľov.

Priemysel

Priemyselná výroba v Gabčíkove nie je veľmi rozsiahla, pretože mesto má malý počet obyvateľov a jeho priemyselný potenciál je obmedzený. Priemyselné aktivity v meste a jeho okolí sú však do veľkej miery ovplyvnené prítomnosťou vodného diela Gabčíkovo, ktoré hrá kľúčovú úlohu v miestnej infraštruktúre a hospodárstve.

Najvýznamnejšie priemyselné odvetvie v riešenom území je energetický priemysel. Vodnú elektráreň Gabčíkovo (rok uvedenia do prevádzky: 1992) s inštalovaným výkonom približne 720 megawattov (MW) prevádzkuje štátny podnik Vodohospodárska výstavba (https://www.vvb.sk/o-nas/). Vodná elektráreň Gabčíkovo je svojou výrobou elektriny najväčšou vodnou elektrárňou na Slovensku. Vodohospodárska výstavba š. p., prevádzkuje na Vodnom diele Gabčíkovo šesť vodných elektrární (Vodná elektráreň Gabčíkovo, Vodná elektráreň Čunovo, Malá vodná elektráreň S VII Gabčíkovo, Malá vodná elektráreň Dobrohošť, Malá vodná elektráreň Mošoň I, Malá vodná elektráreň Mošoň II). V roku 2023 bola dosiahnutá celková svorková výroba 2 223 535 MWh, plán bol teda splnený na 109,7 %.

Stavebný priemysel a súvisiace odvetvia zohrávali v Gabčíkove dôležitú úlohu najmä v čase výstavby vodného diela. Okrem veľkých stavebných prác na vodnej priehrade sa v meste a okolí rozvinuli aj menšie podniky zamerané na stavebné služby, výrobu stavebných materiálov a údržbu. Aj keď výstavba vodného diela bola dokončená pred niekoľkými desaťročiami, stále sa vyžadujú pravidelné údržbové práce, ktoré poskytujú príležitosti pre miestne stavebné firmy.

V rámci regiónu mesta klasickým priemyselným odvetvím je potravinársky priemysel opierajúci sa o surovinové zdroje poľnohospodárskej výroby (reprezentujú ho mlyny a pekárne s nadregionálnym významom).

Medzi základné ciele mesta z hľadiska riešenia rozvoja priemyselnej výroby patrí vytvorenie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít v meste, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území mesta, predovšetkým pre miestne pracovné sily. V strednodobom horizonte je žiaduca diverzifikácia priemyselných aktivít na zabezpečenie stability miestnej ekonomiky.

V riešenom území sa uvažuje o výstavbe priemyselného parku na ploche cca 80 ha. Perspektívy ďalšieho rozvoja priemyselnej výroby spočívajú v rozvoji obnoviteľných zdrojov energie, podpore miestnych podnikov a inovácii. Udržateľný rozvoj priemyslu v Gabčíkove môže prispieť k zvýšeniu kvality života obyvateľov a k dlhodobej prosperite mesta.

Trhové služby, maloobchod

Sektor trhových služieb a malobchodbu v Gabčíkove zohrávajú kľúčovú úlohu v rozvoji miestnej komunity. Služby v meste Gabčíkovo tvoria dôležitú súčasť miestnej ekonomiky, poskytujú základné potreby obyvateľom a prispievajú k celkovej kvalite života. Sektor služieb v Gabčíkove zahŕňa širokú škálu činností, ktoré slúžia nielen miestnym obyvateľom, ale aj návštevníkom a turistom. Služby v meste sú rozmanité a pokrývajú základné potreby, ako sú obchody, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie, turizmus, voľnočasové aktivity atď.

Maloobchodné služby sú dôležitou súčasťou ekonomiky mesta. V Gabčíkove sa nachádzajú malé a stredné obchody, ktoré poskytujú základné potreby, ako sú potraviny, oblečenie, domáce potreby, stavebniny a špecializované služby. Tieto obchody sú často rodinného charakteru a slúžia miestnym obyvateľom, čo podporuje rozvoj miestnej ekonomiky. Avšak v meste sa nachádzajú aj veľké obchodné reťazce COOP Jednota Slovensko a TESCO Stores SR, a. s.

Rozvoj miestnej ekonomiky a zlepšenie kvality života obyvateľov si vyžaduje modernizáciu obchodnej infraštruktúry v strednodobom horizonte. Z tohto dôvodu v danom časovom horizonte mesto Gabčíkovo plánuje výstavbu nového nákupného strediska v spolupráci s obchodným reťazcom Billa, ako aj vybudovanie *zóny obchodu a služieb (nákupné stredisko 2). Výstavba nového supermarketu a obchodno-služobnej zóny má strategický význam z hľadiska ekonomického rozvoja, zvýšenia dostupnosti služieb, podpory podnikateľského prostredia a zlepšenia komfortu obyvateľov (príchod nových obchodov a služieb zlepší cenovú dostupnosť tovarov a kvalitu služieb). S rozvojom služieb, ktoré budú zamerané na potreby miestnych obyvateľov aj návštevníkov mesta, môže Gabčíkovo pokračovať v budovaní stabilnej a prosperujúcej komunity.*

Podnikateľská aktivita

Podnikateľské aktivity v Gabčíkove sú do značnej miery ovplyvnené miestnymi podmienkami, polohou mesta. Z celkového počtu podnikateľských subjektov v meste vyše 90 % tvoria fyzické osoby. Podnikateľská aktivita vyjadrená podielom fyzických a právnických osôb na celkovom počte obyvateľstva je relatívne dobrá. Sektor služieb je významným pilierom podnikateľských aktivít v meste. Zahŕňa malé a stredné podniky poskytujúce základné maloobchodné a verejné služby, ako sú obchody s potravinami, reštaurácie, ubytovacie zariadenia, zdravotné služby a služby spojené s pohostinstvom. Tieto podniky uspokojujú potreby miestnych obyvateľov aj turistov (veľká časť turistov prichádza navštíviť vodné dielo a atraktívne prírodné prostredie rieky Dunaj).

V riešenom území sú obmedzené možnosti expanzie v oblasti podnikania, keďže ide o malé mesto s obmedzeným počtom obyvateľov a limitovaným trhom. Podnikatelia sa musia spoliehať na miestnych zákazníkov a turistov, čo môže obmedzovať rast podnikania.

Tab. 86: Vývoj počtu fyzických osôb – podnikateľov v meste Gabčíkovo v období 2023 – 2007

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Fyzické osoby – podnikatelia (osoby)	369	358	365	350	358	363	386	377	377	399	407	410	452	462	502	519	501

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 87: Vývoj počtu živnostníkov v meste Gabčíkovo v období 2023 – 2007

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Živnostníci (osoby)	355	335	340	328	340	342	368	358	359	372	384	393	435	444	479	495	469

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 88: Vývoj počtu právnických osôb (spolu) v meste Gabčíkovo v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Právnické osoby spolu	202	220	194	193	183	165	156	136	111	156	143	129	126	113	95	86	73	66	60

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 89: Vývoj počtu právnických osôb – ziskových v meste Gabčíkovo v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Právnické osoby ziskové	177	193	165	151	156	141	133	126	103	107	95	84	82	74	59	52	40	34	29

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 90: Vývoj počtu právnických osôb – neziskových v meste Gabčíkovo v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Právnické osoby neziskové	25	27	29	32	27	24	23	10	9	49	48	45	44	39	35	34	33	32	31

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Spolupráca medzi miestnymi podnikateľmi môže pomôcť zlepšiť konkurencieschopnosť a efektivitu. Spojenie poľnohospodárov s miestnymi spracovateľmi alebo reštauráciami, ktoré využívajú miestne suroviny, môže zvýšiť dopyt po lokálnych produktoch a podporiť krátke dodávateľské reťazce. Podpora podnikateľských zoskupení, zdieľanie infraštruktúry a spoločne organizované podujatia môžu pomôcť znížiť náklady a zlepšiť marketing miestnych podnikov.

Diverzifikácia podnikateľských činností je kľúčom k zvýšeniu odolnosti ekonomiky Gabčíkova. Realizácia nových podnikateľských nápadov a odvetví, ako sú ekologické technológie, inovatívne služby alebo kreatívny priemysel, by mohla priniesť nové pracovné príležitosti a rozšíriť ekonomickú základňu mesta. Podnikatelia by sa mohli zamerať na rozvoj výroby miestnych produktov, ktoré by mohli byť predávané aj mimo regiónu, čím by sa znížila závislosť od miestneho trhu.

Cestovný ruch

Cestovný ruch prináša významné ekonomické prínosy pre každé mesto. Návštevníci, ktorí prichádzajú do mesta, vytvárajú dopyt po službách, ako sú ubytovanie, stravovanie, doprava a rôzne voľnočasové aktivity. Tento dopyt podporuje miestne podnikanie a vytvára príležitosti pre malé a stredné podniky, ktoré ponúkajú produkty a služby turistom. Vznikajú tak reštaurácie, kaviarne, ubytovacie služby, obchody so suvenírmi, remeselné dielne, ktoré zvyšujú ekonomickú aktivitu a prispievajú k rastu príjmov mesta. Turizmus môže prilákať aj investorov a podporiť rozvoj ďalších podnikateľských aktivít, čo prispieva k rozšíreniu hospodárskej základne malého mesta a zvyšuje jeho ekonomickú stabilitu. Okrem priamych

pracovných miest prispieva turizmus aj k nepriamym pracovným príležitostiam v dodávateľských odvetviach.

Národný program rozvoja cestovného ruchu SR na základe zhodnotenia ponukovej stránky územia a jeho vybavenosti a posúdenia dlhodobých vývojových tendencií dopytu v cestovnom ruchu navrhuje rozvíjať nasledovné nosné formy cestovného ruchu: **a)** Letná rekreácia, pri vodných plochách založená na kúpaní a vodných športoch, hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch, rôzne športy. **b)** Mestský a kultúrny cestovný ruch. **c)** Zdravotný cestovný ruch v jeho klasickej liečebnej podobe, ktorý je potrebné zachovať a popritom rozvíjať zdravotný cestovný ruch (relax, fitnes, prevencia, skrášľovanie, kondícia), ktorý začína prudko rásť prakticky v celosvetovom rozsahu. **d)** Vidiecky cestovný ruch a agroturistika. **e)** Doplnkové formy cestovného ruchu.

Trnavský samosprávny kraj (TTSK) je radený v rámci Regionalizácie cestovného ruchu v SR k regiónom strednej až nižšej úrovne. Každý okres v TTSK predstavuje osobitný potenciál pre cestovný ruch, či už svojimi kultúrno-historickými danosťami a rozmiestnením pamiatok na území.

Strategický dokument TTSK „*Stratégia cestovného ruchu na území TTSK na roky 2023 – 2027*“ určil možnosti rozvoja turizmu v širšom okolí Gabčíkova – v okrese Dunajská Streda – v nasledovných aktivitách:

- rozvoj a modernizácia termálneho kúpaliska v Dunajskej Strede a vo Veľkom Mederi,
- zlepšenie kvality ubytovacích a stravovacích služieb,
- rozvoj cykloturistiky, turistických trás a vodných trás.

Hlavný cieľ *Stratégie cestovného ruchu na území TTSK na roky 2023 – 2027*: „Budovanie konkurencieschopnej výletnej a pobytovej destinácie Trnavský kraj zážitkov, ktorá pre svoj rozvoj zmysluplne, efektívne a udržateľne využíva dostupné prírodné, kultúrne, ľudské a všetky dostupné zdroje.“

Primárna ponuka cestovného ruchu v Gabčíkove

Cestovný ruch je významným sektorom hospodárstva, ktorý môže prispieť k rozvoju regiónov, zvýšeniu zamestnanosti a podpore miestnej ekonomiky. Aby však turistická destinácia bola úspešná, musí mať atraktívnu ponuku, ktorá priláka návštevníkov. Táto ponuka sa delí na primárnu a sekundárnu. Primárna ponuka cestovného ruchu zahŕňa prírodné a kultúrne atraktivity, ktoré sú hlavným dôvodom návštevy destinácie. Sekundárna ponuka zahŕňa doplnkové služby, ako sú ubytovanie, stravovanie či dopravná infraštruktúra.

Na základe horeuvedenej klasifikácie nosných foriem cestovného ruchu Slovenska mesto Gabčíkovo má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj vidieckej turistiky [krásna príroda mesta i jeho okolia má potenciál priťahovať návštevníkov (poľovníkov, turistov, cykloturistov, bežkárov atď.) hlavne v letnom polroku] a letnej rekreácie [pri vodných plochách založená na kúpaní a vodných športoch, hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch, rôzne športy].

Riešené územie má veľmi dobré prírodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu. Cez riešené územie preteká rieka Dunaj (rieka poskytujúca možnosti pestovania vodných športov a špecifických foriem cestovného ruchu). Mesto je bohaté na pekné krajinné scény lužných lesov (predovšetkým pozdĺž vodných plôch) poskytujúce pestovanie rôznych foriem turistiky (pešia turistika, cykloturistika, špeciálna turistika). V riešenom území sa nachádza viac biotopov európskeho významu, ktoré sú chránenými územiami.

V meste medzi turisticky významné atrakcie patria: Vodné dielo Gabčíkovo (Vodohospodárska výstavba, š. p. zabezpečí aj prevádzku moderného Infocentra na Vodnom diele Gabčíkovo, ktoré integruje záujem o zvýšenie povedomia širokej verejnosti o environmentálnych témach spoločne s ich interaktívnou prezentáciou), 4 nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, Dunajská cyklistická magistrála – EuroVelo6, prístavisko pri starom koryte Dunaja, ľudový dom tradičnej ľudovej architektúry, rieka Dunaj a jej ramená, lužné lesy pozdĺž rieky Dunaj a jej ramien.

Multietnická pestrosť obyvateľstva, prítomnosť prírodných krás, kultúrnych pamiatok, vodného diela, tradičných remesiel, kultúrnych podujatí a pohostinnej atmosféry vytvárajú priaznivé podmienky na rozvoj turizmu v riešenom území, ktorý môže byť kľúčovým faktorom pre ekonomický a spoločenský rozvoj.

Lokalizačné predpoklady sú vyjadrením príťažlivosti územia pre účastníkov cestovného ruchu – vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Mesto Gabčíkovo a jeho mikropriestor má široké možnosti pre rozvoj cestovného ruchu, čo medzi inými ovplyvňujú hlavne nasledovné faktory:

- výhodná geografická makropoloha mesta Gabčíkovo v rámci strednej Európy – nachádza sa v silne urbanizovanom ekonomickom trojuholníku Bratislava – Budapesť – Viedeň,
- cez mesto prechádza významný európsky dopravný ťah Dunaj,
- bohatý kultúrno-historický a spoločenský potenciál mesta a jeho mikropriestoru,
- vzácne prírodné prostredie mesta a jeho mikropriestoru.

Mesto a jeho okolie má veľmi vhodné lokalizačné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu, najmä pre rozvoj rôznych druhov foriem turistiky:

- pobyt pri vode (vodné športy, vodná turistika – Dunaj, termálne kúpaliska v Dunajskej Strede, vo Veľkom Mederi, v Topoľníkoch),
- cykloturistika (má vzhľadom na rovinatý charakter a rozľahlosť k. ú. značné uplatnenie, cez mesto vedie medzinárodná Dunajská cyklistická cesta Passau – Viedeň – Bratislava – Komárno – Budapešť),
    - cez mesto prechádza Dunajská cyklistická cesta – medzinárodná trasa, tvorí časť významnej trasy EuroVelo 6 zo siete cyklotrás EuroVelo; na slovenskom úseku začína pri hraničnom prechode Berg a končí sa pri Štúrove, slovenský úsek je dlhý 168 km a vedie pozdĺž dunajskej hrádze.
- špecifické formy (poľovníctvo, rybárstvo), agroturistika.

Vodné dielo Gabčíkovo je najväčšou atrakciou mesta. Návštevy *Infocentra na Vodnom diele Gabčíkovo* a plavebných komôr ponúkajú turistom možnosť vidieť jedinečnú inžiniersku stavbu, ktorá je dôležitou súčasťou slovenskej energetickej infraštruktúry. Návštevníci majú možnosť absolvovať prehliadky so sprievodcami, ktorí im poskytujú odborné informácie o fungovaní diela, jeho význame a ekologických aspektoch.

Kultúrno-historický a spoločenský potenciál cestovného ruchu

Cestovný ruch podporuje zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva mesta. Turisti majú záujem o miestne tradície, históriu, kultúru a remeslá, čo vedie k organizovaniu kultúrnych podujatí, festivalov a trhov, ktoré prezentujú miestne zvyky a tradície.

Mesto Gabčíkovo je bohaté na kultúrne a architektonické pamiatky. V riešenom území sa nachádzajú 4 nehnuteľné národné kultúrne pamiatky: Amadeovský kaštieľ, park pri kaštieli, kostol sv. Margity, Pieta.

Tab. 91: Základné charakteristiky nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky v meste Gabčíkovo

Č. ÚZPF NNKP	Index PO	Unifikovaný názov NNKP	Zaužívaný názov NNKP	Unifikovaný názov PO	Zaužívaný názov PO	Dátum vyhlásenia za NNKP	Vznik	Prevládajúci sloh	Autor	Adresa	Orientačné číslo	Súpisné číslo	Adresa popisom
82	1	KAŠTIEĽ A PARK	Amadeovský kaštieľ	KAŠTIEĽ	Amadeovský kaštieľ	8. 5. 1963	17. st.	barok neskorý		Športová ul.	14	568	V časť mesta
82	2	KAŠTIEĽ A PARK	Amadeovský kaštieľ	PARK	park pri kaštieli	8. 5. 1963	3. tret. 18. st.	prírodne-krajinársky		Športová ul.			SV časť mesta
83	1	KOSTOL	kostol sv. Margity	KOSTOL	kostol sv. Margity	8. 5. 1963	2. pol. 14. st.	barok		Kostolná ul.	1043	1043	v strede mesta
84	1	SÚSOŠIE	Pieta	SÚSOŠIE	Pieta	8. 5. 1963	18. st.	barok neskorý		Kostolná ul.			pri kostole

Zdroj: Pamiatkový úrad SR, 2024, http://www.pamiatky.sk/

Rozvoj kultúrneho turizmu vedie aj k ochrane a obnove historických a kultúrnych pamiatok, ktoré sú dôležité pre identitu a históriu mesta. Zachovanie týchto pamiatok prispieva k zvýšeniu atraktivity mesta pre turistov a podporuje rozvoj kultúrneho dedičstva pre budúce generácie.

Pri realizácii PHRSR mesta je potrebné dodržiavať platnú legislatívu – rešpektovať ustanovenia zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ktorý upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná).

Pri obnove národnej kultúrnej pamiatky je potrebné postupovať v zmysle § 32 pamiatkového zákona (Zákon č. 49/2002 Z. z. – Zákon o ochrane pamiatkového fondu), ktorý zákon

- upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- ďalej upravuje organizáciu a pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti vlastníkov a iných právnických osôb a fyzických osôb a ukladanie pokút za protiprávne konanie na úseku ochrany pamiatkového fondu, ktorý je významnou súčasťou kultúrneho dedičstva a ktorého zachovanie je verejným záujmom.

V riešenom území sa nachádzajú architektonické pamiatky a solitéry, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú historické a kultúrne hodnoty:

- Trojičný stĺp (pred budovou základnej umeleckej školy na Námestí sv. Trojice; v nízkej kovovej ohrade. Kamenné súsošie Najsvätejšej Trojice je osadené na vysokom stĺpe s kruhovým prierezom. Na čelnej strane podstavca je vsadená obdĺžniková kamenná nápisová tabuľa s datovaním – 1890),
- socha Panny Márie – Immaculata (v areáli r. k. kostola; barokova kamenná socha Panny Márie),
- socha sv. Jána Nepomuckého (rokoková z 2. polovice 18. storočia; sekundárne premiestnená do areálu kostola v 70. rokoch 20. Storočia),
- socha sv. Vendelína (klasicistická z r. 1811, znovu postavená v r. 1892; sekundárne premiestnená do areálu kostola),

- socha sv. Antona Paduánskeho (z r. 1889; sekundárne premiestnená do areálu kostola),
- plastika tabúľ Desatora (novodobá, v areáli kostola),
- Kalvária (v parku za kultúrnym strediskom, v areáli oplotenom vysokou priehľadnou kovovou ohradou; na Kalvárii, vysvätenej v r. 1907, sa nachádzajú samostatne stojace murované kaplnky zastavení Krížovej cesty).
- socha sv. Floriána (v areáli kalvárie),
- socha sv. Rócha (pred domom č. 170/36 na Bratislavskej ulici, v nízkej kovovej ohrádke; kamenná),
- prícestný kríž (na rázcestí ulíc Hlavná a Medzijárky, v novodobej kovovej ohrádke),
- prícestný kríž (na ulici Bratislavská, pri dome č. 153/72),
- prícestná kaplnka (na rázcestí ulíc Mlynárska a Podzáhradná, v nízkej kovovej ohrádke),
- prícestná kaplnka (na Dunajskej ulici, pred domom č. 773/31, v nízkej kovovej ohrádke; malá sakrálna architektúra z polovice 18. storočia, vo vnútornom priestore so sochou Krista; murovaná stavba štvorcového pôdorysu),
- hlavný kríž cintorína (vysoký kamenný kríž s korpusom Ukrižovaného Krista),
- židovský cintorín (v severozápadnej časti mesta, na konci ulice Vinohradská; v oplotenom areáli cintorína kamenné náhrobníky z konca 19. a začiatku 20. storočia),
- ľudový dom (súp. č. 113/20, na ulici Žabia; obytný dom so zachovaným slohovým výrazom je reprezentantom tradičnej ľudovej architektúry podunajskej oblasti južného Slovenska; jednopodlažný objekt s obdĺžnikovým pôdorysom, situovaný do hĺbky parcely, so sedlovou strechou krytou trstinovou strechou, s doskovým štítom),
- budova školy Základnej umeleckej školy na Námestí sv. Trojice,
- pomník hrdinov (postavený pred bývalým obecným domom v r. 1935 na pamiatku obetiam 1. Svetovej vojny; v nízkej ozdobnej kovovej ohrádke),
- kaplnka Panny Márie (na Parkovej ceste, vytvorená v roku 2021 v objekte bývalej vodnej veže, pochádzajúcej pravdepodobne z konca 19. storočia),
- budova bývalej synagógy (pochádzajúca pravdepodobne z konca 19. storočia; prestavaná, dnes slúžiaca pre obchodné účely),
- objekt súp. č. 837/12 – bývalý obecný dom (na Námestí sv. Trojice; jednopodlažný objekt s pôdorysom tvaru „L“),
- socha sv. Margity Antiochijskej (novodobá, za kultúrnym strediskom),
- plastika sv. Floriána (na fasáde požiarnej zbrojnice),
- reformovaný kostol (novodobý, vysvätený v júni 2023),
- novodobé pomníky, pamätníky:
    - pomník obetiam 2. svetovej vojny a holokaustu (pred mestským úradom),
    - pamätník milecentenária (z r. 1996; pri križovatke ulíc Krátky rad a Žabia),
    - pomník Turul (na pamiatku revolučných rokov 1848 – 1849, na verejnom priestranstve vedľa kultúrneho strediska),
    - sikulská brána (z r. 2014; vyrezávaná drevená brána pri tržnici na Bratislavskej ulici, pripomínajúca družobné styky medzi Gabčíkovo – Mihăileni (Csíkszentmihály) v Rumunsku – Enese v Maďarsku),
- novodobé pamätné tabule:
    - pamätná tabuľa pri príležitosti 530. výročia udelenia trhových práv kráľom Matejom Korvínom (z r. 1998, v parku za kultúrnym strediskom),

- pamätná tabuľa pri príležitosti 55. výročia založenia Csemadoku v Gabčíkove (z r. 2005, osadená na budove sídla Csemadoku),
- pamätná tabuľa výtvarníčky Csörgő Zsuzsa (na fasáde Základnej umeleckej školy, ktorá od roku 2021 nesie jej meno),
- pamätná tabuľa Dr. Ota Habsburga, čestného občana mesta (na hlavnej fasáde budovy mestského úradu),
- pamätná tabuľa pri príležitosti 900. výročia 1. písomnej zmienky (z r. 2002).

Cestovný ruch v Gabčíkove je do veľkej miery sezónny, čo znamená, že väčšina turistov navštevuje mesto v teplejších mesiacoch.

Gabčíkovo je známe predovšetkým vďaka vodnému dielu a rieke Dunaj, pričom jeho kultúrny potenciál je často podceňovaný. Rozvoj kultúrneho cestovného ruchu by mohol výrazne prispieť k diverzifikácii turistickej ponuky, podpore miestnej identity a ekonomickému rastu. Kultúrny turizmus môže pomôcť prilákať návštevníkov, rozšíriť dĺžku ich pobytu a posilniť prepojenie Gabčíkova s okolitými mestami a regiónmi.

Mesto Gabčíkovo je priestorom mnohých kultúrnych podujatí festivalového charakteru, ktoré sú príležitosťami na prezentáciu turistickej príťažlivosti riešeného územia (máj: deň sv. Floriána, zraz motorkárov (v roku 2024 sa konal už 20. ročník podujatia); jún: Okresné kultúrne slávnosti – Dni Csemadoku a družstevný deň (v roku 2024 sa konal už 73. ročník podujatia), Žitnoostrovské poľovnícke slávnosti, Gabčíkovčania za Gabčíkovo festival – Bősiek Bősért fesztivál; júl: Gabčíkovské hodové dni; august: Deň svätého Štefana a sviatok nového chleba, rozlúčka s letom – mestský deň, Park Fesztivál, Gabčíkovský beh).

Na zvýšenie významu cestovného ruchu je potrebné rozšíriť ponuku turistických aktivít aj mimo hlavnej sezóny. Možno to dosiahnuť organizovaním kultúrnych podujatí, ako sú festivaly, trhy, výstavy alebo koncerty, ktoré prilákajú turistov aj v zime.

Kultúrny cestovný ruch môže zásadne prispieť k rozvoju Gabčíkova tým, že posilní jeho identitu, zvýši príjmy z turizmu a priláka nových návštevníkov. Kombinácia tradičnej a modernej kultúry môže vytvoriť jedinečnú turistickú destináciu, ktorá môže konkurovať iným atraktívnym miestam v regióne.

Služby cestovného ruchu

Sekundárnu ponuku cestovného ruchu predstavujú všetky služby a zariadenia, ktoré nie sú priamo nevyhnutné pre cestovanie a ubytovanie, ale prispievajú k celkovému zážitku a pohodliu turistov počas ich pobytu v destinácii. Sekundárna ponuka zahŕňa širokú škálu služieb, ktoré dopĺňajú základné potreby turistov a obohacujú ich cestovateľský zážitok. Medzi hlavné prvky sekundárnej ponuky patria: stravovacie zariadenia, obchodné zariadenia, zábavné a kultúrne zariadenia, športové a rekreačné zariadenia, informačné služby, doprava a logistika.

Hoci aktuálne v meste existujú dobré základy v podobe menších apartmánov, reštaurácií a rekreačných služieb (napr. prenájom športového vybavenia a zážitkové aktivity), je potrebné posilniť a rozšíriť ubytovaciu kapacitu, gastronómiu a turistické služby pre turistov v strednodobom horizonte. Rozvoj kvalitných sekundárnych služieb umožní návštevníkom dlhší pobyt, zvýši ich komfort a zlepší celkový turistický zážitok, čo prispeje k rastu cestovného ruchu a prosperite miestnych podnikateľov. Investície do tejto oblasti sú preto kľúčovým krokom pre udržateľný a konkurencieschopný turizmus v regióne. Jedným z kľúčových krokov na zvýšenie významu cestovného ruchu v Gabčíkove je zlepšenie a rozšírenie ubytovacích možností (ubytovanie rôzneho štandardu by mohlo prilákať rôzne skupiny turistov – od rodín s deťmi po turistov hľadajúcich luxusnejšie služby).

Cestovný ruch v mikropriestore mesta

Širší priestor mesta sa vyznačuje diverzitou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturistiky. Okolie mesta poskytuje veľa možností na rozvoj poznávacej, vidieckej, vodnej a rekreačnej turistiky. Chatové oblasti na Malom Žitnom ostrove v nadväznosti na tok rieky Dunaj sa využívajú na individuálnu rekreáciu a rybolov.

V mikropriestore mesta najvýznamnejšími turistickými cieľmi sú:

- mesto Dunajská Streda (https://dunstreda.sk/) – okresné mesto a centrum Žitného ostrova, termálne kúpalisko Thermalpark (https://thermalpark.sk/) – v predcovidovom období počet hostí presiahol 400 tisíc, Žitnoostrovské múzeum – prezentuje históriu Dunajskej Stredy a okolia, vývoj spoločnosti, prírody a dejiny poľnohospodárstva na Žitnom ostrove, kultúrne a športové podujatia (napr. Žitnoostrovský jarmok, podujatia športového klubu FC DAC 1904), galérie (napr. Galéria súčasných maďarských umelcov).
- mesto Bratislava (https://bratislava.sk/) – hlavné mesto SR vo vzdialenosti 40 km, rozlohou aj počtom obyvateľov najväčšie mesto Slovenska.
- mesto Veľký Meder – termálne kúpalisko THERMAL CORVINUS (https://thermal-corvinus.sk/) vo vzdialenosti 20 km, kúpalisko patrí medzi najnavštevovanejšie celoročné termálne kúpaliská na Slovensku (ročne vyše 700 tisíc návštevníkov).
- Profesionálny a univerzálny motoristický areál Slovakia Ring (https://slovakiaring.sk/) na území obce Orechová Potôň je vzdialený 24 km od mesta. Dominantou areálu je pretekárska dráha disponujúca homologáciou Medzinárodnej automobilovej federácie (FIA) II. stupňa, ako aj Medzinárodnej motocyklovej federácie (FIM). Moderná pretekárska dráha je dlhá takmer 6 km, ponúka spolu sedem rôzne dlhých variantov jazdenia.
- Malkia Park – významná súkromná zoologická záhrada (https://malkiapark.sk/), ktorej primárnou myšlienkou je poskytnutie čo najlepších životných podmienok zvieratám (v parku dodnes si našlo svoj domov vyše 75 druhov, poddruhov a plemien zvierat).
- mesto Šamorín – vo vzdialenosti 26 km, v meste sa nachádza multifunkčný rezort pre šport a relax (https://www.x-bionicsphere.com/o-nas/). x-bionic® sphere s celkovou rozlohou viac ako 1 000 000 m^2 poskytuje profesionálne podmienky pre výkon 26 olympijských disciplín. V lete 2016 rezort získal štatút Slovenského olympijského tréningového centra. Súčasťou areálu je jedno z najväčších a najmodernejších olympijských jazdeckých centier Slovenska, moderný atletický štadión, atraktívne ubytovacie služby i špičkové kongresové priestory.
- mesto Trnava (https://www.trnava.sk/) – krajské mesto vo vzdialenosti 70 km – sídlo Trnavského samosprávneho kraja, svojou rozlohou a počtom obyvateľov je siedmym najväčším mestom krajiny, množstvo architektonických a kultúrnych pamiatok (v meste stojí množstvo kostolov, preto dostala prezývku „Malý Rím“ alebo aj „Slovenský Rím“).
- Termálne kúpalisko Topoľníky – celoročné kúpalisko vo vzdialenosti 23 km od mesta sa nachádza v peknom prostredí pri ramene Malého Dunaja, termálna minerálna voda priaznivo pôsobí na choroby pohybového ústrojenstva.
- Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy (https://chkodunajskeluhy.sopsr.sk/), Chránené vtáčie územie Dunajské luhy, Územie európskeho významu Dunajské luhy.
- Národná prírodná rezervácia Klátovské rameno – chránené územie sa nachádza v okrese Dunajská Streda v katastrálnych územiach obcí Orechová Potôň, Dolná Potôň, Jahodná, Dolné Topoľníky, Vydrany, Veľké Blahovo, Dunajský Klátov, Ohrady, Horné Mýto,

Malé Blahovo, Trhová Hradská a Horné Topoľníky. Ide o reprezentatívny príklad nížinnej meandrujúcej rieky s výskytom vzácnych vodných a močiarnych spoločenstiev. Reprezentuje biotopy lužných vŕbovo-topoľových a jelšových lesov, prirodzených eutrofných a mezotrofných stojatých vôd s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, nížinné a podhorské kosné lúky, lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy a karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy. Platí tu štvrtý a piaty stupeň ochrany. Celková rozloha NPR je 306,44 ha.

- rieka Malý Dunaj – vodné športy, rybárstvo.
- mesto Győr (Maďarsko, https://gyor.hu/) – vysoko atraktívne mesto vo vzdialenosti 27 km od Gabčíkova, Győr poskytuje širokú škálu možností na oddych a relax.

Využiteľnosť zdrojov cestovného ruchu

Cestovný ruch v Gabčíkove je kľúčovým prvkom miestnej ekonomiky a má významný potenciál pre ďalší rozvoj. Prítomnosť vodného diela, cyklotrasy, prírodné prostredie, pestrý kultúrny život a rekreačné aktivity robia z mesta atraktívnu destináciu pre turistov. Cestovný ruch prispieva k rozvoju miestnej ekonomiky, zvyšuje zamestnanosť a podporuje rozvoj infraštruktúry.

Napriek niektorým výzvam, ako sú sezónnosť, obmedzená ponuka služieb a dopravná dostupnosť, má Gabčíkovo príležitosti na ďalší rozvoj cestovného ruchu. Rozšírenie ponuky turistických aktivít, investície do infraštruktúry, podpora miestnych podnikateľov a zlepšenie marketingu sú kľúčové kroky pre zvýšenie atraktivity mesta a zabezpečenie jeho dlhodobého udržateľného rozvoja ako turistickej destinácie.

Gastronómia je neoddeliteľnou súčasťou cestovného ruchu. Rozvoj reštaurácií, kaviarní a stánkov s miestnymi špecialitami môže zvýšiť atraktivitu Gabčíkova pre návštevníkov.

Dopravná dostupnosť je jedným z faktorov, ktoré ovplyvňujú úspech cestovného ruchu. Zlepšenie dopravného spojenia medzi Gabčíkovom a väčšími mestami, ako sú Dunajská Streda alebo Bratislava, by mohlo zvýšiť počet návštevníkov.

Hlavným cieľom rozvoja cestovného ruchu v meste Gabčíkovo je zvýšenie prosperity mesta, rast pracovných príležitostí, zachovanie kultúrno-historickej identity mesta a aktivizácia jeho doposiaľ nevyužitého potenciálu. Cieľom je posunúť mesto medzi vyhľadávané turistické destinácie západného Slovenska.

Mesto Gabčíkovo je členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Žitný ostrov – Csallóköz (https://www.ostrovzitny.sk/), ktorá bola založená v roku 2012 šiestimi členmi (dnes je počet členov mnohonásobne vyšší) na podporu rozvoja cestovného ruchu na Žitnom ostrove.

Členstvo v Oblastnej organizácii cestovného ruchu (OOCR) Žitný ostrov – Csallóköz prináša mestu viacero výhod, ktoré môžu výrazne prispieť k ekonomickému rozvoju, zlepšeniu turistickej infraštruktúry a propagácii miestnych atrakcií. Členstvo v OOCR Žitný ostrov – Csallóköz umožňuje:

- efektívnejšiu propagáciu mesta na regionálnych, národných a medzinárodných turistických platformách,
- zaradenie Gabčíkova do turistických trás a programov, čím sa zvýši počet návštevníkov mesta,
- spoločné marketingové kampane a účasť na veľtrhoch cestovného ruchu, kde sa mesto prezentuje ako atraktívna destinácia,
- lepšiu dostupnosť informácií pre turistov, ktorí sa o meste dozvedia prostredníctvom oficiálnych kanálov OOCR (web, sociálne siete, propagačné materiály),

- spoluprácu s inými členmi organizácie a zdieľanie skúseností,
- budovanie a modernizáciu turistickej infraštruktúry,
- spoločná koordinácia pri budovaní infraštruktúry – napr. prepojenie cyklotrás, vytvorenie jednotného dizajnu informačných tabúľ a značenia turistických chodníkov.

Členstvo mesta Gabčíkovo v Oblastnej organizácii cestovného ruchu Žitný ostrov – Csallóköz je strategicky dôležité pre rozvoj turizmu v regióne. Vďaka spolupráci s OOCR Žitný ostrov – Csallóköz môže Gabčíkovo lepšie čeliť konkurencii iných turistických lokalít a stať sa významným turistickým bodom na južnom Slovensku.

Zvýšenie významu cestovného ruchu v meste Gabčíkovo si vyžaduje strategický prístup, ktorý zahŕňa rozvoj infraštruktúry, rozšírenie ponuky turistických aktivít a zlepšenie marketingu a spolupráce medzi miestnymi aktérmi. Komplexná stratégia rozvoja turizmu v Gabčíkove musí kombinovať prírodné bohatstvo, aktívny oddych a kultúrne zážitky. Investície do cykloturistiky, vodného turizmu, regionálnej gastronómie a ekologických riešení môžu premeniť Gabčíkovo na atraktívnu destináciu pre domácich aj zahraničných turistov.

V blízkej budúcnosti prvoradou úlohou pre rozvoj cestovného ruchu v meste bude rozvíjanie kvalitnej propagácie a marketingových aktivít produktov miestneho cestovného ruchu, a tak zabezpečiť efektívne využitie už existujúcich, ako aj plánovaných služieb cestovného ruchu.

Mesto Gabčíkovo má ideálne podmienky pre rozvoj chatovej rekreácie (pre rozvoj funkcie rekreácie Územný plán mesta využíva najmä územný potenciál krajinného prostredia na Malom Žitnom ostrove v nadväznosti na vodný tok Dunaj).

Gabčíkovo má veľký potenciál stať sa atraktívnou turistickou destináciou, najmä vďaka svojej jedinečnej polohe pri Dunaji. V strednodobom časovom horizonte je potrebné zvyšovať atraktivitu mesta pre rozvoj cestovného ruchu:

- ⇒ *rozšírením turistických atrakcií (napr. zriadením náučných chodníkov),*
- ⇒ *vydávaním propagačných materiálov a organizovaním podujatí na propagáciu rôznych foriem turizmu v meste,*
- ⇒ *využitím sociálnych médií – digitálny marketing môže pomôcť zviditeľniť mesto a zvýšiť záujem turistov o návštevu Gabčíkova; propagácia turistických atrakcií, fotografií, videí a recenzií od návštevníkov môže zvýšiť povedomie o meste,*
- ⇒ *zlepšením orientácie turistov rozmiestnením turisticko-informačných tabúľ,*
- ⇒ *vybudovaným cyklistických chodníkov zabezpečujúcich bezpečnú cyklodopravu v meste a jeho okolí.*

Investície do rozvoja cestovného ruchu, zlepšenie infraštruktúry, podpora miestnych turistických atrakcií a udržateľný prístup k využívaniu prírodných zdrojov sú kľúčové pre zabezpečenie toho, aby cestovný ruch naďalej prispieval k prosperite mesta a jeho dlhodobému udržateľnému rozvoju.

V strednodobom horizonte Gabčíkovo sa stane atraktívnou a konkurencieschopnou výletnou destináciou, ktorá v súlade so Stratégiou cestovného ruchu na území TTSK na roky 2023 – 2027 efektívne a udržateľne využíva svoje prírodné, kultúrne a ľudské zdroje. Vďaka jedinečnej polohe pri Dunaji, významným vodohospodárskym a rekreačným prvkom, ako aj bohatej histórii a tradíciám, bude Gabčíkovo miestom, kde sa spája aktívny oddych, vodná turistika, cykloturistika a kultúrne zážitky. Rozvoj cestovného ruchu bude založený na

udržateľných princípoch, ochrane prírodného dedičstva a zapojení miestnej komunity, čím sa posilní kvalita života obyvateľov a zároveň priláka viac návštevníkov.

Gabčíkovo sa stane miestom, kde návštevníci objavia jedinečné zážitky v spojení s prírodou, históriou a kvalitnými službami, čím prispeje k naplneniu vízie Trnavského kraja ako kraja zážitkov.

Hospodársky rozvoj Gabčíkova by mal využiť jeho geografickú polohu pri Dunaji, úrodnú pôdu a plánovaný rozvoj infraštruktúry. Strategickým cieľom je diverzifikovať ekonomiku prostredníctvom moderného poľnohospodárstva, ekologického priemyslu, turizmu a udržateľného podnikania, čím sa zabezpečí dlhodobá prosperita mesta a jeho obyvateľov.

Občianska vybavenosť mesta

Občianska vybavenosť je kľúčovým faktorom pri hodnotení kvality života v meste. Služby a zariadenia občianskej vybavenosti mesta zlepšujú kvalitu života a poskytujú obyvateľom potrebné prostriedky na každodenný život. Dobrá občianska vybavenosť prispieva k spokojnosti obyvateľov, podporuje komunitný život a môže prilákať nových obyvateľov a zamestnávateľov.

Občiansku vybavenosť v riešenom území charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, kultúry, športové, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Vybavenosť mesta službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

Administratíva

Správne fungovanie administratívy je nevyhnutnou súčasťou efektívneho riadenia mesta, ktoré zabezpečuje, že služby sú poskytované efektívne, transparentne a spravodlivo. Správne fungovanie administratívy pomáha identifikovať a využívať príležitosti pre rozvoj mesta, čím prispieva k dlhodobej udržateľnosti a prosperite komunity.

V zmysle zákona o obecnom zriadení má mesto dva orgány: mestské zastupiteľstvo a primátora mesta. Každý z orgánov mesta má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Obyvatelia mesta nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu mesta. Ďalšie orgány, ako je napr. mestský úrad, komisie, mestská polícia a pod. sú len odvodenými orgánmi mestského zastupiteľstva. Mestský úrad, ktorý je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora, je lokalizovaný v centre mesta.

Rozpočet mesta Gabčíkovo je kľúčovým nástrojom pre jeho hospodársky a sociálny rozvoj. Ak sa zostavuje zodpovedne, umožňuje udržateľné financovanie verejných služieb, rozvoj infraštruktúry a zlepšenie kvality života obyvateľov. Efektívne plánovanie a rozumné investície môžu zabezpečiť, že Gabčíkovo bude aj v budúcnosti prosperujúcim a moderným mestom. Rozpočet mesta Gabčíkovo na rok 2023 bol zostavený ako vyrovnaný.

Tab. 92: Rozpočet mesta Gabčíkovo k 31. 12. 2023 v EUR

	Rozpočet v EUR	Rozpočet po zmenách v EUR
Príjmy celkom	6 933 945	8 869 431
Z toho:		
Bežné príjmy	5 844 970	6 743 915
Kapitálové príjmy	145 662	844 272
Finančné príjmy	400 000	579 739
Príjmy RO s právnou subjektivitou	472 813	631 005
Príjmy PO s právnou subjektivitou	70 500	70 500
Výdavky celkom	6 933 945	8 869 431
Z toho:		
Bežné výdavky	3 051 157	3 824 955
Kapitálové výdavky	159 162	674 164
Finančné výdavky	170 000	272 865
Výdavky RO s právnou subjektivitou	3 152 217	3 696 038
Výdavky PO s právnou subjektivitou	401 409	401 409
Rozpočet mesta	6 933 945	8 869 431

Zdroj: Záverečný účet mesta Gabčíkovo za rok 2023

Tab. 93: Inštitúcie a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Gabčíkovo

názov	**adresa**
Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským László Amadea – Amade László Alapiskola	Komenského 1081/1 930 05 Gabčíkovo
Základná škola	Komenského 1082/3 930 05 Gabčíkovo
Materská škola s VJM – Óvoda	Komenského 1113 930 05 Gabčíkovo
Materská škola s VJM – Óvoda	Cintorínska 4 930 05 Gabčíkovo
Materská škola	Komenského 1113 930 05 Gabčíkovo
Základná umelecká škola – Művészeti Alapiskola	Námestie svätej Trojice 4 930 05 Gabčíkovo

Zdroj: Mestský úrad, 2024

V každodennom živote mesta má dôležitú úlohu príspevková organizácia Technické služby mesta Gabčíkovo, ktorá vznikla na základe uznesenia Obecného zastupiteľstva zo dňa 3. 7. 1992. Hlavná činnosť príspevkovej organizácie spočíva v poskytovaní služieb verejnoprospešného charakteru, ktorá v sebe zahŕňa nakladanie s odpadmi vznikajúcimi na území mesta Gabčíkovo, kontrolu vykonávania činností na úseku údržby verejnej zelene mesta, údržbu miestnych komunikácií a chodníkov, údržbu verejného osvetlenia, správu a údržbu mestského cintorína, všeobecné činnosti (prevádzka trhoviska, údržba detských ihrísk, pieskovísk, údržba mestského mobiliáru (lavičky, smetné koše a pod.), výsadba a opatrovanie okrasných rastlín mesta, zabezpečenie vianočnej výzdoby mesta, objektov mesta).

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) zohráva dôležitú úlohu v oblasti ochrany životov, majetku, ale aj posilňovania sociálnych väzieb a komunitného života (DHZ funguje od roku 1889). V prípade požiaru slúži vlastná zásahová jednotka, ktorá podľa celoplošných rozmiestnených síl patrí do kategórie A. Spolupracuje s príslušníkmi HaZZ pri zdolávaní požiarov, dopravných nehodách, technických zásahoch a všetkých záchranárskych prácach, zabezpečuje poskytovanie prvej pomoci a asistenciu pri iných mimoriadnych situáciách. DHZ má tiež veľký význam v oblasti prevencie a vzdelávania obyvateľov o požiarnej ochrane a bezpečnosti. Mesto disponuje modernými vozidlami a technikou, od roku 2010 má aj zrekonštruovanú a zmodernizovanú požiarnu zbrojnicu.

Školstvo

Vzdelávacie inštitúcie sú kľúčovým pilierom rozvoja mesta a kvality života jeho obyvateľov. Školstvo má zásadný význam pre rozvoj každého mesta, pretože prispieva nielen k vzdelávaniu a rozvoju jeho obyvateľov, ale aj k zvyšovaniu ekonomickej a sociálnej úrovne celej komunity. Školstvo v meste vytvára prostredie pre výchovu a vzdelávanie mladých ľudí, poskytuje základné i odborné vzdelanie a podporuje sociálny a kultúrny rozvoj komunity.

Mesto Gabčíkovo považuje výchovu a vzdelávanie za jednu zo svojich najvýznamnejších a trvalých priorít a v rámci svojich kompetencií vytvára priaznivé podmienky vo všetkých sférach vzdelávania. Školstvo otvára dvere do lepšej budúcnosti.

Mesto Gabčíkovo v súlade s intervenčnou logikou Národného program rozvoja výchovy a vzdelávania 2018 – 2027 (NPRVaV) podporí dosiahnutie nasledovných

- strategických cieľov:
  - Zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania
  - Zvýšenie dostupnosti kvalitnej výchovy a vzdelávania
  - Modernizácia výchovy a vzdelávania
- prierezových priorít zameraných na riešenie významných a aktuálnych spoločenských a ekonomických problémov:
  - Integrácia a inklúzia marginalizovaných rómskych komunít a študentov zo sociálne znevýhodneného prostredia
  - Prepojenie systému výchovy a vzdelávania s potrebami ekonomiky a trhu práce
  - Rozvoj systému neformálneho vzdelávania.

Stratégia Európa 2020 obsahuje nasledovných šesť ukazovateľov prepojených na oblasť vzdelávania:

1. podiel mladých ľudí s predčasne ukončeným vzdelávaním
2. podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vo veku 30 – 34 rokov
3. podiel 15-ročných žiakov dosahujúcich nízke zručnosti
4. miera zamestnanosti čerstvých absolventov
5. participácia detí na predprimárnom vzdelávaní
6. participácia dospelých na celoživotnom vzdelávaní.

V roku 2017 v *Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania 2018 – 2027* (NPRVaV) bol vyhodnotený stav napĺňania ukazovateľov *Stratégie Európa 2020* v SR nasledovne:

1. podiel mladých ľudí s predčasne ukončeným vzdelávaním – cieľ bol splnený
2. podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vo veku 30 – 34 rokov – cieľ bol splnený
3. podiel 15-ročných žiakov dosahujúcich nízke zručnosti – cieľ bol splnený
4. miera zamestnanosti čerstvých absolventov – cieľ bol splnený
5. participácia detí na predprimárnom vzdelávaní – cieľ nebol splnený
6. participácia dospelých na celoživotnom vzdelávaní – cieľ nebol splnený.

Materské školy

Materské školy majú významný vplyv na rozvoj a výchovu detí v ich ranom veku. Poskytujú základné vzdelanie, ktoré pripravuje deti na nástup do základnej školy, rozvíjajú sociálne a emocionálne zručnosti, podporujú individuálny rozvoj a talenty a vytvárajú rovnosť príležitostí pre všetky deti. Materské školy sú dôležitým prvkom vzdelávacieho systému, ktorý prispieva k celkovému rozvoju detí a zabezpečuje, že každé dieťa má možnosť získať kvalitné vzdelanie a podporu už v ranom veku. Tým pripravujú deti na úspešný vstup do školského prostredia a na ďalší osobný a spoločenský rozvoj. V šk. roku 2024/2025 boli v meste 3 materské školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Tab. 94: Vývoj počtu detí a žiakov v MŠ mesta Gabčíkovo

Školský rok	MŠ (Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Komenského 1113, Gabčíkovo) Jazyk MŠ: maďarský	MŠ (Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Cintorínska 5, Gabčíkovo) Jazyk MŠ: maďarský	MŠ (Materská škola, Komenského 1113, Gabčíkovo) Jazyk MŠ: slovenský
2020/2021	67	44	76
2021/2022	71	47	80
2022/2023	71	51	79
2023/2024	73	54	74
2024/2025	71	67	74

Zdroj: Mestský úrad, 2025

V strednodobom horizonte s rastúcim počtom detí a narastajúcimi nárokmi na predškolské vzdelávanie je potrebné prispôsobiť infraštruktúru tak, aby poskytovala dostatočný, bezpečný a moderný priestor pre deti aj pedagógov. V danom časovom horizonte mesto bude zvyšovať kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E. Zvýšenie kapacity materskej školy je nevyhnutným krokom pre podporu vzdelávania, mladých rodín a rozvoja celej komunity. Tento krok prinesie lepšie vzdelávacie podmienky, vyšší komfort pre deti aj pedagógov a pomôže mestu byť atraktívnejším miestom na život.

Základné školy

Základné školy sú základným pilierom vzdelávacieho systému a zohrávajú kľúčovú úlohu vo vývoji a formovaní osobnosti detí. Ich význam presahuje iba poskytovanie základného vzdelania, pretože prispievajú aj k sociálnemu, emocionálnemu a kultúrnemu rozvoju žiakov. Poskytujú deťom základné vzdelanie, rozvíjajú ich kľúčové zručnosti, podporujú rozvoj sociálnych a emocionálnych schopností a pomáhajú objavovať a rozvíjať ich talenty. Základné školy sú miestom, kde sa deti učia spolupracovať, rešpektovať iných, rozvíjať svoje schopnosti a pripravovať sa na budúce vzdelávanie a život v spoločnosti. V šk. roku 2023/24 sa na území mesta nachádzali 2 základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Význam základných škôl spočíva aj v podpore rovnosti príležitostí, predchádzaní sociálnemu vylúčeniu a formovaní hodnotového systému a občianskeho povedomia. Kvalitné základné vzdelanie je predpokladom pre budúci akademický a profesijný úspech a pre vytvorenie spoločnosti, ktorá je vzdelaná, tolerantná a sociálne zodpovedná.

Tab. 95: Vývoj počtu žiakov na ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Školský rok	ZŠ (Základná škola, Komenského 1082/3, Gabčíkovo) Jazyk ZŠ: slovenský Webová stránka: https://zsgabcikovo.sk/	ZŠ (Základná škola Lászlóa Amadea s vyučovacím jazykom maďarským – Amade László Alapiskola, Komenského 1081/1, Gabčíkovo) Jazyk ZŠ: maďarský Webová stránka: https://zsamade.edupage.org/
2020/2021	239	339
2021/2022	235	345
2022/2023	252	359
2023/2024	266	366
2024/2025	270	403

Zdroj: Mestský úrad, 2025

Tab. 96: Vybrané charakteristiky ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta k 15. 9. 2024

Adresa	Druh ZŠ	OrgVyu	Jazyk školy	Triedy v ročníku		Žiaci v ročníku		Uči - telia	Peda - gog. asi - stent
				1. – 4.	5. – 9.	1. – 4.	5. – 9.		
Základná škola s VJM * 93005 Gabčíkovo, Komenského 1081/1	1 – 9	4	HU	10	10	207	196	31	5
Základná škola * 93005 Gabčíkovo, Komenského 1082/3	1 – 9	4	SK	7	6	119	151	19	5

Zdroj: CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SR, https://www.cvtisr.sk/ 2025

V strednodobom horizonte je potrebné ďalej skvalitniť inkluzívne vzdelávanie pre všetky deti – dať všetkým deťom šancu na kvalitné vzdelanie – zabezpečiť miesto pre všetky deti, ktoré chcú chodiť do škôlky a dať im podporu v škôlkach a školách na základe ich individuálnych potrieb a prispieť k znižovaniu segregácie vo vzdelávaní. Na MŠ a ZŠ treba zabezpečiť vyššiu kvalitu vzdelávania, ktorá prispeje k zlepšeniu výsledkov detí a žiakov, najmä v kľúčových oblastiach, ako je kritické myslenie a digitálne zručnosti [treba skvalitniť digitálne vybavenie škôl a prístup k internetu](v súlade s Plánom obnovy a odolnosti SR).

Vyššie uvedené ciele a priority v oblasti výchovy a vzdelávania sú v súlade s národnými prioritami *Agendy 2030*:

- ✓ Zvýšenie kvality vzdelávania a posilnenie spoločenského statusu učiteľa v kontexte medzinárodného porovnania, globálnych megatrendov a uplatňovania princípov znalostnej spoločnosti.
- ✓ Posilnenie princípov inkluzívnosti vo vzdelávacom systéme a zabezpečenie rovných príležitostí pre všetkých žiakov/študentov bez ohľadu na ich sociálne pozadie, zdravotný stav alebo národnostnú/etnickú príslušnosť s dôrazom na zvyšovanie príležitostí pre uplatňovanie pozitívnej sociálnej mobility.
- ✓ Prekonanie štrukturálnych nerovností medzi ponukou pracovnej sily a dopytom trhu práce, zvýšenie pripravenosti pracovnej sily na aktuálne, ako aj budúce potreby trhu práce a zabezpečenie dostatočných príležitostí pre celoživotné vzdelávanie jednotlivca

V strednodobom horizonte je potrebné pokračovať vo vytváraní podmienok pre rozvoj talentu, nadania a záujmového vzdelávania detí a žiakov. V strednodobom horizonte je potrebné podporiť rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl, rozvíjať podmienky pre pravidelné športové aktivity, ktoré podporujú fyzickú kondíciu a zdravie žiakov, obyvateľov mesta. Tento cieľ by mali zabezpečiť medzi inými:

- *vybudovaním 2 tenisových ihrísk pri multifunkčnom ihrisku v areáli základných škôl,*
- *vybudovaním multifunkčného ihriska na mieste súčasného športového ihriska pri maď. ZŠ,*
- *vybudovaním atletického bežeckého ihriska okolo novovybudovaného multifunkčného ihriska.*

V danom časovom horizonte je potrebné pokračovať aj v implementácii školských programov podpory zdravia a zdravého životného štýlu, prevencie sociálnopatologických javov na formovanie vzťahu k zdravému životnému štýlu.

Ostatné školské zariadenia

Z ostatných miestnych školských zariadení veľký význam má Základná umelecká škola Csörgő Zsuzsa – Csörgő Zsuzsa Művészeti Alapiskola (ktorej zriaďovateľom je mesto Gabčíkovo). Poskytuje kvalitné umelecké vzdelanie, pomáha deťom rozvíjať talent a kreativitu, zohráva dôležitú úlohu v sociálnom rozvoji mládeže a obohacuje kultúrny život komunity. Na škole pracujú tri odbory: hudobný, tanečný a výtvarný (priemerný počet žiakov je dlhodobo nad 230). Základná umelecká škola (ZUŠ) v Gabčíkove má obzvlášť dôležité poslanie, pretože prispieva ku kultúrnemu, estetickému a spoločenskému rozvoju mesta a jeho obyvateľov. V meste a jeho regióne sa prelínajú rôzne kultúrne vplyvy, ZUŠ je mostom medzi tradíciou a moderným umením, podporujúcim regionálnu identitu a kreatívny potenciál mládeže.

Tab. 97: Vývoj počtu žiakov na Základnej umeleckej škole Csörgő Zsuzsa

Školský rok	(Základná umelecká škola Csörgő Zsuzsa – Csörgő Zsuzsa Művészeti Alapiskola, Námestie Sväterj Trojice 1042/4, Gabčíkovo) Jazyk inštitúcie: maďarský a slovenský Zriaďovateľ: Mesto Gabčíkovo
2020/2021	232
2021/2022	216
2022/2023	230
2023/2024	243
2024/2025	232

Zdroj: Mestský úrad, 2025

Tab. 98: Vybrané charakteristiky Základnej umeleckej školy Csörgő Zsuzsa k 15. 9. 2024

Adresa	Počet žiakov, študujúcich v odbore					z toho v štúdiu pre dospelých	Učitelia
	tanečnom	výtvarnom	literár.-dramat.	hudobnom	audio a multimed. tvorby		
ZUŠ * 93005 Gabčíkovo, Námestie Svätej Trojice 1	39	92		111		3	12

Zdroj: Mestský úrad, 2025

Stredné školy predstavujú dôležitý most medzi základným vzdelaním a dospelosťou a umožňujú študentom získať špecifické vedomosti, odborné zručnosti a schopnosti, ktoré potrebujú na úspešný vstup do sveta práce alebo na pokračovanie štúdia na vysokých školách. V meste sa nenachádzajú stredné školy, stredoškolská výchova rieši prostredníctvom dochádzania študentov do stredných škôl v blízkych mestách (napr. Dunajská Streda, Šamorín atď.).

Školstvo je základným stavebným kameňom pre udržateľný rozvoj malých miest, pretože poskytuje miestnym obyvateľom príležitosti na vzdelávanie, zamestnanie, kultúrne obohatenie a lepšiu kvalitu života. Investície do školstva sú preto investíciami do budúcnosti mesta a celej komunity. Strategickým cieľom mesta je dosiahnuť trvalo udržateľný stav vysokej úrovne kvality práce v oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu na miestnych školách a školských zariadeniach.

Strednodobé ciele pre miestne základné a materské školy sú zamerané na modernizáciu vzdelávania, infraštruktúry, bezpečnosti a podporu komunitného života. Dôležité je skvalitniť vzdelávací proces, prispôsobiť sa moderným trendom, podporiť inklúziu a vytvoriť podmienky pre harmonický rozvoj detí.

Zdravotnícke služby

Dostupnosť zdravotnej starostlivosti priamo ovplyvňuje zdravie a kvalitu života obyvateľov. Pravidelný prístup k lekárom, zubným lekárom a špecialistom zlepšuje prevenciu, diagnostiku a liečbu chorôb, čím sa zvyšuje celková kvalita života. Prítomnosť a kvalita zdravotníckych služieb má zásadný vplyv na demografický, sociálny a ekonomický rozvoj mesta, zlepšuje životné podmienky a podporuje dlhodobú udržateľnosť komunity.

Zdravie a dostupnosť zdravotníckych služieb sú neoddeliteľne spojené s kvalitou života, ekonomickým rozvojom a sociálnou súdržnosťou mesta. Dostupnosť týchto služieb znižuje potrebu cestovať do vzdialenejších centier, čo je obzvlášť dôležité pre starších obyvateľov a ľudí bez vlastnej dopravy.

Zdravie je základné ľudské právo a kľúčový faktor rozvoja spoločnosti. Štát smeruje svoju politiku v oblasti zdravia na vytvorenie prostredia, v ktorom občania budú mať zaručené podmienky na podporu a ochranu svojho zdravia, právo na zdravotnú starostlivosť a na dostupnosť a rovnosť v jej poskytovaní.

Šance ľudí na zdravie úzko súvisia s podmienkami, v ktorých sa narodili, v ktorých vyrastali, pracovali a starli. Je nevyhnutné systematické posudzovanie účinkov na zdravie, ktoré má na človeka rýchlo sa meniace prostredie – špeciálne súvisiace s technológiami, prácou, sociálnymi podmienkami, nedostatkom pravidelných pohybových aktivít, stravovacími zvyklosťami, výrobou energie a urbanizáciou – a malo by vyústiť do aktivít na zabezpečenie pozitívneho prínosu pre zdravie (Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030).

V zabezpečení zdravotníckych služieb v meste má centrálne postavenie Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti Gabčíkovo, ktoré bolo vybudované v období 2020 – 2021 (cieľom bolo modernizovať zdravotnícku infraštruktúru s cieľom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti). Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) v Gabčíkove má veľký význam pre poskytovanie kvalitnej zdravotnej starostlivosti v meste a jeho okolí. CIZS sústreďuje rôzne zdravotné služby pod jednu strechu, čím zabezpečuje dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov v ich blízkosti a zvyšuje efektivitu poskytovania zdravotných služieb. V meste sú dostupné aj lekárenské služby.

Najbližšie nemocničné služby sú zabezpečené v okresnom centre – v meste Dunajská Streda.

Každý štvrtý človek v európskom regióne trpí v priebehu života nejakou formou poruchy duševného zdravia. Preto v strednodobom horizonte je dôležité aj posilňovanie programov podpory duševného zdravia. Osobitnú pozornosť si zaslúži podpora včasnej diagnostiky depresií a prevencia samovrážd iniciovaním komunitných intervenčných programov. Problémy duševného zdravia sa častejšie vyskytujú v komunitách so sociálnou marginalizáciou, nezamestnanosťou, bezdomovectvom, alkoholizmom a užívaním iných návykových látok; čoraz aktuálnejšie sú aj nové formy závislostí týkajúce sa virtuálneho internetového sveta. Závažným problémom v prevencii a liečbe duševných chorôb je sociálna izolácia seniorov (žijúcich osamele), ich pocit životnej a sociálnej záťaže pre rodinu a spoločnosť (Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030).

Mesto Gabčíkovo v súlade so strategickým dokumentom „Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030“ podporí priority zdravotníctva EÚ:

- *investície do zdravia počas celého životného cyklu a vytváranie možností pre posilňovanie zodpovednosti obyvateľov za zdravie,*

- *posilňovanie zdravotných systémov, posilňovanie kapacít verejného zdravotníctva a pripravenosti, monitoring epidemiologickej situácie a schopnosti reagovať na núdzové situácie,*
- *vytváranie podporného prostredia pre zdravie ľudí a vytvorenie zdravých komunít.*

Stratégia rozvoja zdravotníctva na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027 definuje hlavný cieľ nasledovne: zabezpečiť rovnaký a včasný prístup ku kvalitnej, udržateľnej a finančne dostupnej zdravotnej starostlivosti v tých segmentoch, ktoré si vyžadujú práve regionálny manažment – podpora rozvoja infraštruktúry, zabezpečenia dostupnosti a zvyšovania kvality efektívnej zdravotnej a lekárenskej starostlivosti pre všetky skupiny obyvateľstva vrátane aplikácie poznatkov z výskumu a vývoja pri zavádzaní diagnostických a liečebných postupov či na potreby občana orientovaných inovatívnych opatrení a SMART riešení.

Stratégia rozvoja zdravotníctva na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027 určila 6 priorít, ktoré budú počas obdobia implementácie strategického dokumentu napĺňané:

- Priorita 1 – Optimálna sieť ambulantných zdravotníckych zariadení
- Priorita 2 – Rozšírenie kapacít dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti
- Priorita 3 – Duševné zdravie
- Priorita 4 – Vzdelávanie
- Priorita 5 – Kvalitné dáta
- Priorita 6 – Rozvoj telemedicínskych služieb a smart technológie

Význam zdravotníctva nemožno podceňovať v žiadnej obci. Je to základný pilier, ktorý podporuje nielen fyzické, ale aj psychické a sociálne zdravie komunity. Napriek výzvam existuje mnoho stratégií, ktoré môžu pomôcť zlepšiť prístup a kvalitu zdravotnej starostlivosti v týchto oblastiach. Investície do osvety a komunitné zapojenie sú kľúčové pre budovanie silného a zdravého mesta. Rozvoj komunitných zdravotných programov zameraných na prevenciu, vzdelávanie a podporu zdravého životného štýlu môže mať pozitívny vplyv na celkové zdravie obyvateľov.

Dostupnosť rýchlej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti je nevyhnutným predpokladom pre bezpečnosť a kvalitu života obyvateľov.

V strednodobom horizonte v riešenom území bude vybudovaná stanica záchrannej zdravotnej služby. Výstavba Stanice záchrannej zdravotnej služby (ZZS) v Gabčíkove je strategickým krokom, ktorý zabezpečí rýchlejší a efektívnejší zásah pri urgentných zdravotných situáciách. Zriadenie stanice ZZS prinesie významné zlepšenie v oblasti zdravotníctva, zvýši bezpečnosť obyvateľov a prispeje k efektívnemu fungovaniu záchrannej zdravotnej služby v regióne.

Sociálne služby

Sociálne služby predstavujú základný stavebný kameň pre zdravé a funkčné komunity. Hlavným cieľom sociálnych služieb je prevencia, riešenie a zmiernenie nepriaznivej životnej situácie osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnova alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej inklúzie do spoločnosti (Stratégia dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike).

Rozvoj sociálnych služieb vyžaduje záväzok, inováciu a spoluprácu na všetkých úrovniach. Investície do sociálnych služieb nie sú len investíciou do jednotlivcov; sú investíciou do budúcnosti mesta, zabezpečujúc jeho prosperitu a udržateľný rozvoj.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje sociálnu službu ako odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na

a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Zvyšovanie dostupnosti a kvality štandardu poskytovaných služieb sociálnej starostlivosti sa stáva významným indikátorom životnej úrovne. Existencia kvalitne vybudovanej siete sociálnych zariadení a podpora činnosti subjektov zameraných na rôzne sociálne skupiny je predpokladom pre kvalitný život obyvateľov.

Poskytovatelia sociálnych služieb sú verejní a neverejní. Verejných poskytovateľov sociálnych služieb zriaďujú obce a vyššie územné celky (VÚC), spravidla sú silne viazaní na ich rozpočet ako príspevkové alebo rozpočtové organizácie samosprávy. Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb sú spravidla neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby (n. o.), občianske združenia alebo cirkevné právnické osoby.

V riešenom území rozvoj sociálnych služieb zabezpečuje predovšetkým mesto spolu s partnermi ako dlhodobý, systematický a koordinovaný proces riešenia problémov osôb odkázaných na poskytovanie sociálnych služieb. Spolupráca subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti je na území mesta na dobrej úrovni najmä v prepojenosti poskytovaných sociálnych služieb.

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľudom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Tieto služby a pomoc sú poskytované verejnou správou (štát, samospráva) a súkromnými poskytovateľmi (občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné organizácie atď.).

Sociálne služby sa poskytujú formou ambulantnou (prijímateľ sociálnej služby dochádza k poskytovateľovi do jeho priestorov a vracia sa do svojho prirodzeného prostredia), terénnou (poskytuje sa v prirodzenom prostredí prijímateľa), pobytovou (poskytuje sa u poskytovateľa sociálnej služby v jeho priestoroch spravidla na dobu neurčitú) alebo formou inou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, sociálne služby podľa druhu sú:

a) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
2.1. nízkoprahové denné centrum,
2.2. integračné centrum,
2.3. komunitné centrum,
2.4. nocľaháreň,
2.5. útulok,
2.6. domov na polceste,
2.7. zariadenie núdzového bývania,
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,

b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
5. služba včasnej intervencie,

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:
1.1. zariadenie podporovaného bývania,
1.2. zariadenie pre seniorov,
1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
1.4. rehabilitačné stredisko,
1.5. domov sociálnych služieb,
1.6. špecializované zariadenie,
1.7. denný stacionár,

2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnícka služba,
6. sprostredkovanie tlmočníckej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok,

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú
1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,

e) podporné služby, ktorými sú
1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,

3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Pôsobnosť obce definuje *Zákon č. 448/2008 Z. z. Zákon o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov nasledovne* v časti § 80:
Obec
a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
c) je správnym orgánom v konaniach o
1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľaháreň, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
3. opatrovateľskej služby,
4. prepravnej služby,
5. odľahčovacej služby,
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
h) uzatvára zmluvu
1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu13) a kontroluje hospodárenie s ním,
l) poskytuje podľa § 75 ods.1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
q) vedie v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu
1. fyzických osôb,
1a. o ktorých odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári a odkázanosti na opatrovateľskú službu bolo vydané rozhodnutie,
1b. ktorým vznikla na základe rozhodnutia podľa písmena c) štvrtého bodu povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
1c. za ktoré vznikla fyzickým osobám uvedeným v bode 1b. povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
1d. ktoré podali žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podľa § 8 ods. 1,
2. osôb, ktorým
2a. bol poskytnutý finančný príspevok podľa písmen k) až n) a jeho sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré je tento finančný príspevok určený, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení uvedenom v § 34 až 40, aj pre jednotlivé formy sociálnej služby v zariadení,
2b. nebol poskytnutý finančný príspevok podľa písmen k) až n) a jeho požadovanú sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré mal byť tento finančný príspevok určený, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení uvedenom v § 34 až 40, aj pre jednotlivé formy sociálnej služby v zariadení, a dôvod jeho neposkytnutia,
2c. bolo vydané vyjadrenie podľa § 83 ods. 8,
r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

Pôsobnosť obce vyplývajúce zo Zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 27):

⇒ Pôsobnosť obce
Obec
a) rozhoduje o jednorazovej dávke,
b) poskytuje fyzickým osobám poradenskú činnosť v oblasti hmotnej núdze.

Zákon o sociálnych službách vymedzuje sociálne služby ako špecializované činnosti na riešenie prevencie vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie. Sociálne služby sú realizačným prostriedkom na zabezpečenie cieľa sociálnej pomoci: zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana hmotnú alebo sociálnu núdzu, zabezpečiť základné životné podmienky občana v prirodzenom prostredí,

zabraňovať vzniku, prehlbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.

Financovanie sociálnych služieb je založené na viaczdrojovom financovaní, spôsob a podmienky financovania verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb je rozdielny. Mesto Gabčíkovo zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb pre svojich občanov v rámci svojich kompetencií a finančných možností.

Občania nad 60 rokov tvoria najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Ďalšie sociálne znevýhodnené skupiny v meste sú nezamestnaní.

Základné sociálne služby zabezpečené v meste k 1. 10. 2024: opatrovateľská služba (pre cieľové skupiny, seniori a zdravotne postihnutí je poskytovaná terénna sociálna služba – opatrovateľská služba a pobytová sociálna služba – v zariadení pre seniorov), zariadenie pre seniorov, denný stacionár, prepravná služba. Zariadenie pre seniorov je právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je mesto Gabčíkovo. Zariadenie pre seniorov v Gabčíkove (webová stránka: https://www.zpsgabcikovo.sk/index.html) funguje podľa § 35 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Na základe citovaného zákona sa v zariadení poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov. Zariadenie pre seniorov v Gabčíkove má kapacitu 110 miest, poskytuje služby nielen pre obyvateľov mesta Gabčíkovo, ale aj pre občanov zo širšieho okolia mesta.

Mesto Gabčíkovo zabezpečuje stravovanie dôchodcov, ktorí majú trvalý pobyt na území mesta, sú poberateľmi starobného dôchodku a sú nepracujúci. Dopyt seniorov po tejto službe je dlhodobo stabilný.

V meste funguje základná organizácia Slovenského červeného kríža.

Na území mesta Gabčíkovo sociálne služby poskytuje aj Občianske združenie Pro Bono so sídlom Cintorínska 605/8, 930 05 Gabčíkovo. Zabezpečuje domácu opatrovateľskú starostlivosť v okrese Dunajská Streda. V rámci poskytovania sociálnej služby zabezpečujú starostlivosť o hygienu, stravovanie a dodržiavanie pitného režimu, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pomoc pri mobilite a sprievod pri chôdzi, pomoc v úkonoch starostlivosti o domácnosť, pomoc pri základných sociálnych aktivitách a dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri vykonávaní základných sociálnych aktivít. Okrem toho zabezpečujú prevoz chorých na lekárske vyšetrenia prípadne na objednané operačné termíny, prevoz chorých po lekárskych vyšetreniach ako i po operáciách, výber liekov, liečebných a ortopedických pomôcok.

Mesto Gabčíkovo je v zmysle zákona o sociálnych službách pre občanov s trvalým pobytom v meste správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu (posúdenie, zánik, zmena stupňa odkázanosti) a vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu aj pre klientov sociálnej služby, ktorú poskytuje Občianske združenie Pro Bono.

V riešenom území funguje aj Materské centrum GÓLYAHÍR (sídliace Športová 575 93005 Gabčíkovo), ktoré združenie poskytuje priestor mamičkám s deťmi na organizovanie rôznych aktivít (program pre budúce mamičky, deti aj celé rodiny), poradenstvo, ale aj voľné stretávanie sa v herni.

Hlavnou demografickou výzvou súčasného, no najmä budúceho rozvoja sociálnych služieb v riešenom území sa stáva populačné starnutie. Podiel starších osôb na celkovom počte obyvateľov sa v nadchádzajúcich desaťročiach výrazne zvýši, keďže väčšia časť generácie, ktorá sa narodila v období populačnej explózie po 2. svetovej vojne, dosiahne vysoký vek. Z tohto dôvodu medzi dôležité priority mesta bude patriť podpora voľnočasových aktivít seniorov na udržanie ich fyzickej a psychickej aktivity, ich zapojenie do života v meste, predchádzanie sociálnemu vylúčeniu, sociálnej odkázanosti a dosiahnutie dostupnosti a požadovanej kvality sociálnych služieb v podmienkach mesta.

Mesto aktívne podporuje činnosti miestneho Klubu dôchodcov. Klub dôchodcov je účelovým zariadením mesta Gabčíkovo bez právnej subjektivity. Jeho poslaním je uspokojovanie kultúrnych a spoločenských záujmov seniorov. Svoju činnosť vykonáva na základe pracovného plánu. Nezabezpečuje každodennú prevádzkovú činnosť. Pre činnosť klubu slúžia priestory a zariadenia pridelené Mestom Gabčíkovo (Dom služieb, Mlynársky rad 205/30). Mesto podporí Klub dôchodcov aj pomocou finančných príspevkov z rozpočtu mesta na príslušný rok na rôzne akcie, zájazdy, kultúrne podujatia a pod. Mesto každoročne k Vianociam prispieva poberajúcim starobného, predčasného, čiastočne invalidného, invalidného, sirotského dôchodku aj mnohodetným rodinám poukážkou na bezplatný odvoz komunálneho odpadu. Organizuje pre dôchodcov jubilantov vianočné posedenie s hudbou a večerou a obdaruje ich darčekom.

Budovanie partnerstiev medzi mestskou samosprávou, regionálnou samosprávou, neziskovými organizáciami, súkromným sektorom a vládnymi inštitúciami/agentúrami môže zlepšiť dostupnosť a kvalitu sociálnych služieb.

Mesto Gabčíkovo má vypracovaný a schválený *Komunitný plán sociálnych služieb mesta na roky 2024 – 2029.* Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gabčíkovo bol spracovaný v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
Víziou Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Gabčíkovo je urobiť z mesta Gabčíkovo:

- unikátne a jedinečné miesto pre bývanie a kvalitný a bezpečný život Gabčíkovčanov, s kvalitnými službami v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, sociálnych a komunitných službách, ako aj chránené pred vplyvmi mimoriadnych udalostí.
- empatické mesto reagujúce na potreby jeho obyvateľov, najmä tých, ktorí sú najviac zraniteľní – deti, starí, chorí, sociálne vylúčení, či sociálnym vylúčením ohrození obyvatelia mesta.

Na obdobie rokov 2024 – 2029 si mesto vytýčilo *cieľ zvýšiť dostupnosť a kvalitu sociálnych a komunitných služieb*, pričom na dosiahnutie tohto cieľa si vytýčilo nasledujúce aktivity:

- zriadenie nových sociálnych služieb,
- zabezpečenie udržateľnosti terénnej sociálnej práce,
- rozšírenie komunitných činností,
- sieťovanie a skvalitňovanie spolupráce medzi samosprávou a subjektmi (verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych a komunitných služieb a vzdelávacími inštitúciami,
- zvyšovanie odbornosti pracovníkov v sociálnych a komunitných službách,

- rozvoj dobrovoľníctva v sociálnych službách,
- príprava a realizácia projektu „Bezbariérové mesto Gabčíkovo“,
- zvyšovanie informovanosti a marketing v oblasti poskytovania sociálnych a komunitných služieb,
- zaradenie detských jaslí do sociálnych služieb a prispôsobenie ich činností v súlade s novým zákonom o sociálnych službách,
- predškolské zariadenie – rekonštrukcia objektu, zvýšenie kapacity.

Vyššie územné celky majú legislatívne stanovenú povinnosť zabezpečiť rovnomerný rozvoj sociálnych služieb v rámci svojho kraja. *Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030* definuje nasledovný Globálny cieľ: „Zvyšovanie kvality života občanov v udržateľne sa rozvíjajúcom regióne prostredníctvom rozvoja systému sociálnej starostlivosti.“

Rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030 definuje strategický dokument Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 (vypracovaný Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR). Tento dokument definuje nasledovné národné priority rozvoja sociálnych služieb na do roku 2030:

Národná priorita 1 (NP1): Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

- NP1 sa bude vzťahovať ku všetkým cieľovým skupinám sociálnych služieb a ich sektorom, vrátane sektora sociálnych služieb krízovej intervencie, najmä pre ľudí bez domova a marginalizované komunity a osobitne rozvoja komplexných (pobytových aj poradenských) sociálnych služieb krízovej intervencie pre obete domáceho násilia.

Národná priorita 2 (NP2): Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

- NP2 odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb.

Národná priorita 3 (NP3): Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

- NP3 vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, teda takej, kde sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevylučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. Doterajšia prax ukazuje, že kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby si vyžaduje komplementaritu jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Zároveň, každý z týchto segmentov potrebuje osobitnú verejnú podporu a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory. Súčasťou napĺňania tejto NP je aj posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

Národná priorita 4 (NP4): Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

- Zvyšovanie kvality sociálnych služieb je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru.

Starnutie populácie je jedným z najväčších demografických trendov súčasnosti, ktorý kladie nové výzvy na zdravotnú a sociálnu starostlivosť. Starnutie populácie a zvyšujúci sa počet seniorov bude vytvárať zvýšený dopyt po službách pre túto cieľovú skupinu. Výstavba zariadenia pre seniorov – domova dôchodcov – v Gabčíkove je nevyhnutným krokom k zabezpečeniu dôstojnej staroby pre starších obyvateľov v strednodobom horizonte. Plánované zariadenie poskytne seniorom nielen bezpečné a komfortné bývanie, ale aj potrebnú zdravotnú a sociálnu starostlivosť, čím výrazne zlepší ich kvalitu života. Investícia do takéhoto zariadenia je investíciou do budúcnosti mesta, jeho rozvoja a solidarity medzi generáciami.

V súčasnej spoločnosti zohráva starostlivosť o seniorov čoraz dôležitejšiu úlohu, pretože populácia starne a mnohí dôchodcovia hľadajú miesto, kde môžu tráviť voľný čas v príjemnom a podnetnom prostredí.

V strednodobom horizonte ďalším projektom mesta pre skvalitnenie života seniorov je výstavba domu seniorov. Výstavba domu seniorov v Gabčíkove je strategickým krokom miestnej samosprávy, ktorý zabezpečí lepšiu kvalitu života starších obyvateľov mesta a vytvorí moderné centrum pre sociálne kontakty, oddych a komunitné aktivity. Dom seniorov nebude len miestom na stretávanie sa dôchodcov a invalidných dôchodcov, ale aj priestorom, ktorý umožní sociálnu integráciu, podporu aktívneho starnutia a organizovanie rôznych programov zameraných na duševné a fyzické zdravie seniorov.

V strednodobom horizonte ďalším projektom mesta pre skvalitnenie života obyvateľov mesta je zriadenie detských jasieľ na Komenského ulici. V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa poskytuje služba na podporu zosúlaďovania rodinného a pracovného života rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole, pripravuje na trh práce alebo vykonáva aktivity spojené so vstupom alebo s návratom na trh práce alebo vykonáva zárobkovú činnosť.

V strednodobom horizonte je nevyhnutný ďalší rozvoj sociálnych služieb v meste na zabezpečenie inkluzívneho, prístupného a udržateľného prostredia pre všetkých obyvateľov. Inkluzívny sociálny rozvoj si vyžaduje koordinovaný prístup zahŕňajúci miestnu samosprávu, regionálnu samosprávu, neziskové organizácie, štátne inštitúcie, súkromný sektor a občiansku spoločnosť. Efektívne riešenie týchto výziev vyžaduje inovatívne prístupy a spoluprácu na viacerých úrovniach.

Ciele rozvoja sociálnych služieb v riešenom území sú zamerané na zabezpečenie prístupu ku kvalitným a inkluzívnym službám, ktoré adresujú potreby všetkých členov komunity. S koordinovaným prístupom a angažovanosťou všetkých zainteresovaných strán môže mesto prekonať výzvy a vytvoriť prostredie, kde môže každý občan prosperovať.

Obr. 5: Prioritné oblasti Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov na Slovensku do roku 2030

Zdroj: Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov na Slovensku do roku 2030

Kultúra

Kultúra formuje identitu spoločenstva, jeho hodnoty, tradície a spôsob života, posilňuje komunitné väzby, podporuje miestnu identitu a prispieva k udržateľnému sociálno-ekonomickému rozvoju. Kultúra je kľúčová pre budovanie silnej a súdržnej komunity. Tradície, slávnosti a kultúrne podujatia umožňujú obyvateľom zdieľať spoločné zážitky, čím sa posilňuje pocit príslušnosti a komunitnej identity. Spoločné oslavovanie miestnych sviatkov a tradícií podporí medzigeneračný prenos kultúrneho dedičstva.

Stratégia rozvoja kultúry na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027 formulovala nasledovný hlavný cieľ: *udržateľný rozvoj kultúry a kreatívneho priemyslu na území TTSK, ktorý prinesie dostupnejšiu a kvalitnejšiu kultúrnu ponuku pri dodržaní zásad rozmanitosti a iluzívnosti, podporí tvorbu nových pracovných miest a pomôže udržať v kraji mladú generáciu.*

Kultúrny sektor bol v posledných rokoch zasiahnutý hneď niekoľkými vážnymi krízami. Pandémia koronavírusu, vysoká inflácia či neúmerné zdraženie energií mali výrazne negatívne dopady na kultúrny život každého mesta.

Kultúru v meste Gabčíkovo reprezentuje pomerne široká škála kultúrnych inštitúcií, združení a mimovládnych organizácií.

Rozvoj mestskej kultúrnej činnosti, organizovanie umeleckej činnosti, kultúrnych podujatí, záujmových činností a súťaží, výstav, divadelných predstavení a koncertov zabezpečuje predovšetkým Mestské kultúrne stredisko (MsKS) nachádzajúce sa v strede mesta. Poslaním MsKS je vytvárať podmienky a uspokojovať záujmy, potreby širokej verejnosti v oblasti kultúry. MsKS má veľkú divadelnú sálu s javiskom s kapacitou 180 miest na sedenie a malú sálu 60 miest na sedenie.

V roku 2018 bola v Gabčíkove otvorená nová budova pre Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – CSEMADOK, ktorá slúži ako kultúrne a komunitné centrum pre miestnu maďarskú komunitu. Nové priestory budovy poskytujú priestor pre rôzne kultúrne podujatia, stretnutia a aktivity, čím posilňuje kultúrny život v Gabčíkove.

Neoddeliteľnou súčasťou kultúry mesta sú aktivity Základnej umeleckej školy Csörgő Zsuzsa, ktorá prezentuje a rozvíja kultúrny prejav mládeže mesta a ich učiteľov, vyvíja aktivity v organizovaní významných kultúrnych aktivít.

V kultúrnom živote mesta vďaka rozvinutej sieti neziskových organizácií majú v meste významnú úlohu aj mnohé organizácie tretieho sektora. V riešenom území pôsobí viac kultúrnych organizácií, ktoré vyvíjajú svoje aktivity v najrozličnejších poliach kultúrneho života a ktoré prezentujú nielen tradičný ľudový prejav a tunajšie zvyky, ale taktiež ľudovo-umelecký prejav súčasnosti (napr. Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – CSEMADOK, folklórne súbory [Aranykert, Tőzike, SüssFelNap], Klub dôchodcov, Klub invalidných dôchodcov atď.).

V meste sa nachádza aj ľudový dom tradičnej ľudovej architektúry. Ľudový dom na ulici Žabia zriadili v roku 1985. Dom patriaci pod správu Mestského kultúrneho strediska predstavuje život predkov žijúcich v oblasti Gabčíkova a zároveň slúži ako miesto zachovania tradícií. Prítomnosť ľudového domu má pozitívny vplyv na posilnenie identity obyvateľov, podporu miestneho rozvoja a prezentáciu regiónu turistom a návštevníkom.

Na území mesta funguje Mestský rozhlas.

V súčasnej digitálnej dobe je prítomnosť mesta na internete kľúčová pre jeho zviditeľnenie, podporu miestneho rozvoja a zlepšenie kvality života obyvateľov. Webová stránka mesta (https://www.gabcikovo.sk/) má významný vplyv na rozvoj mesta, predstavuje dôležitý nástroj na komunikáciu medzi mestom a jeho obyvateľmi, turistami, podnikateľmi a

potenciálnymi investormi. Webová stránka slúži ako moderný a komplexný nástroj, ktorý pomáha informovať, zapájať obyvateľov a prezentovať mesto navonok.

Kultúra je dôležitým faktorom pre udržanie a rozvoj identity mesta, posilnenie komunitných väzieb a zlepšenie kvality života.

V strednodobom horizonte ciele rozvoja kultúrneho života v meste Gabčíkovo sú zamerané na obohatenie kultúrneho a spoločenského života obyvateľov, podporu miestnych tradícií, zvýšenie účasti obyvateľov na kultúrnych aktivitách a prilákanie návštevníkov do mesta. Ciele rozvoja kultúrneho života v meste Gabčíkovo je potrebné zamerať na podporu miestnych tradícií, rozvoj kultúrnych podujatí a festivalov, podporu miestnych umelcov, modernizáciu kultúrnych inštitúcií, spoluprácu medzi školami a kultúrnymi organizáciami, zvýšenie účasti obyvateľov na kultúrnych aktivitách, medzinárodnú spoluprácu a efektívnu propagáciu.

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať rekonštrukciu Mestského kultúrneho strediska cieľom zlepšiť tepelno-energetické vlastností budovy, ako aj rekonštrukciu interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska. Projekty rekonštrukcie MsKS – zlepšenie tepelno-energetických vlastností budovy a modernizácia interiéru a technického vybavenia – majú zásadný význam pre dlhodobý rozvoj mesta. Tieto investície prinesú ekonomické, ekologické a kultúrne benefity, ktoré zlepšia život obyvateľov a zvýšia atraktivitu Gabčíkova ako miesta pre kultúru, vzdelávanie a komunitné aktivity. Gabčíkovo sa tak môže stať dôležitým kultúrnym centrom regiónu, kde sa spája moderná infraštruktúra s tradičnými hodnotami a dynamickým spoločenským životom.

Územný plán mesta Gabčíkovo Zmeny a doplnky č. 2 konštatuje, že na území mesta Gabčíkovo a v blízkom okolí je evidovaná významná koncentrácia archeologických lokalít. V katastri mesta sú evidované sídliskové nálezy z mladšej a neskorej kamennej doby, nálezy zo staršej, strednej a mladšej bronzovej doby, sídliskové nálezy a pohrebisko z mladšej železnej doby, hrobové nálezy z rímskej doby a ďalšie. Gabčíkovo sa prvýkrát písomne spomína v roku 1102 („Beys“), takže kontinuita osídlenia tohto prostredia siaha minimálne na začiatok vrcholného stredoveku, čo vytvára vysoký predpoklad nálezov z obdobia stredoveku a včasného novoveku. Vzhľadom na archeologickú topografiu územia mesta Gabčíkovo je pravdepodobné, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou na území mesta budú zistené archeologické nálezy, resp. situácie. Z tohto dôvodu je potrebné dodržať nasledovnú podmienku v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:

- Investor/stavebník každej stavby, vyžadujúcej si zemné práce, si od Krajského pamiatkového úradu Trnava v jednotlivých stupňoch územného a stavebného konania vyžiada konkrétne stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti súvisiacej so zemnými prácami (pozemné stavby, líniové stavby, budovanie komunikácií, atď.) z dôvodu, že stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami môže dôjsť k narušeniu archeologických nálezov a nálezísk, ako aj k porušeniu dosiaľ neevidovaných archeologických nálezov a archeologických nálezísk. O nevyhnutnosti vykonať pamiatkový výskum rozhoduje Krajský pamiatkový úrad Trnava v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

V nasledujúcich rokoch je nevyhnutné rozvíjať a modernizovať kultúrne priestory, ako aj podporovať ich multifunkčné využitie. Investície do technologického a priestorového zázemia kultúrnych inštitúcií v Gabčíkove môžu výrazne prispieť k zvýšeniu kvality kultúrneho života a pritiahnuť širšiu verejnosť. Kľúčovým faktorom

dlhodobého rozvoja kultúry v Gabčíkove je udržateľné financovanie. To zahŕňa efektívne využívanie grantových schém, podpora partnerstiev so súkromným sektorom a samosprávou, ako aj aktívna účasť na európskych projektoch.

Gabčíkovo má obrovský potenciál stať sa dynamickým centrom kultúrneho života v regióne, kde sa stretávajú tradície, moderné umenie a cezhraničná spolupráca. Udržateľný a inovatívny prístup k rozvoju kultúry môže výrazne prispieť k atraktivite mesta nielen pre jeho obyvateľov, ale aj pre návštevníkov z celého regiónu.

Šport

Športová infraštruktúra je dôležitým prvkom pre zdravý životný štýl obyvateľov a celkový rozvoj komunity. Šport je univerzálnym jazykom, ktorý spája ľudí naprieč kultúrami a spoločenskými vrstvami. Rozvoj športových aktivít a infraštruktúry má významný dopad na komunitu v každom meste. Nielenže podporuje fyzické zdravie a pohodu, ale šport tiež posilňuje sociálne väzby, podporuje miestny rozvoj a prispieva k formovaniu pozitívnej identity mesta.

Pravidelná fyzická aktivita je základným kameňom zdravého životného štýlu. Vytváranie a podpora športových programov pomáha obyvateľom udržiavať fyzickú kondíciu, predchádzať chorobám spojeným so sedavým spôsobom života a znižovať stres.
Športové podujatia a aktivity sú vynikajúcim prostriedkom na budovanie a upevňovanie komunitnej súdržnosti. Organizácia miestnych turnajov, športových dní a iných podujatí poskytuje obyvateľom príležitosť stretnúť sa, spoznať nových ľudí a posilniť pocit príslušnosti k obci.

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov mesto vykonáva okrem iného výstavbu, údržbu a správu športových zariadení, utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života, podmienky pre telesnú kultúru a šport.
Mesto podľa § 64 zákona NR SR č. 440/2015 Z. z. o športe vypracúva koncepciu rozvoja športu podľa vlastných podmienok, podporuje výstavbu, modernizáciu, rekonštrukciu a prevádzkovanie športovej infraštruktúry v spolupráci so športovými organizáciami. Zabezpečuje využívanie športovej infraštruktúry v základných školách, ktorých je zriaďovateľom a tiež infraštruktúry vo vlastníctve alebo správe mesta na šport pre všetkých so zameraním na mládež najviac za náklady s tým spojené.

Bohatý športový život mesta Gabčíkovo odzrkadľujú aktívne a úspešne fungujúce športové kluby (napr. ŠK 1923 Gabčíkovo a. s., Zápasnícky Športový Klub – Gabčíkovo, o. z., Bősi Kempo MMA & BJJ Klub, Športový klub stolného tenisu Gabčíkovo, Bežecký klub Gabčíkovo atď.) – športovci a športové tímy z mesta získali viackrát dobré umiestnenie aj na európskych šampionátoch.

V riešenom území pôsobia rôzne organizácie zastrešujúce organizovanú formu športových aktivít: zápasnícky klub, šachový klub, stolnotenisový klub, futbalový klub, strelecký klub zameraný výlučne na športovú streľbu, bežecký klub, kyokushin karate klub. Mnohí miestni športovci dosiahli významné športové úspechy v uplynulých rokoch.

Investícia do športovej infraštruktúry predstavuje investíciu do zdravia, vzdelania, športového a spoločenského života miestnych obyvateľov. V meste sa nachádzajú samostatné športové areály a športové areály, ktoré sú súčasťou infraštruktúry základných škôl (napr. telocvičňa, multifunkčné ihriská). Z technických zariadení športového života mesta prvoradý význam má futbalový štadión. Ostatné športové zariadenia zastupujú fitnes štúdiá, posilňovne a iné.

Významný priestor pre šport a fyzickú aktivitu detí predstavujú verejné detské ihriská, lebo fyzická aktivita, ktorá sa odohráva na detských ihriskách (prostredníctvom rôznych

herných prvkov, ako sú napr. hojdačky, preliezačky, šmykľavky, lezecké steny, kolotoče a iné športové zariadenia), má veľký vplyv na zdravie a celkový vývoj detí. Pohyb na ihrisku, ako je lezenie, skákanie, behanie alebo hojdanie, stimuluje celkový rozvoj detí a prispieva k posilneniu svalov, zlepšeniu koordinácie a výdrže. Vďaka takýmto aktivitám sa deti stávajú silnejšie a zdatnejšie.

V strednodobom časovom horizonte je potrebné zlepšiť podmienky pre všestrannejšie, komplexnejšie a bezpečnejšie využívanie otvorených športových plôch, zabezpečiť priestor pre mládež na aktívne využitie voľného času, prispievať k lepšej fyzickej kondícii mládeže, ale i širokej verejnosti.

V strednodobom časovom horizonte je potrebné realizovať výstavbu športovej haly v Gabčíkove. Nová športová hala skvalitní športové podmienky pre všetky vekové skupiny, podporí mládežnícky šport a zdravý životný štýl. Investícia do športovej haly nie je len investíciou do budovy, ale do budúcnosti celého mesta a jeho obyvateľov.

Rozvoj športu v riešenom území predstavuje významnú príležitosť pre zlepšenie kvality života obyvateľov, posilnenie komunitnej súdržnosti a podporu zdravia občanov. Investície do športovej infraštruktúry, podpora športových programov a zapojenie komunity sú kľúčové stratégie, ktoré umožňujú miestnej samospráve využiť plný potenciál športu ako nástroja pre úspešný a udržateľný rozvoj.

Tretí sektor, mimovládne organizácie

Tretí sektor a mimovládne organizácie zohrávajú kľúčovú úlohu v rozvoji miest, dopĺňajú a podporujú úlohy verejného sektora, mobilizujú komunitné zdroje a angažovanosť a prispievajú k udržateľnému a inkluzívnemu rozvoju komunity.

Gabčíkovo ako mesto s bohatou históriou, kultúrnou rozmanitosťou a strategickou polohou pri Dunaji, môže svoj rozvoj budovať nielen prostredníctvom verejného sektora a podnikania, ale aj vďaka aktívnemu zapojeniu mimovládnych organizácií a tretieho sektora. Tieto organizácie predstavujú živú silu občianskej spoločnosti, ktorá dokáže spájať komunitu, vytvárať hodnoty a prinášať riešenia tam, kde verejná správa a komerčné subjekty nemôžu alebo nevedia efektívne zasiahnuť.

Tretí sektor v Gabčíkove predstavuje skupinu organizácií, ktoré sa podieľajú na rozvoji mesta a zlepšovaní kvality života jeho obyvateľov. Tretí sektor zahŕňa neziskové organizácie, občianske združenia, nadácie, dobrovoľnícke organizácie a iné inštitúcie, ktoré nepracujú s cieľom zisku, ale zameriavajú sa na podporu komunitného, kultúrneho, sociálneho a environmentálneho rozvoja. Tento sektor zohráva dôležitú úlohu v posilňovaní komunity, podporuje sociálnu inklúziu a aktívnu účasť obyvateľov na živote mesta.

Ich prínos je mnohostranný a zahŕňa rôzne oblasti života mesta. Tu sú niektoré z kľúčových aspektov, ako môžu mimovládne organizácie prispieť k rozvoju mesta:

- poskytujú sociálne služby, ako sú starostlivosť o seniorov, pomoc rodinám v núdzi, služby pre osoby so zdravotným postihnutím a ďalšie sociálne programy, ktoré môžu chýbať vo verejnom sektore,
- organizujú vzdelávacie a kultúrne aktivity a komunitných podujatí, ktoré obohacujú kultúrny život mesta a podporujú celoživotné vzdelávanie,
- mobilizujú dobrovoľníkov na rôzne projekty, čo nielenže prispieva k realizácii týchto projektov, ale tiež posilňuje komunitné väzby a angažovanosť obyvateľov,
- môžu zastupovať záujmy obyvateľov mesta v komunikácii s verejnými inštitúciami, pomáhať pri riešení miestnych problémov a podporovať participáciu občanov na rozhodovacích procesoch.

Miestny tretí sektor má veľmi pestrú a rôznorodú tvár. Miestnu komunitu v meste charakterizuje vysoká angažovanosť občanov v občianskych združeniach (občianske združenie je najrozšírenejšia forma neziskovej organizácie s jednoduchou štruktúrou; občianske združenia poskytujú platformu pre občanov, aby sa mohli zapájať do riešenia spoločenských problémov a prispievať k rozvoju svojej komunity; podmienky vzniku a právne postavenie občianskych združení upravuje zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, v znení neskorších predpisov). Napomáhajú pri presadzovaní spoločných záujmov rozličných komunít, ochrane práv skupín aj jednotlivcov a tvorbe programov a opatrení na zlepšenie kvality života. Časť spoločenských a športových organizácií vyvíja svoje činnosti aj s podporou mestského úradu.

Mimovládne organizácie v Gabčíkove majú zásadný význam pri podpore komunitného života a posilňovaní sociálnej súdržnosti. Organizujú rôzne kultúrne, vzdelávacie a spoločenské podujatia, ktoré prinášajú obyvateľov dohromady a podporujú budovanie pozitívnych väzieb medzi členmi komunity. Miestne občianske združenia a dobrovoľnícke organizácie často organizujú podujatia ako miestne trhy, športové podujatia, festivaly čo vytvára príležitosti pre ľudí stretnúť sa, spoločne tráviť čas a budovať vzťahy. Tieto aktivity tiež podporujú pocit spolupatričnosti, čím sa posilňuje občianska angažovanosť a zodpovednosť jednotlivcov za svoje okolie. Mnohé organizácie tiež prispievajú k šíreniu informácií o miestnej histórii a kultúre, čo podporuje vzťah obyvateľov k ich dedičstvu.

Tieto organizácie sú nenahraditeľnou súčasťou rozvoja mesta, pretože dopĺňajú aktivity miestnej samosprávy a prinášajú nové prístupy a riešenia, ktoré prispievajú k vytvoreniu aktívnej, súdržnej a prosperujúcej komunity. Podpora tretieho sektora a spolupráca medzi občianskymi združeniami, miestnou samosprávou a obyvateľmi sú kľúčové pre úspešný a udržateľný rozvoj Gabčíkova.

Spoločenské domy sú neoddeliteľnou súčasťou komunitného a kultúrneho života miest, kde poskytujú priestor pre rôzne podujatia, miestne iniciatívy a spolky. *V strednodobom horizonte miestny tretí sektor bude posilnený v dôsledku vytvorenia spoločenského domu v srdci mesta. Projekt „Rekonštrukcia a prístavba starého objektu na Spoločenský dom“ v centre mesta predstavuje strategický projekt, ktorý prinesie významné sociálne, kultúrne, ekonomické a komunitné výhody v strednodobom horizonte. Tento projekt posilní miestne mimovládne organizácie a ich komunitné aktivity, vytvorí moderné priestory pre organizovanie podujatí a poskytne domov pre rôzne komunitné a športové združenia. Týmto spôsobom sa stane komunitným centrom mesta, ktoré podporí jeho dlhodobý rozvoj a zlepší kvalitu života obyvateľov.*

Mimovládne organizácie a tretí sektor sú neoddeliteľnou súčasťou každého živého a prosperujúceho mesta. Gabčíkovo môže vďaka nim rozvíjať svoju kultúru, tradície, sociálnu starostlivosť aj udržateľnosť. Sú hlasom ľudí, ktorí sa rozhodli nečakať na zmenu, ale sami ju tvoriť. A práve v tom spočíva ich najväčšia sila – že premieňajú dobré myšlienky na skutočné činy, ktoré formujú lepšiu budúcnosť mesta a jeho obyvateľov.

Tab. 99: Občianske združenia so sídlom v Gabčíkove k 1. 7. 2024

Názov organizácie	Sídlo	Činnosti
Federácia medzinárodnej pomoci Slovakia	Bratislavská 163/50, 930 05 Gabčíkovo	záchranárske, hasičské
Bősi Rétisas Íjászklub – Lukostrelecký klub orliak morský	Hlavná 1015/71, 930 05 Gabčíkovo	zabezpečovať rozvoj lukostreleckého športu v regióne, organizovanie lukostreleckých súťaží a účasť členov klubu na súťažiach.
Ultimate racketlon klub	Družstevnícka 407, 930 05 Gabčíkovo	ultimate racketlon klub sa snaží vytvárať ekonomické a materiálno-technické podmienky pre svojich členov.
Asociácia vyhľadávacích a záchranných služieb Slovenskej republiky	Gabčíkovo 4106, 930 05 Gabčíkovo	záchranárske, hasičské
Zápasnícky Športový Klub – Gabčíkovo, o. z.	Krajná 315/8, 930 05 Gabčíkovo	poslaním klubu je organizovať, zabezpečovať, športovú činnosť, vyjadrovať a uspokojovať záujmy a potreby svojich členov a vytvárať im podmienky na aktívny šport a odpočinok.
Active Spirit Karate Club	Bočná 1431/10, 930 05 Gabčíkovo	ázijské a bojové športové
Kyokushin karate Oyama dojo – Gabčíkovo	Varjašská 928/1, 930 05 Gabčíkovo	ázijské a bojové športové
Občianske združenie Verchiel	Budovateľská 1690/18, 930 05 Gabčíkovo	rozvoj obce, regiónu, CR
Združenie vlastníkov poľovných pozemkov k. ú.	Bažantia 559, 930 05 Gabčíkovo	poľovné pozemky
Bősi Kempo MMA & BJJ Klub	Družstevnícka 407/4, 930 05 Gabčíkovo	ázijské a bojové športové
ECORYE – PRE ZELENÝ ŽITNÝ OSTROV	Mlynársky Rad 192/5, 930 05 Gabčíkovo	Kultúra, vzdelávacie, životné prostredie
MKK SOS	Nový rad 813, 930 05 Gabčíkovo	Združovať záujemcov o kynológiu, hlavne z oblasti
Klub priateľov maďarskej piesne v SR	Parková cesta 1717/15, 930 05 Gabčíkovo	Spev, tanec, hudba
HYBRID KETTLEBELL TRAINING	Družstevnícka 408/6, 930 05 Gabčíkovo	Organizovať súťaže, stretnutia, sústredenia, semináre, relaxačné pobyty pre regeneráciu a oddych.
Materské centrum Gólyahír	Športová 575, 930 05 Gabčíkovo	materské centrá
Sport club DS	Bratislavská 150/78, 930 05 Gabčíkovo	reprezentovať záujmy členov SCDS v spoločnosti a športe, najmä v plávaní
Združenie majiteľov poľovných pozemkov Dunaj I. k. ú. Gabčíkovo, Vrakúň	Ružová 79, 930 05 Gabčíkovo	poľovné pozemky
Štart Gabčíkovo, o. z.	Továrenská 1657/75, 930 05 Gabčíkovo	rozvoj obce, regiónu, CR
Občianske združenie Naša škôlka – Gabčíkovo	Komenského 1113/2, 930 05 Gabčíkovo	učiteľské, školské, predškolské
Bežecký klub Gabčíkovo	Amádeho 1520, 930 05 Gabčíkovo	športová príprava detí a mládeže
Občianske združenie Nádej pre všetkých mladých	Hodrácka 1594/12, 930 05 Gabčíkovo	rozvoj obce, regiónu, CR
FOND SOCIÁLNEJ PODPORY o. z.	Hlavná 947/86, 930 05 Gabčíkovo	všestranne a aktívne podporovať a prispievať k rozvoju sociálnych a spoločensky prospešných služieb
Spolok Gabčíkovčania za Gabčíkovo – Bősiek Bősért társulat	Malá ulica 1481/17, 930 05 Gabčíkovo	rozvoj obce, regiónu, CR
Športový klub 1923 Gabčíkovo – Sportegyesület 1923 Bős	Hlavná 1039/21, 930 05 Gabčíkovo	rozvoj športu s osobitným zreteľom na rozvoj futbalu
Združenie Pre naše deti	ZŠ s vyu jaz.maďarským, Školská 1081, 930 05 Gabčíkovo	podpora zlepšenia podmienok vyučovacieho procesu, podnecovanie a podporovanie kultúrnych, športových aktivít organizovaných školou
Športový klub stolného tenisu Gabčíkovo	Budovateľská 598, 930 05 Gabčíkovo	telovýchovné združenie
YDNES RELAX	Vodárenská 1738/10, 930 05 Gabčíkovo	osveta, zdravie
Zápasnícka asociácia Žitného ostrova	Družstevná C/ 408, 930 05 Gabčíkovo	oblastné športové
Zápasnícky klub Gabčíkovo	Družstevná C/ 408, 930 05 Gabčíkovo	zápasenie, hlavne v grécko-rímskom štýle
Pro Bono Senior, občianske združenie	Cintorinská 605/8, 930 05 Gabčíkovo	sociálne, opatrovateľské

Strelecký klub Gabčíkovo	Žabia 3733, 930 05 Gabčíkovo	organizuje vzdelávacie a iné kurzy
Združenie pre rozvoj informatiky, Gabčíkovo	Bažantia 1123/1, 930 05 Gabčíkovo	IT, PC
AnIMaDe	Občianske združenie, odborová organizácia a organizácia zamestnávateľov	rozvoj obce, regiónu, CR, postihnutí zdravotne, sociálne, opatrovateľské
Violinda Design	Cintorínska 661/11, 930 05 Gabčíkovo	združenia je zveľadenie a podpora kultúry vzdelávania
Vydra	Nad Mlýnmi 1291/1, 930 05 Gabčíkovo	životné prostredie, rozvoj obce, regiónu, CR
Alternative Planet Saving	Ulica L. Amadého 1514/50, 930 05 Gabčíkovo	ochrana a tvorba životného prostredia
Astronomické združenie Corvus, Slovensko	Žabia 1102/18, 930 05 Gabčíkovo	organizuje vzdelávacie, výukové a doučovacie prednášky
Komplexná centrálna záchranná služba	Gabčíkovo 4106, 930 05 Gabčíkovo	záchranárske, hasičské, iné zdravotnícke
Občianske združenie Biotop lesoparku Gabčíkovo	Bažantia 559/39, 930 05 Gabčíkovo	rozvoj obce, regiónu, CR, životné prostredie
Základná organizácia OZ PŠaV pri Základnej škole s VJM Lászloa Amadea Gabčíkovo	ZŠ s VJMm Komenského 1081/1, 930 05 Gabčíkovo	odborárske združenia
Spolok na podporu Charkovskej Národnej Opery a Baletu	Dunajská 1346/79, 930 05 Gabčíkovo	divadelné, filmové, umenie, kultúra
Vyhľadávací a záchranný tím Slovenskej republiky	930 05 Gabčíkovo 4106	záchranárske, hasičské
Klub policajtov 21	Bratislavská 163/50, 930 05 Gabčíkovo	policajné, priatelia polície, záchranárske, hasičské
MŠK Gabčíkovo	Továrenská 521/60, 930 05 Gabčíkovo	zvýšiť informovanosť o šachovom hnutí u nás i vo svete a organizovať súťaže jednotlivcov a družstiev
EFC Gabčíkovo	Továrenská 4299, 930 05 Gabčíkovo	ázijské a bojové športové
Motocyklový klub Žitnoostrovskí býci	Hlavná 843, 930 05 Gabčíkovo	camping, caravan, motorizmus
FEDERÁCIA MEDZINÁRODNEJ POMOCI EURÓPA	Bratislavská 163/50, 930 05 Gabčíkovo	záchranárske, hasičské, iné zdravotnícke
Anolli klub	Malá ulica 1481/17, 930 05 Gabčíkovo	turistické, sociálne, opatrovateľské
Štúdio tanca a telesnej výchovy v Gabčíkove	Bratislavská 169, 930 05 Gabčíkovo	spev, tanec, hudba, iné športové
Združenie majiteľov poľovných pozemkov Dunaj II. k. ú. Gabčíkovo, Baka	Konopná 1355, 930 05 Gabčíkovo	poľovné pozemky
ŠPORTOVÝ KLUB RECON SQUAD	Bočná 1193/6, 930 05 Gabčíkovo	zabezpečovať všestranné podmienky pre účasť členov na telovýchovných, športových a turistických podujatiach
Slovenský Zväz Kyokushin Budo Kai	Gurdoňová 1680/10, 930 05 Gabčíkovo	ázijské a bojové športové
Združenie maďarských rodičov na Slovensku Základná škola Lászlóa Amadea s vyučovacím jazykom maďarským – Amade László Alapiskola Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége	Komenského 1081/1, 930 05 Gabčíkovo	maďarské, ZRPŠ, rodičovské
Csemadok Základná organizácia Gabčíkovo	Budovateľská 598/14, 930 05 Gabčíkovo	národnosti, kultúra, vzdelávanie, osvetová činnosť
Dobrovoľný hasičský zbor Gabčíkovo	Hlavná 1029/41, 930 05 Gabčíkovo Mesto	záchranárske, hasičské
Združenie maďarských rodičov na Slovensku Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Komenského 1113, Gabčíkovo – Bős Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége	Komenského 1113, 930 05 Gabčíkovo	maďarské, ZRPŠ, rodičovské
Združenie maďarských rodičov na Slovensku Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským na Cintorínskej ulici,Gabčíkovo – Temető Utcai Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda, Bős Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége	Cintorínska 5, 930 05 Gabčíkovo	maďarské, ZRPŠ, rodičovské
Základná organizácia Jednoty dôchodcov Gabčíkovo	Kvetná 302/13, 930 05 Gabčíkovo	organizuje a vedie starších občanov, iniciuje a podporuje rozvoj sociálnych služieb
Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR, základná organizácia Gabčíkovo	Polná 452/22, 930 05 Gabčíkovo	zdravotníctvo
SRRZ – RZ pri Materskej škole	Komenského 1113/2, 930 05 Gabčíkovo	zhromažďuje a rieši názory a námety, pripomienky a požiadavky rodičov

SRRZ – RZ pri Základnej škole	Komenského 1082/3, 930 05 Gabčíkovo	zhromažďuje a rieši názory a námety, pripomienky a požiadavky rodičov
SRZ – RZ pri Materskej škole s VJM	Cintorínska 664/5, 930 05 Gabčíkovo	zhromažďuje a rieši názory a námety, pripomienky a požiadavky rodičov
SRRZ – RZ pri Základnej umeleckej škole Csörgő Zsuzsa – Csörgő Zsuzsa Művészeti Alapiskola	Námestie Svätej Trojice 1042/4, 930 05 Gabčíkovo	zhromažďuje a rieši názory a námety, pripomienky a požiadavky rodičov
ZO OZ DLV pri SVP, š. p. Odštepný závod Bratislava, Závod Vodné dielo Gabčíkovo	Stupeň 0, 930 05 Gabčíkovo	odborárske združenia

Zdroj: Ministerstvo vnútra SR, 2024 https://ives.minv.sk/rmno/

Ostatné služby

Kostoly a cintoríny sú od nepamäti neoddeliteľnou súčasťou vidieckeho krajinného obrazu na Slovensku, kde sa prelínajú hlboké duchovné, kultúrne, historické a spoločenské dimenzie. Tieto miesta predstavujú nielen náboženské a duchovné centrá, ale sú aj dôležitými piliermi komunitného života, ktoré formujú identitu, tradície a kultúrne dedičstvo vidieckych spoločenstiev. Kostoly a cintoríny sú významnými miestami pre upevňovanie spoločenských väzieb a podporu komunitného ducha. Sú miestom stretnutí, spoločenských udalostí ktoré zosilňujú vzájomnú podporu a solidaritu medzi obyvateľmi.

Okrem vyššie uvedených zariadení občianskej vybavenosti v meste sa nachádza jeden cintorín, jeden dom smútku, jeden rímskokatolícky kostol (Kostol sv. Margity Antiochijskej) a jeden kostol reformovanej kresťanskej cirkvi.

Ochrana a bezpečnosť

Subjektmi prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti sú orgány, organizácie a inštitúcie, ktoré sú realizátormi preventívnych aktivít a opatrení uskutočňovaných samostatne alebo v partnerstve na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Podľa zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prevencii kriminality“) sa pod prevenciou kriminality rozumie „cieľavedomé, plánovité, koordinované a komplexné pôsobenie na príčiny a podmienky, ktoré vyvolávajú alebo umožňujú kriminalitu a inú protispoločenskú činnosť, s cieľom ich predchádzania, potláčania a zamedzovania; to sa vzťahuje aj na prevenciu inej protispoločenskej činnosti“.

Štatistické ukazovatele kriminality a inej protispoločenskej činnosti v okrese Dunajská Streda zodpovedajú celoslovenskému vývoju celkovej kriminality, ktorá má v posledných rokoch spravidla klesajúcu tendenciu. Mesto realizuje viac aktivít na prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti.

Vandalizmus ako forma antisociálneho správania, predstavuje nielen estetický a finančný problém pre komunity, ale tiež signalizuje hlbšie sociálne a kultúrne problémy. V malej obci vandalizmus má zvlášť silný dopad, keďže zdroje na opravy a prevenciu sú často obmedzené. Vandalizmus môže poškodiť nielen fyzické prostredie, ale aj sociálnu súdržnosť. Akt vandalizmu často vyvoláva pocit nespravodlivosti a frustrácie medzi obyvateľmi, ktorí sa starajú o svoje spoločenstvo. Vytvorenie zmysluplných aktivít a programov pre mládež môže odvrátiť mladých ľudí od zapojenia sa do vandalizmu tým, že im ponúkne alternatívne formy sebavyjadrenia a zmysluplného trávenia voľného času. Aktívne zapojenie občanov do ochrany a starostlivosti o verejné priestory môže vytvoriť silný odstrašujúci účinok voči potenciálnym vandalom.

Vandalizmus predstavuje vážnu výzvu, ktorá si vyžaduje koordinovanú reakciu zo strany celej komunity. Boj proti tomuto problému si vyžaduje kombináciu vzdelávania, zapojenia občanov, zlepšenia infraštruktúry a spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní. Investície do týchto stratégií nielenže pomôžu predchádzať vandalizmu, ale tiež posilnia spoločenskú súdržnosť a zlepšia celkovú kvalitu života. V konečnom dôsledku je boj proti vandalizmu bojom za zachovanie hodnôt, ktoré definujú zdravé a prosperujúce spoločenstvo.

Mesto Gabčíkovo podporuje činnosť odborníkov a subjektov, ktorí pôsobia v oblasti prevencie negatívnych spoločenských javov. V strednodobom horizonte je potrebné zvýšiť preventívne, informačno-propagačné a kontrolné aktivity, venovať pozornosť sociálne slabším

vrstvám obyvateľov mesta (a pri zistení problémov vo výchove riešiť konkrétne prípady v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a Policajným zborom SR).

Efektivita v boji proti kriminalite si vyžaduje komplexný prístup prevencie, riešenia zamerané na príčiny a vplyvy mikroprostredia a účinnú koordinovanú spoluprácu všetkých subjektov prevencie.

V strednodobom horizonte bude potrebné ďalej hľadať možnosti a prostriedky (vlastné zdroje, ako aj zdroje získané z dotácií a grantov) s cieľom využiť ich na podporu zníženia kriminality a iných nežiadúcich spoločenských javov, a tým uspokojiť sociálne a bezpečnostné štandardy modernej spoločnosti.

V strednodobom horizonte je potrebné pokračovať v budovaní a rozširovaní kamerových systémov, prvkov pasívnej ochrany majetku a osôb s cieľom vyššej bezpečnosti.

Zhodnotenie obdobia 2007 – 2015 – Vyhodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2007 – 2015

Názov projektu	Časový harmo-nogram	Koordinátor	Finančná náročnosť v EUR (SKK)	Verejné výdavky spolu v EUR (SKK)	Verejné výdavky v EUR (SKK)				Súkromné výdavky v EUR (SKK)	Poznámky
					miestne zdroje	regionálne (VUC) zdroje	národné zdroje/štátny rozpočet	zdroje EU		
Rekonštrukcia ZŠ s VJM Komenského ulica	2005	Obec Gabčíkovo	18.700.000 Sk		5 %	0	10 %	85 %	0	
11 + 12 Nájomných bytov, Parková ulica	2007	Obec Gabčíkovo	31.614.252.84 Sk		0	0	100 %	0	0	
18 bytový dom, Školská ulica	2008	Obec Gabčíkovo			0	0	0	0	100 %	Súkromná investícia
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice, Hlavná ulica	2010	Obec Gabčíkovo	248.812 €		5 %	0	10 %	85 %	0	
10 bytov nižšieho štandardu, Dunajská ulica	2010	Obec Gabčíkovo	137.469,57 €		40 %	0	60 %	0	0	
4 nájomné byty, Krátky rad	2011	Obec Gabčíkovo	244.692,81 €		0	0	100 %	0	0	
Vzájomné prepojenie turistických stredísk a ciest prostredníctvom kompy cez staré koryto Dunaja medzi obcami Gabčíkovo a Dunaremete	2011 - 2013	Obec Gabčíkovo	1.640.000 €		5 %	0	10 %	85 %	0	
14 bytový nájomný dom, Továrenská ulica	2014	Obec Gabčíkovo	685.793 €		0	0	100 %	0	0	

Zhodnotenie obdobia 2015 – 2024 – Projekty realizované mestom Gabčíkovo, resp. v partnerstve v období 2015 – 2024

Dátum realizácie	Vedúci projektu, kontakt	Kód projektu	Názov projektu	Zdroje financovania	Rozpočet projektu v EUR	Spoluúčasť mesta v EUR	Výstupy
2015	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Dobudovanie kanalizačnej siete	NFP	5 379 058.29,-	268 952.91,-	Zlepšenie odvádzanie splaškových vôd v meste
2016	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	11367508U02	Rekonštrukcia objektu MŠ na Komenského ulici	NFP	199 976.80,-	9 998.84,-	Obnovená budova materskej školy
2016	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Mestské nájomné byty – 12 b. j. (8+4) Krátky rad	ŠFRB Ministerstvo dopravy SR	498 100.00,-	0	Zvýšenie počtu nájomných bytov v meste
2016 – 2017	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	310041A218	Obnova budovy obecného úradu – zníženie energetickej náročnosti objektu	NFP	294 709.89,-	15 511.05,-	Obnovená budova Obecného úradu
2017 – 2018	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Prestavba križovatky ciest II/507 a II/506 Gabčíkovo	VÚC TT	400 000.00,-	0,-	Vybudovanie okružnej križovatky
2018	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Modernizácia MŠ na Cintorínskej ul. v Gabčíkove	BGA -Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.	323 945.58,-	55 938.80,-	Obnovená budova MŠ na Cintorínskej ul.

2018	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Polyfunkčný bytový dom s 18 b. j. – Krátky rad (13 b. j. pre mesto)	ŠFRB Ministerstvo dopravy SR	638 102.23,-	12.23,-	Zvýšenie počtu nájomných bytov v meste
2018	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Objekt „Csemadoku“	Vlastné zdroje	105 886.44,-	105 886.44,-	Priestory na činnosť miestnej organizácie „Csemadoku“
2019	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Bytový dom 19 b. j. Gabčíkovo	ŠFRB Ministerstvo dopravy SR	870 464.00,-	0,-	Zvýšenie počtu nájomných bytov v meste
2019	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	302020H822	Zvýšenie kapacity MŠ s VJS na Komenského ul. rekonštrukciou pavilónu „C“	NFP	372 715.28,-	18 635.76,-	Zvýšená kapacita MŠ Zvýšenie kvality predprimárneho vzdelávania
2019 – 2020	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	310011B561	EKODVOR Gabčíkovo – separovaný zber odpadu	NFP	799 248.77,-	39 962.44,-	Rozšírenie možností separovania odpadov, Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov
2020	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	302021T962	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti Gabčíkovo	NFP	823 528.02,-	41 176.40,-	Zlepšenie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti
2021	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Prístavba vedľajšej budovy k objektu hasičského zboru	Dotácia a vlastné zdroje	82 131.16,-	52 135.50,-	Rozšírené priestory pre Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ)

2022	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád		Bytový dom 27 b. j. Gabčíkovo	ŠFRB Ministerstvo dopravy SR	1 447 420.00,-	0,-	Zvýšenie počtu nájomných bytov v meste
2023	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	310011CAM8	Rozšírenie ekodvoru v Gabčíkove	NFP	489 371.60,-	24 468.58,-	Rozšírenie strojového vybavenia ekodvora
2023	Mesto Gabčíkovo Ing. Mészáros Árpád	310021AYU2	Vodozádržné opatrenia v meste Gabčíkovo	NFP	148 066.12,-	7 403.31,-	Zlepšenie úrovne odvodnenia a udržania vôd v oblasti

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Rozvoj mesta je úzko spätý s vonkajším prostredím, ktoré zahŕňa širokú škálu ekonomických, sociálnych, politických a environmentálnych faktorov. Poloha na juhu Slovenska prináša špecifické výzvy aj príležitosti, ktoré ovplyvňujú jeho hospodársky rast, životnú úroveň obyvateľov a celkovú atraktivitu pre investorov, návštevníkov a nových obyvateľov.

Okres Dunajská Streda zahrňuje 67 obcí – z toho 4 mestá – a rozprestiera sa na 1074,6 km² (rozlohou patrí medzi veľké okresy Slovenska). Okres sa v rámci Slovenska radí medzi väčšie aj počtom obyvateľov. Okres je významným administratívnym, hospodárskym, kultúrnym a vzdelávacím centrom Podunajského regiónu. Okres Dunajská Streda má relatívne stabilne rastúcu populáciu v dôsledku dobrej geografickej polohy – v blízkosti hlavného mesta SR. Okres Dunajská Streda susedí s okresmi: Senec, Galanta a Komárno. Dlhá južná hranica okresu je zároveň hranicou s Maďarskom. Susedstvo s Maďarskom zohráva významnú úlohu v rozvoji mesta Gabčíkovo a ovplyvňuje jeho ekonomickú, sociálnu aj kultúrnu dynamiku. Táto poloha prináša množstvo príležitostí.

Mesto Gabčíkovo je od okresného mesta vzdialené 13 km. Mikropriestor mesta charakterizuje typický bodový charakter osídlenia v poľnohospodárskej krajine, pričom okresné mesto Dunajská Streda tvorí centrálny rozvojový pól sídelnej štruktúry priestoru mesta.

Tab. 100: Zoznam obcí za okres Dunajská Streda

Baka	Baloň	Bellova Ves	Blahová	Blatná na Ostrove
Bodíky	Boheľov	Báč	Dobrohošť	Dolný Bar
Dolný Štál	Dunajská Streda	Dunajský Klátov	Gabčíkovo	Holice
Horná Potôň	Horné Mýto	Horný Bar	Hubice	Hviezdoslavov
Jahodná	Janíky	Jurová	Kostolné Kračany	Kráľovičove Kračany
Kvetoslavov	Kyselica	Kľúčovec	Kútniky	Lehnice
Lúč na Ostrove	Macov	Mad	Malé Dvorníky	Medveďov
Michal na Ostrove	Mierovo	Nový Život	Ohrady	Okoč
Orechová Potôň	Oľdza	Padáň	Pataš	Potônske Lúky
Povoda	Rohovce	Sap	Topoľníky	Trhová Hradská
Trnávka	Trstená na Ostrove	Veľká Paka	Veľké Blahovo	Veľké Dvorníky
Veľký Meder	Vieska	Vojka nad Dunajom	Vrakúň	Vydrany
Zlaté Klasy	Šamorín	Štvrtok na Ostrove	Čakany	Čenkovce
Čiližská Radvaň	Ňárad			

Okres Dunajská Streda patrí medzi okresy s pozitívnym populačným trendom. Oproti iným regiónom Slovenska vykazuje stabilný rast obyvateľstva, čo je spôsobené priaznivou ekonomickou situáciou, nízkou mierou nezamestnanosti a atraktivitou regiónu pre mladé rodiny. Priaznivý demografický vývoj vytvára potenciál pre rast pracovnej sily, čo je dôležitý faktor pre rozvoj hospodárstva. Okres Dunajská Streda má vyše 127 tisíc obyvateľov. Okres má rozmanitú populáciu s rôznorodou vekovou štruktúrou. Mesto Dunajská Streda ako okresné sídlo je najľudnatejším mestom v okrese.

V národnostnej štruktúre okresu Dunajská Streda má prevahu maďarská národnosť: podľa údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2021 vyše 70 % obyvateľov okresu tvorili obyvatelia maďarskej národnosti.

Materinský jazyk má zásadný význam pre rozvoj južného Slovenska. Podporuje kultúrnu identitu a súdržnosť, zlepšuje vzdelávanie a osobný rozvoj, prispieva k ekonomickému rastu, zabezpečuje sociálnu inklúziu a rovnosť, a podporuje medzikultúrny

dialóg a spoluprácu. Investície do vzdelávania a služieb v materinskom jazyku sú nevyhnutné pre udržateľný a inkluzívny rozvoj regiónu. 71,22 % obyvateľov okresu uvádza maďarčinu ako svoj materinský jazyk.

Tab. 101: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia (osoba) v období 2012 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Slovenská republika	5424687	5428792	5434712	5459781	5457873	5450421	5443120	5435343	5426252	5421349	5415949	5410836
Trnavský kraj	566114	565573	565296	565324	564917	563591	562372	561156	559697	558677	557608	556577
Okres Dunajská Streda	127025	126078	125238	123355	122825	121891	121028	120085	119306	118499	117884	117402

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 102: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 – celkový počet obyv.: 124669

slovenská (abs.)	slovenská (%)	maďarská (abs.)	maďarská (%)	rómska (abs.)	rómska (%)	rusínska (abs.)	rusínska (%)	česká (abs.)	česká (%)
30728	24.65	85586	68.65	1225	0.98	25	0.02	588	0.47

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 103: Štruktúra obyvateľov podľa ďalšej národnosti v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 – celkový počet osôb s ďalšou národnosťou: 8861

slovenská (abs.)	slovenská (%)	maďarská (abs.)	maďarská (%)	rómska (abs.)	rómska (%)	rusínska (abs.)	rusínska (%)	česká (abs.)	česká (%)
2328	26.27	2909	32.83	975	11	77	0.87	145	1.64

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 104: Štruktúra obyvateľov podľa materinského jazyka v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021

slovenský (abs.)	slovenský (%)	maďarský (abs.)	maďarský (%)	rómsky (abs.)	rómsky (%)	rusínsky (abs.)	rusínsky (%)	český (abs.)	český (%)
26617	21.35	88795	71.22	1488	1.19	47	0.04	539	0.43

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 105: Prirodzený prírastok obyvateľstva (osoba) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2011 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	-5506	-6915	-16896	-2439	3820	3346	4055	5206	1776	3687	2734	3098	8910
Trnavský kraj	-1152	-1481	-2332	-841	-25	-367	-209	-86	-458	-88	-234	-170	55
Okres Dunajská Streda	-216	-239	-484	-246	54	-85	-31	-20	-22	-82	-92	-70	-5

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 106: Migračné saldo (osoba) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2011 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	1401	995	2338	4347	3632	3955	3722	3885	3127	1713	2379	3416	2966
Trnavský kraj	1693	1758	1620	1248	1351	1586	1425	1545	1478	1157	1265	1238	1433
Okres Dunajská Streda	1163	1079	1053	776	880	948	974	799	829	697	574	607	659

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 107: Priemerný vek obyvateľa (rok) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2011 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	41,91	41,62	41,39	41,26	41,06	40,82	40,59	40,37	40,13	39,87	39,6	39,32	39,05
Trnavský kraj	42,78	42,49	42,26	42,23	41,99	41,72	41,48	41,23	40,98	40,72	40,44	40,15	39,86
Okres Dunajská Streda	42,31	42,07	41,85	41,88	41,66	41,41	41,16	40,93	40,7	40,45	40,16	39,84	39,56

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 108: Podiel osôb v predproduktívnom veku (percento) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2011 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	15,99	16,09	16,06	15,9	15,83	15,74	15,61	15,46	15,33	15,31	15,32	15,35	15,41
Trnavský kraj	14,89	14,96	14,89	14,68	14,58	14,48	14,31	14,12	13,97	13,91	13,87	13,85	13,89
Okres Dunajská Streda	14,92	14,93	14,84	14,65	14,57	14,48	14,35	14,19	14,03	13,95	13,95	14,04	14,11

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 109: Podiel osôb v produktívnom veku (percento) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2011 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	65,66	66,06	66,55	67,03	67,59	68,22	68,87	69,55	70,22	70,73	71,14	71,52	71,81
Trnavský kraj	66,21	66,63	67,17	67,57	68,23	68,96	69,69	70,45	71,19	71,74	72,22	72,67	72,97
Okres Dunajská Streda	67,23	67,64	68,31	68,63	69,27	69,98	70,76	71,55	72,33	72,9	73,27	73,49	73,62

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 110: Podiel osôb v poproduktívnom veku (percento) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2011 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	18,4	17,85	17,39	17,07	16,58	16,04	15,52	14,99	14,45	13,96	13,54	13,13	12,78
Trnavský kraj	18,9	18,41	17,94	17,75	17,19	16,56	16	15,43	14,85	14,35	13,91	13,47	13,14
Okres Dunajská Streda	17,9	17,43	16,84	16,72	16,16	15,54	14,9	14,26	13,64	13,15	12,78	12,48	12,27

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 111: Index ekonomického zaťaženia osôb (percento) na rôznych regionálnych úrovniach v období 2012 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Slovenská republika	52,3	51,38	50,26	49,2	47,95	46,59	45,21	43,77	42,41	41,39	40,57	39,81	39,25
Trnavský kraj	51,03	50,08	48,88	47,99	46,56	45	43,48	41,95	40,48	39,4	38,46	37,61	37,04
Okres Dunajská Streda	48,75	47,84	46,38	45,7	44,36	42,9	41,33	39,77	38,26	37,18	36,48	36,08	35,82

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva hrá kľúčovú úlohu v sociálnom a ekonomickom rozvoji regiónov. Kvalitné vzdelanie prispieva k zvýšeniu produktivity, inovácií a celkovej konkurencieschopnosti regiónov. Regióny s vysokou úrovňou vzdelania sú atraktívnejšie pre zahraničných aj domácich investorov, ktorí hľadajú kvalifikovanú pracovnú silu. To vedie k zvýšeniu investícií a tvorbe nových pracovných miest.

Vzdelanostná úroveň okresu je mierne pod celoslovenským priemerom, pričom prevažuje podiel obyvateľov so stredoškolským vzdelaním, avšak počet vysokoškolsky vzdelaných ľudí dynamicky rastie.

Investície do vzdelávania a rozvoja ľudských zdrojov sú nevyhnutné pre zabezpečenie dlhodobého a inkluzívneho rozvoja okresu. Preto je dôležité, aby vláda, miestne samosprávy, súkromný a mimovládny sektor spolupracovali na podpore vzdelania a vytváraní priaznivých podmienok pre rozvoj vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva.

Tab. 112: Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 (počet obyv.: 124669)

bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0 – 14 rokov (abs.)	bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0 – 14 rokov (%)	základné vzdelanie (abs.)	základné vzdelanie (%)	stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) (abs.)	stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) (%)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou) (abs.)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou) (%)
13167	10.56	24530	19.68	29040	23.29	28309	22.71
vyššie odborné vzdelanie (abs.)	vyššie odborné vzdelanie (%)	vysokoškolské vzdelanie (abs.)	vysokoškolské vzdelanie (%)	bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac (abs.)	bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)
6989	5.61	17258	13.84	447	0.36	4929	3.95

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 113: Štruktúra obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 (počet obyv.: 124669)

pracujúci (okrem dôchodcov) (abs.)	pracujúci (okrem dôchodcov) (%)	pracujúci dôchodca (abs.)	pracujúci dôchodca (%)	osoba na materskej dovolenke (abs.)	osoba na materskej dovolenke (%)	osoba na rodičovskej dovolenke (abs.)	osoba na rodičovskej dovolenke (%)	nezamestnaný (abs.)	nezamestnaný (%)
53516	42.93	7763	6.23	446	0.36	1215	0.97	4321	3.47
žiak strednej školy (abs.)	žiak strednej školy (%)	študent vysokej školy (abs.)	študent vysokej školy (%)	v osoba domácnosti (abs.)	v osoba domácnosti (%)	dôchodca (abs.)	dôchodca (%)	príjemca kapitálových príjmov (abs.)	príjemca kapitálových príjmov (%)
3869	3.1	1727	1.39	6903	5.54	23369	18.74	116	0.09
žiak základnej školy (abs.)	žiak základnej školy (%)	dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky (abs.)	dieťa do začatia povinnej školskej dochádzky (%)	iná (abs.)	iná (%)	nezistené (abs.)	nezistené (%)		
10755	8.63	8236	6.61	254	0.2	2179	1.75		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Pre okres je špecifické jeho rovinaté územie, tvorí ho Podunajská rovina. Geologická stavba územia je jednotná. V podloží ju tvoria vrstvy neogénnych uloženín, na ktorých sú mocné nánosy Dunaja, štrky, piesky, íly. Svojou geografickou polohou patrí k oblastiam s priaznivými prírodnými podmienkami (nížinná oblasť, teplá klíma, vodné zdroje, kvalitná pôda). Z hľadiska prírodných pomerov zohráva mimoriadne významnú úlohu prítomnosť rieky Dunaj.

Z celkovej rozlohy územia okresu 76 % tvorí poľnohospodárska pôda. Okrem toho, že okres patrí k najproduktívnejším poľnohospodárskym oblastiam, nachádzajú sa tu rozsiahle

zásoby podzemných pitných vôd nadregionálneho významu. Z toho dôvodu bola prevažná časť okresu vyhlásená za chránenú oblasť prirodzenej akumulácie vôd Žitného ostrova.

Rastlinstvo a živočíšstvo v tomto regióne je veľmi rozmanité a bohaté. K vzácnym rastlinným druhom patria slanomilné rastliny: *palina prímorská, skorocel prímorský* a vodné rastliny *salvínia plávajúca* a *lekno biele*. Typickým pre okres je živočíšstvo kultúrnych stepí: *bažant obyčajný, jarabica poľná, syseľ obyčajný*. Z chránených živočíšnych druhov sa tu vyskytujú najmä vodné vtáky: *kormorán veľký, myšiarka močiarna, rybárik riečny, blatniak tmavý, chocholačka sivá* a *volavka purpurová*. Znovu naplnené, dlhé roky vysychajúce, vodné ramená a vodné dielo Gabčíkovo priťahujú množstvo vodného vtáctva, vyskytuje sa tam vyše 90 druhov.

Štruktúra využitia zeme je kritickým aspektom regionálneho rozvoja, pretože určuje, ako sú rôzne územia použité na rôzne účely, ako poľnohospodárstvo, lesníctvo, urbanizáciu, priemysel alebo ochranu prírody. Efektívne a udržateľné využívanie zeme môže mať významné ekonomické, sociálne a environmentálne dopady na regióny.

Hospodársky výkon okresu Dunajská Streda je výsledkom kombinácie silných priemyselných odvetví, prosperujúceho poľnohospodárstva, rastúceho cestovného ruchu a dobrej infraštruktúry.

Okres Dunajská Streda má tradične silné postavenie v poľnohospodárstve, najmä v pestovaní obilia a zeleniny. Rovinatý charakter krajiny a úrodná pôda umožňujú intenzívne využívanie moderných agrotechnológií. Okres Dunajská Streda je jedným z najúrodnejších regiónov na Slovensku. Veľká časť pôdy je využívaná na poľnohospodárske účely, najmä na pestovanie pšenice, kukurice, slnečnice a repky olejnej. Poľnohospodárstvo tradične prispieva k exportným možnostiam regiónu. Hlavné výzvy poľnohospodárstva v okrese:

- klimatické zmeny (suchá a extrémne teploty),
- konkurenčný tlak zo zahraničia.

Tab. 114: Štruktúra využitia zeme v okrese Dunajská Streda k 31. 12. 2023

	Celková výmera územia mesta	Poľnohospodárska pôda	Lesný pozemok	Vodné plochy	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatné plochy
v m²	1074589421	798357961	70199135	85616862	79932141	40483322
v %	100.00	74.29	6.53	7.97	7.44	3.77

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Graf 2:

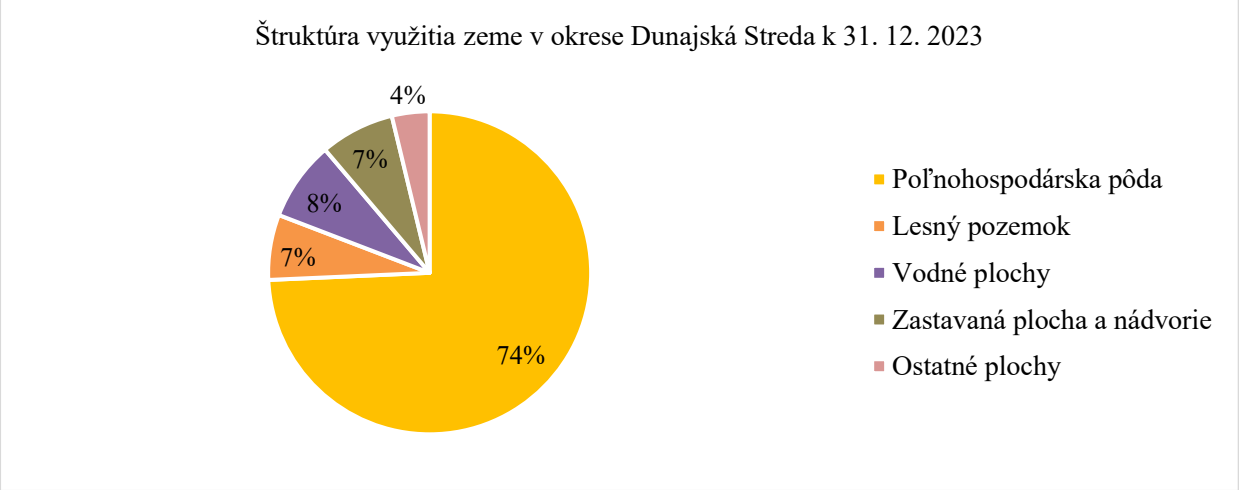

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 115: Štruktúra využitia poľnohosp. pôdy v okrese Dunajská Streda k 31. 12. 2023

	Celková výmera poľnohosp. p.	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast
v m²	798357961	730845066	0	7100992	22335933	12672403	25403567
v %	100.00	91.54	0.00	0.89	2.80	1.59	3.18

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Graf 3:

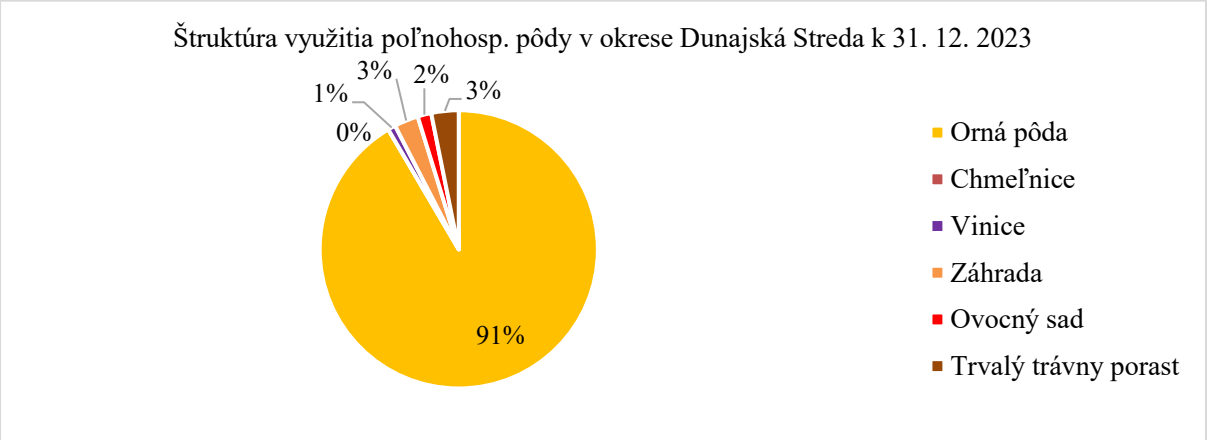

Poznámka: Údaje k 31. 12. 2023
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Domový a bytový fond, ktorý predstavuje súbor obytných budov a bytových jednotiek v regióne, zohráva kľúčovú úlohu v regionálnom rozvoji. Jeho stav, dostupnosť a kvalita majú priame dopady na ekonomiku, sociálnu kohéziu, demografické trendy a celkovú kvalitu života v danej oblasti. Kvalitný a dostatočne veľký domový a bytový fond môže pritiahnuť nové investície, podniky a pracovné príležitosti, čo vedie k ekonomickému rastu regiónu. V roku 2021 (SODB 2021) bolo v okrese Dunajská Streda 37685 domov a 55449 bytov.

Tab. 116: Štruktúra domov podľa typu domu v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 37685)

rodinný dom (abs.)	rodinný dom (%)	bytový dom (abs.)	bytový dom (%)	polyfunkčná budova (abs.)	polyfunkčná budova (%)	ostatné budovy na bývanie (abs.)	ostatné budovy na bývanie (%)	neskolaudovaný rodinný dom (abs.)	neskolaudovaný rodinný dom (%)
33786	89,65	1879	4,99	147	0,39	667	1,77	181	0,48
núdzový objekt, neurčený na bývanie (abs.)	núdzový objekt, neurčený na bývanie (%)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (abs.)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (%)	ostatné (abs.)	ostatné (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
80	0,21	113	0,3	804	2,13	28	0,07		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 117: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 (počet domov spolu: 37685)

septik, žumpa (abs.)	septik, žumpa (%)	prípojka na kanalizačnú sieť (abs.)	prípojka na kanalizačnú sieť (%)	domáca čistička odpadových vôd (abs.)	domáca čistička odpadových vôd (%)
18644	49.47	17523	46.5	362	0.96
bez kanalizácie (abs.)	bez kanalizácie (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
722	1.92	434	1.15		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Tab. 118: Štruktúra bytov podľa typu domu v okrese Dunajská Streda k 1. 1. 2021 (počet bytov spolu: 55449)

rodinný dom (abs.)	rodinný dom (%)	bytový dom (abs.)	bytový dom (%)	polyfunkčná budova (abs.)	polyfunkčná budova (%)	ostatné budovy na bývanie (abs.)	ostatné budovy na bývanie (%)	neskolaudovaný rodinný dom (abs.)	neskolaudovaný rodinný dom (%)
34217	61.71	17663	31.85	1176	2.12	839	1.51	187	0.34
núdzový objekt, neurčený na bývanie (abs.)	núdzový objekt, neurčený na bývanie (%)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (abs.)	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia (%)	ostatné (abs.)	ostatné (%)	nezistený (abs.)	nezistený (%)		
84	0.15	429	0.77	826	1.49	28	0.05		

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024, https://www.scitanie.sk/

Okres Dunajská Streda je jedným z ekonomicky najdynamickejších regiónov v Trnavskom kraji. Výhodná geografická poloha v blízkosti hlavného mesta Bratislavy a maďarských hraníc, spolu s kvalitnou dopravnou infraštruktúrou a silnou priemyselnou a poľnohospodárskou základňou, robí z tohto okresu významné centrum hospodárskej aktivity.

Okres Dunajská Streda má rozvinutý priemyselný sektor, ktorý zahŕňa výrobu automobilových komponentov, potravinársky priemysel, stavebníctvo. Hospodárske výkony okresu v období 2020 – 2021 boli výrazne poznačené negatívnymi následkami pandémie COVID19, vrátane jej vplyvu na zdravie a život ľudí žijúcich v tomto regióne. Najväčšie priemyselné zóny sa nachádzajú v mestách Dunajská Streda, Veľký Meder a Šamorín, kde sa koncentrujú významné výrobné podniky.

V rámci Trnavského kraja okres Dunajská Streda patrí medzi okresy s vyššími mierami nezamestnanosti. Okres Dunajská Streda na základe výšky priemerných miezd patrí medzi podpriemerné regióny Slovenska, príjmy tunajších obyvateľov sú výrazne pod krajským a celoslovenským priemerom.

Tab. 119: Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese Dunajská Streda k 31. 12. v období 2010 – 2023

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Počet UoZ	2362	2797	3334	4137	1843	2025	2537	4330	6347	7419	8137	8733	7927	7514

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 120: Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie v okrese Dunajská Streda k 31. 12. v období 2010 – 2023

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Počet UoZ	1444	1721	2006	2392	1140	1320	1567	2634	3581	4070	4326	4627	4235	3912

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 121: Miera evidovanej nezamestnanosti na rôznych regionálnych úrovniach k 30. 06. 2024

Územie	*Prítok UoZ v mesiaci	*Odtok UoZ v mesiaci	Stav UoZ ku koncu mesiaca	Počet nedisponibilných UoZ					*Obyvateľstvo v produktívnom veku (OPV)*	Počet disponibilných UoZ v produktívnom veku	Podiel UoZ v PV na OPV (v %) (PU)	Podiel disponibilných UoZ v PV na OPV (v %) (PDU)
				spolu	z toho							
					Vzdelávanie a príprava pre trh práce, Rekvalifikácia	Dočasná pracovná neschopnosť a OČR	Absolventská prax a Prax pre mladých	Menšie obecné služby a PUPN				
Okres Dunajská Streda	382	310	2 570	259	7	231	5	16	87 453	2 310	2,94	2,64
Okres Galanta	293	246	1 674	118	9	109	0	0	66 580	1 556	2,51	2,34
Okres Hlohovec	123	104	699	62	5	57	0	0	28 542	637	2,45	2,23
Okres Piešťany	142	132	941	99	6	93	0	0	40 630	842	2,32	2,07
Okres Senica	213	210	1 815	131	12	92	0	27	39 987	1 684	4,54	4,21
Okres Skalica	148	136	839	45	6	39	0	0	31 592	794	2,66	2,51
Okres Trnava	415	340	2 193	134	13	122	0	0	88 998	2 058	2,46	2,31
Trnavský kraj	1 716	1 478	10 731	848	58	743	5	43	383 782	9 881	2,80	2,57
Slovensko	*16 973*	*16 036*	*166 094*	*27 890*	*936*	*12 914*	*59*	*14 368*	*3 632 461*	*138 173*	*4,57*	*3,80*

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, https://www.upsvr.gov.sk/ 2024

Okres Dunajská Streda by mohol byť príťažlivým miestom pre potenciálnych investorov v budúcnosti v dôsledku dobrej dopravnej polohy územia (v blízkosti miest Bratislava a Győr [Maďarsko]), kvalitnej pracovnej sily a infraštruktúrnej vybavenosti (v dopravnej vybavenosti územia veľký prínos predstavuje rýchlostná komunikácia R7, avšak pre udržateľný rozvoj okresu je potrebné pokračovať vo výstavbe tejto komunikácie).

Súčasná výkonnosť ekonomiky okresu je mierne nižšia ako priemer Slovenska (čo naznačuje aj ukazovateľ, ako priemerná mesačná nominálna mzda), avšak potenciál pre rozvoj hospodárstva regiónu je veľmi veľký – do roku 2030 sa okres môže stať jedným z najrozvinutejších hospodárskych centier Slovenska.

Nevyhnutným činiteľom pre rozvoj regiónu je prílev zahraničných investícií (ktoré v uplynulých rokoch smerovali hlavne do Dunajskej Stredy a Šamorína, resp. do obce Kostolné Kračany), rozvoj progresívnych technológií, informačného a poradenského systému pre potreby podnikateľskej sféry. Najmladším priemyselným parkom okresu je Žitnoostrovský priemyselný park v obci Kostolné Kračany v susedstve mesta Dunajská Streda. Predpokladom úspešnosti je skvalitňovanie spolupráce podnikateľov a samospráv a ich integrácia do všetkých rozvojových oblastí a rozvoj cezhraničnej spolupráce.

Podnikateľská aktivita, realizovaná právnickými osobami (napr. spoločnosťami s ručením obmedzeným, akciovými spoločnosťami) a fyzickými osobami (živnostníkmi), je jedným z hlavných motorov regionálneho rozvoja. Súkromní podnikatelia – fyzické osoby nezapísané v OR[2] zohrávajú dôležitú úlohu v hospodárskom živote a vo vývoji konkurencieschopnosti každého regiónu. Vzhľadom na počet súkromných podnikateľov – fyzických osôb nezapísaných v OR postavenie regiónu je v celoštátnom pomere silnejšie než v oblasti podnikov (právnických osôb). Z pohľadu štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE najviac fyzických osôb – živnostníkov pôsobilo v stavebníctve, väčšie zastúpenie bolo aj vo veľkoobchode a maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov a v priemyselnej výrobe.

Najvyšší počet zamestnancov v okrese Dunajská Streda pracuje v rámci obsluhy strojov a zariadení, ktorí predstavujú viac než pätinu výberovej vzorky zamestnancov. Pomerne vysoký podiel majú aj technickí, zdravotnícki a pedagogickí zamestnanci, prevádzkoví zamestnanci v službách a obchode a remeselní a kvalifikovaní robotníci v príbuzných odboroch. Vzhľadom na odvetvovú skladbu zamestnancov je dominantou okresu priemysel, ktorý zamestnáva viac ako tretinu z výberovej vzorky zamestnancov. Na druhom mieste sa nachádzajú zamestnanci v sekcii veľkoobchod a maloobchod; oprava motor. vozidiel, za nimi nasledujú zamestnanci verejnej správy a obrany; povinného sociálneho zabezpečenia a zamestnanci dopravy a skladovania.

Najväčší zamestnávatelia okresu sa nachádzajú v okresnom centre (napr. METRANS /Danubia/, a. s. [profil: logistika, nákladná doprava, prevádzka terminálu kombinovaj dopravy; stav zamestnancov ku dňu 31. 12. 2021 bol 591]), Wertheim T, s. r. o. [profil: zámočníctvo, výroba zdvíhacích a manipulačných zariadení, výroba kovových výrobkov; stav zamestnancov ku dňu 31. 12. 2022 bol 378], Wertheim Kovo, s. r. o. [profil: výroba kovových výrobkov, kovoobrábanie a zámočnícke práce, vrátane úpravy povrchov nanášaním farieb, a to pre konštrukcie pohyblivých schodov a chodníkov a zvárané konštrukcie; stav zamestnancov ku dňu 31. 12. 2022 bol 65] atď.) a v jeho susedstve – v priemyselnom parku Obce Kostolné

[2] Fyzické osoby – podnikatelia, nezapísaní v obchodnom registri, sú osoby, podnikajúce na vlastnú zodpovednosť, podľa osobitných predpisov. Sú to živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského zákona), osoby so slobodným povolaním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona napr. advokáti, lekári, audítori a i.) a samostatne hospodáriaci roľníci.

Kračany (ktorý má rozlohu 150 hektárov a disponuje kompletnou infraštruktúrou, ktorá je vo vlastníctve obce; v súčasnosti tam nachádza pracovné uplatnenie vyše 2000 ľudí; medzi najväčšie firmy patrí Schindler Dunajská Streda a. s. [profil: výroba eskalátorov a výťahov; stav zamestnancov ku dňu 31. 12. 2023 bol 435]).

Okrem Dunajskej Stredy ďalšie významné hospodárske centrá okresu sú mesto Veľký Meder a mesto Šamorín. Veľký Meder je jedným z najvýznamnejších turistických centier na juhu Slovenska – o to sa stará termálny a 100-hektárový lesopark na okraji mesta, ktorý predstavuje posledný pozostatok bývalého veľkého dubového lesa v Podunajskej nížine, ktorý je na Žitnom ostrove jedinečný. V meste Veľký Meder sú aj veľké priemyselné podniky: Webasto-Edscha Cabrio Slovakia s. r. o. (výroba strešných systémov pre kabriolety), Mliekareň Euromilk a. s. (firma sa zaoberá spracovávaním surového kravského mlieka, výrobou a distribúciou mliečnych produktov; výrobná štruktúra je úzko špecializovaná na trvanlivé mlieko UHT, trvanlivú šľahačku, smotanu, maslo a sušené mliečne pudingy).

V meste Šamorín sa nachádza moderný priemyselný park, funguje už vyše 15 rokov, pričom v ňom figurujú hlavne talianske firmy zamerané na automobilový priemysel. Medzi významné spoločnosti priemyselného parku patrí MEVIS Slovakia, s. r. o. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti MEVIS Slovakia, s. r. o. je výroba kovov a kovových výrobkov, nástrojárstvo v oblasti kovovýroby. Stav zamestnancov ku dňu 31. 12. 2023 bol 201 a ďalších 94 pracovníkov pracovalo u nich cez personálne agentúry. Spoločnosť MEVIS Slovakia, s. r. o. plánuje v nasledujúcom období rozširovať výrobu, aby pokryla narastajúce objednávky zákazníkov, najmä z automobilového priemyslu (osobných aj nákladných vozidiel) a tiež z odvetvia domácich elektrospotrebičov (zdroj: Výročná správa MEVIS Slovakia, s. r. o. za rok 2023).

Druhé najväčšie mesto okresu je významné aj v cestovnom ruchu v dôsledku výstavby rezortu x-bionic® sphere od roku 2014, tento rekreačno-športovo-kongresový areál vznikol vďaka myšlienke vytvoriť kvalitné podmienky pre každého, kto nielen rád športuje, ale chce kvalitný relax, gastronómiu (návštevníci rezortu okrem špičkových športovísk s olympijskými parametrami a vybavením nájdu široké možnosti oddychu) a konferenčné podmienky. Prevádzku rezortu X-BIONIC® SPHERE zabezpečuje X-BIONIC® SPHERE a. s. V roku 2016 rezort získal štatút Slovenského olympijského tréningového centra, ktorý poskytuje profesionálne podmienky pre výkon 27 olympijských športov. Súčasťou areálu je jedno z najväčších a najmodernejších olympijských jazdeckých centier, moderný atletický štadión, hotel (X-BIONIC® Hotel s kapacitou 282 izieb) i kongresové priestory. Ku dňu 31. 12. 2023 X-BIONIC® SPHERE a. s. zamestnávala 176 zamestnancov v trvalom pracovnom pomere (zdroj: Výročná správa X-BIONIC® SPHERE a. s. za rok 2023).

Mesto Gabčíkovo patrí medzi najmladšie mestá na Slovensku. Jednou z najväčších atrakcií mesta je Vodné dielo Gabčíkovo, ktoré patrí medzi najväčšie vodohospodárske projekty v Európe a svojou výrobou elektriny je najväčšou vodnou elektrárňou na Slovensku. Vo vodnej elektrárni je inštalovaných spolu 8 agregátov s výkonom po 90 MW.

Sektor služieb v okrese sa neustále rozvíja, pričom kľúčovými oblasťami sú:

- maloobchod a veľkoobchod – rast nákupných centier a supermarketov
- cestovný ruch a rekreácia – turistický potenciál okresu je značný, ale stále nedostatočne využitý.

Okres Dunajská Streda je známy svojimi termálnymi kúpaliskami a wellness centrami, ktoré sú obľúbené medzi domácimi aj zahraničnými turistami. V okrese sa cestovný ruch veľmi

rýchlo rozvíja. Využíva sa najmä ako rekreačné zázemie Bratislavy pre víkendové pobyty vo vlastných objektoch a na výlety najmä v letnom období za kúpaním. V súčasnosti je región Žitného ostrova vyhľadávaný najmä menej solventnou klientelou ako miesto lacnej dovolenky. Pre turizmus je mimoriadne dôležitý celkový stav územia a jeho podmienky, vrátane tých umelo vytvorených. V strednodobom horizonte cestovný ruch v regióne bude významnou ekonomickou aktivitou – čo potvrdzuje stúpajúci trend výstavby hotelov a ďalších ubytovacích zariadení za ostatné roky. Okres Dunajská Streda má široké možnosti pre rozvoj cestovného ruchu, čo bolo predurčené už aj v strategickom pláne rozvoja cestovného ruchu z dielne Ministerstva hospodárstva SR „Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike“. Konkurencieschopnosť riešeného regiónu na trhu cestovného ruchu medzi inými ovplyvňujú hlavne nasledovné faktory:

- výhodná geografická poloha regiónu v rámci strednej Európy (nachádza sa v silne urbanizovanom ekonomickom trojuholníku Bratislava – Budapešť – Viedeň) – tieto veľmi dobré polohové predpoklady umožňujú, aby priťahoval hostí a návštevníkov zo Slovenska, ako aj zo susediacich zahraničných regiónov (a zároveň môže profitovať aj zo silného tranzitu),
- bohatý kultúrno-historický a spoločenský potenciál regiónu,
- vzácne prírodné prostredie regiónu (rieky, geotermálne pramene, lužné lesy atď.).

Okres sa vyznačuje diverzitou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi, folklórom a kultúrnymi festivalmi (okres možno označiť za „okres festivalov“ každoročne sa tu organizuje veľké množstvo kultúrnych festivalov (jazzové, divadelné, detské, gastronomické, národnostné). Rozvoj turizmu v okrese sa môže popri cykloturistike a termálnych areáloch zakladať na vidieckom turizme, ponuke tichých lokalít, miestnych tradíciách, zachovanom kolorite a gastronómii. Nutné je však budovať zariadenia, ktoré sa kvalitou svojej ponuky vyrovnajú úrovni v susednom Maďarsku. V takom prípade je reálne získať aj solventnejšiu klientelu v porovnaní so súčasnosťou.

Tab. 122: Vývoj počtu fyzických osôb – podnikateľov v okrese Dunajská Streda v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Fyzické osoby – podnikatelia (osoby)	10499	10598	9871	8935	9231	8803	9338	9305	9080	9939	10149	10571	10983	11370	11624	11777	11276	10800	9879

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 123: Vývoj počtu živnostníkov v okrese Dunajská Streda v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Živnostníci (osoby)	9845	9981	9244	8337	8631	8146	8750	8723	8548	9055	9323	9799	10233	10621	10846	10994	10445	9953	9026

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Z hľadiska podnikateľskej aktivity právnických a fyzických osôb možno konštatovať, že podiel právnických osôb i fyzických osôb na tisíc obyvateľov okresu je mierne nad priemerom Slovenska. V okrese Dunajská Streda najpočetnejšie zastúpenie majú podnikateľské subjekty s počtom zamestnancov 0 – 19. Podnikateľské aktivity malých podnikov a živnostníkov v regióne sú zamerané prevažne na oblasť služieb (obchodná a sprostredkovateľská činnosť, poskytovanie iných služieb pre obyvateľstvo).

Tab. 124: Vývoj počtu živnostníkov na rôznych regionálnych úrovniach v období 2023 – 2013

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Slovenská republika	376 745	376 991	350 236	312 269	323 896	303 961	323 948	322 968	316 460	337 182	352 709
Trnavský kraj	40 948	40 822	37 654	32 980	34 001	32 193	34 946	34 714	33 950	35 883	37 338
Okres Dunajská Streda	9 845	9 981	9 244	8 337	8 631	8 146	8 750	8 723	8 548	9 055	9 323

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 125: Vývoj počtu právnických osôb (spolu) v okrese Dunajská Streda v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Právnické osoby spolu	6606	6653	6538	6554	6209	5736	5380	4934	4395	5583	5303	4801	4538	4154	3745	3456	2976	2707	2359

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 126: Vývoj počtu právnických osôb – ziskových v okrese Dunajská Streda v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Právnické osoby ziskové	5912	5912	5768	5830	5541	5091	4799	4584	4129	4554	4322	3855	3625	3305	2945	2690	2245	2005	1700

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 127: Vývoj počtu právnických osôb – neziskových v okrese Dunajská Streda v období 2023 – 2005

Rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Právnické osoby neziskové	694	741	770	724	668	645	581	350	266	1029	981	946	913	849	800	766	731	702	659

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 128: Vývoj počtu podnikov na rôznych regionálnych úrovniach

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Slovenská republika	264 086	266 583	258 090	258 813	247 022	230 143	219 466	210 766	193 262	196 355
Trnavský kraj	23 749	23 794	22 994	23 402	22 115	20 494	19 361	18 618	17 048	17 778
Okres Dunajská Streda	5 912	5 912	5 768	5 830	5 541	5 091	4 799	4 584	4 129	4 554

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 129: Štruktúra podnikov podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev. 2 v okrese Dunajská Streda v roku 2020 a v roku 2022

	Spolu	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	Priemysel spolu	Ťažba a dobývanie	Priemyselná výroba	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	Stavebníctvo	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	Doprava a skladovanie	Ubytovacie a stravovacie služby	Informácie a komunikácia	Finančné a poisťovacie činnosti	Činnosti v oblasti nehnuteľností	Odborné, vedecké a technické činnosti	Administratívne a podporné služby	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	Vzdelávanie	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	Umenie, zábava a rekreácia	Ostatné činnosti
Počet k 31. 12. 2020	5830	247	749	4	700	7	38	661	990	387	250	228	11	273	908	691	0	69	149	63	154
Počet k 31. 12. 2022	5912	251	747	6	691	5	45	690	925	363	253	263	16	299	990	695	0	84	147	73	116

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Tab. 130: Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) v okrese Dunajská Streda v roku 2020 a v roku 2022

	Spolu	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	Priemysel spolu	Ťažba a dobývanie	Priemyselná výroba	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	Stavebníctvo	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	Doprava a skladovanie	Ubytovacie a stravovacie služby	Informácie a komunikácia	Finančné a poisťovacie činnosti	Činnosti v oblasti nehnuteľností	Odborné, vedecké a technické činnosti	Administratívne a podporné služby	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	Vzdelávanie	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	Umenie, zábava a rekreácia	Ostatné činnosti
Počet k 31. 12. 2020	8337	171	815	1	793	0	21	2580	1491	294	315	272	56	30	1177	489	0	88	13	51	495
Počet k 31. 12. 2022	9981	203	1021	1	934	1	85	2892	1650	431	342	320	75	29	1467	782	0	106	15	61	587

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2024

Súkromný podnikatelia – fyzické osoby nezapísané v OR[3] zohrávajú dôležitú úlohu v hospodárskom živote a vo vývoji konkurencieschopnosti každého regiónu. Vzhľadom na počet súkromných podnikateľov – fyzických osôb nezapísaných v OR postavenie regiónu je v celoštátnom pomere silnejšie než v oblasti podnikov (právnických osôb). Z pohľadu štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE najviac fyzických osôb – živnostníkov pôsobilo v stavebníctve, väčšie zastúpenie bolo aj vo veľkoobchode a maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov a v priemyselnej výrobe.

Aktívne podnikateľské prostredie zároveň zvyšuje konkurencieschopnosť regiónu, podporuje internacionalizáciu a prispieva k infraštruktúrnemu a urbanistickému rozvoju. Podpora a rozvoj podnikateľských aktivít sú teda kľúčové pre dosiahnutie dlhodobého a udržateľného rozvoja okresu Dunajská Streda.

Príjmy generované podnikateľskou aktivitou umožňujú zvýšenie životnej úrovne obyvateľov, čo sa prejavuje v lepšom prístupe k bývaniu, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti a iným službám. Úspešné podniky môžu prispievať k miestnemu rozvoju aj prostredníctvom sponzoringu a podpory komunitných aktivít. Podniky často podporujú kultúrne a spoločenské podujatia, ktoré obohacujú kultúrny život v regióne a posilňujú identitu miestnej komunity.

Ekonomický vývoj okresu i celej krajiny ovplyvňujú globálne procesy. Vysoká inflácia a vysoké ceny energií zvyšujú náklady firiem a spôsobia spomalenie ekonomického rastu celého Slovenska. Reálne mzdy majú klesajúci trend a spolu s nimi klesne aj spotreba domácností. Hlavným rizikom je ďalší nárast cien energetických surovín a obmedzenie fyzických dodávok zemného plynu z Ruska. Hrozbou je taktiež zhoršenie vývoja vojny na Ukrajine a s tým spojené negatívne vplyvy na dodávateľské reťazce a zahraničný obchod. Miera nezamestnanosti stagnuje. Zamestnanosť je ťahaná výlučne nárastom cudzincov. Volatilita v externom prostredí (obchodné bariéry, slabý dopyt z Číny, atď.) môže zvýšiť infláciu a oddialiť oživenie exportu. V roku 2025 HDP vzrastie o 2,2 %, hlavne vďaka injekcii zo zdrojov Plánu obnovy. Pracovné miesta pribudnú pozvoľne a nezamestnanosť dosiahne historicky nízke hodnoty. Zrýchlenie inflácie stlmí spotrebu domácností, ale zotavovanie ekonomiky eurozóny potiahne export. Ekonomický rast bude vrcholiť v roku 2026 na 2,4 % vďaka pokračujúcemu čerpaniu z Plánu obnovy (zdroj: Ministerstvo financií SR, 61. zasadnutie Výboru pre makroekonomické prognózy (september 2022), 70. zasadnutie Výboru pre makroekonomické prognózy (september 2024)).

Okres Dunajská Streda je ekonomicky silný a perspektívny región, ktorý má stabilný priemysel, rozvíjajúce sa služby a strategickú polohu. Hlavné výzvy pre hospodársky rozvoj okresu Dun. Streda:

- dopady klimatických zmien – poľnohospodárstvo musí adaptovať nové technológie (zavlažovanie, ekologické hospodárenie),
- nedostatočne rozvinutá dopravná sieť,
- rast cien nehnuteľností – zvýšený dopyt po bývaní spôsobuje cenový tlak.

Ak sa okresu podarí posilniť vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva, rozvíjať dopravnú infraštruktúru, investovať do ekologických riešení, rozvíjať cestovný ruch/služby a podporovať

[3] Fyzické osoby – podnikatelia, nezapísaní v obchodnom registri, sú osoby, podnikajúce na vlastnú zodpovednosť, podľa osobitných predpisov. Sú to živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského zákona), osoby so slobodným povolaním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona napr. advokáti, lekári, audítori a i.) a samostatne hospodáriaci roľníci.

modernizáciu priemyslu, môže sa stať jedným z lídrov hospodárskeho rozvoja na Slovensku do roku 2030.

Základné socioekonomické priestorové väzby mesta Gabčíkovo a formy medzimestskej spolupráce

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 mesto Gabčíkovo má výhodnú strategickú polohu: je súčasťou bratislavsko-trnavského regiónu s dominantnou pôsobnosťou metropolitného ťažiska osídlenia.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 vyhodnotila jednotlivé obce ako terciárne centrá, t. j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou), resp. predpokladov vytvorenia kvartérnej obslužnosti.

Na základe vyhodnotenia jednotlivých skupín zariadení občianskej vybavenosti bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí, ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie. Prvé tri skupiny sú členené na dve podskupiny.

Na základe zastúpenia vybraných druhov zariadení sociálnej infraštruktúry je mesto Dunajská Streda v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 zaradené do miest druhej skupiny a prvej podskupiny – sú to mestá, ktoré majú nadregionálny až celoštátny význam (v Trnavskom kraji sa nachádza už len jedno také mesto: Piešťany).

Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, pričom zahŕňa minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, pričom zahŕňa minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 odporúča sa na riešenom území prednostne podporovať územný rozvoj v smere týchto osí:

• Žitnoostrovno-dunajská rozvojová os – rozvojová os druhého stupňa: Bratislava – Dunajská Streda – Komárno – Štúrovo,
• Južnoslovenská rozvojová os – rozvojová os druhého stupňa: Dunajská Streda – Nové Zámky – Želiezovce – Šahy – Veľký Krtíš –Lučenec (v úseku Dunajská Streda – Nové Zámky, ako komunikačno-sídelnú os),
• Dudvážska rozvojová os – rozvojová os tretieho stupňa: Galanta – Dunajská Streda.

Rozvoj mesta Gabčíkovo ovplyvňujú vyššie spomenuté rozvojové osi.

Polohový potenciál riešeného územia je veľmi vysoký, riešené územie:
- *leží v blízkosti Bratislavy a Győr (vzdialená 39 km od Bratislavy [od mestskej časti Čunovo, kým 40 od mestskej časti Podunajské Biskupice] a len 27 km od Győr), t. j. mesto Gabčíkovo je súčasťou ťažiskového jadra stredoeurópskeho mestského regiónu Viedeň – Bratislava – Győr.*

Poloha Gabčíkova voči rozvojovému pólu prvého stupňa ako Dunajská Streda (23 tisíc obyvateľov a podľa KURS 2001 v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 je to sídlo nadregionálneho až celoštátneho významu) je dobrá, Gabčíkovo je vzdialené od mesta Dunajská Streda 13 km.

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 je riešené územie súčasťou euroregiónov:
- euroregiónu „Podunajský trojspolok“ s Maďarskom,
- euroregiónu „Váh – Dunaj – Ipeľ“ s Maďarskom.

V rámci Koncepcie spolupráce regiónov pri priestorovom usporiadaní a rozvoji Podunajského priestoru (medzinárodné projekty DONAUREGIONEN a DONAUREGIONEN+) bolo na území Trnavského kraja identifikované a popísané územia so silnými cezhraničnými, resp. cezdunajskými väzbami (Cezdunajský región Dunajská Streda – Győr), ktorého najvýznamnejšie centrum na území Trnavského samosprávneho kraja je mesto Dunajská Streda a na území regiónu Győr – Moson – Sopron mesto Győr. V rámci tohto územia existujú významné socioekonomické cezhraničné väzby spojené s výmenou osôb, tovaru a kapitálu. Vzdialenosť mesta Gabčíkovo od mesta Győr je 27 km.

Ďalší vývoj sídelnej štruktúry záujmového územia je potrebné vnímať v nových súvislostiach. Tieto nespočívajú len v zmenených politických a hospodárskych podmienkach Slovenska, ale predovšetkým v súvislostiach a podmienkach tzv. postindustriálnej etapy vývoja spoločnosti. Podstatou tejto etapy vývoja spoločnosti je jej transformácia zo spoločnosti „industriálnej“ na spoločnosť „informačnú“, pre ktorú je determinantom rozvoja transformácia z produkcie hmotných statkov na produkciu duchovných hodnôt. Súčasne s tým sa očakáva v súlade s charakterom postindustriálneho vývoja ďalší rozvoj primárneho a sekundárneho sektora, ktorého ďalší rozvoj tkvie v ekologizácii výroby, spôsobe spracovania a využívania ich produktov.

Združenia obcí

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. V praxi najčastejším predmetom činnosti združenia obcí sú oblasti: sociálne veci, starostlivosť

o životné prostredie, miestna doprava, školstvo, kultúra a miestny cestovný ruch. Svojou činnosťou združenie obcí napomáha využiť svoj prirodzený potenciál na dosiahnutie hospodárskeho, kultúrneho a sociálneho rozvoja územia, spoločne vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí.

Mesto Gabčíkovo má aktívnu spoluprácu aj s okolitými obcami z okresu Dunajská Streda, aj so vzdialenejšími obcami z iných okresov SR, popritom spolupracuje dokonca aj s obcami zo zahraničia (spočiatku sa tieto spolupráce týkali len kultúrneho života, v súčasnosti sa však už Gabčíkovo venuje aj problematike regionálneho rozvoja).

Mesto Gabčíkovo aktívne spolupracuje s obcami zo Žitného ostrova – mesto Gabčíkovo je členom Združenia miest a obcí Žitného ostrova (ďalej len ZMOŽO, webová stránka: https://www.zmozo.sk/) so sídlom v Dunajskej Strede. ZMOŽO je dobrovoľným záujmovým združením na presadzovanie postavenia a práv miest a obcí Žitného ostrova s ohľadom na ich osobné postavenie a záujmy a potreby občanov týchto miest a obcí.

Mesto Gabčíkovo je aj členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu Žitný ostrov – Csallóköz (v roku 2012 Gabčíkovo bolo zakladajúcim členom organizácie). Oblastná organizácia cestovného ruchu Žitný ostrov – Csallóköz, n. o. podporí trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu na Žitnom ostrove. Oblastná organizácia cestovného ruchu Žitný ostrov – Csallóköz (webová stránka: https://www.ostrovzitny.sk/) spoluorganizátorom množstva kultúrnych podujatí od Šamorína až po Veľký Meder. Zabezpečuje tvorbu a prezentáciu produktov cestovného ruchu, a podporuje a zabezpečuje budovanie turistickej infraštruktúry (značenie turistických trás, smerníky, informačné tabule, atď.).

Mesto Gabčíkovo je aj členom Združenia miest a obcí Slovenska (https://www.zmos.sk/).

V posledných rokoch sa aktívne zapojilo do spolupráce s aktérmi regionálneho rozvoja zo zahraničia.

Spoločný vstup Slovenska a Maďarska do EÚ znamenal novú éru pre Gabčíkovo. Z malého mesta sa postupne stáva živý bod v rámci širšieho európskeho priestoru – miesto, kde sa spája minulosť s moderným rozvojom, tradícia s inováciou a lokálna komunita s medzinárodným dianím. Vďaka Európskej únii má Gabčíkovo nielen stabilnejšiu ekonomickú budúcnosť, ale aj nové príležitosti ako sa stať silnejším a atraktívnejším mestom pre svojich obyvateľov aj návštevníkov. V nových geopolitických podmienkach rozvoj Gabčíkova (i jeho mikropriestoru) ovplyvňuje stále silnejšie maďarské mesto Győr a jeho zázemie. Táto pohraničná poloha Gabčíkova vytvára perspektívne predpoklady ďalšieho rozvoja mesta. V regióne mesta veľmi aktívnu cezhraničnú spoluprácu realizuje Európske zoskupenie pre územnú spoluprácu (EGTC) Arrabona (webová stránka: https://arrabona.eu/sk/). Susedstvo s Maďarskom predstavuje pre Gabčíkovo významný faktor rozvoja, ktorý ponúka široké možnosti pre hospodársku spoluprácu, turizmus a kultúrnu výmenu. Kľúčovou výzvou je efektívne využitie týchto príležitostí a zároveň zabezpečenie udržateľného rozvoja, ktorý bude výhodný pre miestnych obyvateľov aj návštevníkov.

Mesto Gabčíkovo má družobné obce: Mihăileni (obec v Rumunsku), Enese, Kondoros, Pázmándfalu, Nagymaros (obce v Maďarsku).

SMART mesto Gabčíkovo

V dnešnej dobe digitálnych technológií a inovácií sa čoraz viac rozvíja koncept „smart“ rozvoja. Smart, inteligentný rozvoj predstavuje kombináciu technológií a inovatívnych riešení, ktoré umožňujú zvýšiť kvalitu života obyvateľov, optimalizovať využívanie prírodných zdrojov, podporovať hospodársky rast a zároveň zabezpečiť ochranu životného prostredia.

Smart, inteligentný rozvoj predstavuje veľkú príležitosť pre zlepšenie kvality života, hospodárskej prosperity a ekologickej udržateľnosti. Zavedením smart riešení sa mestá môžu premeniť na prosperujúce a atraktívne miesto pre život, prácu a podnikanie, kde sa efektívne využívajú zdroje a zároveň sa chráni prírodné a kultúrne dedičstvo. Inteligentný rozvoj tak vytvára základy pre dlhodobú udržateľnosť a odolnosť voči globálnym zmenám, čím prispieva k lepšej budúcnosti pre všetkých obyvateľov mesta.

Smart rozvoj, alebo inteligentný rozvoj, predstavuje integráciu digitálnych technológií a inovatívnych prístupov do každodenného fungovania a správy mesta s cieľom zvýšiť kvalitu života jeho obyvateľov, efektívnosť verejných služieb a udržateľnosť.

Smart technológie môžu zlepšiť prístup k zdravotnej a sociálnej starostlivosti, zvýšiť bezpečnosť v meste, zlepšiť efektívnosť prvkov technickej infraštruktúry a zároveň znížiť ich dopad na životné prostredie. Digitálne platformy pre miestnych výrobcov a remeselníkov môžu otvoriť nové trhy a zvýšiť viditeľnosť lokálnych produktov. Smart technológie tiež umožňujú efektívnejšie využívanie poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom presného poľnohospodárstva, čo môže zvýšiť produkciu a zároveň minimalizovať environmentálnu záťaž. Zavedenie inteligentných energetických sietí umožňuje monitorovať a optimalizovať spotrebu energie, čím sa dosahuje energetická efektivita a znižujú sa náklady na elektrickú energiu.

Smart rozvoj môže tiež podporiť sociálnu inklúziu a posilniť komunitné väzby. Digitálne nástroje a sociálne platformy môžu posilniť komunitný život tým, že uľahčia organizovanie komunitných podujatí, zlepšia komunikáciu medzi občanmi a miestnou samosprávou a podporia občiansku participáciu.

Inteligentný (smart) rozvoj mesta zahŕňa integráciu moderných technológií a udržateľných praktík do každodenného života s cieľom zlepšiť kvalitu života obyvateľov, zvýšiť efektivitu verejných služieb a podporiť ekonomický rast. V strednodobom horizonte pri podpore rozvoja mesta bude potrebné využívať inteligentné technológie a zabezpečiť prístup k vysokorýchlostnému internetu pre všetkých obyvateľov ako základ pre digitálne služby a smart technológie. 3 základné piliere SMART rozvoja:

- ✓ smart prostredie a infraštruktúra – ochrana a udržateľné využívanie zdrojov s modernou infraštruktúrou (napr. implementácia inteligentných energetických systémov pre verejné osvetlenie, budovy a domácnosti, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie; využitie inteligentných technológií pre monitorovanie a riadenie spotreby vody atď.),
- ✓ smart ekonomika – udržateľné, efektívne a konkurencieschopné zhodnocovanie zdrojov,
- ✓ smart komunita – tolerantné, otvorené, vzdelané, zdravé a aktívne spoločenstvo obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov + smart spravovania/riadenia územia (governance).

Smart riešenia podporujú inovácie a rozvoj nových technológií, čo následne môže skvalitniť podnikateľské príležitosti a pritiahnuť nové investície, čím posilňuje miestnu ekonomiku.

Napriek mnohým výhodám prináša implementácia smart rozvoja aj výzvy, ako sú počiatočné investície, potreba digitálnej gramotnosti a otázky súkromia a bezpečnosti dát. Prekonanie týchto výziev vyžaduje komplexný prístup, ktorý zahŕňa vzdelávanie obyvateľov, zabezpečenie prístupu k vysokorýchlostnému internetu a vytvorenie partnerstiev s technologickými poskytovateľmi, akademickou sférou a vládnymi inštitúciami.

Obr. 6: 3 základné zložky smart (inteligentného) rozvoja zabezpečujúce vysokú kvalita života v meste Gabčíkovo

Implementácia smart konceptov si vyžaduje strategické plánovanie, zapojenie komunity a otvorenosť k inováciám, čo sú kľúčové prvky na ceste k transformácii mesta do inteligentnej a udržateľnej komunity.

Na úrovni kraja pre smart rozvoj je základným dokumentom *SMART stratégia rozvoja regiónu Trnavského samosprávneho kraja*. *SMART stratégia rozvoja regiónu Trnavského samosprávneho kraja* definuje nasledovnú víziu: Inteligentný kraj, atraktívny, technologicky vyspelý, konkurencieschopný s proexportnými aktivitami a zároveň kraj s vysokou kvalitou života obyvateľov založenou a podporovanou verejnými politikami kraja. Pre naplnenie vízie sú určené 2 prierezové priority:

- partnerstvo a sieťovanie (globálny cieľ: zvýšenie povedomia, zainteresovanosti a participácie na rozvoji SMART kraja),
- obyvateľstvo a vzdelávania (globálny cieľ: kontinuálne šírenie povedomia o možnostiach, atraktívnosti a úrovni SMART TTSK, ako aj vzdelávanie v tejto oblasti).

Vízia pre smart rozvoj mesta Gabčíkovo spočíva v premenení mesta na modernú, inteligentnú a udržateľnú komunitu, ktorá využíva nové technológie, inovácie a digitalizáciu na zlepšenie kvality života svojich obyvateľov, zvýšenie efektivity služieb a podporu environmentálnej udržateľnosti. Smart rozvoj Gabčíkova bude zameraný na integráciu pokrokových technológií do všetkých oblastí života mesta (zahŕňa udržateľnú infraštruktúru, digitálne služby, efektívne riadenie zdrojov).

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza potenciálu rozvoja

Analýza rozvojového potenciálu mesta formou SWOT analýzy je spracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov mesta. Analýza sa dotýka 4 oblastí: **1.** Poloha, prírodné pomery, životné prostredie **2.** Bytový fond, dopravná a technická infraštruktúra **3.** Ľudské zdroje, trh práce, školstvo, zdravotníctvo, sociálna oblasť, šport, kultúra **4.** Hospodárstvo, ekonomický rozvoj**.**

Poloha, prírodné pomery, životné prostredie

Silné stránky	**Slabé stránky**
• výhodná geografická poloha v urbanistickom trojuholníku Viedeň – Bratislava – Budapešť • dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pólom Bratislava, Trnava, Győr • blízkosť štátnej hranice s MR – možnosť cezhraničnej spolupráce • množstvo prírodných lokalít s významnými estetickými a biologickými hodnotami – veľmi priaznivé podmienky pre rozvoj CR • existencia územného plánu mesta • dostatok priestoru na ďalší rozvoj mesta (bývanie, služby, priemysel a sklady) • dobré podmienky pre poľovníctvo, rybárstvo a vodné športy • vysoký potenciál nemotorovej dopravy – pešej a cyklistickej • vysoký podiel zelene v meste a okolí • realizované etapy revitalizácie centra mesta • cieľavedomé a systematické riešenie rozvoja mesta • existencia zberného dvora s moderným technickým vybavením	• mierna dopravná izolovanosť mesta – absencia železničného pripojenia • prítomnosť environmentálnych záťaží • nedostatočný informačný systém o stave životného prostredia • nedostatočné využívanie obnoviteľných zdrojov energie • nedostatok kvalitnej verejnej zelene v centre mesta, nedostatok mestského mobiliára v centre mesta
Príležitosti	**Ohrozenia**
• zlepšenie komunikačného prepojenia mesta smerom na Bratislavu, Dunajskú Stredu a Győr • využitie prírodného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu • využitie alternatívnych zdrojov energie • zvýšenie ekologickej stability územia – uplatnenie princípov trvalo udržateľného rozvoja v ďalšom rozvoji územia • realizovanie projektov zameraných na zlepšenie stavu životného prostredia vo všetkých jeho zložkách • využitie podporných programov EU v oblasti ochrany životného prostredia • revitalizácia verejných priestorov a verejnej zelene • využívanie obnoviteľných zdrojov energie • revitalizácia centra mesta	• stagnácia už nadviazanej lokálnej, ako aj cezhraničnej spolupráce, resp. nenadviažu sa nové partnerské vzťahy • ďalšie znižovanie ekologickej stability krajiny v dôsledku spôsobu obhospodarovania krajiny (vysoko intenzívna poľnohospodárska výroba) a silne znečisťujúcej priem. výroby • devastácia krajiny divokými skládkami komunálneho odpadu • zníženie potenciálu poľnohospodárskeho rozvoja krajiny v dôsledku devastácie životného prostredia • zníženie biodiverzity – zánik významných lokalít chránených území, rastlín a živočíchov • nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi • ohrozenie kvality životného prostredia kumuláciou znečistenia • povodne • klimatické zmeny (môžu ovplyvniť produkciu poľnohospodárstva, ohrozovať život a majetok občanov povodňami, zdravie občanov počas letných horúčav)

Bytový fond, dopravná a technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
• značná časť bytov postavená po roku 1970 • bytový fond prevažne v súkromnom vlastníctve – lepšia starostlivosť • plánované opatrenia v oblasti bytového fondu smerujúce k energetickým úsporám • bezpečný kruhový objazd v centre mesta • dostupnosť dobrej telekomunikačnej infraštruktúry, dostupnosť kvalitného širokopásmového internetu • existencia celomestskej verejnej kanalizácie a ČOV	• málo možností nájomného bývania • absencia mestských nájomných bytov • absencia bytov do súkromného vlastníctva v bytových domoch • zlý technický stav miestnych komunikácií na mnohých úsekoch v meste • zaťaženosť centrálnej mestskej zóny mesta intenzívnou cestnou dopravou • nedostatočne rozvinutý systém vybudovaných bezpečných cyklochodníkov v meste a jeho okolí
Príležitosti	**Ohrozenia**
• obnova a modernizácia bytového fondu • podpora projektov rozvoja bývania v meste • vytvorenie novej obytnej štvrte pre mladé rodiny, pracujúcich a obyvateľov hľadajúcich kvalitné bývanie v meste • obstaranie nových mestských nájomných bytov • rekonštrukcia miestnych komunikácií • skvalitnenie tepelno-energetických vlastností budov (verejných, neverejných) • rozvoj systému vybudovaných bezpečných cyklochodníkov v meste a jeho okolí	• stagnácia rozvoja bytového/domového fondu mesta – nedostatok zdrojov na výstavbu bytov, na rekonštrukciu bytov • nedostatok financií na rekonštrukciu, resp. rozšírenie inžinierskych sietí • nedostatok financií na skvalitnenie dopravnej infraštruktúry • zhoršenie kvality cestnej siete z dôvodu nedostatku financií na jej údržbu • oneskorenie výstavby a rekonštrukcie cestných komunikácií • nedostatočná podpora miestnej verejnej hromadnej dopravy

Ľudské zdroje, trh práce, školstvo, zdravotníctvo, sociálna oblasť, šport, kultúra

Silné stránky	Slabé stránky
• dostatok pracovnej sily • rozvíjajúce sa inštitúcie na báze partnerstva v oblasti záujmových združení, nadácií a iných organizácií mimovládneho sektora • pestrá štruktúra škôl a ich aktivity • poskytovanie sociálnej starostlivosti mestom (kluby a jedálne dôchodcov, opatrovateľská služba) • prítomnosť sociálnych zariadení a služieb • prítomnosť zdravotníckych zariadení a služieb • potenciál nových zdrojov zamestnanosti v sektore služieb a priemyslu • dobrá spolupráca mestského zastupiteľstva s tretím sektorom, podnikateľmi a ostatnými aktérmi lokálneho života (organizácie, inštitúcie, školské zariadenia atď.) • silný vzťah mesta k oblasti kultúry a kultúrnej identity • bohaté kultúrne dedičstvo • podpora športu a kultúry zo strany samosprávy • vysoká angažovanosť mesta o spoluprácu s ďalšími mestami v riešení spoločných problémov • dobre fungujúce informovanie obyvateľov mesta o dianiach, udalostiach v meste a jeho mikropriestore • vysoká aktivita spolkov, zborov, súborov, záujmových združení a organizácií formujúcich kultúrny život	• vysoká úmrtnosť obyvateľstva, nízka miera natality obyvateľstva • úbytok obyvateľstva • zlý zdravotný stav obyvateľstva • nízka úroveň priemernej mzdy • nedostatok finančných prostriedkov na podporu kultúry, športu, školstva, sociálnej oblasti • zastaranosť a nedostatočná vybavenosť sociálnych, kultúrnych a športových zariadení • nevyhovujúci technický a tepelno-energetický stav časti verejných budov • absencia športovej haly • absencia detských jaslí • absencia spoločenského domu • zlý tepelno-energetický stav Mestského kultúrneho strediska (MsKS) • zastaraný – nevyhovujúci stav interiéru a technickej vybavenosti MsKS • nevyhovujúci stav zariadenia seniorov (v miestnom kaštieli) • absencia stanice záchrannej zdravotnej služby • nedostatočná vybavenosť mesta so športovými plochami – zariadeniami pre žiakov základných škôl • absencia priestorov pre organizovanie komunitného života seniorov, dôchodcov
Príležitosti	**Ohrozenia**
• vytváranie spoločných nástrojov politiky zamestnanosti na regionálnej úrovni v spolupráci s aktérmi trhu práce v Maďarsku • intenzívnejšia spolupráca školského systému a podnikateľskej sféry s cieľom prispôsobiť obsah a rozsah vzdelávania požiadavkám trhu práce • prehlbovanie partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií zainteresovaných do aktivít v oblasti sociálnych služieb • skvalitňovanie školského vzdelávania v meste – optimalizácia siete materských a základných škôl • zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E • zlepšenie štandardu školských, sociálnych zariadení • budúce smerovanie politík EU do oblasti rozvoja celoživotného vzdelávania • rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám (poradenstvo, vzdelanie, zamestnanie) • finančné prostriedky štátu na rekvalifikáciu nezamestnaných • výstavba športovej haly • rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo – zlepšenie tepelno-energetických vlastností budovy • rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo • rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl • výstavba zariadenia pre seniorov • výstavba Domu seniorov • výstavba Spoločenského domu • vybudovanie stanice záchrannej zdravotnej služby • vybudovanie detských jaslí	• výrazný pokles pôrodnosti, postupné starnutie obyvateľov • odchod kvalifikovanej pracovnej sily z mesta • zle uskutočnená reforma financovania školstva, zdravotníctva a verejnej správy • zatváranie školských, sociálnych a zdravotníckych zariadení • zníženie kúpyschopnosti občanov v oblasti služieb, vzdelania • rast nezamestnanosti a prehlbovanie problémov trhu práce • odchod mladých a vzdelaných ľudí z mesta z dôvodu chýbajúcich perspektív v meste • pasívne zotrvávanie nezamestnaných v sociálnej sieti • prehlbovanie štrukturálnych rozdielov medzi dopytom a ponukou práce • ďalší rast marginalizácie, vytláčanie čoraz väčšieho počtu ľudí z trhu práce a prehĺbenie sociálnej exklúzie • prehlbovanie sociálnych rozdielov obyvateľstva

Hospodárstvo, ekonomický rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
• spracované aktuálne rozvojové dokumenty mesta • tradícia vysokoprodukčnej poľnohospodárskej výroby • tradície v potravinárskom a v energetickom priemysle (VD Gabčíkovo) • tradícia živnostenských remesiel • vysoký počet živnostníkov podnikajúcich v službách • dostatok disponibilných priestorov pre podnikateľské činnosti • dynamický rast obchodných služieb v meste • kultúrny, historický, prírodný a ľudský potenciál pre rozvoj turizmu • potenciál rastu cestovného ruchu v meste a jeho okolí (OOCR Žitný ostrov) • dynamicky sa rozvíjajúce ekonomické centrá v okolí mesta: Bratislava, Trnava, Győr, Dunajská Streda	• nízka miera nezamestnanosti • nízka kúpyschopnosť obyvateľstva • roztrieštenosť pozemkového vlastníctva a nedostatočne rozvinutý trh s pôdou • málo diverzifikovaná odvetvová priemyselná štruktúra • vysoký podiel produkcie s nízkou pridanou hodnotou • nízka inovačná schopnosť • nedostatočné ubytovacie možnosti • sezónnosť destinačného produktu so zameraním na letnú turistickú sezónu • absencia inštitúcií zameraných na podporu malého a stredného podnikania v meste • nedostatok podnikov na spracovanie miestnej a regionálnej poľnohospodárskej produkcie • nedostatok obchodov a nákupných stredísk pre obyvateľov mesta a návštevníkov mesta
Príležitosti	**Ohrozenia**
• rozvoj odvetví využívajúcich obnoviteľné domáce zdroje • rozvoj environmentálne vhodných technológií • rozvoj spolupráce subjektov hospodárskeho života s partnermi z Maďarska • rozvoj automobilového priemyslu v SR – príležitosť pre subdodávateľov v meste • efektívnejšie využívanie a zhodnotenie majetku mesta • vytvorenie partnerstiev pre rozvoj služieb a cestovného ruchu • vytvorenie pružného a životaschopného informačného systému o možnostiach získavania podpory podnikania • zlepšenie marketingovej stratégie mesta • rozvoj sietí poskytujúcich ekonomické, právne a poradenské služby • využitie potenciálu pre rozvoj vidieckeho turizmu • využívanie štátnych podporných programov a fondov EU podnikateľmi v meste • Vybudovanie nových stredísk obchodných služieb (napr. BILLA, Nákupné stredisko 2) • využitie kultúrneho dedičstva pre formovanie kultúrneho povedomia a rozvoj cestovného ruchu • postupné zvyšovanie kúpnej sily obyvateľstva • rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby • zvýšený záujem o poľovníctvo, rybárstvo a voľnočasové aktivity v prírode • vplyv výstavby rýchlostnej komunikácie R7: Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky • rastúci dopyt po neobjavených destináciách	• nekalá hospodárska súťaž • nerozvíjanie marketingu územia a úrovne poskytovaných služieb cestovného ruchu • nedostatočná politika štátu v oblasti malého a stredného podnikania – nízka podpora a administratívne bariéry rozvoja malého a stredného podnikania • zrušenie fondov EÚ na podporu ekonomického rozvoja • nezáujem investorov o mesto a jeho okolie • oneskorenie pokračovania výstavby rýchlostnej komunikácie R7: Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky – Lučenec • rastúca konkurencieschopnosť miest v Podunajskom priestore • klesajúci záujem o aktívne trávenie voľného času

Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Kľúčové disparity

- Starnúca populácia
- Nízke príjmy obyvateľov
- Nedostatok podnikateľských aktivít vytvárajúcich nové pracovné miesta
- Nevyužívanie kultúrneho a prírodného potenciálu mesta v oblasti cestovného ruchu pre vytváranie turistických produktov a služieb
- Slabá vybavenosť mesta s objektmi pre komunitné aktivity, pre organizácie tretieho sektora
- Nedostatok mestských nájomných bytov
- Nízka kvalita miestnych komunikácií a chodníkov
- Nevyhovujúci technický a tepelno-energetický stav viacerých verejných budov
- Nedostatočná vybavenosť mesta so športovými zariadeniami (napr. športová hala)
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklistických chodníkov v meste a jeho regióne
- Nedostatočná ponuka základných a doplnkových služieb CR
- Stav verejných priestorov v centre mesta

Hlavné faktory rozvoja

- ✓ Využitie výhodných polohových a prírodných podmienok mesta
- ✓ Bohatý prírodný, kultúrny a historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
- ✓ Zvýšenie atraktivity územia mesta obnovou centra mesta
- ✓ Výstavba nájomných bytov a vytvorenie novej obytnej zóny pre rozvoj výstavby rodinných domov
- ✓ Nárast počtu nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva
- ✓ Skvalitnenie životného prostredia – rozšírenie a revitalizácia verejnej zelene a oddychových zón
- ✓ Zachovanie kultúrno-historického dedičstva, podpora komunitných projektov v oblasti rozvoja kultúry, športu a sociálnych služieb
- ✓ Rekonštrukcia verejných budov a zníženie ich energetickej náročnosti
- ✓ Zvýšenie dostupnosti a kvality sociálnych služieb
- ✓ Zvýšenie kvality verejnej infraštruktúry a služieb
- ✓ Vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb
- ✓ Rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života
- ✓ Fondy EU a národné zdroje na podporu hospodárskeho rozvoja mesta a podporu podnikateľov
- ✓ Trendy v cestovnom ruchu – zvýšený záujem o vidiecku turistiku, cykloturistiku, vodnú turistiku, agroturistiku
- ✓ Vybudovanie nových stredísk obchodných služieb (napr. BILLA, Nákupné stredisko 2)
- ✓ Rekonštrukcia miestnych komunikácií, budovanie cyklistických chodníkov
- ✓ Vytvorené podmienky pre separáciu a likvidáciu odpadov
- ✓ Využívanie obnoviteľných zdrojov energie (napr. vykurovanie budov, využívať solárnu energiu), znížiť závislosť mesta od fosílnych palív
- ✓ Likvidácia čiernych skládok odpadu a environmentálnych záťaží
- ✓ Využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov
- ✓ Zníženie emisií CO_2 a ochrana životného prostredia, zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov

B – Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja mesta pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja mesta pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja mesta pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja mesta pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Táto časť obsahuje aj strategickú víziu mesta, prehľad strategických prioritných oblastí, strategických prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov a opatrení v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pri spracovaní tohto dokumentu boli plno akceptované najvýznamnejšie rozvojové dokumenty týkajúce sa územia Gabčíkova – (Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Program Slovensko 2021 – 2027, Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030, Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030, Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja, Stratégia rozvoja zdravotníctva na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027, Stratégia rozvoja kultúry na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027, Stratégia cestovného ruchu na území TTSK na roky 2023 – 2027, Plán udržateľnej mobility Trnavského samosprávneho kraja, Nízkouhlíková stratégia Trnavskej župy, Územný plán mesta Gabčíkovo – Zmeny a doplnky č. 2, Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2029, Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 atď.), ako aj zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja.

<u>Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nasledovne v § 8:</u>
Program rozvoja obce
(1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.
(2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
(3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z
a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,
e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.
(4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.
(5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
(6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pôsobnosť obcí pri podpore regionálneho rozvoja zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja definuje nasledovne v § 12:
Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja
a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Stratégia, priority a ciele mesta Gabčíkovo vychádzajú z cieľov Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027:

Oblasti podpory v cieli politiky „Inteligentnejšia Európa“

- Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
- Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj
- Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
- Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
- Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať

inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
- Modernizácia poskytovania verejných služieb
- Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
- Podpora digitálnej pripojiteľnosti
- Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
- Podpora malého a stredného podnikania – Internacionalizácia malého a stredného podnikania
- Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
- Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
- Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
- Digitálne a podnikateľské zručnosti

Oblasti podpory v cieli politiky „Ekologickejšia nízkouhlíková Európa“
- Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
- Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
- Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
- Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
- Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
- Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
- Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
- Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
- Zlepšenie kvality ovzdušia
- Podpora udržateľnej multimodálnej mobility

Oblasti podpory v cieli politiky „Prepojenejšia Európa“

- Cestná doprava
    - Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T
    - Výstavba rýchlostných ciest
    - Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov
    - Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti
- Železničná doprava
    - Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov
    - Podpora regionálnej železničnej dopravy
- Vodná doprava
    - Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T
    - Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel

Oblasti podpory v cieli politiky „Sociálnejšia Európa“
- Adaptabilný a prístupný trh práce
- Kvalitné inkluzívne vzdelanie
- Záruka pre mladých
- Aktívne začlenenie a dostupné služby

- Potravinová a materiálna deprivácia
- Sociálne inovácie a experimenty

Oblasti podpory v cieli politiky „Európa bližšie k občanom“

- Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
- Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
- Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
- Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch

Oblasti podpory v cieli politiky „Fond spravodlivej transformácie (FST)“

- Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Centrálnym pilierom stratégie Slovensko 2030, v súlade s globálnou Agendou 2030, ako aj s Európskou zelenou dohodou je udržateľnosť: dôraz na ochranu životného prostredia na Slovensku, strategické plánovanie a udržateľný rozvoj, zosúladenie priorít s rozvojovým potenciálom regiónov a rozvoj priemyslu založeného na zelenej transformácii a vysokej pridanej hodnote, automatizácii, trhových službách, digitálnej ekonomike, inováciách a výskume a vývoji. Princípmi Slovensko 2030 sú:

- environmentálna a hospodárska udržateľnosť,
- kvalita života ako rozhodujúci faktor verejných politík,
- efektívnosť, synergia, subsidiarita, sebestačnosť a integrácia,
- dôraz na priority.

Tento programový dokument plne zohľadňuje *horizontálne priority*, ktoré sú svojím charakterom a vplyvmi prierezovými témami všetkých priorít a budú rešpektované pri každom projekte/skupine projektov operačných programov, bez ohľadu na podporovanú tému alebo územie.

Cezhraničná spolupráca je jedným z dvoch cieľov politiky súdržnosti. Zameriava sa na riešenie spoločných výziev, ktoré členské štáty spoločne identifikovali v pohraničných regiónoch, a na využívanie nevyužitého potenciálu rastu. Predmetný pohraničný región prechádza od vstupu do EÚ dynamickým procesom otvárania. V dôsledku toho sa výrazne zlepšili sociálne a ekonomické vzťahy pohraničných obcí a miest. Mesto Gabčíkovo plánuje realizáciu viacerých projektov v rámci cezhraničnej spolupráce medzi obcami a mestami Slovenska, Česka, Maďarska, Rumunska, Srbska a Ukrajiny i ďalších krajín EÚ. V prípade Gabčíkova ideálne zdroje predstavujú viaceré cezhraničné programy na zvýšenie kvality života v pohraničí:

- Interreg VI-A Slovensko – Maďarsko 2021 – 2027 [https://www.skhu.eu/],
- Interreg VI-A Slovensko – Česko 2021 – 2027 [https://www.sk-cz.eu/sk/],
- Interreg VI-A Slovensko – Rakúsko 2021 – 2027 [https://www.sk-at.eu/sk/].

Ďalší rozvoj mesta môže byť podporený aj z Programu občania, rovnosť, práva a hodnoty (Citizens, Equality, Rights and Values Programme [CERV –

https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/citizens-equality-rights-and-values-programme_en], ktorého cieľom je chrániť a podporovať práva a hodnoty zakotvené v zmluvách EÚ a v Charte základných práv, a to najmä podporou organizácií občianskej spoločnosti pôsobiacich na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a nadnárodnej úrovni. Cieľom programu je podporovať a rozvíjať otvorené, demokratické, rovnocenné a inkluzívne spoločnosti založené na právach vychádzajúce zo zásad právneho štátu. Zahŕňa to dynamickú a silnú občiansku spoločnosť, ktorá podporuje demokratickú, občiansku a spoločenskú účasť obyvateľov a rozvíja bohatú rozmanitosť európskej spoločnosti na základe našich spoločných hodnôt, našej spoločnej histórie a pamäti.

Územný plán mesta

Územné plánovanie patrí k dôležitým nástrojom rozvoja sídiel. Územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúlaďuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Zákon č. 200/2022 Z. z. Zákon o územnom plánovaní upravuje územné plánovanie, pôsobnosť orgánov územného plánovania, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb v územnom plánovaní a informačný systém územného plánovania a výstavby. Územným plánovaním je súbor činností, ktorými sa určuje a reguluje priestorové usporiadanie územia, funkčné využívanie územia a zabezpečuje sa udržateľný územný rozvoj za podmienok dodržania ochrany životného prostredia, ochrany prírody a krajiny, ochrany historického a kultúrneho dedičstva a ochrany verejného zdravia, obrany štátu, bezpečnosti štátu, hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, sociálnej súdržnosti a územnej súdržnosti.

Mesto Gabčíkovo má vypracovaný a schválený Územný plán mesta (Územný plán mesta Gabčíkovo, Zmeny a doplnky č. 2, 2023).

Strategický program a akčný plán Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 sú v súlade s globálnym cieľom, strategickými cieľmi a prioritami Koncepcie rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030 a Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030.

Na obdobie r. 2023 – 2030 si Trnavský samosprávny kraj zadefinoval nasledovnú Víziu rozvoja

„Konkurencieschopný a všestranne rozvinutý kraj
využívajúci efektívne prírodné, kultúrne a ľudské zdroje
so zameraním na zvyšovanie kvality života občanov
a ochranu životného prostredia s dôrazom na dosiahnutie klimatickej neutrality a zastavenie straty biodiverzity.“

Štruktúra priorít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030

Priorita 1: Rozvoj inovačného a udržateľného hospodárstva kraja	*Priorita 2: Zvyšovanie kvality životného prostredia a adaptability na zmenu klímy*	*Priorita 3: Zvyšovanie kvality života občanov v udržateľne sa rozvíjajúcom regióne*
Opatrenia v priorite 1 sa zameriavajú na posilňovanie hospodárstva prostredníctvom regionálnej, nadregionálnej a cezhraničnej spolupráce s identifikovanými aktérmi v regionálnej inovačnej schéme na území Trnavského samosprávneho kraja ako budúcej platformy poskytujúcej priestor na sieťovanie inovatívnych aktérov. Výsledky tejto platformy by mali byť spropagované s cieľom zvýšenia povedomia a udržateľnosti budúcej funkčnej inovačnej schémy regiónu. Dôležitú úlohu zohráva aj akademický sektor a odborné vzdelávanie, a to vrátane duálneho a celoživotného vzdelávania, ako súčasť technologického transferu a šírenia inovácií. Opatrenia sa zamerajú taktiež na posilnenie väzieb medzi podnikmi a verejným sektorom s cieľom podpory sociálnej politiky podnikov, aby sa zlepšili podmienky pre zamestnancov, vrátane zvýšenia miezd pracovníkov najmä v podnikoch s vysokou produktivitou. Zároveň bude podporená sebestačnosť prostredníctvom podpory lokálneho hospodárstva zmiernením fluktuácie ľudských zdrojov a rozvojom zdrojov regiónu.	Hlavným cieľom priority 2 je zabezpečenie ochrany, tvorby a udržateľného využívania lokálnych zdrojov a revitalizácie krajiny so zabezpečením spolupráce na regionálnej, nadregionálnej a cezhraničnej úrovni aj s dôrazom na integrovaný vodný manažment a zvýšenie ochrany významných zdrojov pitnej vody. V rámci podpory využívania prírodných zdrojov v krajine je dôležitá podpora ekosystémových služieb prírode blízkeho hospodárenia, zlepšenie kvality ovzdušia a posilňovanie a budovanie zelenej a modrej infraštruktúry. Významným cieľom je podpora adaptačných a eliminačných opatrení v súvislosti zmierňovania vplyvov zmeny klímy na krajinu, podpora prechodu na nízkoemisnú ekonomiku, ako aj zlepšovanie životného prostredia, vrátane zlepšenia kvality života.	Tretia priorita sa zameriava na zabezpečenie kvalitného prostredia pre občanov, ktorá má byť poskytovaná prostredníctvom dostupnej a kvalitnej infraštruktúry a ponúkaných služieb na území Trnavského samosprávneho kraja, ale aj na území medziregionálnej alebo cezhraničnej spolupráce. Na mnohé aspekty života majú vplyv verejne prospešné služby, ktoré sú vnímané najmä v prípade ich nedostatku. Nadregionálny vplyv na kvalitu života obyvateľov a návštevníkov TTSK má doprava vrátane osobnej i nákladnej dopravy, pričom pre budúci rozvoj v tejto oblasti hrá dôležitú úlohu podpora nemotorovej dopravy a integrácia dopravných systémov s cieľom zlepšenia regionálnej obslužnosti vo verejnej osobnej doprave, ale aj podpora multimodálneho dopravného systému v nákladnej doprave. S rozvojom IoT technológií bude mať významný vplyv rozhodovanie na základe získavaných a spracovávaných údajov v zmysle SMART prístupu, a to najmä do procesov rozhodovania vo verejnej správe, ale aj v oblasti dopravy, školstva, energetiky, ale postupne aj do zdravotníctva a sociálnej starostlivosti pod vplyvom pandémie COVID-19. V oblasti zlepšenia dostupnosti a kvality služieb občianskej vybavenosti sa opatrenia zamerajú aj na podporu budovania komplexnej siete sociálnych služieb na komunitnej báze, na rozvoj infraštruktúry a vybavenosti zdravotných, na rozvoj vzdelávacích inštitúcií a na podporu rozvoja infraštruktúry a služieb v oblastiach športu, zdravého životného štýlu a voľnočasových aktivít. Na zvýšenie kvality zdravotnej starostlivosti je potrebné zvyšovať využívanie poznatkov z výskumu a vývoja a neustále modernizovať infraštruktúru a vybavenie. Obdobne aj v oblasti vzdelávania bude potrebné sa zamerať na stabilizáciu a dlhodobý rozvoj kvalifikovaných odborných kapacít, ktoré svojou činnosťou a kvalitou priamo ovplyvňujú verejnoprospešné služby na ďalšie roky. V oblasti kultúry sa opatrenia zamerajú na budovanie, rekonštrukciu, modernizáciu a zavádzanie moderných technológií v rámci kultúrnych a osvetových zariadení. Zabezpečenie dostupného bývania s cieľom zabezpečenia udržateľnosti a efektivity existujúcej sociálnej, technickej a dopravnej infraštruktúry taktiež patrí do tejto priority.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030

Hlavný cieľ Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030

Mobilizácia vnútorných zdrojov regiónu na zabezpečenie udržateľného rozvoja v rozvíjajúcom sa regióne prosperujúceho ekonomického a sociálneho prostredia pri zachovaní prírodných a kultúrnych hodnôt.

Nízkouhlíková stratégia Trnavskej župy (schválená v roku 2022) definuje nasledovnú víziu pre TTSK: „Konkurencieschopný a všestranne rozvinutý kraj efektívne využívajúci všetky zdroje pri zachovaní prírodných, kultúrnych a historických hodnôt, pamiatok, kvality života a životného prostredia. Mobilizácia vnútorných zdrojov regiónu a získanie mimoregionálnych zdrojov pre realizovanie zámerov spejúcich k rozvoju kraja. Kraj so zregenerovanou urbanizovanou, lesnou a poľnohospodárskou krajinou tak, aby bola zabezpečená energetická, environmentálna, sociálna, potravinová, vodná a klimatická bezpečnosť ekonomicky prosperujúceho kraja.“ Tento strategický dokument zároveň definuje nasledovný globálny cieľ: „Na území pod správou TTSK znížiť emisie CO2 do roku 2030 o 40 %.“ Piliere podporujúce tento globálny cieľ:

- aplikácia smart riešení,
- zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie,
- zlepšenie energetickej efektívnosti,
- odolnosť a schopnosť adaptácie súvisiacej s klimatickými zmenami.

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (OSN 2015) je kľúčovou agendou pre zabezpečenie globálneho udržateľného rozvoja. Jej transformačný charakter je vyjadrený v 17 cieľoch udržateľného rozvoja (Sustainable Development Goals – SDGs). Slovensko si v roku 2018 zvolilo taký prístup k národnej implementácii Agendy 2030, ktorý 17 cieľov udržateľného rozvoja premietol na národnú úroveň prostredníctvom šiestich *Národných priorít implementácie Agendy 2030*, schválených Vládou SR v roku 2018. Ide o nasledujúce priority: – Vzdelanie pre dôstojný život – Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí – Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia – Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy – Právny štát, demokracia a bezpečnosť – Dobré zdravie. Rozvojová vízia mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 sleduje aj vyššie uvedené Národné priority implementácie Agendy 2030.

Rozvojová vízia mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 je v súlade s *Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030*. Princípmi *Slovensko 2030* sú:

- environmentálna a hospodárska udržateľnosť,
- kvalita života ako rozhodujúci faktor verejných politík,
- efektívnosť, synergia, subsidiarita, sebestačnosť a integrácia,
- dôraz na priority.

Správne určenie strategických prioritných rozvojových oblastí pre konkurencieschopný a udržateľný rozvoj mesta je kľúčové, rovnako ako stanovenie strategických cieľov, priorít a opatrení, pretože poskytujú základy, usmerňujú rozhodovanie o rozvoji, investíciách a využívaní zdrojov.

Definovaním prioritných oblastí sa mesto zameriava na konkrétne ciele, ktoré sú v súlade s jeho potenciálom, potrebami obyvateľov a aktuálnymi výzvami. Úspešná stratégia mesta musí byť flexibilná a integrovaná – zabezpečujúca komplexný a koordinovaný prístup k rozvoju územia, ktorý zahŕňa rôzne aspekty, ako sú ekonomické, sociálne, environmentálne, priestorové a strategicko-plánovacie faktory, pričom zohľadňuje aj ich vzájomné súvislosti a vplyvy.

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych, sociálnych a environmentálnych podmienok v riešenom území boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti:

- **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj**
- **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou**
- **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra**
- **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a bytového fondu mesta**
- **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie a realizácia adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy**
- **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 6: SMART mesto Gabčíkovo**

Cieľom rozvojovej stratégie je vybudovať príťažlivé mesto pre vlastných obyvateľov, ako aj pre návštevníkov mesta, zlepšiť občiansku a technickú infraštruktúru mesta, zlepšiť súčasný stav životného prostredia, zviditeľniť mesto pre potenciálnych turistov a potenciálnych podnikateľov, a tým aj posilniť miestnu ekonomiku. Efektívne alokovanie zdrojov a maximalizáciu prínosov pre mesto podporí inkluzívny rozvoj a angažovanosť obyvateľov, čo prispieva k budovaniu prosperujúcej a súdržnej komunity.

3 základné rozvojové oblasti mesta

Strategická vízia mesta Gabčíkovo

Strategická rozvojová vízia pre mesto je ambicióznym plánom, ktorý si kladie za cieľ vytvoriť prosperujúcu, udržateľnú a inkluzívnu komunitu, ktorá je pripravená čeliť výzvam 21. storočia, zatiaľ čo si zachováva svoju jedinečnú identitu a bohaté dedičstvo.

Plánovanie strategickej vízie rozvoja mesta umožňuje definovať, akým smerom sa má mesto rozvíjať, ako by malo vyzerať v budúcnosti a aké hodnoty by malo reprezentovať. Táto vízia je základom pre všetky rozhodnutia týkajúce sa rozvoja mesta a poskytuje rámec pre stanovenie strategických projektových zámerov.

Riadiaci výbor, pracovné skupiny – tímy logistickej podpory a Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mesta Gabčíkovo formulovali nasledovnú strategickú víziu mesta a strategický cieľ mesta Gabčíkovo. Rozvojová vízia na roky 2024 – 2030 je navrhnutá tak, aby zabezpečila udržateľný rozvoj mesta, zvýšila kvalitu života jej obyvateľov a zachovala jej jedinečný charakter a prírodné dedičstvo. Vízia sa opiera o štyri základné piliere:

- ⇒ udržateľný ekonomický rast,
- ⇒ posilnenie komunitného života,
- ⇒ ochrana prírodného prostredia,
- ⇒ modernizácia technickej a dopravnej infraštruktúry, smart rozvoj.

Mesto Gabčíkovo stojí pred mnohými výzvami, ale zároveň má unikátne príležitosti na udržateľný rozvoj, ktorý môže zlepšiť život obyvateľov a zabezpečiť prosperitu pre budúce generácie. PHRSR mesta Gabčíkovo sa zameriava na komplexné využitie lokálnych zdrojov, zlepšenie infraštruktúry, rozvoj ekonomiky, vzdelávanie, sociálnu inklúziu, ochranu životného prostredia a kultúrne dedičstvo. Cieľom je vytvoriť dynamickú, udržateľnú a vzájomne prepojenú komunitu, ktorá je rezistentná voči ekonomickým a environmentálnym výzvam.

Strategická vízia mesta Gabčíkovo

Mesto Gabčíkovo má jedinečný potenciál stať sa dynamickým centrom regionálneho rozvoja na Žitnom ostrove, ktoré bude ťažiť z kombinácie strategickej polohy, prírodného bohatstva a inovatívnych prístupov.
Mesto Gabčíkovo bude sociálne, vzdelané, kultúrne, zdravé, konkurencieschopné a prosperujúce centrum na Žitnom ostrove, ktoré zohľadňuje potreby svojich obyvateľov, podporuje hospodársky rast, zachováva a prezentuje svoje bohaté kultúrne dedičstvo a prírodné zdroje, a zároveň využíva moderné technológie na zlepšenie kvality života. Miestne hospodárstvo bude diverzifikované. Technická a dopravná infraštruktúra mesta bude na vysokej úrovni. Mesto bude udržateľné, inkluzívne a atraktívne nielen pre svojich obyvateľov, ale aj pre turistov, investorov a nové generácie, ktorí budú mať prístup k vysokokvalitným verejným, súkromným i komunitným službám. Každá z týchto kategórií služieb bude zohrávať dôležitú úlohu pri uspokojovaní potrieb obyvateľov a návštevníkov, pri podpore ekonomického a sociálneho rozvoja mesta. Gabčíkovo bude zeleným a ekologicky udržateľným mestom, ktoré bude efektívne využívať svoje prírodné zdroje, chrániť a obnovovať miestne ekosystémy, podporiť ekologické riešenia v rámci rozvoja infraštruktúry a motivovať svojich obyvateľov k environmentálne uvedomelému správaniu.

Táto – vyššie definovaná – strategická vízia slúži ako smerovník pre budúce kroky, ktoré prepoja ekonomickú prosperitu s udržateľnosťou a kvalitou života obyvateľov. Strategická vízia mesta zohľadňuje ekonomické, sociálne a environmentálne aspekty rozvoja mesta, čo umožňuje dosiahnuť rovnováhu medzi rastom a udržateľnosťou. Plánovanie berie do úvahy nielen potreby súčasných obyvateľov, ale aj budúcich generácií, čo je kľúčové pre zabezpečenie udržateľného rozvoja.

Rozvojová vízia pre mesto Gabčíkovo sa zameriava na premenenie Gabčíkova na moderné, prosperujúce a udržateľné mesto, ktoré poskytuje vysokú kvalitu života svojim obyvateľom a je atraktívnym miestom pre turistov, podnikateľov a investorov. Táto vízia vychádza zo snahy o využitie jedinečných prírodných a kultúrnych zdrojov mesta a jeho polohy pri Dunaji, podporu inovácie a technológií, ako aj zachovanie miestnej identity a kultúry. Cieľom je vytvoriť mesto, ktoré je zelené, inteligentné a priateľské k svojim obyvateľom a návštevníkom.

Vyššie definovaná rozvojová vízia pre Gabčíkovo predstavuje integrovaný prístup, ktorý zahŕňa zlepšenie infraštruktúry, podporu miestneho hospodárstva, rozvoj sociálnych služieb, ochranu životného prostredia a posilnenie komunitného života. Vízia stanovuje cestu k prosperujúcej, udržateľnej a inkluzívnej komunite, ktorá ctí svoje korene zároveň, ako sa pozerá dopredu do budúcnosti. Jej realizáciou sa Gabčíkovo stane vzorom pre udržateľný rozvoj, kde sa kvalita života neustále zvyšuje v harmónii s prírodným prostredím a kde každý občan má príležitosť prispieť k spoločnému dobru.

Strategický cieľ mesta Gabčíkovo

Vytvoriť moderné, prosperujúce a udržateľné mesto, ktoré zabezpečuje vysokú kvalitu života pre svojich obyvateľov, podporuje inkluzívny sociálny a udržateľný ekonomický rozvoj, chráni svoje prírodné a kultúrne dedičstvo, využíva inteligentné riešenia na zlepšenie služieb.
Gabčíkovo bude mestom, kde sa obyvateľom žije dobre, kde sa návštevníci radi vracajú a kde majú podnikatelia a investori ideálne podmienky na rozvoj. Cieľom je zabezpečiť kvalitnú dopravnú a technickú infraštruktúru, prepojiť inovatívne technológie a tradičné hodnoty mesta tak, aby Gabčíkovo bolo príťažlivým miestom pre život, prácu, relax a investície v kvalitnom životnom prostredí.

K dosiahnutiu strategického cieľa mesto plánuje využiť kombináciu verejných a súkromných zdrojov financovania, podporu zo strany EÚ fondov a aktívne zapojenie miestnej komunity do rozhodovacích procesov. Strategické partnerstvá s neziskovými organizáciami, vzdelávacími inštitúciami a súkromným sektorom pomôžu pri realizácii konkrétnych projektov a iniciatív.

Prostredníctvom strategického plánovania sa mesto dokáže pripraviť na budúce výzvy a riziká, ako sú napr. demografické zmeny, klimatické zmeny, ekonomické výkyvy, technologické inovácie atď. Plánovanie umožňuje zohľadniť možné scenáre budúcnosti a vytvoriť systém možných aktivít, ktoré minimalizujú negatívne vplyvy a využívajú nové príležitosti.

C – Programová časť

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti mesta, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta. Program obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít.

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj mesta

Strategický cieľ: *Diverzifikácia hospodárstva. Posilniť miestne hospodárstvo prostredníctvom modernizácie priemyslu, inovácií v poľnohospodárstve, podpory malého a stredného podnikania. Zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast v miestnej ekonomike mesta, ktorý je základom hospodárskeho a sociálneho postavenia obyvateľov mesta. Podpora multifunkčného poľnohospodárstva, priemyslu a služieb – vrátane cestovného ruchu ako perspektívneho hospodárskeho odvetvia mesta. Zvýšenie atraktivity mesta pre turistov. Podpora miestnych malých a stredných podnikateľov, zvýšenie zamestnanosti obyvateľov.*

Cieľ 1: Diverzifikovať hospodárstvo, zvýšiť podiel malých a stredných podnikateľov v lokálnej ekonomike, spestriť ponuku dostupných obchodných služieb v meste

Opatrenie 1.1: Posilnenie miestnych malých a stredných podnikateľov, obchodných služieb
Aktivity:

- Podpora zvýšenia konkurencieschopnosti malých a stredných podnikateľov
- Podpora diverzifikácie lokálnej ekonomiky
- Podpora inovácií v poľnohospodárstve, podpora miestnych výrobcov pri spracovaní a predaji poľnohospodárskych produktov
- Zintenzívnenie spolupráce s aktérmi hospodárskeho života doma i v zahraničí
- Podpora vybudovania nových nákupných stredísk a obchodných zón v meste
- Využitie pohraničnej polohy na podporu spoločných hospodárskych projektov a priťahovanie investícií
- Propagácia mesta ako ideálneho miesta na podnikanie
- Rozvoj cirkulárnej ekonomiky a podpora projektov, ktoré minimalizujú odpad v priemysle

Cieľ 2: Rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile, rozvoj inkluzívneho trhu práce a rovnosti príležitostí

Opatrenie 2.1: Podpora celoživotného vzdelávania, vytvárania nových pracovných miest v meste, rozvoj ľudských zdrojov
Aktivity:

- Podpora rekvalifikačných kurzov a vzdelávacích programov poskytujúcich rôzne kvalifikácie s ohľadom na dynamiku trhu práce

- Podpora programov na elimináciu prejavov diskriminácie na trhu práce postavenej na akomkoľvek základe
- Motivácia investorov prostredníctvom príležitostí na vytváranie nových pracovných miest
- Podpora duálneho vzdelávania a stáží v miestnych podnikoch

Cieľ 3: Rozvoj turistických atrakcií, vylepšenie turistickej infraštruktúry a marketingových aktivít mesta

Opatrenie 3.1: Podpora vytvárania atraktívnej destinácie pre domácich aj zahraničných turistov

- Posilnenie marketingu mesta
- Podpora agroturistiky, ekoturizmu a rekreačných aktivít na Dunaji
- Podpora rozvoja turistickej infraštruktúry mesta – vytvorenie turistických atrakcií zameraných na prírodu, históriu a kultúru regiónu
- Vytvorenie kultúrnych atrakcií a zážitkového turizmu
- Účasť mesta na projektoch podporujúcich cestovný ruch v danom regióne
- Podpora festivalov (kultúrnych, gastronomických atď.), lokálnych trhov a podujatí, ktoré prilákajú turistov a zvýšia záujem o miestnu kultúru
- Rozvoj siete cyklotrás a peších turistických chodníkov
- Zlepšenie ubytovacej kapacity a infraštruktúry mesta
- Podpora inteligentných turistických riešení
- Budovanie interaktívnych informačných tabúľ a navigačných bodov
- Rozvoj spolupráce s okolitými kultúrnymi centrami

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou

Strategický cieľ: *Zabezpečiť dostupnosť kvalitnej občianskej infraštruktúry v školskej, sociálnej, zdravotnej, športovej a kultúrnej oblasti. Modernizácia vzdelávacieho procesu v školských zariadeniach na území mesta. Zníženie percenta sociálne ohrozených a vylúčených obyvateľov mesta. Optimalizácia a modernizácia zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry s dôrazom na individuálny prístup ku klientom. Rozvoj sociálnych služieb a podpora integrácie rôznych skupín obyvateľov do spoločenského života. Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb pre marginalizované skupiny a deti, podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných. Rozvoj aktívneho občianstva.*

Cieľ 1: Moderná občianska infraštruktúra pre kvalitný život v meste

Opatrenie 1.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

Aktivity:

- Oprava, rekonštrukcia a výstavba objektov občianskej infraštruktúry
- Zníženie energetickej náročnosti objektov občianskej infraštruktúry
- Rozvoj dostupnosti služieb občianskej vybavenosti
- Podpora kultúry, športu, školských a voľnočasových programov

- Rekonštrukcia a výstavba športových zariadení a plôch, rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl
- Výstavba športovej haly
- Komplexná rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo
- Výstavba zariadenia pre seniorov
- Výstavba Domu seniorov
- Výstavba Spoločenského domu
- Výstavba Stanice záchrannej zdravotnej služby

Cieľ 2: Kvalitné inkluzívne vzdelávanie

Opatrenie 2.1: Zvýšenie kvality školstva
Aktivity:

- Podpora inkluzívneho vzdelávania a prevencie
- Podpora modernizácie vzdelávacieho procesu – k zabezpečenie moderných materiálnych, technických a vzdelávacích podmienok na školách
- Podpora vzdelávania detí z marginalizovaných, znevýhodnených rodín
- Podpora vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Vytvárať podmienky pre rozvoj nadaných a talentovaných detí
- Venovať stálu pozornosť uplatňovaniu princípov humanizácie vyučovania
- Rozvoj ľudských zdrojov
- Zvýšenie kapacity MŠ

Cieľ 3: Inkluzívne, kvalitné a dostupné sociálne služby

Opatrenie 3.1: Rozvoj sociálnych služieb
Aktivity:

- Poradenstvo v školskej, sociálnej, zdravotnej a kultúrnej oblasti
- Rozšírenie osvety s protidrogovou a protialkoholickou tematikou
- Zabezpečenie udržateľnosti terénnej sociálnej práce, rozširovanie opatrovateľských služieb pre obyvateľov
- Koordinovanie poskytovania sociálnej pomoci v meste
- Rozšírenie sociálnej starostlivosti a služieb pre marginalizované skupiny a deti a podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných
- Zriadenie nových sociálnych služieb
- Rozšírenie komunitných činností
- Sieťovanie a skvalitňovanie spolupráce medzi samosprávou a subjektmi (verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych a komunitných služieb a vzdelávacími inštitúciami)
- Zvyšovanie odbornosti pracovníkov v sociálnych a komunitných službách
- Rozvoj dobrovoľníctva v sociálnych službách
- Príprava a realizácia projektu „Bezbariérové mesto Gabčíkovo“
- Zvyšovanie informovanosti a marketing v oblasti poskytovania sociálnych a komunitných služieb
- Zaradenie detských jaslí do sociálnych služieb a prispôsobenie ich činností v súlade so zákonom o sociálnych službách

Cieľ 4: Aktívne občianstvo

Opatrenie 4.1: Vytvorenie podmienok na podporu aktívneho občianstva
Aktivity:

- Realizovanie permanentného dialógu samosprávnych orgánov mesta s obyvateľmi, zabezpečiť monitoring občianskych potrieb a dôsledne rešpektovať právo na informovanosť
- Vytvárať podmienky na podporu činnosti mimovládnych organizácií a dobrovoľníckeho sektoru

Cieľ 5: Kultúrne dedičstvo

Opatrenie 5.1: Vytvorenie podmienok na ochranu kultúrneho dedičstva
Aktivity:

- Organizovanie kultúrnych podujatí k hlbšiemu poznaniu kultúrneho dedičstva
- Oživenie miestnej kultúrnej identity a tradícií
- Podpora folklórnych festivalov, organizácia remeselných trhov

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra

Strategický cieľ: *Skvalitniť dopravnú a technickú infraštruktúru v meste. Modernizácia cestnej siete, zvýšenie kvality, bezpečnosti a plynulosti dopravy. Rozšírenie a obnova chodníkov pre peších vrátane bezbariérových úprav. Minimalizovať negatívny vplyv dopravy na obyvateľov a návštevníkov mesta. Zlepšiť podmienky verejnej hromadnej dopravy. Zavedenie ekologických dopravných riešení. Podpora cyklodopravy – budovanie cyklotrás a cykloslužieb. Využitie inteligentných informačno-komunikačných technológií, zavádzanie inteligentných systémov a technológií pre hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj mesta.*

Cieľ 1: Rozvoj a modernizácia dopravnej infraštruktúry

Opatrenie 1.1: Rozvoj cestnej infraštruktúry a podpora bezpečnej mobility
Aktivity:

- Rekonštrukcia a budovanie miestnych komunikácií a chodníkov, cyklotrás a cyklistickej infraštruktúry, bezpečných priechodov pre chodcov
- Vybudovanie nových parkovacích kapacít
- Zabezpečenie odtoku dažďovej vody z miestnych komunikácií, zlepšenie systémov na zber a využitie dažďovej vody v mestskej infraštruktúre
- Zlepšenie dopravného značenia a orientačného systému

Cieľ 2: Rozvoj technickej infraštruktúry, inžinierskych sietí

Opatrenie 2.1: Rozšírenie a skvalitnenie inžinierskych sietí
Aktivity:

- Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia, implementácia inteligentných osvetľovacích systémov
- Rekonštrukcia miestneho rozhlasu

- Rozšírenie kamerového systému
- Rozšírenie vysokorýchlostného internetu a 5G sietí pre zlepšenie digitálnej konektivity

Cieľ 3: Podpora rozvoja verejnej hromadnej dopravy

Opatrenie 3.1: Skvalitnenie podmienok cestovania autobusmi
Aktivity:

- Rekonštrukcia autobusových zastávok
- Optimalizácia trás a časových harmonogramov verejnej dopravy pre lepšiu dostupnosť, zlepšenie frekvencie a nadväznosti autobusových liniek

Cieľ 4: Udržateľná doprava – vytváranie podmienok pre alternatívne bezemisné a nízkoemisné formy dopravy

Opatrenie 4.1: Rozvoj alternatívnych – zelených foriem dopravy a zníženie environmentálnych dopadov dopravy
Aktivity:

- Podpora elektromobility a budovanie siete nabíjacích staníc
- Podpora zvýšenia využívania alternatívnych bezemisných a nízkoemisných foriem dopravy
- Zvýšenie kvality verejných priestranstiev, aby sa podporilo chodenie ako primárny spôsob dopravy na krátke vzdialenosti
- Edukácia verejnosti o výhodách udržateľnej mobility a jej vplyve na zdravie a kvalitu života

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a bytového fondu mesta

Strategický cieľ: *Modernizácia a rozvoj infraštruktúry pre bývanie pri minimalizácii dopadov na životné prostredie. Vytvorenie moderného, udržateľného a inkluzívneho obytného prostredia, ktoré podporí ekonomický rast a komunitnú súdržnosť. Podpora výstavby moderných, energeticky efektívnych a ekologických bytov. Vytvoriť podmienky pre kvalitné bývanie reagujúce na potreby a požiadavky obyvateľov mesta. Vytvorenie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu – príprava územia a infraštruktúry pre rodinné domy. Podpora sociálneho a dostupného bývania. Podpora stabilného rastu populácie a motivácia mladých rodín na usadenie sa v meste. Podpora revitalizácie starších bytových a domových jednotiek, aby spĺňali moderné ekologické štandardy. Zlepšenie kvality bývania pre obyvateľov mesta. Zvýšenie kvality života obyvateľov a celkovej atraktivity mesta pre súčasných aj budúcich obyvateľov.*

Cieľ 1: Skvalitňovanie bytovej situácie – zvýšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov mesta

Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
Aktivity:

- Podpora zlepšenia dostupnosti stavebných pozemkov s potrebnou technickou infraštruktúrou

Opatrenie 1.2: Rozvoj výstavby bytových domov
Aktivity:

- Podpora výstavby mestských nájomných bytov
- Podpora výstavby bytových bytov ponúkajúcich byty do súkromného vlastníctva

Cieľ 2: Rast populácie mesta

Opatrenie 2.1: Vytvorenie príťažlivých podmienok bývania v meste – monitoring a plánovanie budúcich potrieb bývania
Aktivity:

- Vytvorenie udržateľného, moderného a atraktívneho mestského prostredia pre život
- Podpora všeobecného spoločensko-ekonomického rozvoja mesta
- Posilnenie identity mesta ako atraktívneho miesta na život, prácu, relax a rodinný rozvoj
- Podpora komunitného života a integrácie
- Pravidelné hodnotenie demografického vývoja a potrieb obyvateľov v oblasti bývania
- Zriadenie moderných mestských mobiliárov (lavičky, zastávky, informačné tabule)

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie a realizácia adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy

Strategický cieľ: *Zelené a udržateľné mesto – zlepšenie environmentálnej kvality prostredia a podpora ekologických iniciatív. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženosti životného prostredia, Budovanie zelenej infraštruktúry, realizácia adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy. Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Zvyšovanie podielu využívania alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie. Zníženie energetickej náročnosti verejných budov. skrášlenie vzhľadu mesta, podpora environmentálnej výchovy detí predškolského a školského veku i širokej verejnosti. Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia. Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry na zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva, minimalizácia množstva produkovaného odpadu s orientáciou na maximálne využitie separácie. Koordinácia rozvoja priestorového usporiadania a funkčného využitia pozemkov súčasne s riadeným socioekonomickým rozvojom.*

Cieľ 1: Zlepšenie stavu životného prostredia a podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov

Opatrenie 1.1: Využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie – znižovanie uhlíkovej stopy mesta
Aktivity:

- Budovanie a rozvoj zariadení pre výrobu energie z obnoviteľných zdrojov
- Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie a alternatívnych zdrojov energie na verejných i neverejných budovách

Opatrenie 1.2: Riešenie problémov odpadového hospodárstva
Aktivity:

- Rekultivácia divokých skládok, sanácia vzniknutých environmentálnych záťaží, likvidácia čiernych skládok odpadu
- Rozširovanie a zefektívnenie separovaného zberu odpadu
- Podpora recyklačných iniciatív a projektov na znižovanie odpadu
- Implementácia moderných systémov odpadového hospodárstva, vrátane triedenia, recyklácie a energetického zhodnocovania odpadu

Opatrenie 1.3: Revitalizácia verejných priestorov a budovanie nových zelených plôch na budovanie odolnosti proti klimatickým zmenám, ako aj proti hrozbám pre zdravie občanov
Aktivity:

- Revitalizácia a rozšírenie verejnej zelene, verejných plôch pre zlepšenie kvality života obyvateľov
- Vysádzanie zelene pozdĺž dopravných trás na zlepšenie kvality ovzdušia a zníženie hlučnosti, na zlepšenie mikroklímy
- Vytvorenie oddychových zón
- Revitalizácia centra mesta na zvýšenie komfortu obyvateľov a návštevníkov

Opatrenie 1.4: Zníženie negatívnych dôsledkov zmeny klímy, preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami spôsobenými s prívalovými dažďami a adaptáciu mesta na klimatické zmeny
Aktivity:

- Vybudovanie chýbajúcich jarkov, resp. dažďovej kanalizácie
- Vybudovanie ochranného systému na ochranu pred prívalovými vodami, realizácia vodozádržných opatrení
- Zvýšiť odolnosť krajiny a prírody na zmeny vyvolané zmenou klímy

Opatrenie 1.5: Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín
Aktivity:

- Upozornenie vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na území mesta na miesta výskytu inváznych nepôvodných druhov rastlín
- Informovanie verejnosti o metódach odstraňovania inváznych nepôvodných druhov rastlín (napr. kosenie a mulčovanie, vykopávanie, výrub, chemický spôsob likvidácie – postrek celej rastliny herbicídnym prípravkom atď.)
- Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín

Opatrenie 1.6: Zlepšenie environmentálneho povedomia a informovanosti obyvateľstva o ochrane prírody a životného prostredia, zvýšenie záujmu obyvateľov o ochranu a tvorbu životného prostredia
Aktivity:

- Propagácia využívania obnoviteľných prírodných zdrojov a alternatívnych zdrojov energií
- Posilnenie environmentálnej výchovy a vzdelávania, významu ochrany prírody a životného prostredia na MŠ a ZŠ

- Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti
- Vypracovanie koncepčných a metodických materiálov pre informovanie občanov o ochrane životného prostredia – poradenstvo a prevencia v oblasti životného prostredia
- Dôsledné udržiavanie čistoty a poriadku na podujatiach a aktivitách v prírode, dbanie na ekológiu v meste a ekosystém mesta nakúpením a umiestnením smetných nádob na triedený odpad
- Informovanie a osveta verejnosti v oblasti ochrany ovzdušia, zameraná na zvyšovanie povedomia obyvateľov o vplyve spaľovania pevných palív na kvalitu ovzdušia, význame správnej údržby a obsluhy zdrojov a voľby vhodného paliva

Cieľ 2: Zníženie energetickej náročnosti verejných i neverejných budov a prechod na energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo

Opatrenie 2.1: Rekonštrukcia verejných i neverejných budov s cieľom znižovania ich energetickej spotreby a zvyšovať informovanosť v oblasti energetickej efektívnosti
Aktivity:

- Realizácia aktivít na zníženie energetickej spotreby verejných i neverejných budov a na zvýšenie energetickej efektívnosti budov
- Podpora energeticky úsporných riešení a ekologických riešení, ktoré zlepšujú mikroklímu v meste a znižujú energetickú náročnosť budov

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 6: SMART mesto Gabčíkovo

Strategický cieľ: *Rozvoj digitálnej infraštruktúry a podpora digitálnej ekonomiky. Zavádzanie inteligentných, smart technológií a riešení pre efektívnejšie riadenie mestských služieb a socioekonomického rozvoja mesta. Využívanie moderných smart technológií a inovatívnych riešení pre zvýšenie efektívnosti, udržateľnosti a kvality života v meste. Využitie inteligentných systémov a technológií pre hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj mesta.*

Cieľ 1: Rozšírenie inteligentných technológií, systémov a služieb

Opatrenie 1.1: Podpora využívania inteligentných technológií a systémov pri poskytovaní služieb pre občanov
Aktivity:

- Podpora zavádzania inteligentných systémov manažmentu územia
- Podpora zavádzania inteligentných riešení pre verejnú správu a samosprávu
- Rozvoj digitalizácie a skvalitnenia služieb pre občana
- Rozvoj procesu participatívneho plánovania cez zapojenie verejnosti do príprav zadania a prerokovania následných návrhov dokumentov
- Budovanie a rozširovanie verejných wifi sietí, modernizácia a budovanie optických sietí
- Rozvoj inteligentných technológií pre riadenie mestských služieb

Prehľad strategických prioritných oblastí, strategických prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov a opatrení

Hospodárska oblasť								**Sociálna oblasť**							**Environmentálna oblasť**	
✓ **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj** ✓ **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra** ✓ **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 6: Smart mesto Gabčíkovo**								✓ **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou** ✓ **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a bytového fondu mesta**							✓ **Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie a realizácia adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy**	
Cieľ 1: Diverzifikovať hospodárstvo, zvýšiť podiel malých a stredných podnikateľov v lokálnej ekonomike a spestriť ponuku dostupných obchodných služieb v meste	Cieľ 2: Rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile, rozvoj inkluzívneho trhu práce a rovnosti príležitostí	Cieľ 3: Rozvoj turistických atrakcií, vylepšenie turistickej infraštruktúry a marketingových aktivít mesta	Cieľ 1: Rozvoj a modernizácia dopravnej infraštruktúry	Cieľ 2: Cieľ 2: Rozvoj technickej infraštruktúry, inžinierskych sietí	Cieľ 3: Podpora rozvoja verejnej hromadnej dopravy	Cieľ 4: Udržateľná doprava – vytváranie podmienok pre alternatívne bezemisné a nízkoemisné formy dopravy	Cieľ 1: Rozšírenie inteligentných technológií, systémov a služieb	Cieľ 1: Moderná občianska infraštruktúra pre kvalitný život v meste	Cieľ 2: Kvalitné inkluzívne vzdelávanie	Cieľ 3: Inkluzívne, kvalitné a dostupné sociálne služby	Cieľ 4: Aktívne občianstvo	Cieľ 5: Kultúrne dedičstvo	Cieľ 1: Skvalitňovanie bytovej situácie – zvýšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov mesta	Cieľ 2: Rast populácie mesta	Cieľ 1: Zlepšenie stavu životného prostredia a podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov	Cieľ 2: Zníženie energetickej náročnosti verejných i neverejných budov a prechod na energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo

Opatrenie 1.1: Posilnenie miestnych malých a stredných podnikateľov, obchodných služieb
Opatrenie 2.1: Podpora celoživotného vzdelávania, vytvárania nových pracovných miest v meste, rozvoj ľudských zdrojov
Opatrenie 3.1: Podpora vytvárania atraktívnej destinácie pre domácich aj zahraničných turistov
Opatrenie 1.1: Rozvoj cestnej infraštruktúry a podpora bezpečnej mobility
Opatrenie 2.1: Rozšírenie a skvalitnenie inžinierskych sietí
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie podmienok cestovania autobusmi
Opatrenie 4.1: Rozvoj alternatívnych – zelených foriem dopravy a zníženie environmentálnych dopadov dopravy
Opatrenie 1.1: Podpora využívania inteligentných technológií a systémov pri poskytovaní služieb pre občanov
Opatrenie 1.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry
Opatrenie 2.1: Zvýšenie kvality školstva
Opatrenie 3.1: Rozvoj sociálnych služieb
Opatrenie 4.1: Vytvorenie podmienok na podporu aktívneho občianstva
Opatrenie 5.1: Vytvorenie podmienok na ochranu kultúrneho dedičstva
Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
Opatrenie 1.2: Rozvoj výstavby bytových domov
Opatrenie 2.1: Vytvorenie príťažlivých podmienok bývania v meste – monitoring a plánovanie budúcich potrieb bývania
Opatrenie 1.1: Využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie – znižovanie uhlíkovej stopy mesta *Opatrenie 1.2: Riešenie problémov odpadového hospodárstva* *Opatrenie 1.3: Revitalizácia verejných priestorov a budovanie nových zelených plôch na budovanie odolnosti proti klimatickým zmenám, ako aj proti hrozbám pre zdravie občanov* *Opatrenie 1.4: Zníženie negatívnych dôsledkov zmeny klímy, preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami spôsobenými s prívalovými dažďami a adaptáciu mesta na klimatické zmeny* *Opatrenie 1.5: Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín* *Opatrenie 1.6: Zlepšenie environmentálneho povedomia a informovanosti obyvateľstva o ochrane prírody a životného prostredia, zvýšenie záujmu obyvateľov o ochranu a tvorbu životného prostredia*
Opatrenie 2.1: Rekonštrukcia verejných i neverejných budov s cieľom znižovania ich energetickej spotreby a zvyšovať informovanosť v oblasti energetickej efektívnosti

Monitorovanie hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta

Navrhované ukazovatele zohľadňujú všetky tri základné prioritné oblasti trvalo udržateľného rozvoja mesta: hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť.

Názov ukazovateľa	Informačný zdroj	Merná jednotka
Novovytvorené pracovné miesta	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet pracovných miest
Zníženie prevádzkových nákladov občianskej infraštruktúry mesta	Mesto	EUR
Miera nezamestnanosti	Mesto, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet nezamestnaných
Priemerné mzdy	Štatistický úrad SR	EUR
Sociálne odkázaní obyvatelia	Mesto, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR	Počet sociálne odkázaných obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov so sociálnymi službami v meste	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Objem investícií do skvalitnenia občianskej infraštruktúry mesta	Mesto, ostatné úrady a organizácie	EUR
Objem investícií do skvalitnenia technickej infraštruktúry mesta	Mesto, ostatné úrady a organizácie	EUR
Zrekonštruované, resp. novovybudované miestne komunikácie	Mesto	km
Zrekonštruované, resp. novovybudované prvky technickej infraštruktúry mesta	Mesto	Počet, km
Intenzita výstavby bytov	Mesto	Počet novopostavených bytov
Verejný poriadok a bezpečnosť obyvateľov – zaznamenané priestupky a trestné činy	Mesto, Polícia SR	Počet
Verejný vodovod a kanalizácia	Mesto, ostatné úrady a organizácie	Podiel napojených domácností v %
Demografický vývoj obyvateľstva mesta	Mesto	Počet
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou školských inštitúcií v meste	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s možnosťami športovania v meste	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kultúrnym životom v meste	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou služieb v meste	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom pre prácu	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom pre bývanie a život	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť obyvateľov s kvalitou životného prostredia mesta	Dotazníkový prieskum	% obyvateľov
Spokojnosť návštevníkov, turistov s mestom	Dotazníkový prieskum	% návštevníkov/turistov
Miera skládkovania komunálneho odpadu – Podiel skládkovaného komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu.	Mesto	%
Miera recyklácie komunálneho odpadu – Indikátor predstavuje podiel recyklovaného komunálneho odpadu na celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu. Recyklácia zahŕňa materiálovú recykláciu a recykláciu organických látok vrátane kompostovania.	Mesto	%
Dĺžka vybudovaných cyklotrás	Mesto	m
Počet realizovaných projektov na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Mesto	Počet
Výmera revitalizovaných a novovytvorených zelených plôch/parkov/zelenej infraštruktúry	Mesto	m²
Miera zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní – Podiel počtu detí v materských školách (vrátane špeciálnych tried) a špeciálnych materských školách vo veku 3 až 5 rokov na celkovom počte detí vo veku od 3 až 5 rokov	Mesto	%, počet
Miera zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím – Podiel počtu pracujúcich osôb so zdravotným postihnutím z obyvateľstva so zdravotným postihnutím vo veku od 15 rokov	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	%, počet
Počet verejne prístupných staníc (nabíjacích bodov) pre nabíjanie elektromobilov	Mesto	Počet
Počet implementovaných SMART riešení	Mesto, realizátori SMART riešení	Počet
Počet implementovaných opatrení v boji proti klimatickým zmenám	Mesto	Počet

Merateľné ukazovatele

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programového dokumentu. Merateľné ukazovatele majú charakter kvantitatívnych indikátorov úspešnosti, definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť. Na základe týchto ukazovateľov bude možné priebežne sledovať napĺňanie cieľov PHRSR. Výstupy projektov predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. Výsledok projektov (výstup programu) predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít projektu (výstupy z aktivít), ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. Dopad vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu projektu. Východiskové hodnoty ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHRSR mesta Gabčíkovo boli stanovené ako nulové v roku 2024, cieľové hodnoty boli stanovené na rok 2030.

Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHRSR mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota/Rok	
				2024	2027	2030
Prioritná oblasť – Hospodárska						
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj mesta – Cieľ 1: Diverzifikovať hospodárstvo, zvýšiť podiel malých a stredných podnikateľov v lokálnej ekonomike, spestriť ponuku dostupných obchodných služieb v meste – Opatrenie 1.1: Posilnenie miestnych malých a stredných podnikateľov, posilnenie marketingu mesta a dostupných obchodných služieb						
	Novovybudované nákupné stredisko – BILLA	Súkromný investor	počet	0	1	1

	Novovybudované nákupné stredisko 2 (novovybudovaná zóna obchodu a služieb)	Súkromný investor	počet	0	0	1
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra – Cieľ 1: Rozvoj a modernizácia dopravnej infraštruktúry – Opatrenie 1.1: Rozvoj cestnej infraštruktúry a podpora bezpečnej mobility						
	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií	Mesto Gabčíkovo	systém	0	0	1
Prioritná oblasť – Sociálna oblasť						
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou – Cieľ 1: Moderná občianska infraštruktúra pre kvalitný život v meste – Opatrenie 1.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry						
	Zrekonštruovaná budova MsKS – budova so zlepšenými tepelno-energetickými vlastnosťi	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Rozšírený športový areál základných škôl	Mesto Gabčíkovo	počet	0	0	1
	Dva nové moderné pavilóny pre deti MŠ	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Novopostavená športová hala (pre rôzne druhy športu, vrátane basketbalu, volejbalu, hádzanej a halového futbalu)	Mesto Gabčíkovo	počet	0	0	1
	Novovybudované zariadenie pre seniorov	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1

	Zrekonštruovaný interiér budovy MsKS	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Novovybudovaný Dom seniorov	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Novozriadený Spoločenský dom	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Novovybudovaná stanica záchrannej zdravotnej služby	Ministerstvo zdravotníctva SR	počet	0	1	1
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou – Cieľ 3: Inkluzívne, kvalitné a dostupné sociálne služby – Opatrenie 3.1: Rozvoj sociálnych služieb						
	Novovytvorené detské jasle	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva mesta – Cieľ 1: Skvalitňovanie bytovej situácie – zvýšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov mesta – Opatrenie 1.2: Rozvoj výstavby bytových domov						
	Obstaraný novovybudovaný mestský nájomný bytový dom s 15 b. j.	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Obstaraný novovybudovaný mestský nájomný bytový dom s 36 b. j.	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1
	Obstaraný novovybudovaný mestský nájomný bytový dom s 40 b. j.	Mesto Gabčíkovo	počet	0	1	1

	Novovybudovaná polyfunkčná budova s 28 b. j.	Súkromný investor	počet	0	0	1
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva mesta – Cieľ 1: Skvalitňovanie bytovej situácie – zvýšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov mesta – Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby						
	Novovybudovaná obytná štvrť pre cca 300 rodinných domov v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad	Mesto Gabčíkovo	počet	0	0	1
Prioritná oblasť – Environmentálna oblasť						
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie a realizácia adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy – Cieľ 1: Zlepšenie stavu životného prostredia a podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov – Opatrenie 1.3: Revitalizácia verejných priestorov						
	Revitalizované centrum mesta Gabčíkovo	Mesto Gabčíkovo	počet	0	0	1

D – Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja mesta, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mesta formou akčného plánu na roky 2024 – 2030, vrátane prehľadu projektových zámerov mesta na dané obdobie.

Organizačné zabezpečenie realizácie

Organizačné zabezpečenie realizácie rozvojovej stratégie mesta – programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta je kľúčové pre úspešnú implementáciu plánovaných cieľov a opatrení, ktoré smerujú k rozvoju a zlepšeniu kvality života obyvateľov. Tento proces zahŕňa stanovenie zodpovedností, riadenie ľudských a finančných zdrojov, koordináciu jednotlivých aktivít. Zabezpečenie realizácie PHRSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území mesta.

Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt (aktivita) je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určené mesto, resp. iné organizačné zložky správy mesta (odborné komisie, oddelenia na mestskom úrade).

Mesto vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je mestské zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHRSR je mestské zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom mesta je primátor. Rozhoduje vo všetkých veciach správy mesta, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené mestskému zastupiteľstvu. Mestský úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie mesta.

Komunikačná stratégia

Komunikačná stratégia mesta je súbor nástrojov a postupov, ktorými mesto komunikuje s obyvateľmi, podnikmi, organizáciami a ďalšími zainteresovanými stranami. Jej cieľom je zlepšiť informovanosť, transparentnosť, participáciu a efektivitu pri prenose informácií, aby všetci aktéri boli informovaní o aktivitách a projektoch mesta, mali možnosť vyjadriť svoje názory a podieľali sa na rozhodovaní o budúcnosti mesta. Dobrá komunikačná stratégia tiež pomáha vytvoriť pozitívny obraz o meste, čo je kľúčové pre prilákanie turistov, investorov a nových obyvateľov.

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého pripravovaného projektu PHRSR v rámci informovanosti a publicity alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Prvú cieľovú skupinu predstavujú miestni obyvatelia. Táto cieľová skupina bola oslovená aj počas spracovania dokumentu PHRSR. Komunikácia s verejnosťou bude pokračovať naďalej (priamym zapojením a zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie). Druhú cieľovú skupinu predstavujú organizácie, podnikatelia, potenciálni investori, ktorí sa pri svojich lokalizačných

rozhodnutiach orientujú podľa charakteru rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka mesta: https://www.gabcikovo.sk/.

Správna komunikácia je zásadná pre budovanie silnej, zapojenej a udržateľnej komunity. Je to nástroj, ktorý umožňuje obyvateľom byť informovanými a aktívnymi účastníkmi v procesoch, ktoré formujú ich bezprostredné životné prostredie. Správna komunikácia rozvojových cieľov je kľúčová z mnohých dôvodov:

⇒ transparentná, otvorená a pravidelná komunikácia o rozvojových cieľoch a projektoch zvyšuje transparentnosť rozhodovacích procesov,

⇒ efektívna komunikácia umožňuje obyvateľom mesta lepšie porozumieť plánom a cieľom, ktoré má mestská samospráva.

⇒ správna komunikácia je kľúčom k riešeniu konfliktov a problémov, ktoré vznikajú – otvorený dialóg a zdieľanie informácií môže pomôcť predísť nedorozumeniam a podporiť spoločné riešenie problémov.

Strategická a plánovaná komunikácia zabezpečuje, že všetci aktéri majú jasnú predstavu o tom, kam mesto smeruje a aké kroky sa podnikajú na dosiahnutie jeho vízií a cieľov, čo je kľúčové pre dosiahnutie dlhodobého a udržateľného rozvoja.

Systém monitorovania a hodnotenia

PHRSR mesta Gabčíkovo je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta je činnosťou samosprávy a mesto ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (mestské zastupiteľstvo, primátor). Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované mestom Gabčíkovo, organizáciami zriadenými a založenými mestom, resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie a vyhodnocovanie dosiahnutých výsledkov rozvojovej stratégie mesta – programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je kľúčové pre zabezpečenie efektívnej realizácie stanovených cieľov a pre overenie úspešnosti prijatých opatrení. Tento proces umožňuje mestským orgánom lepšie pochopiť, čo funguje a čo nie, a poskytuje príležitosť na prispôsobenie stratégie na základe aktuálnych podmienok a nových informácií.

Pre udržiavanie a realizáciu PHRSR mesta Gabčíkovo bude zriadený Riadiaci výbor PHRSR mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030, ktorého úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať v prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie mesta. V Riadiacom výbore PHRSR mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030 budú zastúpení hlavní predstavitelia samosprávy s dôrazom na zastúpenie všetkých sektorov a priradenie odborníkov k jednotlivým prioritám.

Proces realizácie PHRSR mesta Gabčíkovo sa začne po jeho schválení Mestským zastupiteľstvom.

Úlohou Riadiaceho výboru PHRSR mesta Gabčíkovo bude:

- schádzať sa na prehodnocovanie plnenia PHRSR mesta Gabčíkovo podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu Mestskému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PHRSR mesta Gabčíkovo tak, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas,
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov s cieľom koordinácie aktivít v meste,
- aktualizovať PHRSR mesta Gabčíkovo (minimálne každý druhý rok) – je to živý, otvorený dokument,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v meste s cieľom zabezpečiť informovanosť o PHRSR mesta Gabčíkovo – so stratégiou rozvoja mesta bude oboznámená verejnosť prostredníctvom miestnych médií.

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr mestského úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená určeným odborom (oddelením) mestského úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami.

PHRSR mesta Gabčíkovo je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov Gabčíkova a legislatívne zmeny. PHRSR mesta Gabčíkovo bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu, bude sa orientovať na využitie silných stránok a možností územia, na potláčanie slabých stránok a možných ohrození územia a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôsobovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života mesta. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít Gabčíkova, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2024 – 2030		
Typ hodnotenia	**Vykonať prvýkrát**	**Dôvod vykonania/periodicita**
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2026	podľa rozhodnutia mesta a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2026	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2024 – 2030	na základe rozhodnutia primátora, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Vyhodnocovanie výsledkov poskytuje mestským orgánom cenné informácie, ktoré im umožňujú zlepšovať budúce plánovanie a realizáciu rozvojových opatrení, čím prispievajú k dlhodobému a udržateľnému rozvoju mesta. Aktualizácia PHRSR mesta Gabčíkovo bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné

dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí mesta. Aktualizácia umožňuje mestu prispôsobiť sa meniacej sa realite, zabezpečiť efektívne využívanie zdrojov, reagovať na nové výzvy a možnosti a zohľadniť potreby komunity. Postup bude nasledovný:

1. Riadiaci výbor PHRSR mesta Gabčíkovo odporučí zmeny v PHRSR mesta Gabčíkovo,
2. Mestské zastupiteľstvo schváli aktualizovaný PHRSR mesta Gabčíkovo na ďalšie obdobie.

Stratégia, ktorá je aktualizovaná, môže lepšie reflektovať meniace sa podmienky, potreby obyvateľov a nové výzvy, čo umožňuje mesto lepšie reagovať na dynamické zmeny v ekonomickom, sociálnom a environmentálnom prostredí.

Akčný plán mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom mesta v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Akčný plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Akčný plán je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a obsahuje aj predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania a ukazovateľ výstupu.

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plán pre hospodársku oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj mesta – Cieľ 1: Diverzifikovať hospodárstvo, zvýšiť podiel malých a stredných podnikateľov v lokálnej ekonomike, spestriť ponuku dostupných obchodných služieb v meste – Opatrenie 1.1: Posilnenie miestnych malých a stredných podnikateľov, posilnenie marketingu mesta a obchodných služieb				
Aktivita 1/1 Nákupné stredisko BILLA	2025 – 2026	Súkromný investor	Súkromná investícia	Novovybudované nákupné stredisko – BILLA
Aktivita 1/2 Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb	2025 – 2027	Súkromný investor	Súkromná investícia	Novovybudované nákupné stredisko 2 (novovybudovaná zóna obchodu a služieb)
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra – Cieľ 1: Rozvoj a modernizácia dopravnej infraštruktúry – Opatrenie 1.1: Rozvoj cestnej infraštruktúry a podpora bezpečnej mobility				
Aktivita 3/1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2027 – 2028	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií
Akčný plán pre sociálnu oblasť				

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou – Cieľ 1: Moderná občianska infraštruktúra pre kvalitný život v meste – Opatrenie 1.1: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry				
Aktivita 2/1 Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo – zlepšenie tepelno-energetických vlastností budovy	2026 – 2027	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Zrekonštruovaná budova MsKS – budova so zlepšenými tepelno-energetickými vlastnosťami
Aktivita 2/2 Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl	2027 – 2028	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Rozšírený športový areál základných škôl
Aktivita 2/3 Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E	2024 – 2025	Mesto Gabčíkovo	Zdroje SR	Dva nové moderné pavilóny pre deti MŠ
Aktivita 2/4 Výstavba športovej haly	2027 – 2028	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Novopostavená športová hala (pre rôzne druhy športu, vrátane basketbalu, volejbalu, hádzanej a
Aktivita 2/5 Výstavba zariadenia pre seniorov	2024 – 2026	Mesto Gabčíkovo	Zdroje SR Zdroje mesta	Novovybudované zariadenie pre seniorov
Aktivita 2/6 Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	2026 – 2027	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Zrekonštruovaný interiér budovy MsKS
Aktivita 2/7 Dom seniorov	2025 – 2026	Mesto Gabčíkovo	Zdroje mesta	Novovybudovaný Dom seniorov
Aktivita 2/8 Spoločenský dom	2025 – 2027	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Novozriadený Spoločenský dom
Aktivita 2/9 Stanica záchrannej zdravotnej služby	2025 – 2026	Ministerstvo zdravotníctva SR		Novovybudovaná stanica záchrannej zdravotnej služby
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívne, sociálne, vzdelané, zdravé a kultúrne mesto s modernou občianskou infraštruktúrou – Cieľ 3: Inkluzívne, kvalitné a dostupné sociálne služby – Opatrenie 3.1: Rozvoj sociálnych služieb				

Aktivita 2/10 Detské jasle na Komenského ulici	2025 – 2026	Mesto Gabčíkovo	Zdroje mesta	Novovytvorené detské jasle
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva mesta – Cieľ 1: Skvalitňovanie bytovej situácie – zvýšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov mesta – Opatrenie 1.2: Rozvoj výstavby bytových domov				
Aktivita 4/1 Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica	2024 – 2025	Mesto Gabčíkovo	Zdroje ŠFRB Zdroje MINDOP Zdroje mesta	Obstaraný novovybudovaný mestský nájomný bytový dom s 15 b. j.
Aktivita 4/2 Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica	2024 – 2025	Mesto Gabčíkovo	Zdroje ŠFRB Zdroje MINDOP	Obstaraný novovybudovaný mestský nájomný bytový dom s 36 b. j.
Aktivita 4/3 Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad	2025 – 2027	Mesto Gabčíkovo	Zdroje ŠFRB Zdroje MINDOP	Obstaraný novovybudovaný mestský nájomný bytový dom s 40 b. j.
Aktivita 4/5 Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad	2025 – 2028	Súkromný investor	Súkromná investícia	Novovybudovaná polyfunkčná budova s 28 b. j.
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva mesta – Cieľ 1: Skvalitňovanie bytovej situácie – zvýšenie dostupnosti a kvality bývania pre obyvateľov mesta – Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby				
Aktivita 4/4 Mestská investičná výstavba	2026 – 2030	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Novovybudovaná obytná štvrť pre cca 300 rodinných domov v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad
Akčný plán pre environmentálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie a realizácia adaptačných a mitigačných opatrení zameraných na zmenu klímy – Cieľ 1: Zlepšenie stavu životného prostredia a podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov – Opatrenie 1.3: Revitalizácia verejných priestorov				
Aktivita 5/1 **Revitalizácia centra mesta**	2024 – 2030	Mesto Gabčíkovo	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mesta	Revitalizované centrum mesta Gabčíkovo

Projektové zámery mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 1/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 1

Názov projektu	**Nákupné stredisko BILLA**
Garant	BILLA s. r. o.
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mesto Gabčíkovo
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo v súčasnosti disponuje len jedným veľkým nákupným strediskom. Rastúce nároky na ekonomickejšie a pohodlné nakupovanie (požiadavka obyvateľov na lacnejšie a kvalitnejšie produkty).
Cieľ projektu	Výstavba nákupného strediska BILLA prináša výrazné výhody pre obyvateľov, najmä v oblasti nižších cien, lepšej dostupnosti potravín, nových pracovných miest a podpory lokálnej ekonomiky. Obyvatelia získajú pohodlný prístup k širokému sortimentu potravín, domácich potrieb a iného tovaru bez nutnosti cestovať do väčších miest. Zlepšenie stavu možností nakupovania v meste – existujúce obchody môžu byť nútené zlepšiť svoje služby, čo v konečnom dôsledku prospeje zákazníkom. Skvalitnenie dostupných obchodných služieb v meste pre obyvateľov i návštevníkov (nové nákupné stredisko prinesie konkurenčné ceny a širší výber tovaru; vytvára nové pracovné miesta pre miestnych obyvateľov). Obyvatelia budú mať jednoduchší prístup k širokej ponuke potravín, čerstvých produktov a spotrebného tovaru bez nutnosti cestovať do väčších miest.
Výstupy	Novovybudované nákupné stredisko – BILLA
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo a okolia, návštevníci mesta
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných nákupných stredísk (1). Rast kvality obchodných služieb v meste. Rast atraktivity mesta – zvýšenie návštevnosti mesta: počet návštevníkov prilákaných do mesta vďaka nákupnému centru. Počet vytvorených pracovných miest v nákupnom stredisku.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Zmena postoja spoločnosti BILLA
Poznámky	V štádiu povoľovania Realizácia bude zahájená po vydaní príslušných povolení

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Nákupné stredisko BILLA	Stavebné oddelenie	2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Nákupné stredisko BILLA	2025 – 2026	*					
Spolu	2025 – 2026	*					

*Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 1/2
Základné údaje o projektovom zámere č. 2

Názov projektu	**Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb**
Garant	Súkromný investor
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mesto Gabčíkovo
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatočne rozvinutá sieť obchodov meste – nevyužívaný ekonomický potenciál mesta – nedostatočne rozvinutá ponuka tovarov a služieb pre obyvateľov mesta a okolia (miestny odchádzajú za mnohými nákupmi do iných miest).
Cieľ projektu	Vybudovanie moderného a estetického obchodného centra ako dôležitého mestského bodu. Rozšírenie ponuky tovarov a služieb pre obyvateľov mesta a okolia. Zvýšenie ekonomického potenciálu mesta – viac ľudí zostane nakupovať a využívať služby v Gabčíkove namiesto cestovania do väčších miest. Projekt podporí rozvoj podnikateľského prostredia, zlepší dostupnosť služieb a prispeje k zvýšeniu kvality života v meste a jeho regióne. Vybudovanie zóny obchodu a služieb v Gabčíkove zabezpečí ekonomický rast, zvýšenie kvality života, lepšiu dostupnosť tovarov a služieb a modernizáciu mestského priestoru. Tento projekt pomôže mestu stať sa atraktívnejším miestom pre život, prácu a podnikanie. Projekt podporí aj vytvorenie nových pracovných miest v oblasti maloobchodu a služieb.
Výstupy	Novovybudované nákupné stredisko 2 (novovybudovaná zóna obchodu a služieb)
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta.
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných nových nákupných stredísk v Gabčíkove (1). Zvýšenie ekonomického potenciálu mesta. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre nových obyvateľov a podnikateľov. Zníženie potreby cestovania za nákupmi a službami do väčších miest (Dunajská Streda, Šamorín).
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah. Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov.

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb		2025 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb	2025 – 2027	*					
SPOLU	2025 – 2027	*					

*Projekt nerealizuje mesto. Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 3

Názov projektu	**Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo – zlepšenie tepelno-energetických vlastností budovy**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2026 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Budova Mestského kultúrneho strediska (MsKS) bola dokončená v 80. rokoch minulého storočia. Budova má zlé tepelno-energetické vlastnosti. Prevádzka v zimnom období je náročná na vykurovanie. Tepelné straty objektu sú vysoké a náklady na prevádzku neúnosné. Aktuálne už bol realizovaný energetický audit.
Cieľ projektu	Cieľom nášho projektu je znížiť spotrebu energie a zlepšiť tepelno-technické vlastnosti budovy MsKS. Obnova verejnej infraštruktúry – zníženie energetickej náročnosti, zníženie nákladov na vykurovanie a osvetlenie, zlepšenie kvality obalových konštrukcií a vnútornej tepelnej pohody. Odstránenie nevyhovujúceho stavu budovy. Zlepšenie energetickej hospodárnosti budovy. Zateplenie fasády, výmena okien a dverí, hydroizolácia strechy, rekonštrukcia vykurovacieho systému. Zníženie prevádzkových nákladov vďaka moderným technológiám a ekologickým riešeniam. Rekonštrukciou Mestského kultúrneho strediska prispieť k rozvoju mesta a zlepšeniu kvality života jeho obyvateľov. Znižovanie emisií skleníkových plynov a využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) – využívanie tepelného čerpadla a fotovoltiky.
Výstupy	Zrekonštruovaná budova MsKS – budova so zlepšenými tepelno-energetickými vlastnosťami
Užívatelia	Obyvatelia mesta a okolia Návštevníci podujatí v Mestskom kultúrnom stredisku
Indikátory monitoringu	Počet zrekonštruovaných budov MsKS (1). Zníženie energetickej náročnosti budovy – zníženie prevádzkových nákladov. Zníženie konečnej spotreby energie ročne (%). Skvalitnenie podmienok podujatí organizovaných v MsKS. Rast atraktivity podujatí organizovaných v Mestskom kultúrnom stredisku (zvýšenie návštevnosti MsKS – nárast počtu účastníkov kultúrnych podujatí). Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Zníženie emisií skleníkových plynov.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	Stavebné oddelenie	2026 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	2026 – 2027	1 500 000,-	1 200 000,-	180 000,-		120 000,-	
SPOLU		1 500 000,-	1 200 000,-	180 000,-		120 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/2
Základné údaje o projektovom zámere č. 4

Názov projektu	**Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje rozšíriť možnosti na športovanie: narastajúci počet detí i dospelých so zdravotnými problémami (ako je obezita, slabá fyzická kondícia, psychické zdravie atď.) si vyžaduje vytvorenie lepších podmienok na šport. Časť existujúcich športovísk je nevyhovujúca moderným potrebám. Existencia 1 multifunkčného ihriska pre 2 ZŠ. Existencia 2 telocviční. Absencia kvalitnej bežeckej dráhy v areáli ZŠ. Absencia tenisových ihrísk v meste.
Cieľ projektu	Zlepšiť infraštruktúru a vybavenie areálu ZŠ, ale aj podporiť zdravý životný štýl, inklúziu. Zlepšenie možností športového vyžitia v meste – budovanie nových otvorených športových priestranstiev. Zlepšenie podmienok pre výučbu telesnej výchovy, zefektívnenie využívania areálov základných škôl. Podpora zdravého životného štýlu detí, mládeže a obyvateľov mesta: • vytvoriť podmienky pre pravidelné športové aktivity, ktoré podporujú fyzickú kondíciu a zdravie žiakov, obyvateľov mesta, • motivovať deti i dospelých k aktívnemu tráveniu voľného času. Vybudovanie 2 tenisových ihrísk pri multifunkčnom ihrisku v areáli základných škôl. Vybudovanie multifunkčného ihriska na mieste súčasného športového ihriska pri maď. ZŠ, vybudovanie atletického bežeckého ihriska okolo novovybudovaného multifunkčného ihriska. Podporiť talentovaných žiakov v rozvoji ich športových schopností prostredníctvom kvalitných podmienok na tréning.
Výstupy	Rozšírený športový areál základných škôl
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo, návštevníci športového areálu
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných tenisových ihrísk v areáli ZŠ. Skvalitnenie podmienok pre športové vyžitie. Zvýšenie športových aktivít mládeže i širokej verejnosti. Zlepšenie podmienok aktívneho odpočinku a relaxu v meste, zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľov mesta. Zvýšenie kapacity športovísk: výmera vybudovaných športových plôch (m²). Zvýšenie počtu detí a dospelých pravidelne využívajúcich športoviská v areáli základných škôl.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl	Stavebné oddelenie	2027 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl	2027 – 2028	300 000,-	240 000,-	36 000,-		24 000,-	
SPOLU	2027 – 2028	300 000,-	240 000,-	36 000,-		24 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/3
Základné údaje o projektovom zámere č. 5

Názov projektu	**Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2025
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje navýšiť kapacitu materských škôl, keďže nedokázalo uspokojiť všetky žiadosti o prijatie do MŠ.
Cieľ projektu	Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám – vytvorenie potrebných nových kapacít v materskej škole na Komenského ul. Zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelania – zvýšenie kapacity MŠ, vytvorenie potrebných nových kapacít v MŠ. Realizácia projektu prispeje k rozšíreniu kapacít MŠ Komenského a vytvoreniu podmienok na zvýšenie hrubej zaškolenosti detí od 3 do 5 rokov. Projekt popri stavebnej časti rieši aj interiérové vybavenie MŠ. Prispieť k zvýšeniu kvality života a zabezpečiť trvalé udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný rozvoj mesta.
Výstupy	Dva nové moderné pavilóny pre deti MŠ
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia.
Indikátory monitoringu	Počet podporených materských škôl (1). Počet nových moderných pavilónov pre detí MŠ Komenského (2). Kapacita novovybudovaných pavilónov MŠ (spolu 56 detí; 28 detí pre pavilón D; 28 detí pre pavilón E). Počet podporených materských škôl materiálno-technickým vybavením. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	
Poznámky	• Vydané povolenia • Vybraný dodávateľ cez VO • Prebieha realizácia • Pred kolaudáciou

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E	Stavebné oddelenie	2024 – 2025

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E	2024 – 2025	960 289,68,-		960 289,68,-			
SPOLU	2024 – 2025	960 289,68,-		960 289,68,-			

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/4
Základné údaje o projektovom zámere č. 6

Názov projektu	**Výstavba športovej haly**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo nedisponuje športovou halou, ktorá by bola potrebná na športové vyžitie obyvateľov mesta. Rastúci dopyt po športovej hale na pravidelný šport, na zdravý pohyb. Potreba motivovať obyvateľov, najmä deti a mládež, k aktívnemu tráveniu voľného času. Potreba rozvoja podmienok aj pre indoorové kultúrne podujatia.
Cieľ projektu	Zlepšenie možností športového vyžitia obyvateľov mesta. Podpora športových aktivít a zdravého životného štýlu: • vytvoriť priestor pre pravidelné športové aktivity obyvateľov všetkých vekových kategórií, • motivovať obyvateľstvo k športovaniu • zabezpečiť kvalitné športové vybavenie a priestor pre školy a športové kluby, vytvoriť podmienky pre športové súťaže, tréningy a rozvoj talentovaných športovcov. Zlepšiť infraštruktúru mesta o moderné a multifunkčné zariadenie – športová hala by mala slúžiť aj pre kultúrne využitie (poskytnúť miesto na stretnutia a podujatia, ktoré podporujú spoluprácu a rozvoj komunitného ducha).
Výstupy	Novopostavená športová hala (pre rôzne druhy športu, vrátane basketbalu, volejbalu, hádzanej a halového futbalu)
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo, športovci, návštevníci športových a kultúrnych podujatí v športovej hale
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných športových hál. Kapacita športovej haly na sedenie na tribúne (200 osôb). Rast popularity športov v meste – rozšírenie zdravého životného štýlu. Zvýšenie športových aktivít mládeže i širokej verejnosti, zlepšenie podmienok aktívneho odpočinku a relaxu v meste. Zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľov. Zvyšovanie atraktivity mesta pre indoorové kultúrne podujatia.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Výstavba športovej haly	Stavebné oddelenie	2027 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Výstavba športovej haly	2027 – 2028	1 200 000,-	1 020 000,-	120 000,-		60 000,-	
SPOLU	2027 – 2028	1 200 000,-	1 020 000,-	120 000,-		60 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/5
Základné údaje o projektovom zámere č. 7

Názov projektu	**Výstavba zariadenia pre seniorov**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu so zariadením pre seniorov, ktoré v súčasnosti funguje v budove kaštieľa v nevyhovujúcich podmienkach. Vybudovaním nového zariadenia pre seniorov sa vyrieši situácia s efektívnejším fungovaním tejto inštitúcie v budove kaštieľa. Dynamické starnutie populácie – vysoký podiel obyvateľov nad 65 rokov v meste a okolí. Dopyt po službách pre seniorov: počet žiadostí o umiestnenie do existujúceho zariadenia, dlhé čakacie lehoty na voľné miesto.
Cieľ projektu	Zlepšenie úrovne starostlivosti o seniorov – mesto vybuduje zariadenie pre seniorov s celoročnou pobytovou službou a kapacitou 80 osôb. Novostavba pozostávajúca z 2 pavilónov zariadenia pre seniorov bude zabezpečovať celodennú starostlivosť pre seniorov s rôznym stupňom odkázanosti. Projekt pozostáva z výstavby 2 pavilónov pre seniorov a zo zabezpečenia interiérového vybavenia pre klientov. Zriadením zariadenia pre seniorov sa zlepší prístup k dostupným, efektívnym a kvalitným verejným komunitným službám. Cieľom projektu je: ▪ zvýšenie dostupnosti a rozsahu sociálnych služieb na komunitnej úrovni, ▪ vytvorenie vhodných podmienok na kvalitný život obyvateľom, u ktorých nie je zo zdravotných, osobných, rodinných či iných dôvodov možné alebo vhodné zotrvanie v ich prirodzenom rodinnom prostredí.
Výstupy	Novovybudované zariadenie pre seniorov
Užívatelia	Seniori – obyvatelia mesta a okolia mesta
Indikátory monitoringu	Počet novovybudovaných zariadení pre seniorov. Zlepšenie kvality života seniorov v meste. Počet seniorov, ktorí benefitujú z pobytu v zariadení pre seniorov. Dostupnosť moderného vybavenia na starostlivosť o seniorov. Zvýšenie kvality života seniorov: hodnotenie spokojnosti obyvateľov zariadenia a ich rodín. Zníženie prevádzkových nákladov nového zariadenia vďaka ekologickým riešeniam.(%).
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• Vydané povolenia • Vybraný dodávateľ cez VO • V realizácii

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Výstavba zariadenia pre seniorov	Stavebné oddelenie	2024 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*VÚC*	*Mesto*	
Výstavba zariadenia pre seniorov	2024 – 2026	4 878 627.35,-		4 801 800,-		76 827.35,-	
SPOLU	2024 – 2026	4 878 627.35,-		4 801 800,-		76 827.35,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/6
Základné údaje o projektovom zámere č. 8

Názov projektu	**Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2026 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Interiér Mestského kultúrneho strediska (MsKS) je zastaraný, opotrebovaný, nevyhovujúci moderným požiadavkám na komfort a hygienické požiadavky. Poškodené povrchy (podlahy), staré vybavenie alebo nefunkčné zariadenia znižujú kvalitu podujatí a celkový dojem. Rastúce požiadavky komunity na moderné a multifunkčné priestory, ktoré umožnia organizáciu rôznych typov podujatí (kultúrne, vzdelávacie, spoločenské). Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu je nevyhnutná na zvýšenie jeho funkčnosti, estetického vzhľadu.
Cieľ projektu	Zvýšenie komfortu pre návštevníkov a účinkujúcich: • vylepšenie sedenia, akustiky, osvetlenia a ventilácie na zvýšenie pohodlia návštevníkov počas podujatí, • modernizácia šatní, zázemia pre účinkujúcich a sociálnych miestností. Rekonštrukcia interiéru umožní lepšie využitie kultúrneho domu ako miesta pre komunitné stretnutia a aktivity (poskytne kvalitnejší priestor na rozvoj kultúrnych aktivít, ako sú koncerty, divadelné predstavenia, výstavy, workshopy, klubové aktivity atď.). Moderné priestory prilákajú širšiu verejnosť vrátane mladých ľudí, ktorí budú organizovať a navštevovať rôzne aktivity. MsKS bude centrom spoločenského života a miestom na stretnutia rôznych skupín, čím podporí komunitné väzby.
Výstupy	Zrekonštruovaný interiér budovy MsKS
Užívatelia	Obyvatelia mesta a okolia Návštevníci podujatí v Mestskom kultúrnom stredisku
Indikátory monitoringu	Počet zrekonštruovaných interiérov MsKS. MsKS so zrekonštruovanou technickou vybavenosťou. Zvýšená úroveň hygieny v sociálnych miestnostiach. Skvalitnenie podmienok podujatí organizovaných v Mestskom kultúrnom stredisku. Rast atraktivity podujatí organizovaných v Mestskom kultúrnom stredisku (zvýšenie návštevnosti MsKS – nárast počtu účastníkov kultúrnych podujatí).
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	Stavebné oddelenie	2026 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	2026 – 2027	350 000,-	280 000,-	42 000,-		28 000,-	
SPOLU	2026 – 2027	350 000,-	280 000,-	42 000,-		28 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/7
Základné údaje o projektovom zámere č. 9

Názov projektu	**Dom seniorov**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Zvyšujúci sa počet seniorov v meste a okolí zvyšuje potrebu vhodných priestorov na ich stretávanie a aktivity. Seniori často zažívajú sociálnu izoláciu, ak nemajú dostatok príležitostí na interakciu a trávenie voľného času. Absencia vhodných priestorových podmienok pre klubový život seniorov.
Cieľ projektu	Cieľom projektu je zlepšenie kvality života seniorov výstavbou Domu seniorov – vytvorenie miesta, kde sa môžu dôchodcovia a invalidní dôchodcovia pravidelne stretávať a tráviť voľný čas. Vybudovanie Domu seniorov v Gabčíkove je dôležitým krokom k vytvoreniu moderného a bezpečného priestoru pre stretávanie sa, sociálnu integráciu a aktívny život dôchodcov v meste. Projekt podporí kvalitu života seniorov, ich zdravie a sociálne väzby. Poskytnutie dôstojného, komfortného a bezpečného priestoru pre oddych aj spoločenské aktivity dôchodcov mesta. Vybudovanie Domu seniorov v Gabčíkove prispeje k lepšiemu životu starších obyvateľov, posilní komunitu a vytvorí priestor na aktívne a dôstojné starnutie. Tento projekt bude mať dlhodobý pozitívny dopad na mesto, rodiny a generácie seniorov v regióne.
Výstupy	Novovybudovaný Dom seniorov
Užívatelia	Dôchodcovia a invalidní dôchodcovia mesta
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných budov pre seniorov (1). Počet vytvorených klubových miestností pre rôzne záujmové skupiny seniorov. Zlepšenie podpory fyzického a duševného zdravia seniorov. Rast atraktivity mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu projektovania

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Dom seniorov		2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Dom seniorov	2025 – 2026	180 000,-				180 000,-	
SPOLU	2025 – 2026	180 000,-				180 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/8
Základné údaje o projektovom zámere č. 10

Názov projektu	**Spoločenský dom**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Miestne záujmové a komunitné združenia nemajú vyhovujúce priestorové podmienky pre svoje činnosti. Mesto vlastní 1 starú budovu v centre mesta, ktorá je voľná, nevyužívaná a má potenciál byť centrom spoločenského života v meste.
Cieľ projektu	Projekt Spoločenského domu zahŕňa prestavbu a prístavbu starej budovy v centre mesta, čím sa vytvorí moderný, multifunkčný priestor pre komunitný a kultúrny život obyvateľov. Hlavné ciele projektu sú nasledovné: ➢ podpora miestnej kultúry a spoločenského života (vytvorenie priestoru pre kultúrne aktivity (výstavy, prednášky atď.), poskytovanie priestoru pre činnosť miestnych klubov (napr. folklórny súbor, klub hvezdárov, bežecký klub, umelecké združenia); podpora miestnych talentov a kreatívnych iniciatív). ➢ zachovanie a obnova historického dedičstva (revitalizácia a efektívne využitie existujúcej budovy namiesto jej demolácie; zhodnotenie historickej identity mesta a vytvorenie reprezentatívneho priestoru pre komunitu), ➢ zlepšenie infraštruktúry pre šport a voľnočasové aktivity, ➢ vytvorenie inkluzívneho a dostupného priestoru pre všetky vekové kategórie možnosť využívania priestorov na komunitné stretnutia a dobrovoľnícke aktivity. Projekt prispeje k rozvoju kultúrneho, spoločenského a športového života v meste. Zároveň podporí komunitnú súdržnosť, vytvorí moderný priestor pre miestne združenia.
Výstupy	Novozriadený Spoločenský dom
Užívatelia	Obyvatelia mesta (Spoločenský dom bude slúžiť pre deti, mládež, dospelých aj seniorov). Návštevníci Spoločenského domu.
Indikátory monitoringu	Počet novozriadených Spoločenských domov (1). Počet m² rekonštruovaných a novovybudovaných priestorov. Kapacita spoločenského domu (maximálny počet osôb, ktoré môžu naraz využívať priestory). Počet klubov a organizácií využívajúcich priestory. Počet spoločenských podujatí za rok. Počet obyvateľov mesta a okolia, ktorí aktívne využívajú spoločenský dom. Spokojnosť užívateľov priestorov. Rast atraktivity mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Spoločenský dom		2025 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Spoločenský dom	2025 – 2027	1 000 000,-	800 000,-	120 000,-		80 000,-	
SPOLU	2025 – 2027	1 000 000,-	800 000,-	120 000,-		80 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/9
Základné údaje o projektovom zámere č. 11

Názov projektu	**Stanica záchrannej zdravotnej služby**
Garant	Ministerstvo zdravotníctva SR
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mesto Gabčíkovo
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Gabčíkovo a okolie nemajú dostatočne rýchly prístup k záchrannej službe, čo môže byť kritické pri srdcových infarktoch, mŕtviciach či dopravných nehodách. Gabčíkovo sa rozrastá, pribúdajú nové obytné zóny, čo zvyšuje počet obyvateľov a tým aj dopyt po zdravotných službách. Mesto zabezpečilo pozemok na vybudovanie stanice záchrannej zdravotnej služby (ZSS).
Cieľ projektu	Cieľom projektu je vybudovať novú stanicu záchrannej zdravotnej služby (ZSS) s príslušným materiálno-technickým vybavením v meste (nová budova, materiálne vybavenie ZSS, parkovisko/garáž). Vybudovanie stanice záchrannej služby v Gabčíkove výrazne zlepší zdravotnú starostlivosť, skráti reakčné časy pri zásahoch a zvýši bezpečnosť obyvateľov mesta aj okolitých obcí. Tento projekt je kľúčovým krokom k posilneniu zdravotnej infraštruktúry a ochrany verejného zdravia v regióne. Cieľom je zvýšiť plošnú dostupnosť záchrannej zdravotnej služby v meste a jeho regióne, vytvorenie moderných priestorov pre záchranárske tímy (skrátenie dojazdových časov pozemných posádok ZZS).
Výstupy	Novovybudovaná stanica záchrannej zdravotnej služby
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho regiónu. Návštevníci mesta a jeho regiónu.
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných staníc záchrannej zdravotnej služby (1). Zvýšenie štandardu poskytovanej neodkladnej zdravotnej starostlivosti v meste a jeho regióne (Vybudovanie stanice umožní rýchlejší výjazd sanitiek a zníženie dojazdového času k pacientom). Zníženie rizika zhoršenia zdravotného stavu pacientov v dôsledku dlhého čakania na zásah. Rast kvality zdravotníckych služieb v meste a jeho regióne. Skrátenie dojazdového času záchranárov. Rýchlejší prevoz pacientov do nemocníc alebo iných zdravotníckych zariadení.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	Projekt je vo fáze realizácie (mesto zabezpečilo prenájom pozemku na 10 rokov) Vydané stavebné povolenie, prebieha VO

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Stanica záchrannej zdravotnej služby		2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Stanica záchrannej zdravotnej služby	2025 – 2026	*					
SPOLU	2025 – 2026	*					

*Projekt nerealizuje mesto. Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/10
Základné údaje o projektovom zámere č. 12

Názov projektu	**Detské jasle na Komenského ulici**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s umiestnením detí do detských jaslí. Potrebná je podpora rodičov, ktorí si nemôžu dovoliť zostať doma s dieťaťom dlhé roky. Potreba zabezpečenia odbornej a kvalitnej starostlivosti o malé deti, čo prispieva k ich zdravému vývinu a socializácii. Po dobudovaní dvoch nových tried materskej školy bude možné využiť priestory súčasnej MŠ na detské jasle pre 30 detí.
Cieľ projektu	Zlepšenie úrovne starostlivosti o deti v predškolskom veku. Vybudovanie detských jaslí v Gabčíkove je dôležitým projektom, ktorý zlepší dostupnosť predškolskej starostlivosti, podporí pracujúcich rodičov a prispeje k rozvoju mesta. Záujem o jasle rastie v súvislosti so zvyšujúcim sa počtom mladých rodín a potrebou zosúladiť rodinný a pracovný život. Hlavný cieľ projektu je vytvoriť podmienky na zosúlaďovanie rodinného a pracovného života obyvateľov mesta a lepšie začlenenie žien s deťmi do troch rokov na trh práce a vybudovaním zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov komplexne doriešiť starostlivosť o deti v predškolskom veku na území mesta. Hlavný očakávaný prínos je nové zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku na území mesta s kapacitou jaslí 30 detí. Realizácia projektu okrem rozšírenia poskytovaných služieb mesta Gabčíkovo pre svojich občanov prispeje aj k zvýšeniu atraktivity mesta pre mladé rodiny (pomôže udržať a prilákať nové mladé rodiny).
Výstupy	Novovytvorené detské jasle
Užívatelia	Deti vo veku od 1 do 3 rokov
Indikátory monitoringu	Počet novovytvorených detských jaslí (1). Počet novovytvorených miest v detských jasliach. Zvýšeniu kvality života mladých rodín. Zvýšenie podpory zamestnanosti rodičov. Zlepšenie občianskej vybavenosti mesta – dostupnosť jaslí je jedným z kľúčových faktorov pri plánovaní mestského rozvoja. Zlepšenie ekonomickej situácie rodín – viac rodičov sa môže vrátiť na trh práce, čo zvyšuje finančné príjmy domácností.
Zmluvné podmienky	Vlastná investícia mesta
Riziká	Žiadne
Poznámky	V štádiu úvah

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Detské jasle na Komenského ulici	Stavebné oddelenie	2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*VÚC*	*Mesto*	
Detské jasle na Komenského ulici	2025 – 2026	10 000,-				10 000,-	
SPOLU	2025 – 2026	10 000,-				10 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 3/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 13

Názov projektu	**Rekonštrukcia miestnych komunikácií**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje po dobudovaní kanalizačnej siete opraviť a zrekonštruovať miestne komunikácie, keďže už budú dobudované všetky inžinierske siete v meste a môže sa pristúpiť k oprave a rekonštrukcii miestnych komunikácií.
Cieľ projektu	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste je kľúčová pre rozvoj mesta a kvalitu života obyvateľov. Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry: Obnovenie povrchov ciest a chodníkov, čím sa zabezpečí plynulá a bezpečná doprava pre všetkých účastníkov cestnej premávky. Modernizácia cestnej siete na podporu miestnych potrieb a zabezpečenie jej funkčnosti v dlhodobom horizonte. Zlepšenie stavu miestnych komunikácií – zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, zlepšiť podmienky cestnej premávky v meste (eliminácia nebezpečných výtlkov, nerovností a poškodených úsekov, ktoré ohrozujú vodičov, cyklistov a chodcov; zlepšenie viditeľnosti a bezpečnosti prostredníctvom inštalácie nového dopravného značenia, pridaním osvetlenia na kritických miestach a vytvorením priechodov pre chodcov). Rekonštrukcia miestnych komunikácií v dĺžke cca 10 km. Kvalitná cestná infraštruktúra zlepší podmienky pre podnikanie, priláka nových investorov a podporí rozvoj služieb a obchodu.
Výstupy	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií
Užívatelia	Účastníci cestnej premávky – obyvatelia a návštevníci mesta
Indikátory monitoringu	Počet zrekonštruovaných systémov zrekonštruovaných miestnych komunikácií (1). Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií (rekonštrukcia konkrétneho počtu kilometrov ciest a chodníkov). Zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky. Zníženie počtu dopravných nehôd na miestnych komunikáciách (%). Zlepšenie stavu miestnych komunikácií, vyššia bezpečnosť cestnej premávky. Rast kvality životného prostredia (zrekonštruovaná komunikácie redukujú hluk z dopravy a prašnosť, čo zlepšuje kvalitu ovzdušia). Bezpečnejší pohyb v meste – rekonštrukcia zabezpečí lepšie podmienky pre vodičov, chodcov aj cyklistov.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Stavebné oddelenie	2027 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2027 – 2028	1 700 000,-	1 360 000,-	204 000,-		136 000,-	
SPOLU	2027 – 2028	1 700 000,-	1 360 000,-	204 000,-		136 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 14

Názov projektu	**Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2025
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s bývaním pre obyvateľov mesta. Rastúce ceny nehnuteľností a nájmov v regióne znemožňujú mladým ľuďom a rodinám získať vlastné bývanie. Potreba riešenia možností bývania za prijateľnú cenu pre ľudí s nižšími príjmami, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu bytu či domu v Gabčíkove. Mnohé mladé rodiny opúšťajú mesto, pretože nemajú možnosť dostupného bývania.
Cieľ projektu	Zlepšenie bytovej situácie obyvateľov mesta. Obstaranie mestského nájomného bytového domu s 15 b. j. v Gabčíkove je strategickou investíciou. Projekt je dôležitým krokom k zvýšeniu dostupnosti bývania, podpore mladých rodín a stabilizácii demografického rastu mesta. Tento projekt pomôže riešiť problémy s nedostatkom cenovo dostupného bývania a prispeje k rozvoju sociálnej infraštruktúry mesta. Poskytnutie cenovo dostupného nájomného bývania pre obyvateľov s nižším alebo stredným príjmom. Stabilizácia demografického rastu a udržanie mladých ľudí v meste (zabránenie odlivu mladých rodín do väčších miest kvôli nedostatku dostupného bývania). Tento projekt prinesie ekonomické a sociálne benefity, čím posilní dlhodobú udržateľnosť a prosperitu mesta.
Výstupy	Obstaranie novovybudovaného objektu – mestského nájomného bytového domu s 15 b. j. Krátky rad
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia
Indikátory monitoringu	Počet obstaraných mestských nájomných bytových domov (1). Počet obstaraných novovybudovaných nájomných bytov (15 b. j.). Zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľného bývania. Zlepšenie kvality života v meste. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre mladých ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné a kvalitné bývanie.
Zmluvné podmienky	Kúpna zmluva
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB
Poznámky	• Vydané povolenia • Kolaudovaný objekt

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica	Stavebné oddelenie	2024 – 2025

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*MINDOP*	*Mesto*	
Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica	2024 – 2025	1 515 792.48,-		992 860,-	514 870,-	8 062.48,-	
SPOLU	2024 – 2025	1 515 792.48,-		992 860,-	514 870,-	8 062.48,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/2
Základné údaje o projektovom zámere č. 15

Názov projektu	**Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2025
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s bývaním pre obyvateľov mesta. Rastúce ceny nehnuteľností a nájmov v regióne znemožňujú mladým ľuďom a rodinám získať vlastné bývanie. Potreba riešenia možností bývania za prijateľnú cenu pre ľudí s nižšími príjmami, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu bytu či domu v Gabčíkove. Mnohé mladé rodiny opúšťajú mesto, pretože nemajú možnosť dostupného bývania.
Cieľ projektu	Zlepšenie bytovej situácie obyvateľov mesta. Obstaranie mestského nájomného bytového domu s 36 b. j. v Gabčíkove je strategickou investíciou. Projekt je dôležitým krokom k zvýšeniu dostupnosti bývania, podpore mladých rodín a stabilizácii demografického rastu mesta. Tento projekt pomôže riešiť problémy s nedostatkom cenovo dostupného bývania a prispeje k rozvoju sociálnej infraštruktúry mesta. Poskytnutie cenovo dostupného nájomného bývania pre obyvateľov s nižším alebo stredným príjmom. Stabilizácia demografického rastu a udržanie mladých ľudí v meste (zabránenie odlivu mladých rodín do väčších miest kvôli nedostatku dostupného bývania). Tento projekt prinesie ekonomické a sociálne benefity, čím posilní dlhodobú udržateľnosť a prosperitu mesta.
Výstupy	Obstaranie novovybudovaného objektu – mestského nájomného bytového domu s 36 b. j. Továrenská ulica
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia
Indikátory monitoringu	Počet obstaraných mestských nájomných bytových domov (1). Počet obstaraných novovybudovaných nájomných bytov (36 b. j.). Zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľného bývania. Zlepšenie kvality života v meste. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre mladých ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné a kvalitné bývanie.
Zmluvné podmienky	Kúpna zmluva
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB
Poznámky	• Vydané povolenia • V realizácii

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica	Stavebné oddelenie	2024 – 2025

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*MINDOP*	*Mesto*	
Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica	2024 – 2025	3 367 421,-		2 020 452.60,-	1 346 968.40,-		
SPOLU	2024 – 2025	3 367 421,-		2 020 452.60,-	1346968.40,-		

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/3
Základné údaje o projektovom zámere č. 16

Názov projektu	**Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s bývaním pre obyvateľov mesta. Rastúce ceny nehnuteľností a nájmov v regióne znemožňujú mladým ľuďom a rodinám získať vlastné bývanie. Potreba riešenia možností bývania za prijateľnú cenu pre ľudí s nižšími príjmami, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu bytu či domu v Gabčíkove. Mnohé mladé rodiny opúšťajú mesto, pretože nemajú možnosť dostupného bývania.
Cieľ projektu	Zlepšenie bytovej situácie obyvateľov mesta. Obstaranie mestského nájomného bytového domu s 40 b. j. v Gabčíkove je strategickou investíciou. Projekt je dôležitým krokom k zvýšeniu dostupnosti bývania, podpore mladých rodín a stabilizácii demografického rastu mesta. Tento projekt pomôže riešiť problémy s nedostatkom cenovo dostupného bývania a prispeje k rozvoju sociálnej infraštruktúry mesta. Poskytnutie cenovo dostupného nájomného bývania pre obyvateľov s nižším alebo stredným príjmom. Stabilizácia demografického rastu a udržanie mladých ľudí v meste (zabránenie odlivu mladých rodín do väčších miest kvôli nedostatku dostupného bývania). Tento projekt prinesie ekonomické a sociálne benefity, čím posilní dlhodobú udržateľnosť a prosperitu mesta.
Výstupy	Obstaranie novovybudovaného objektu – mestského nájomného bytového domu s 40 b. j. Krátky rad
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia
Indikátory monitoringu	Počet obstaraných mestských nájomných bytových domov (1). Počet obstaraných novovybudovaných nájomných bytov (40 b. j.). Zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľného bývania. Zlepšenie kvality života v meste. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre mladých ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné a kvalitné bývanie.
Zmluvné podmienky	Kúpna zmluva
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB
Poznámky	• V štádiu projektovania

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad	Stavebné oddelenie	2025 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*MINDOP*	*Mesto*	
Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad	2025 – 2027	3 900 000,-		2 340 000,-	1 560 000,-		
SPOLU	2025 – 2027	3 900 000,-		2 340 000,-	1 560 000,-		

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/4
Základné údaje o projektovom zámere č. 17

Názov projektu	**Mestská investičná výstavba**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2026 – 2030
Stav projektu pred realizáciou	Zvýšený dopyt po rodinných domoch v meste vyžaduje vytvorenie novej rezidenčnej štvrte. Podpora mladých rodín a návrat obyvateľov do mesta, ktorí by inak odchádzali do väčších miest. Podpora individuálnej bytovej výstavby (IBV) pre stabilizáciu demografického vývoja v meste.
Cieľ projektu	Vytvorenie novej obytnej štvrte pre mladé rodiny, pracujúcich a obyvateľov hľadajúcich kvalitné bývanie v meste. Zvýšenie počtu obyvateľov mesta a podpora udržateľného rastu Gabčíkova. Cieľom projektu je zvýšiť dostupnosť bývania, podporiť rast mesta a zlepšiť kvalitu života. Vytvorenie novej obytnej zóny pre cca 300 IBV (individuálna bytová výstavba), t. j. pre cca 300 rodinných domov v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad. Rozvoj novej obytnej zóny pre 300 rodinných domov v Gabčíkove je strategickým krokom k rozšíreniu a modernizácii mesta. Výstavba na doterajšej ornej pôde prináša výhody z hľadiska demografického rastu, ekonomického rozvoja, zlepšenia infraštruktúry a zvýšenia kvality života obyvateľov. Zvýšenie počtu daňových poplatníkov, čím sa zlepší financovanie verejných služieb v meste. Gabčíkovo sa stane atraktívnym miestom pre bývanie, konkurenčným voči väčším mestám ako Dunajská Streda či Šamorín. Tento projekt podporí demografickú stabilitu, prispeje k dlhodobej udržateľnosti mestského rozvoja. Nová obytná zóna môže pritiahnuť investorov, ktorí budú financovať ďalší rozvoj služieb a infraštruktúry.
Výstupy	Novovybudovaná obytná štvrť pre cca 300 rodinných domov v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad
Užívatelia	Obyvatelia mesta
Indikátory monitoringu	Počet novovybudovaných obytných štvrtí (1). Počet vytvorených stavebných pozemkov pre IBV v novovybudovanej obytnej zóne. Počet vybudovaných rodinných domov v novovybudovanej obytnej zóne. Rast atraktivity mesta na bývanie.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah. Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov.

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Mestská investičná výstavba		2026 – 2030

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Mestská investičná výstavba	2026 – 2030	*					
SPOLU	2026 – 2030	*					

*Výška rozpočtu zatiaľ nie je známa.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/5
Základné údaje o projektovom zámere č. 18

Názov projektu	**Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad**
Garant	Súkromný investor
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Existujúca stará jednoposchodová budova so zlými tepelnoenergetickými vlastnosťami – potreba zlepšenia tepelnoenergetickej vlastnosti budovy. Veľký záujem o bývanie v meste – nedostatok voľných bytov.
Cieľ projektu	Prestavbou a nadstavbou existujúcej budovy sa vytvorí moderná polyfunkčná budova, ktorá prispeje k zlepšeniu kvality života v meste, zvýši atraktivitu lokality pre obyvateľov i návštevníkov a podporí udržateľný rozvoj mesta. Ciele projektu: 1. zvýšenie dostupnosti bývania v meste (poskytnutie kvalitného a moderného bývania pre mladé rodiny, jednotlivcov a seniorov). 2. podpora lokálneho podnikania a služieb (vytvorenie moderných obchodných a služobných priestorov na prízemí pre miestnych podnikateľov; zlepšenie dostupnosti každodenných služieb pre obyvateľov mesta;), 3. efektívne využitie priestoru v centre mesta (optimalizácia zastavaného územia a kombinácia bývania so službami; 4. zlepšenie urbanistického a estetického charakteru mesta (vytvorenie moderného a esteticky príťažlivého objektu, ktorý doplní mestskú architektúru).
Výstupy	Novovybudovaná polyfunkčná budova s 28 b. j.
Užívatelia	Obyvatelia bytov, návštevníci služieb na prízemí polyfunkčnej budovy
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných polyfunkčných budov s 28 b. j. (1). Počet vybudovaných bytových jednotiek (28 b. j.). Počet obyvateľov v 28 bytových jednotkách (napr. pri priemernej veľkosti domácnosti 2,5 osoby → cca 70 osôb). Počet prevádzok a pracovných miest na prízemí polyf. budovy. Spokojnosť obyvateľov – prieskum spokojnosti rezidentov s kvalitou bývania a občianskou vybavenosťou. Rast atraktivity mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Projekt realizuje súkromný investor
Poznámky	Projekt realizuje súkromný investor V štádiu projektovania

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad		2025 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad	2025 – 2028	*					*
SPOLU	2025 – 2028	*					*

*Projekt realizuje súkromný investor. Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 5/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 19

Názov projektu	**Revitalizácia centra mesta**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2030
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje opraviť a skrášliť chodníky, cesty a námestia v centre mesta a blízkom okolí centa mesta. Nevyhovujúci stav zelene a absencia kvalitného mestského mobiliára. Nedostatok kvalitnej verejnej zelene v centre mesta.
Cieľ projektu	Revitalizácia centra, aby sa centrum stalo príťažlivým a komfortným miestom – zvýši kvalitu života obyvateľov a priláka turistov. Zlepšenie bezpečnostného a kvalitatívneho stavu verejných priestranstiev centra dosiahneme aktivitami zameranými na úpravu verejných priestranstiev a revitalizáciu prvkov verejnej zelene, rekonštrukciu chodníkov, miestnych komunikácií a verejných plôch. Realizáciou projektu bude vytvorená ucelené atraktívne centrum mesta (dôjde k zjednoteniu a skultivovaniu verejných plôch, spevnených a zelených plôch s prvkami drobnej architektúry (lavičky, koše a pod.). Zlepšenie infraštruktúry (napr. parkovanie, doprava), aby bolo centrum prístupnejšie a podporovalo hospodársku aktivitu. Zvýšenie množstva zelene, výsadba stromov a zavedenie opatrení na zmiernenie tepelných ostrovov v mestskom prostredí. Revitalizácia centra malého mesta má za cieľ zlepšiť kvalitu života obyvateľov, podporiť ekonomický rozvoj, zvýšiť atraktivitu mesta a zabezpečiť udržateľný rozvoj.
Výstupy	Revitalizované centrum mesta – zrekonštruované námestia, chodníky a miestne komunikácie, rozšírený a obnovený mestský mobiliár, rozšírené plochy verejnej zelene.
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta
Indikátory monitoringu	Dĺžka zrekonštruovaných chodníkov a miestnych komunikácií (m). Rozloha zrekonštruovaných námestí v m². Rozloha revitalizovaných priestorov v m². Rast atraktivity mesta, rast návštevnosti mesta. Rast kvality živ. prostredia mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah, projekt je pokračovaním predchádzajúcich projektov • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Revitalizácia centra mesta	Stavebné oddelenie	2025 – 2030

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Revitalizácia centra mesta	2025 – 2030	700 000,-	595 000,-	70 000,-		35 000,-	
SPOLU	2025 – 2030	700 000,-	595 000,-	70 000,-		35 000,-	

E – Finančná časť

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gabčíkovo budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet mesta (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššieho územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina rozvojových aktivít – projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z. z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo investícií“) a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev,

b) zo štátnych účelových fondov,

c) z rozpočtov vyšších územných celkov,

d) z rozpočtov obcí,

e) z prostriedkov fyzických osôb,

f) z prostriedkov právnických osôb,

g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,

h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,

i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

Finančná udržateľnosť je kľúčová pre dlhodobý rozvoj mesta. Detailné finančné plánovanie rozvojovej stratégie zabezpečuje, že všetky navrhované projekty a opatrenia sú finančne realizovateľné a že ich realizácia nebude mať negatívny vplyv na rozpočet mesta ani na poskytovanie základných služieb pre obyvateľov. Pri plánovaní rozvojovej stratégie je potrebné zameriavať aj na náklady spojené s realizáciou projektov, ale aj na dlhodobé finančné potreby, ktoré súvisia s prevádzkou a údržbou vybudovanej infraštruktúry. To zabezpečuje, že mesto je pripravené pokryť všetky budúce náklady spojené s udržiavaním a fungovaním projektov, a tým zabezpečiť ich dlhodobú efektívnosť.

Dobre navrhnutá finančná časť zvyšuje transparentnosť, zodpovednosť a efektívnosť pri hospodárení s verejnými zdrojmi a zaisťuje, že rozvojové projekty budú finančne realizovateľné a udržateľné. Pomáha mestu zabezpečiť finančnú stabilitu, predvídať budúce potreby a podporuje úspešné získavanie externých zdrojov financovania, čo všetko je nevyhnutné pre dlhodobý a udržateľný rozvoj mesta.

Záver

Dokument PHRSR mesta Gabčíkovo je rozvojový dokument mesta – vyjadruje víziu rozvoja mesta založenú na výsledkoch strategického plánovania. Strategické plánovanie rozvoja mesta predstavuje základný nástroj, ktorý umožňuje mestskej samospráve cielene a efektívne reagovať na potreby a výzvy miestnej komunity. Strategické plánovanie umožňuje obci identifikovať svoje kľúčové priority a dlhodobé ciele. To zahŕňa analýzu súčasných potrieb obyvateľstva, hodnotenie dostupných zdrojov a identifikáciu hlavných výziev, ktorým Gabčíkovo čelí. Takýto prístup zabezpečuje, že rozvojové aktivity sú zamerané tam, kde je to najviac potrebné a kde môžu priniesť najväčší benefit pre komunitu. PHRSR mesta Gabčíkovo predstavuje základný kameň pre budovanie silnej, udržateľnej, životaschopnej a prosperujúcej komunity v meste Gabčíkovo.

Rozvojový dokument PHRSR stanovuje strategickú víziu Gabčíkova s dôrazom na udržateľný rozvoj, ktorý rešpektuje a podporuje miestne kultúrne dedičstvo, prírodné zdroje, sociálnu súdržnosť a hospodársky rozvoj. Mesto Gabčíkovo sa zaviazalo budovať budúcnosť, ktorá je ekologicky zodpovedná, ekonomicky životaschopná a sociálne inkluzívna. Do roku 2030 bude Gabčíkovo rozvinutým malým mestom, ktoré efektívne využíva svoj strategický potenciál a prírodné zdroje. Bude sa vyznačovať harmonickým spojením ekonomického rastu, environmentálnej udržateľnosti a sociálnej súdržnosti.

Rozvoj mesta sa bude opierať o nasledovné strategické piliere:

- **ekonomická prosperita a inovácie** – podpora lokálneho podnikania a obchodných služieb, rozvoj poľnohospodárstva a spracovateľského priemyslu, rozvoj cestovného ruchu a služieb, prilákanie investícií a inovácií – ich využívanie na zvyšovanie konkurencieschopnosti,

- **kvalitná technická infraštruktúra a dostupnosť, inteligentné riešenia** – zlepšenie dopravnej infraštruktúry, modernizácia verejnej dopravy, rozšírenie cyklistických trás a prepojenie na hlavné dopravné uzly,

- **sociálna súdržnosť a kvalitný život obyvateľov** – rozvoj školstva, zdravotníctva, kultúrnych a športových aktivít, podpora komunitného života a sociálnych služieb s dôrazom na potreby všetkých vekových i spoločenských skupín,

- **udržanie mladých ľudí v regióne** cez lepšie možnosti bývania, školstvo a voľnočasové aktivity, pracovné príležitosti,

- **životné prostredie –** rozvoj zelenej infraštruktúry a ekologických projektov,

- **využitie regionálnej a cezhraničnej spolupráce**, rozvoj partnerstiev s okolitými obcami a mestami.

Mesto Gabčíkovo má jedinečnú príležitosť stavať na svojich historických základoch a kultúrnych tradíciách, aby vytvorila prosperujúcu a súdržnú komunitu, ktorá je hrdá na svoju identitu. Zároveň je nevyhnutné, aby sa tieto tradičné hodnoty skombinovali s modernými prístupmi, ktoré zabezpečia ekologickú a ekonomickú udržateľnosť.

Implementáciou PHRSR mesta Gabčíkovo zabezpečí harmonické prepojenie minulosti a budúcnosti, kde dedičstvo hrá ústrednú úlohu v rozvoji a súdržnosti komunity. Týmto spôsobom bude možné zaručiť, že Gabčíkovo bude miestom, kde sa darí kultúre, kde obyvatelia nachádzajú zmysel v tradíciách a kde je zaistená prosperita pre súčasné aj budúce generácie.

PHRSR mesta Gabčíkovo je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 7 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja mesta Gabčíkovo.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení, a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy.

PHRSR mesta Gabčíkovo schvaľuje Mestské zastupiteľstvo v Gabčíkove. Monitorovanie a hodnotenie PHRSR mesta Gabčíkovo realizuje Mestské zastupiteľstvo v Gabčíkove. Schválený PHRSR mesta Gabčíkovo je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. sa môžu niektoré opatrenia a aktivity rušiť.

Príloha č. 1: Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 5 rokov

Základné údaje o projektovom zámere č. 1

Názov projektu	**Nákupné stredisko BILLA**
Garant	BILLA s. r. o.
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mesto Gabčíkovo
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo v súčasnosti disponuje len jedným veľkým nákupným strediskom. Rastúce nároky na ekonomickejšie a pohodlné nakupovanie (požiadavka obyvateľov na lacnejšie a kvalitnejšie produkty).
Cieľ projektu	Výstavba nákupného strediska BILLA prináša výrazné výhody pre obyvateľov, najmä v oblasti nižších cien, lepšej dostupnosti potravín, nových pracovných miest a podpory lokálnej ekonomiky. Obyvatelia získajú pohodlný prístup k širokému sortimentu potravín, domácich potrieb a iného tovaru bez nutnosti cestovať do väčších miest. Zlepšenie stavu možností nakupovania v meste – existujúce obchody môžu byť nútené zlepšiť svoje služby, čo v konečnom dôsledku prospeje zákazníkom. Skvalitnenie dostupných obchodných služieb v meste pre obyvateľov i návštevníkov (nové nákupné stredisko prinesie konkurenčné ceny a širší výber tovaru; vytvára nové pracovné miesta pre miestnych obyvateľov). Obyvatelia budú mať jednoduchší prístup k širokej ponuke potravín, čerstvých produktov a spotrebného tovaru bez nutnosti cestovať do väčších miest.
Výstupy	Novovybudované nákupné stredisko – BILLA
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo a okolia, návštevníci mesta
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných nákupných stredísk (1). Rast kvality obchodných služieb v meste. Rast atraktivity mesta – zvýšenie návštevnosti mesta: počet návštevníkov prilákaných do mesta vďaka nákupnému centru. Počet vytvorených pracovných miest v nákupnom stredisku.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Zmena postoja spoločnosti BILLA
Poznámky	V štádiu povoľovania Realizácia bude zahájená po vydaní príslušných povolení

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Nákupné stredisko BILLA	Stavebné oddelenie	2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Nákupné stredisko BILLA	2025 – 2026	*					
Spolu	2025 – 2026	*					

*Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 1/2
Základné údaje o projektovom zámere č. 2

Názov projektu	**Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb**
Garant	Súkromný investor
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mesto Gabčíkovo
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatočne rozvinutá sieť obchodov meste – nevyužívaný ekonomický potenciál mesta – nedostatočne rozvinutá ponuka tovarov a služieb pre obyvateľov mesta a okolia (miestny odchádzajú za mnohými nákupmi do iných miest).
Cieľ projektu	Vybudovanie moderného a estetického obchodného centra ako dôležitého mestského bodu. Rozšírenie ponuky tovarov a služieb pre obyvateľov mesta a okolia. Zvýšenie ekonomického potenciálu mesta – viac ľudí zostane nakupovať a využívať služby v Gabčíkove namiesto cestovania do väčších miest. Projekt podporí rozvoj podnikateľského prostredia, zlepší dostupnosť služieb a prispeje k zvýšeniu kvality života v meste a jeho regióne. Vybudovanie zóny obchodu a služieb v Gabčíkove zabezpečí ekonomický rast, zvýšenie kvality života, lepšiu dostupnosť tovarov a služieb a modernizáciu mestského priestoru. Tento projekt pomôže mestu stať sa atraktívnejším miestom pre život, prácu a podnikanie. Projekt podporí aj vytvorenie nových pracovných miest v oblasti maloobchodu a služieb.
Výstupy	Novovybudované nákupné stredisko 2 (novovybudovaná zóna obchodu a služieb)
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta.
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných nových nákupných stredísk v Gabčíkove (1). Zvýšenie ekonomického potenciálu mesta. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre nových obyvateľov a podnikateľov. Zníženie potreby cestovania za nákupmi a službami do väčších miest (Dunajská Streda, Šamorín).
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah. Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov.

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb		2025 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Nákupné stredisko 2 – zóna obchodu a služieb	2025 – 2027	*					
SPOLU	2025 – 2027	*					

*Projekt nerealizuje mesto. Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 3

Názov projektu	**Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo – zlepšenie tepelno-energetických vlastností budovy**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2026 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Budova Mestského kultúrneho strediska (MsKS) bola dokončená v 80. rokoch minulého storočia. Budova má zlé tepelno-energetické vlastnosti. Prevádzka v zimnom období je náročná na vykurovanie. Tepelné straty objektu sú vysoké a náklady na prevádzku neúnosné. Aktuálne už bol realizovaný energetický audit.
Cieľ projektu	Cieľom nášho projektu je znížiť spotrebu energie a zlepšiť tepelno-technické vlastnosti budovy MsKS. Obnova verejnej infraštruktúry – zníženie energetickej náročnosti, zníženie nákladov na vykurovanie a osvetlenie, zlepšenie kvality obalových konštrukcií a vnútornej tepelnej pohody. Odstránenie nevyhovujúceho stavu budovy. Zlepšenie energetickej hospodárnosti budovy. Zateplenie fasády, výmena okien a dverí, hydroizolácia strechy, rekonštrukcia vykurovacieho systému. Zníženie prevádzkových nákladov vďaka moderným technológiám a ekologickým riešeniam. Rekonštrukciou Mestského kultúrneho strediska prispieť k rozvoju mesta a zlepšeniu kvality života jeho obyvateľov. Znižovanie emisií skleníkových plynov a využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) – využívanie tepelného čerpadla a fotovoltiky.
Výstupy	Zrekonštruovaná budova MsKS – budova so zlepšenými tepelno-energetickými vlastnosťami
Užívatelia	Obyvatelia mesta a okolia Návštevníci podujatí v Mestskom kultúrnom stredisku
Indikátory monitoringu	Počet zrekonštruovaných budov MsKS (1). Zníženie energetickej náročnosti budovy – zníženie prevádzkových nákladov. Zníženie konečnej spotreby energie ročne (%). Skvalitnenie podmienok podujatí organizovaných v MsKS. Rast atraktivity podujatí organizovaných v Mestskom kultúrnom stredisku (zvýšenie návštevnosti MsKS – nárast počtu účastníkov kultúrnych podujatí). Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Zníženie emisií skleníkových plynov.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	Stavebné oddelenie	2026 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rekonštrukcia Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	2026 – 2027	1 500 000,-	1 200 000,-	180 000,-		120 000,-	
SPOLU		1 500 000,-	1 200 000,-	180 000,-		120 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/2
Základné údaje o projektovom zámere č. 4

Názov projektu	**Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje rozšíriť možnosti na športovanie: narastajúci počet detí i dospelých so zdravotnými problémami (ako je obezita, slabá fyzická kondícia, psychické zdravie atď.) si vyžaduje vytvorenie lepších podmienok na šport. Časť existujúcich športovísk je nevyhovujúca moderným potrebám. Existencia 1 multifunkčného ihriska pre 2 ZŠ. Existencia 2 telocviční. Absencia kvalitnej bežeckej dráhy v areáli ZŠ. Absencia tenisových ihrísk v meste.
Cieľ projektu	Zlepšiť infraštruktúru a vybavenie areálu ZŠ, ale aj podporiť zdravý životný štýl, inklúziu. Zlepšenie možností športového vyžitia v meste – budovanie nových otvorených športových priestranstiev. Zlepšenie podmienok pre výučbu telesnej výchovy, zefektívnenie využívania areálov základných škôl. Podpora zdravého životného štýlu detí, mládeže a obyvateľov mesta: • vytvoriť podmienky pre pravidelné športové aktivity, ktoré podporujú fyzickú kondíciu a zdravie žiakov, obyvateľov mesta, • motivovať deti i dospelých k aktívnemu tráveniu voľného času. Vybudovanie 2 tenisových ihrísk pri multifunkčnom ihrisku v areáli základných škôl. Vybudovanie multifunkčného ihriska na mieste súčasného športového ihriska pri maď. ZŠ, vybudovanie atletického bežeckého ihriska okolo novovybudovaného multifunkčného ihriska. Podporiť talentovaných žiakov v rozvoji ich športových schopností prostredníctvom kvalitných podmienok na tréning.
Výstupy	Rozšírený športový areál základných škôl
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo, návštevníci športového areálu
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných tenisových ihrísk v areáli ZŠ. Skvalitnenie podmienok pre športové vyžitie. Zvýšenie športových aktivít mládeže i širokej verejnosti. Zlepšenie podmienok aktívneho odpočinku a relaxu v meste, zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľov mesta. Zvýšenie kapacity športovísk: výmera vybudovaných športových plôch (m²). Zvýšenie počtu detí a dospelých pravidelne využívajúcich športoviská v areáli základných škôl.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl	Stavebné oddelenie	2027 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rozšírenie možností na šport v areáli základných škôl	2027 – 2028	300 000,-	240 000,-	36 000,-		24 000,-	
SPOLU	2027 – 2028	300 000,-	240 000,-	36 000,-		24 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/3
Základné údaje o projektovom zámere č. 5

Názov projektu	**Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2025
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje navýšiť kapacitu materských škôl, keďže nedokázalo uspokojiť všetky žiadosti o prijatie do MŠ.
Cieľ projektu	Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám – vytvorenie potrebných nových kapacít v materskej škole na Komenského ul. Zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelania – zvýšenie kapacity MŠ, vytvorenie potrebných nových kapacít v MŠ. Realizácia projektu prispeje k rozšíreniu kapacít MŠ Komenského a vytvoreniu podmienok na zvýšenie hrubej zaškolenosti detí od 3 do 5 rokov. Projekt popri stavebnej časti rieši aj interiérové vybavenie MŠ. Prispieť k zvýšeniu kvality života a zabezpečiť trvalé udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný rozvoj mesta.
Výstupy	Dva nové moderné pavilóny pre deti MŠ
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia.
Indikátory monitoringu	Počet podporených materských škôl (1). Počet nových moderných pavilónov pre detí MŠ Komenského (2). Kapacita novovybudovaných pavilónov MŠ (spolu 56 detí; 28 detí pre pavilón D; 28 detí pre pavilón E). Počet podporených materských škôl materiálno-technickým vybavením. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	
Poznámky	• Vydané povolenia • Vybraný dodávateľ cez VO • Prebieha realizácia • Pred kolaudáciou

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E	Stavebné oddelenie	2024 – 2025

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Zvýšenie kapacity MŠ Komenského o pavilóny D a E	2024 – 2025	960 289,68,-		960 289,68,-			
SPOLU	2024 – 2025	960 289,68,-		960 289,68,-			

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/4
Základné údaje o projektovom zámere č. 6

Názov projektu	**Výstavba športovej haly**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo nedisponuje športovou halou, ktorá by bola potrebná na športové vyžitie obyvateľov mesta. Rastúci dopyt po športovej hale na pravidelný šport, na zdravý pohyb. Potreba motivovať obyvateľov, najmä deti a mládež, k aktívnemu tráveniu voľného času. Potreba rozvoja podmienok aj pre indoorové kultúrne podujatia.
Cieľ projektu	Zlepšenie možností športového vyžitia obyvateľov mesta. Podpora športových aktivít a zdravého životného štýlu: • vytvoriť priestor pre pravidelné športové aktivity obyvateľov všetkých vekových kategórií, • motivovať obyvateľstvo k športovaniu • zabezpečiť kvalitné športové vybavenie a priestor pre školy a športové kluby, vytvoriť podmienky pre športové súťaže, tréningy a rozvoj talentovaných športovcov. Zlepšiť infraštruktúru mesta o moderné a multifunkčné zariadenie – športová hala by mala slúžiť aj pre kultúrne využitie (poskytnúť miesto na stretnutia a podujatia, ktoré podporujú spoluprácu a rozvoj komunitného ducha).
Výstupy	Novopostavená športová hala (pre rôzne druhy športu, vrátane basketbalu, volejbalu, hádzanej a halového futbalu)
Užívatelia	Obyvatelia mesta Gabčíkovo, športovci, návštevníci športových a kultúrnych podujatí v športovej hale
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných športových hál. Kapacita športovej haly na sedenie na tribúne (200 osôb). Rast popularity športov v meste – rozšírenie zdravého životného štýlu. Zvýšenie športových aktivít mládeže i širokej verejnosti, zlepšenie podmienok aktívneho odpočinku a relaxu v meste. Zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľov. Zvyšovanie atraktivity mesta pre indoorové kultúrne podujatia.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Výstavba športovej haly	Stavebné oddelenie	2027 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Výstavba športovej haly	2027 – 2028	1 200 000,-	1 020 000,-	120 000,-		60 000,-	
SPOLU	2027 – 2028	1 200 000,-	1 020 000,-	120 000,-		60 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/5
Základné údaje o projektovom zámere č. 7

Názov projektu	**Výstavba zariadenia pre seniorov**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu so zariadením pre seniorov, ktoré v súčasnosti funguje v budove kaštieľa v nevyhovujúcich podmienkach. Vybudovaním nového zariadenia pre seniorov sa vyrieši situácia s efektívnejším fungovaním tejto inštitúcie v budove kaštieľa. Dynamické starnutie populácie – vysoký podiel obyvateľov nad 65 rokov v meste a okolí. Dopyt po službách pre seniorov: počet žiadostí o umiestnenie do existujúceho zariadenia, dlhé čakacie lehoty na voľné miesto.
Cieľ projektu	Zlepšenie úrovne starostlivosti o seniorov – mesto vybuduje zariadenie pre seniorov s celoročnou pobytovou službou a kapacitou 80 osôb. Novostavba pozostávajúca z 2 pavilónov zariadenia pre seniorov bude zabezpečovať celodennú starostlivosť pre seniorov s rôznym stupňom odkázanosti. Projekt pozostáva z výstavby 2 pavilónov pre seniorov a zo zabezpečenia interiérového vybavenia pre klientov. Zriadením zariadenia pre seniorov sa zlepší prístup k dostupným, efektívnym a kvalitným verejným komunitným službám. Cieľom projektu je: ▪ zvýšenie dostupnosti a rozsahu sociálnych služieb na komunitnej úrovni, ▪ vytvorenie vhodných podmienok na kvalitný život obyvateľom, u ktorých nie je zo zdravotných, osobných, rodinných či iných dôvodov možné alebo vhodné zotrvanie v ich prirodzenom rodinnom prostredí.
Výstupy	Novovybudované zariadenie pre seniorov
Užívatelia	Seniori – obyvatelia mesta a okolia mesta
Indikátory monitoringu	Počet novovybudovaných zariadení pre seniorov. Zlepšenie kvality života seniorov v meste. Počet seniorov, ktorí benefitujú z pobytu v zariadení pre seniorov. Dostupnosť moderného vybavenia na starostlivosť o seniorov. Zvýšenie kvality života seniorov: hodnotenie spokojnosti obyvateľov zariadenia a ich rodín. Zníženie prevádzkových nákladov nového zariadenia vďaka ekologickým riešeniam.(%).
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• Vydané povolenia • Vybraný dodávateľ cez VO • V realizácii

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Výstavba zariadenia pre seniorov	Stavebné oddelenie	2024 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*VÚC*	*Mesto*	
Výstavba zariadenia pre seniorov	2024 – 2026	4 878 627.35,-		4 801 800,-		76 827.35,-	
SPOLU	2024 – 2026	4 878 627.35,-		4 801 800,-		76 827.35,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/6
Základné údaje o projektovom zámere č. 8

Názov projektu	**Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2026 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Interiér Mestského kultúrneho strediska (MsKS) je zastaraný, opotrebovaný, nevyhovujúci moderným požiadavkám na komfort a hygienické požiadavky. Poškodené povrchy (podlahy), staré vybavenie alebo nefunkčné zariadenia znižujú kvalitu podujatí a celkový dojem. Rastúce požiadavky komunity na moderné a multifunkčné priestory, ktoré umožnia organizáciu rôznych typov podujatí (kultúrne, vzdelávacie, spoločenské). Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu je nevyhnutná na zvýšenie jeho funkčnosti, estetického vzhľadu.
Cieľ projektu	Zvýšenie komfortu pre návštevníkov a účinkujúcich: • vylepšenie sedenia, akustiky, osvetlenia a ventilácie na zvýšenie pohodlia návštevníkov počas podujatí, • modernizácia šatní, zázemia pre účinkujúcich a sociálnych miestností. Rekonštrukcia interiéru umožní lepšie využitie kultúrneho domu ako miesta pre komunitné stretnutia a aktivity (poskytne kvalitnejší priestor na rozvoj kultúrnych aktivít, ako sú koncerty, divadelné predstavenia, výstavy, workshopy, klubové aktivity atď.). Moderné priestory prilákajú širšiu verejnosť vrátane mladých ľudí, ktorí budú organizovať a navštevovať rôzne aktivity. MsKS bude centrom spoločenského života a miestom na stretnutia rôznych skupín, čím podporí komunitné väzby.
Výstupy	Zrekonštruovaný interiér budovy MsKS
Užívatelia	Obyvatelia mesta a okolia Návštevníci podujatí v Mestskom kultúrnom stredisku
Indikátory monitoringu	Počet zrekonštruovaných interiérov MsKS. MsKS so zrekonštruovanou technickou vybavenosťou. Zvýšená úroveň hygieny v sociálnych miestnostiach. Skvalitnenie podmienok podujatí organizovaných v Mestskom kultúrnom stredisku. Rast atraktivity podujatí organizovaných v Mestskom kultúrnom stredisku (zvýšenie návštevnosti MsKS – nárast počtu účastníkov kultúrnych podujatí).
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	Stavebné oddelenie	2026 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rekonštrukcia interiéru a technickej vybavenosti Mestského kultúrneho strediska Gabčíkovo	2026 – 2027	350 000,-	280 000,-	42 000,-		28 000,-	
SPOLU	2026 – 2027	350 000,-	280 000,-	42 000,-		28 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/7
Základné údaje o projektovom zámere č. 9

Názov projektu	**Dom seniorov**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Zvyšujúci sa počet seniorov v meste a okolí zvyšuje potrebu vhodných priestorov na ich stretávanie a aktivity. Seniori často zažívajú sociálnu izoláciu, ak nemajú dostatok príležitostí na interakciu a trávenie voľného času. Absencia vhodných priestorových podmienok pre klubový život seniorov.
Cieľ projektu	Cieľom projektu je zlepšenie kvality života seniorov výstavbou Domu seniorov – vytvorenie miesta, kde sa môžu dôchodcovia a invalidní dôchodcovia pravidelne stretávať a tráviť voľný čas. Vybudovanie Domu seniorov v Gabčíkove je dôležitým krokom k vytvoreniu moderného a bezpečného priestoru pre stretávanie sa, sociálnu integráciu a aktívny život dôchodcov v meste. Projekt podporí kvalitu života seniorov, ich zdravie a sociálne väzby. Poskytnutie dôstojného, komfortného a bezpečného priestoru pre oddych aj spoločenské aktivity dôchodcov mesta. Vybudovanie Domu seniorov v Gabčíkove prispeje k lepšiemu životu starších obyvateľov, posilní komunitu a vytvorí priestor na aktívne a dôstojné starnutie. Tento projekt bude mať dlhodobý pozitívny dopad na mesto, rodiny a generácie seniorov v regióne.
Výstupy	Novovybudovaný Dom seniorov
Užívatelia	Dôchodcovia a invalidní dôchodcovia mesta
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných budov pre seniorov (1). Počet vytvorených klubových miestností pre rôzne záujmové skupiny seniorov. Zlepšenie podpory fyzického a duševného zdravia seniorov. Rast atraktivity mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu projektovania

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Dom seniorov		2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Dom seniorov	2025 – 2026	180 000,-				180 000,-	
SPOLU	2025 – 2026	180 000,-				180 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/8
Základné údaje o projektovom zámere č. 10

Názov projektu	**Spoločenský dom**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Miestne záujmové a komunitné združenia nemajú vyhovujúce priestorové podmienky pre svoje činnosti. Mesto vlastní 1 starú budovu v centre mesta, ktorá je voľná, nevyužívaná a má potenciál byť centrom spoločenského života v meste.
Cieľ projektu	Projekt Spoločenského domu zahŕňa prestavbu a prístavbu starej budovy v centre mesta, čím sa vytvorí moderný, multifunkčný priestor pre komunitný a kultúrny život obyvateľov. Hlavné ciele projektu sú nasledovné: ➢ podpora miestnej kultúry a spoločenského života (vytvorenie priestoru pre kultúrne aktivity (výstavy, prednášky atď.), poskytovanie priestoru pre činnosť miestnych klubov (napr. folklórny súbor, klub hvezdárov, bežecký klub, umelecké združenia); podpora miestnych talentov a kreatívnych iniciatív). ➢ zachovanie a obnova historického dedičstva (revitalizácia a efektívne využitie existujúcej budovy namiesto jej demolácie; zhodnotenie historickej identity mesta a vytvorenie reprezentatívneho priestoru pre komunitu), ➢ zlepšenie infraštruktúry pre šport a voľnočasové aktivity, ➢ vytvorenie inkluzívneho a dostupného priestoru pre všetky vekové kategórie možnosť využívania priestorov na komunitné stretnutia a dobrovoľnícke aktivity. Projekt prispeje k rozvoju kultúrneho, spoločenského a športového života v meste. Zároveň podporí komunitnú súdržnosť, vytvorí moderný priestor pre miestne združenia.
Výstupy	Novozriadený Spoločenský dom
Užívatelia	Obyvatelia mesta (Spoločenský dom bude slúžiť pre deti, mládež, dospelých aj seniorov). Návštevníci Spoločenského domu.
Indikátory monitoringu	Počet novozriadených Spoločenských domov (1). Počet m² rekonštruovaných a novovybudovaných priestorov. Kapacita spoločenského domu (maximálny počet osôb, ktoré môžu naraz využívať priestory). Počet klubov a organizácií využívajúcich priestory. Počet spoločenských podujatí za rok. Počet obyvateľov mesta a okolia, ktorí aktívne využívajú spoločenský dom. Spokojnosť užívateľov priestorov. Rast atraktivity mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Spoločenský dom		2025 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Spoločenský dom	2025 – 2027	1 000 000,-	800 000,-	120 000,-		80 000,-	
SPOLU	2025 – 2027	1 000 000,-	800 000,-	120 000,-		80 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/9
Základné údaje o projektovom zámere č. 11

Názov projektu	**Stanica záchrannej zdravotnej služby**
Garant	Ministerstvo zdravotníctva SR
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	Mesto Gabčíkovo
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Gabčíkovo a okolie nemajú dostatočne rýchly prístup k záchrannej službe, čo môže byť kritické pri srdcových infarktoch, mŕtviciach či dopravných nehodách. Gabčíkovo sa rozrastá, pribúdajú nové obytné zóny, čo zvyšuje počet obyvateľov a tým aj dopyt po zdravotných službách. Mesto zabezpečilo pozemok na vybudovanie stanice záchrannej zdravotnej služby (ZSS).
Cieľ projektu	Cieľom projektu je vybudovať novú stanicu záchrannej zdravotnej služby (ZSS) s príslušným materiálno-technickým vybavením v meste (nová budova, materiálne vybavenie ZSS, parkovisko/garáž). Vybudovanie stanice záchrannej služby v Gabčíkove výrazne zlepší zdravotnú starostlivosť, skráti reakčné časy pri zásahoch a zvýši bezpečnosť obyvateľov mesta aj okolitých obcí. Tento projekt je kľúčovým krokom k posilneniu zdravotnej infraštruktúry a ochrany verejného zdravia v regióne. Cieľom je zvýšiť plošnú dostupnosť záchrannej zdravotnej služby v meste a jeho regióne, vytvorenie moderných priestorov pre záchranárske tímy (skrátenie dojazdových časov pozemných posádok ZZS).
Výstupy	Novovybudovaná stanica záchrannej zdravotnej služby
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho regiónu. Návštevníci mesta a jeho regiónu.
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných staníc záchrannej zdravotnej služby (1). Zvýšenie štandardu poskytovanej neodkladnej zdravotnej starostlivosti v meste a jeho regióne (Vybudovanie stanice umožní rýchlejší výjazd sanitiek a zníženie dojazdového času k pacientom). Zníženie rizika zhoršenia zdravotného stavu pacientov v dôsledku dlhého čakania na zásah. Rast kvality zdravotníckych služieb v meste a jeho regióne. Skrátenie dojazdového času záchranárov. Rýchlejší prevoz pacientov do nemocníc alebo iných zdravotníckych zariadení.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	Projekt je vo fáze realizácie (mesto zabezpečilo prenájom pozemku na 10 rokov) Vydané stavebné povolenie, prebieha VO

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Stanica záchrannej zdravotnej služby		2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Stanica záchrannej zdravotnej služby	2025 – 2026	*					
SPOLU	2025 – 2026	*					

*Projekt nerealizuje mesto. Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 2/10
Základné údaje o projektovom zámere č. 12

Názov projektu	**Detské jasle na Komenského ulici**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2026
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s umiestnením detí do detských jaslí. Potrebná je podpora rodičov, ktorí si nemôžu dovoliť zostať doma s dieťaťom dlhé roky. Potreba zabezpečenia odbornej a kvalitnej starostlivosti o malé deti, čo prispieva k ich zdravému vývinu a socializácii. Po dobudovaní dvoch nových tried materskej školy bude možné využiť priestory súčasnej MŠ na detské jasle pre 30 detí.
Cieľ projektu	Zlepšenie úrovne starostlivosti o deti v predškolskom veku. Vybudovanie detských jaslí v Gabčíkove je dôležitým projektom, ktorý zlepší dostupnosť predškolskej starostlivosti, podporí pracujúcich rodičov a prispeje k rozvoju mesta. Záujem o jasle rastie v súvislosti so zvyšujúcim sa počtom mladých rodín a potrebou zosúladiť rodinný a pracovný život. Hlavný cieľ projektu je vytvoriť podmienky na zosúlaďovanie rodinného a pracovného života obyvateľov mesta a lepšie začlenenie žien s deťmi do troch rokov na trh práce a vybudovaním zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov komplexne doriešiť starostlivosť o deti v predškolskom veku na území mesta. Hlavný očakávaný prínos je nové zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku na území mesta s kapacitou jaslí 30 detí. Realizácia projektu okrem rozšírenia poskytovaných služieb mesta Gabčíkovo pre svojich občanov prispeje aj k zvýšeniu atraktivity mesta pre mladé rodiny (pomôže udržať a prilákať nové mladé rodiny).
Výstupy	Novovytvorené detské jasle
Užívatelia	Deti vo veku od 1 do 3 rokov
Indikátory monitoringu	Počet novovytvorených detských jaslí (1). Počet novovytvorených miest v detských jasliach. Zvýšeniu kvality života mladých rodín. Zvýšenie podpory zamestnanosti rodičov. Zlepšenie občianskej vybavenosti mesta – dostupnosť jaslí je jedným z kľúčových faktorov pri plánovaní mestského rozvoja. Zlepšenie ekonomickej situácie rodín – viac rodičov sa môže vrátiť na trh práce, čo zvyšuje finančné príjmy domácností.
Zmluvné podmienky	Vlastná investícia mesta
Riziká	Žiadne
Poznámky	V štádiu úvah

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Detské jasle na Komenského ulici	Stavebné oddelenie	2025 – 2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*VÚC*	*Mesto*	
Detské jasle na Komenského ulici	2025 – 2026	10 000,-				10 000,-	
SPOLU	2025 – 2026	10 000,-				10 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 3/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 13

Názov projektu	**Rekonštrukcia miestnych komunikácií**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2027 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje po dobudovaní kanalizačnej siete opraviť a zrekonštruovať miestne komunikácie, keďže už budú dobudované všetky inžinierske siete v meste a môže sa pristúpiť k oprave a rekonštrukcii miestnych komunikácií.
Cieľ projektu	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste je kľúčová pre rozvoj mesta a kvalitu života obyvateľov. Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry: Obnovenie povrchov ciest a chodníkov, čím sa zabezpečí plynulá a bezpečná doprava pre všetkých účastníkov cestnej premávky. Modernizácia cestnej siete na podporu miestnych potrieb a zabezpečenie jej funkčnosti v dlhodobom horizonte. Zlepšenie stavu miestnych komunikácií – zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, zlepšiť podmienky cestnej premávky v meste (eliminácia nebezpečných výtlkov, nerovností a poškodených úsekov, ktoré ohrozujú vodičov, cyklistov a chodcov; zlepšenie viditeľnosti a bezpečnosti prostredníctvom inštalácie nového dopravného značenia, pridaním osvetlenia na kritických miestach a vytvorením priechodov pre chodcov). Rekonštrukcia miestnych komunikácií v dĺžke cca 10 km. Kvalitná cestná infraštruktúra zlepší podmienky pre podnikanie, priláka nových investorov a podporí rozvoj služieb a obchodu.
Výstupy	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií
Užívatelia	Účastníci cestnej premávky – obyvatelia a návštevníci mesta
Indikátory monitoringu	Počet zrekonštruovaných systémov zrekonštruovaných miestnych komunikácií (1). Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií (rekonštrukcia konkrétneho počtu kilometrov ciest a chodníkov). Zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky. Zníženie počtu dopravných nehôd na miestnych komunikáciách (%). Zlepšenie stavu miestnych komunikácií, vyššia bezpečnosť cestnej premávky. Rast kvality životného prostredia (zrekonštruovaná komunikácie redukujú hluk z dopravy a prašnosť, čo zlepšuje kvalitu ovzdušia). Bezpečnejší pohyb v meste – rekonštrukcia zabezpečí lepšie podmienky pre vodičov, chodcov aj cyklistov.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Stavebné oddelenie	2027 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2027 – 2028	1 700 000,-	1 360 000,-	204 000,-		136 000,-	
SPOLU	2027 – 2028	1 700 000,-	1 360 000,-	204 000,-		136 000,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 14

Názov projektu	**Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2025
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s bývaním pre obyvateľov mesta. Rastúce ceny nehnuteľností a nájmov v regióne znemožňujú mladým ľuďom a rodinám získať vlastné bývanie. Potreba riešenia možností bývania za prijateľnú cenu pre ľudí s nižšími príjmami, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu bytu či domu v Gabčíkove. Mnohé mladé rodiny opúšťajú mesto, pretože nemajú možnosť dostupného bývania.
Cieľ projektu	Zlepšenie bytovej situácie obyvateľov mesta. Obstaranie mestského nájomného bytového domu s 15 b. j. v Gabčíkove je strategickou investíciou. Projekt je dôležitým krokom k zvýšeniu dostupnosti bývania, podpore mladých rodín a stabilizácii demografického rastu mesta. Tento projekt pomôže riešiť problémy s nedostatkom cenovo dostupného bývania a prispeje k rozvoju sociálnej infraštruktúry mesta. Poskytnutie cenovo dostupného nájomného bývania pre obyvateľov s nižším alebo stredným príjmom. Stabilizácia demografického rastu a udržanie mladých ľudí v meste (zabránenie odlivu mladých rodín do väčších miest kvôli nedostatku dostupného bývania). Tento projekt prinesie ekonomické a sociálne benefity, čím posilní dlhodobú udržateľnosť a prosperitu mesta.
Výstupy	Obstaranie novovybudovaného objektu – mestského nájomného bytového domu s 15 b. j. Krátky rad
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia
Indikátory monitoringu	Počet obstaraných mestských nájomných bytových domov (1). Počet obstaraných novovybudovaných nájomných bytov (15 b. j.). Zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľného bývania. Zlepšenie kvality života v meste. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre mladých ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné a kvalitné bývanie.
Zmluvné podmienky	Kúpna zmluva
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB
Poznámky	• Vydané povolenia • Kolaudovaný objekt

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica	Stavebné oddelenie	2024 – 2025

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*MINDOP*	*Mesto*	
Mestský nájomný bytový dom 15 b. j. Parková ulica	2024 – 2025	1 515 792.48,-		992 860,-	514 870,-	8 062.48,-	
SPOLU	2024 – 2025	1 515 792.48,-		992 860,-	514 870,-	8 062.48,-	

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/2
Základné údaje o projektovom zámere č. 15

Názov projektu	**Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2025
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s bývaním pre obyvateľov mesta. Rastúce ceny nehnuteľností a nájmov v regióne znemožňujú mladým ľuďom a rodinám získať vlastné bývanie. Potreba riešenia možností bývania za prijateľnú cenu pre ľudí s nižšími príjmami, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu bytu či domu v Gabčíkove. Mnohé mladé rodiny opúšťajú mesto, pretože nemajú možnosť dostupného bývania.
Cieľ projektu	Zlepšenie bytovej situácie obyvateľov mesta. Obstaranie mestského nájomného bytového domu s 36 b. j. v Gabčíkove je strategickou investíciou. Projekt je dôležitým krokom k zvýšeniu dostupnosti bývania, podpore mladých rodín a stabilizácii demografického rastu mesta. Tento projekt pomôže riešiť problémy s nedostatkom cenovo dostupného bývania a prispeje k rozvoju sociálnej infraštruktúry mesta. Poskytnutie cenovo dostupného nájomného bývania pre obyvateľov s nižším alebo stredným príjmom. Stabilizácia demografického rastu a udržanie mladých ľudí v meste (zabránenie odlivu mladých rodín do väčších miest kvôli nedostatku dostupného bývania). Tento projekt prinesie ekonomické a sociálne benefity, čím posilní dlhodobú udržateľnosť a prosperitu mesta.
Výstupy	Obstaranie novovybudovaného objektu – mestského nájomného bytového domu s 36 b. j. Továrenská ulica
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia
Indikátory monitoringu	Počet obstaraných mestských nájomných bytových domov (1). Počet obstaraných novovybudovaných nájomných bytov (36 b. j.). Zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľného bývania. Zlepšenie kvality života v meste. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre mladých ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné a kvalitné bývanie.
Zmluvné podmienky	Kúpna zmluva
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB
Poznámky	• Vydané povolenia • V realizácii

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica	Stavebné oddelenie	2024 – 2025

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*MINDOP*	*Mesto*	
Mestský nájomný bytový dom s 36 b. j. Továrenská ulica	2024 – 2025	3 367 421,-		2 020 452.60,-	1 346 968.40,-		
SPOLU	2024 – 2025	3 367 421,-		2 020 452.60,-	1346968.40,-		

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/3
Základné údaje o projektovom zámere č. 16

Názov projektu	**Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2027
Stav projektu pred realizáciou	Mesto potrebuje vyriešiť situáciu s bývaním pre obyvateľov mesta. Rastúce ceny nehnuteľností a nájmov v regióne znemožňujú mladým ľuďom a rodinám získať vlastné bývanie. Potreba riešenia možností bývania za prijateľnú cenu pre ľudí s nižšími príjmami, ktorí si nemôžu dovoliť kúpu bytu či domu v Gabčíkove. Mnohé mladé rodiny opúšťajú mesto, pretože nemajú možnosť dostupného bývania.
Cieľ projektu	Zlepšenie bytovej situácie obyvateľov mesta. Obstaranie mestského nájomného bytového domu s 40 b. j. v Gabčíkove je strategickou investíciou. Projekt je dôležitým krokom k zvýšeniu dostupnosti bývania, podpore mladých rodín a stabilizácii demografického rastu mesta. Tento projekt pomôže riešiť problémy s nedostatkom cenovo dostupného bývania a prispeje k rozvoju sociálnej infraštruktúry mesta. Poskytnutie cenovo dostupného nájomného bývania pre obyvateľov s nižším alebo stredným príjmom. Stabilizácia demografického rastu a udržanie mladých ľudí v meste (zabránenie odlivu mladých rodín do väčších miest kvôli nedostatku dostupného bývania). Tento projekt prinesie ekonomické a sociálne benefity, čím posilní dlhodobú udržateľnosť a prosperitu mesta.
Výstupy	Obstaranie novovybudovaného objektu – mestského nájomného bytového domu s 40 b. j. Krátky rad
Užívatelia	Obyvatelia mesta a jeho okolia
Indikátory monitoringu	Počet obstaraných mestských nájomných bytových domov (1). Počet obstaraných novovybudovaných nájomných bytov (40 b. j.). Zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľného bývania. Zlepšenie kvality života v meste. Zvýšenie atraktivity Gabčíkova pre mladých ľudí, ktorí hľadajú cenovo dostupné a kvalitné bývanie.
Zmluvné podmienky	Kúpna zmluva
Riziká	Neschválenie úveru ŠFRB
Poznámky	• V štádiu projektovania

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad	Stavebné oddelenie	2025 – 2027

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*ŠFRB*	*MINDOP*	*Mesto*	
Mestský nájomný bytový dom 40 b. j. Krátky rad	2025 – 2027	3 900 000,-		2 340 000,-	1 560 000,-		
SPOLU	2025 – 2027	3 900 000,-		2 340 000,-	1 560 000,-		

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/4
Základné údaje o projektovom zámere č. 17

Názov projektu	**Mestská investičná výstavba**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2026 – 2030
Stav projektu pred realizáciou	Zvýšený dopyt po rodinných domoch v meste vyžaduje vytvorenie novej rezidenčnej štvrte. Podpora mladých rodín a návrat obyvateľov do mesta, ktorí by inak odchádzali do väčších miest. Podpora individuálnej bytovej výstavby (IBV) pre stabilizáciu demografického vývoja v meste.
Cieľ projektu	Vytvorenie novej obytnej štvrte pre mladé rodiny, pracujúcich a obyvateľov hľadajúcich kvalitné bývanie v meste. Zvýšenie počtu obyvateľov mesta a podpora udržateľného rastu Gabčíkova. Cieľom projektu je zvýšiť dostupnosť bývania, podporiť rast mesta a zlepšiť kvalitu života. Vytvorenie novej obytnej zóny pre cca 300 IBV (individuálna bytová výstavba), t. j. pre cca 300 rodinných domov v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad. Rozvoj novej obytnej zóny pre 300 rodinných domov v Gabčíkove je strategickým krokom k rozšíreniu a modernizácii mesta. Výstavba na doterajšej ornej pôde prináša výhody z hľadiska demografického rastu, ekonomického rozvoja, zlepšenia infraštruktúry a zvýšenia kvality života obyvateľov. Zvýšenie počtu daňových poplatníkov, čím sa zlepší financovanie verejných služieb v meste. Gabčíkovo sa stane atraktívnym miestom pre bývanie, konkurenčným voči väčším mestám ako Dunajská Streda či Šamorín. Tento projekt podporí demografickú stabilitu, prispeje k dlhodobej udržateľnosti mestského rozvoja. Nová obytná zóna môže pritiahnuť investorov, ktorí budú financovať ďalší rozvoj služieb a infraštruktúry.
Výstupy	Novovybudovaná obytná štvrť pre cca 300 rodinných domov v blízkosti cesty II/506 v smere na Obec Ňárad
Užívatelia	Obyvatelia mesta
Indikátory monitoringu	Počet novovybudovaných obytných štvrtí (1). Počet vytvorených stavebných pozemkov pre IBV v novovybudovanej obytnej zóne. Počet vybudovaných rodinných domov v novovybudovanej obytnej zóne. Rast atraktivity mesta na bývanie.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	V štádiu úvah. Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov.

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Mestská investičná výstavba		2026 – 2030

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Mestská investičná výstavba	2026 – 2030	*					
SPOLU	2026 – 2030	*					

*Výška rozpočtu zatiaľ nie je známa.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 4/5
Základné údaje o projektovom zámere č. 18

Názov projektu	**Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad**
Garant	Súkromný investor
Kontaktná osoba garanta	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2025 – 2028
Stav projektu pred realizáciou	Existujúca stará jednoposchodová budova so zlými tepelnoenergetickými vlastnosťami – potreba zlepšenia tepelnoenergetickej vlastnosti budovy. Veľký záujem o bývanie v meste – nedostatok voľných bytov.
Cieľ projektu	Prestavbou a nadstavbou existujúcej budovy sa vytvorí moderná polyfunkčná budova, ktorá prispeje k zlepšeniu kvality života v meste, zvýši atraktivitu lokality pre obyvateľov i návštevníkov a podporí udržateľný rozvoj mesta. Ciele projektu: 5. zvýšenie dostupnosti bývania v meste (poskytnutie kvalitného a moderného bývania pre mladé rodiny, jednotlivcov a seniorov). 6. podpora lokálneho podnikania a služieb (vytvorenie moderných obchodných a služobných priestorov na prízemí pre miestnych podnikateľov; zlepšenie dostupnosti každodenných služieb pre obyvateľov mesta;), 7. efektívne využitie priestoru v centre mesta (optimalizácia zastavaného územia a kombinácia bývania so službami; 8. zlepšenie urbanistického a estetického charakteru mesta (vytvorenie moderného a esteticky príťažlivého objektu, ktorý doplní mestskú architektúru).
Výstupy	Novovybudovaná polyfunkčná budova s 28 b. j.
Užívatelia	Obyvatelia bytov, návštevníci služieb na prízemí polyfunkčnej budovy
Indikátory monitoringu	Počet vybudovaných polyfunkčných budov s 28 b. j. (1). Počet vybudovaných bytových jednotiek (28 b. j.). Počet obyvateľov v 28 bytových jednotkách (napr. pri priemernej veľkosti domácnosti 2,5 osoby → cca 70 osôb). Počet prevádzok a pracovných miest na prízemí polyf. budovy. Spokojnosť obyvateľov – prieskum spokojnosti rezidentov s kvalitou bývania a občianskou vybavenosťou. Rast atraktivity mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Projekt realizuje súkromný investor
Poznámky	Projekt realizuje súkromný investor V štádiu projektovania

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín*
Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad		2025 – 2028

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EÚ	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Polyfunkčná budova s 28 b. j. Mlynársky rad	2025 – 2028	*					*
SPOLU	2025 – 2028	*					*

*Projekt realizuje súkromný investor. Výška a štruktúra rozpočtu zatiaľ nie sú známe.

Projektový zámer – strategická prioritná rozvojová oblasť/poradie – 5/1
Základné údaje o projektovom zámere č. 19

Názov projektu	**Revitalizácia centra mesta**
Garant	Mesto Gabčíkovo
Kontaktná osoba garanta	Ing. Mészáros Árpád – viceprimátor
Partneri garanta (spolupráca s ...)	
Začatie a ukončenie projektu (od – do)	2024 – 2030
Stav projektu pred realizáciou	Mesto Gabčíkovo potrebuje opraviť a skrášliť chodníky, cesty a námestia v centre mesta a blízkom okolí centa mesta. Nevyhovujúci stav zelene a absencia kvalitného mestského mobiliára. Nedostatok kvalitnej verejnej zelene v centre mesta.
Cieľ projektu	Revitalizácia centra, aby sa centrum stalo príťažlivým a komfortným miestom – zvýši kvalitu života obyvateľov a priláka turistov. Zlepšenie bezpečnostného a kvalitatívneho stavu verejných priestranstiev centra dosiahneme aktivitami zameranými na úpravu verejných priestranstiev a revitalizáciu prvkov verejnej zelene, rekonštrukciu chodníkov, miestnych komunikácií a verejných plôch. Realizáciou projektu bude vytvorená ucelené atraktívne centrum mesta (dôjde k zjednoteniu a skultivovaniu verejných plôch, spevnených a zelených plôch s prvkami drobnej architektúry (lavičky, koše a pod.). Zlepšenie infraštruktúry (napr. parkovanie, doprava), aby bolo centrum prístupnejšie a podporovalo hospodársku aktivitu. Zvýšenie množstva zelene, výsadba stromov a zavedenie opatrení na zmiernenie tepelných ostrovov v mestskom prostredí. Revitalizácia centra malého mesta má za cieľ zlepšiť kvalitu života obyvateľov, podporiť ekonomický rozvoj, zvýšiť atraktivitu mesta a zabezpečiť udržateľný rozvoj.
Výstupy	Revitalizované centrum mesta – zrekonštruované námestia, chodníky a miestne komunikácie, rozšírený a obnovený mestský mobiliár, rozšírené plochy verejnej zelene.
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta
Indikátory monitoringu	Dĺžka zrekonštruovaných chodníkov a miestnych komunikácií (m). Rozloha zrekonštruovaných námestí v m². Rozloha revitalizovaných priestorov v m². Rast atraktivity mesta, rast návštevnosti mesta. Rast kvality živ. prostredia mesta.
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO
Poznámky	• V štádiu úvah, projekt je pokračovaním predchádzajúcich projektov • Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

Realizácia projektu

Fáza/míľnik	*Súčinnosť iného odboru alebo subjektu*	*Termín (mesiac/rok)*
Revitalizácia centra mesta	Stavebné oddelenie	2025 – 2030

Financovanie projektu

Druh výdavku	*Termín (rok)*	*Náklady spolu (EUR)*	*z toho verejné zdroje*				*z toho súkromné zdroje*
			EU	*SR*	*VÚC*	*Mesto*	
Revitalizácia centra mesta	2025 – 2030	700 000,-	595 000,-	70 000,-		35 000,-	
SPOLU	2025 – 2030	700 000,-	595 000,-	70 000,-		35 000,-	

Príloha č. 2: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2030

Personálna matica participatívnej tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030
Gestor PHRSR: PhDr. Fenes Iván LL.M, MBA, primátor mesta
Koordinátor PHRSR: Ing. Arpád Mészáros, viceprimátor mesta

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Inovatívny a trvalo udržateľný ekonomický rozvoj, rozvoj cestovného ruchu a regionálnej/cezhraničnej/medzinárodnej spolupráce
1. Lábodi Fekete Dóra
2. Fodorová Mónika
3. MSc. Hegedűsová Katarína
Vedúci: Lábodi Fekete Dóra

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Školstvo, vzdelávanie, šport, občianska spoločnosť, kvalitné sociálne a zdravotnícke služby, dostupná sociálna a zdravotná starostlivosť, podpora sociálnej inklúzie, podpora rozvoja kultúry, ochrana kultúrneho dedičstva
1. Mgr. Kántor Gabriella
2. Ing. Seszták Szidónia
3. Bc. Olláryová Hajnalka
Vedúci: Mgr. Kántor Gabriella

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Moderná technická infraštruktúra, doprava a mobilita, inteligentné mesto, digitalizácia, smart riešenia a technické inovácie, bytová politika, kvalitné a udržateľné životné prostredie

1. Heizer Zoltán
2. Mgr. Varga Péter
3. MSc. Hegedűsová Katarína
Vedúci: Heizer Zoltán

Riadiaci výbor Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030:

Gestor PHRSR: PhDr. Fenes Iván LL.M, MBA, primátor mesta
Koordinátor PHRSR: Ing. Arpád Mészáros, viceprimátor mesta

Vedúci pracovných skupín – tímov logistickej podpory pre rozvojové oblasti:
Lábodi Fekete Dóra
Mgr. Kántor Gabriella
Heizer Zoltán

Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mesta Gabčíkovo na obdobie 2024 – 2030:
Gestor PHRSR: PhDr. Fenes Iván LL.M, MBA, primátor mesta
Koordinátor PHRSR: Ing. Arpád Mészáros, viceprimátor mesta
Bc. Vargová Eva

Príloha č. 3: Zoznam skratiek použitých v PHRSR

PHRSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SR – Slovenská republika
EÚ – Európska únia
NSK – Nitriansky samosprávny kraj
CR – cestovný ruch
MSP – malé a stredné podniky
RD – rodinný dom
BD – bytový dom
IBV – individuálna bytová výstavba
HBV – hromadná bytová výstavba
MŠ – materská škola
ZŠ – základná škola
ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
NPRVaV – Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania
UoZ – uchádzač o zamestnanie
ŠÚ SR – Štatistický úrad SR
VÚC – vyšší územný celok
NFP – nenávratný finančný príspevok
VO – verejné obstarávanie
CS – cieľová skupina
IBV – individuálna bytová výstavba
UoZ – uchádzač o zamestnanie
OZE – obnoviteľné zdroje energie
MNO – mimovládne neziskové organizácie
OOCR – oblastná organizácia cestovného ruchu

Príloha č. 4: Zoznam informačných zdrojov použitých v PHRSR

Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 – nové znenie, Úrad vlády SR, 2020
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014)
Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (Úrad vlády SR, Sekcia regionálneho rozvoja)
Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030, Ministerstvo hospodárstva SR
Stratégia nízko – uhlíkového rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Ministerstvo životného prostredia SR
Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, 2014, Vláda SR
Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, Ministerstvo životného prostredia SR
Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025, Ministerstvo životného prostredia SR
Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Ministerstvo životného prostredia SR, 2019
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Ministerstvo dopravy a výstavby SR
Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Ministerstvo dopravy a výstavby SR
Plán obnovy a odolnosti SR, Ministerstvo financií SR
Moderné a úspešné Slovensko – Národný integrovaný reformný plán, Ministerstvo financií SR
Aktualizácia Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030, Ministerstvo zdravotníctva SR
Aktualizácia Stratégie dlhodobej sociálno – zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike, Ministerstvo zdravotníctva SR
Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030, Trnavský samosprávny kraj
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2023 – 2030, Trnavský samosprávny kraj
Stratégia cestovného ruchu na území TTSK na roky 2023 – 2027, Trnavský samosprávny kraj
Stratégia rozvoja kultúry na území Trnavského samosprávneho kraja v rokoch 2023 – 2027, Trnavský samosprávny kraj
Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja, 2015, Trnavský samosprávny kraj
Stratégia rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v Trnavskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022, Trnavský samosprávny kraj
Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dunajská Streda, Slovenská agentúra životného prostredia, 2019
Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Územný plán mesta Gabčíkovo, Mesto Gabčíkovo
Územný plán mesta Gabčíkovo, Zmeny a doplnky č. 1, Mesto Gabčíkovo
Územný plán mesta Gabčíkovo, Zmeny a doplnky č. 2, Mesto Gabčíkovo
VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE MESTA GABČÍKOVO č. 3/1579/2024, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti ÚPN mesta Gabčíkovo – Zmeny a doplnky č. 2.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gabčíkovo na roky 2024 – 2029, Mesto Gabčíkovo
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
Zákon č. 448/2008 Z. z. Zákon o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
Zákon č. 543/2002 Z. z. Zákon o ochrane prírody a krajiny
Zákon č. 49/2002 Z. z. – Zákon o ochrane pamiatkového fondu
Zákon č. 245/2008 Z. z. Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Aktualizácia národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky do 2030
Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024, Vláda SR
Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021– 2025, Ministerstvo životného prostredia SR
Plán udržateľnej mobility Trnavského samosprávneho kraja, 2021, Trnavský samosprávny kraj
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu: Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, Metodika tvorby PHRSR 2020, verzia: 1.0.3
Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Bratislava, 2005: Klimatická zmena a jej možné dopady na pôdny fond Slovenska
Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2022, Ministerstvo životného prostredia SR
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 – Fáza II, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Ministerstvo životného prostredia SR
Národný program znižovania emisií, Ministerstvo životného prostredia SR
Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenská agentúra životného prostredia: Obehové hospodárstvo – budúcnosť rozvoja Slovenska, 2019
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
Dlhodobá stratégia obnovy fondu budov SR, 2020, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
Národný program znižovania emisií – Slovenská republika – podľa čl. 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030, Vláda Slovenskej republiky schválila uznesením č. 181/2021 dňa 7. apríla 2021
Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania 2018 – 2027, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Agenda 2030 – Správa o dosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, Uznesenie Vlády SR č. 71/2015
Atlas rómskych komunít 2019, https://www.romovia.vlada.gov.sk/atlas-romskych-komunit/atlas-romskych-komunit-2019/?csrt=4418137146028904115
Register mimovládnych neziskových organizácií https://ives.minv.sk/rmno/
Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (2018): Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie Ostrovné lúky na roky 2018 – 2047
Zákon č. 305/2018 Z. z. Zákon o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 543/2002 Z. z. Zákon o ochrane prírody a krajiny
Ministerstvo ŽP SR, Slovenská agentúra životného prostredia: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2018 – Rozšírené hodnotenie kvality a starostlivosti

ŽSR Zvýšenie priepustnosti trate Bratislava – Dunajská Streda – Komárno, Útvar hodnoty za peniaze, Ministerstvo financií SR, 2022 (https://www.mfsr.sk/files/archiv/78/Hodnotenie-ZSR-Zvysenie-priepustnosti-BA-DS-KN_20220429.pdf)
Predĺženie širokorozchodnej železničnej trate na území Slovenska s prepojením na územie Rakúska (https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/predlzenie-sirokorozchodnej-zeleznicnej-trate-na-uzemi-slovenska-s-pre)
Hlavný banský úrad, https://www.hbu.sk/bansky-register-a-zoznamy/zoznam-lozisk-nevyhradenych-nerastov/bratislava?cookieconsent=1
Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, https://apl.geology.sk/radio/
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu
Pamiatkový úrad SR, http://www.pamiatky.sk/
www.statistics.sk
www.upsvar.sk
http://www.sopsr.sk/web/
https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-543
https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539
https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-245
Register účtovných závierok https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch
https://finstat.sk/
http://www.arrabona.eu/
https://www.minv.sk/
https://www.mindop.sk/
https://www.mirri.gov.sk/index.html
https://www.employment.gov.sk/sk/
https://www.minedu.sk/
https://www.minzp.sk/
http://www.zmozo.sk/sk/o-zdruzeni
http://www.sopsr.sk/web/
https://www.enviroportal.sk/
http://www.telecom.gov.sk/index/index.php
http://www.mpsr.sk/
http://enviroportal.sk/informacny-system-zp/informacne-systemy-1
https://www.employment.gov.sk/sk/
http://www.zmozo.sk/sk/o-zdruzeni
http://www.sopsr.sk/web/
https://www.enviroportal.sk/
https://www.zmos.sk/
https://www.cvtisr.sk/
https://www.skhu.eu/
https://www.facebook.com/termalnekupaliskotopolniky
https://envirozataze.enviroportal.sk/
https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/registre-geofondu/skladky/
https://www.ostrovzitny.sk/
https://www.gabcikovo.sk/